

PROGRAMA ELECTORAL

ELECCIONS
PARLAMENT
DE CATALUNYA
2010

PROGRAMA ELECTORAL

ELECCIONS
**PARLAMENT
DE CATALUNYA**
2010

Índex

Introducció	
Cap a l'estat propi	7

Bloc 1	
Respostes a la crisi	13

Treball i autònoms i autònomes	14
Política econòmica	24
Empreses d'indústria i serveis.....	28
Comerç	33
Consum	36
Turisme.....	41
Moda.....	44
Economia social	46
Administració i funció pública.....	49
Universitats i recerca.....	53

Bloc 2	
El debat de les esquerres: polítiques socials	61

Benestar social.....	62
Educació	74
Salut.....	85
Polítiques d'immigració.....	92
Justícia	96
Seguretat.....	104

Bloc 3	
Un país connectat en xarxa.....	111

Agricultura, ramaderia, pesca i medi rural	113
Política territorial	120
Medi ambient i energia	140
Societat de la Informació	148

Bloc 4

Identitat i republicanisme: els nostres valors 153

Participació ciutadana, radicalitat democràtica, dret a decidir	154
Moviments socials	156
Polítiques per a gais i lesbianes	158
Cultura	161
Mitjans audiovisuals	170
Política lingüística	172
Polítiques de dones	176
Política internacional i relacions exteriors	189
Cooperació al desenvolupament i acció humanitària	194
Laïcitat	198
Esport	200

Bloc 5

Joventut..... 209

Un jovent que volem decidir les nostres vides	211
Emancipació juvenil	215
Ocupació i treball	216
Educació, formació professional i universitats	219
Habitatge	221
Cultura i Societat de la Informació	222
Salut	225
Acció social	230

Introducció: cap a l'Estat propi

0

En aquest programa electoral per a les eleccions al Parlament de Catalunya del 2010 es detalla quin és el projecte polític d'Esquerra Republicana de Catalunya, quines propostes volem fer realitat la propera legislatura, cap a on volem anar.

Abans, però, és important tenir una idea precisa d'allà on som i d'on partim. I, com que la política consisteix en una acció col·lectiva desplegada al llarg del temps, ens cal també saber en el marc de quin procés històric inscrivim la nostra acció política. Si som a l'inici o al final d'un procés, enmig d'una etapa defensiva o bé ofensiva, de resistència o de proposició d'un horitzó nou, de preservació d'herències passades o bé de fundació d'un projecte renovat.

DE LA MARGINALITAT A LA CENTRALITAT

Esquerra Republicana de Catalunya va néixer com a partit polític en una conjuntura de canvi fa vuitanta anys. Va ser el catalitzador principal d'una gran mobilització d'energies dels sectors populars del país que havia començat gairebé un segle abans. Generacions d'experiència en les lluites socials, en l'establiment de formes d'organització, en l'adquisició d'una nova consciència de la pròpia condició expressada mitjançant noves formes de vida i de cultura. I l'Esquerra de Macià i Companys, recollint bona part d'aquella tradició i posant-s'hi al capdavant van assolir l'hegemonia política. En molt poc temps i en condicions excepcionals es va fer una gran feina, la història ho reconeix. Però el catalanisme va ser derrotat. Va patir violència i persecució. I el país i la seva cultura van ser a punt de desaparèixer.

Lentament, en plena dictadura franquista, va anar emergint un nou moviment popular desplegat en clau social i nacional. La connexió amb els paràmetres de les lluites anteriors van ser molt difícils. Havia passat molt temps. A finals de la dictadura i durant els primers mesos de la transició el moviment va créixer en un entorn d'unitat propiciat per uns acords bàsics d'orientació democràtica (llibertat, amnistia, Estatut). Amb avenços i retrocessos, amb canvis de cicle, amb eufòries i desenganys, aquest moviment, no només catalanista però vinculat als postulats fonamentals del catalanisme, ha anat evolucionant. I aquest ha estat el marc on ha estat possible, lentament i amb molts esforços, el desenvolupament de l'esquerra independentista.

L'esquerra independentista ha estat marginal i poc més que testimonial fins als anys noranta. Fins que Esquerra Republicana de Catalunya, profundament renovada, esdevé l'organització política de referència d'un independentisme que vol esdevenir operatiu i útil. Un independentisme que vol fer política real. Que no es conforma a recollir el malestar originat per les velles i noves derrotes, que no s'accepta condemnat a la queixa i al lament que provoca el reconei-

xement de formar part d'un «poble dissortat». Sinó un independentisme que es vol audaç i amb voluntat d'intervenció. Amb capacitat de fer política per canviar la història del país. Amb capacitat per reconèixer la nova realitat complexa de la Catalunya de finals de segle i adoptar-la com a punt de partida per concebre un nou projecte de país.

Fem política per guanyar, no pas per perdre. No som un col·lectiu que aglutina energies per rondinar i llepar-se ferides, sinó per idear i construir un projecte engrescador. Només la gent sense esperança actua principalment negant l'adversari o reactivament davant els seus moviments o les seves agressions. Una opció política madura, com ho és Esquerra, treballa propositivament, actua a partir d'una lògica i un programa propis, obté la renovació del seu argumentari i de la seva força, de la seva pròpia «cultura política».

OBJECTIU: COSIR SOCIALMENT EL PAÍS

Esquerra ha protagonitzat, d'ençà de mitjans dels anys noranta, la gran renovació del catalanisme modern que correspon al desacomplexament de l'independentisme i a l'establiment de la seva connexió amb el postulats del catalanisme popular d'esquerres.

Substancialment, es tracta de la formulació del projecte independentista de la nació global, dels Països Catalans en construcció, de la Catalunya concebuda en clau de futur més que no pas en clau de passat o de drets heretats.

És el pas de la Catalunya petita i pura del fonamentalisme defensiu (la del poble anquilosat, acorralat, en risc permanent de desaparició) a l'afirmació segura de la Catalunya complexa, diversa i original. El laboratori privilegiat d'enginyeria social on es gesta una de les més grans aventures europees del futur: Catalunya com a avançada de la nova mena de nació, com un model de nació-projecte del segle XXI.

Amb l'opció per la Catalunya-proposta, Esquerra s'enfila, finalment, cap a la política amb vocació d'intervenció i transformació. Per això els anys 2003 i 2006 aposta pel Govern d'Esquerres a la Generalitat. Aquest acord, com ja s'ha reconegut en repetides ocasions, va permetre el canvi al capdavant del Govern, va suposar un gir i va permetre trencar vell model estret de l'autonomisme d'una Catalunya «catalana», nostàlgica i dòcil. I va evitar el tall social encara no prou superat entre vells i nous catalans.

La prioritat era, i és encara, l'enfortiment de la nació. I això és el que va permetre aquell pacte: cosir socialment el país i donar consistència a la idea de Catalunya com un sol poble, progressivament articulat i estructurat, perquè la nació catalana —com qualsevol altra nació— no és un fet intemporal, sinó un procés històric dinàmic i canviant i no pas un fet immutable, inamovible o indiscutible. El Govern d'esquerres va ser una aposta per la nació, per la gent, per les polítiques socials, i l'aposta estratègica que ha permès eixamplar les bases socials del catalanisme i de l'independentisme, tal i com reflecteixen, ja des de fa uns anys, les enquestes i estudis d'opinió.

Per enfortir la nació catalana cal cosir-la per incorporar-hi tota la població. Per això presentem un projecte de construcció organitzat al voltant d'una cultura concebuda per ser compartida i no pas per proporcionar claus de distinció i diferenciació. I cal bastir-la creant veritables instruments d'estat: infraestructures (biblioteques, llars de gent gran, centres d'assistència, centres cívics...), entitats i organitzacions, marcs normatius específics, consolidar institucions, etc.

I un projecte que acull a tothom; els que van néixer aquí, els que van venir amb les primeres onades migratòries d'arreu de l'Estat espanyol i també els que acaben d'arribar. Perquè l'arribada de nous catalans provinents de diferents àrees i cultures amb voluntat de permanència i de participació s'ha anat establint. En un context electoral en què fàcilment la immigració es converteix en una arma llancívola entre forces polítiques Esquerra ha volgut deixar clar que la immigració no pot ser una arma electoral. S'equivoquen tant els que conreen la xenofòbia com aquells que volen fer veure que no passa res; s'ha d'abordar

la immigració des del rigor, des de la responsabilitat cívica i democràtica i defugint el populisme: per això Esquerra ha apostat per acollir i integrar la immigració des de la pròpia identitat, la idea que ha inspirat la Llei d'Acollida de les persones immigrades i retornades a Catalunya. La participació social i política de la nova ciutadania és un fet i per tant s'ha de potenciar amb mesures que facilitin aquesta voluntat i relliguin el país des de bon inici; tots formem part d'aquesta nació en construcció.

AVENÇOS HISTÒRICS DES DEL GOVERN

En aquest programa es detallen les propostes polítiques de futur però emmarcades en el context present i en aquells avenços que Esquerra ha protagonitzat, des del Govern de la Generalitat, els darrers set anys. Una avenços que no es limiten als diferents àmbits sectorials; Esquerra ha condicionat l'agenda política del país, hem posat la sobirania al centre del debat polític, hem condicionat de manera inequívoca el posicionament dels dos principals partits del país i de moltes persones rellevants i líders d'opinió de les seves respectives òrbites. Hem proposat i liderat els Pactes Nacionals, una pràctica abans inexistent a la política catalana i que ha permès arribar a acords de país tan importants com en el Pacte Nacional de l'Educació, el Pacte Nacional per la Immigració, o el Pacte Nacional per a la Recerca i la Innovació, entre d'altres. Hem marcat i determinat clarament els continguts substancials de lleis com la Llei d'educació, la Llei del comerç, la Llei de serveis socials, la Llei d'acollida o la Llei de cinema i hem propiciat l'homologació política i intel·lectual de l'independentisme.

Tot això amb un suport de —només— el 15% dels vots. D'aquí a uns anys la història valorarà, molt més que no pas ara, l'èxit polític d'aquestes dues darreres legislatures, aquest canvi de cicle polític extraordinari i com ha servit per avançar en matèria de política exterior, en política industrial, en serveis socials, en immigració i polítiques d'acollida, en l'àmbit de la Societat de la Informació i les telecomunicacions, en les relacions entre el Govern de la Generalitat i el món local, en l'àmbit de la cultura, en el turisme, en l'esport, en els mitjans de comunicació, en la política lingüística, en la recerca i les universitats, en la lluita contra la corrupció, entre molts altres àmbits.

RETORNEM LA VEU A LA CIUTADANIA

En un moment en què el prestigi de la política no passa pels seus millors moments i l'administració ha tingut tendència a ocupar espais que tradicionalment havien estat de la societat civil, val la pena recordar que, històricament, hem estat capaços d'establir altres formes (cíviques, organitzatives, institucionals) d'exercici de poder —sovint de poder popular— que han actuat com a garantia de continuïtat, de preservació i reproducció de la nació i del seu patrimoni. Per això tenim present, a l'hora d'elaborar les propostes polítiques d'Esquerra, que la via de construcció de l'Estat propi és doble: no només hem de tenir en compte tot allò que es pot fer des del Govern sinó també des de la societat civil. N'hem tingut una bona mostra el darrer any en les diferents onades de les consultes independentistes que s'han organitzat, amb el suport d'Esquerra, des de la societat civil en molts municipis del Principat i que han permès que milers de catalans i catalanes poguessin expressar a les urnes quin futur volen per al seu país.

Com és obvi, si Esquerra disposa algun dia de la meitat més un dels diputats del Parlament de Catalunya proclamarà la independència. Però mentre això no succeeixi, treballa per fer créixer el moviment social favorable a la independència i per contribuir a dinamitzar-lo, articular-lo, organitzar-lo i popularitzar-lo difonent el dret del poble de Catalunya a esdevenir un subjecte polític ple en el concert de les nacions.

La feina d'assolir una majoria social s'ha de fer en paral·lel a la reivindicació del Dret a Decidir del poble català. Per això des del Parlament de Catalunya hem aprovat la Llei de Consultes que ha dibuixat el marc legal ens permetrà, en aquesta propera legislatura, impulsar un referèndum sobre el futur de Catalunya. Amb aquest objectiu buscarem el consens polític en la resta de partits de l'arc parlamentari per poder assolir la majoria política necessària per impulsar aquest referèndum.

APROFUNDIMENT DEMOCRÀTIC

No són bons temps per a la política. El pessimisme generat per una situació de crisi econòmica ha agreujat encara més la fractura entre electors i elegits, entre la ciutadania i els seus representants. Els darrers casos de corrupció que han afectat institucions i representants polítics han fet pagar justos per pecadors i han contribuït al descrèdit de la classe política. Esquerra treballarà per combatre aquesta llunyania i per introduir més mecanismes de control als partits i a les administracions; ho vam fer impulsant la prohibició dels donatius anònims als partits polítics, ho vam fer amb la creació de l'Oficina antifrau i ho continuarem fent amb propostes que fins ara no han pogut veure la llum malgrat la insistència d'Esquerra com ara un nova llei electoral. Des de la legitimitat que ens dóna ser un partit que es finança amb les aportacions dels propis militants i dels càrrecs electes seguirem exigint mesures de control en el finançament dels partits polítics, i tot allò que contribueixi a la transparència en els mecanismes de poder.

Treballarem, doncs, per recuperar credibilitat, per guanyar proximitat i rigor. Malgrat que són mals temps per a la política, la política és l'instrument que tenim els febles davant dels poderosos, és el mecanisme transformador de la realitat a l'abast de la gent humil i senzilla, quan és capaç de trobar formes d'organització que fan que el conjunt acumuli molta més força que la simple suma de cadascuna de les parts.

BUSCANT RESPOSTES A LA CRISI

La crisi econòmica, que està afectant greument moltes famílies catalanes, que ha comportat la destrucció de molts llocs de treball i que ha deixat indefenses les petites i mitjanes empreses, requereix un canvi de model de creixement econòmic. Des d'Esquerra hem promogut aquest canvi de model econòmic amb pactes tan importants com l'Acord estratègic per a la internacionalització, la qualitat de l'ocupació i la competitivitat de l'economia catalana o el Pacte Nacional per a la Recerca i la Innovació. Però això no ha estat suficient per a fer del tot aquest canvi de paradigma. Ara, doncs, hem de trobar eines més eficaces per tal de continuar el salt cap a la plena ocupació i la darrera etapa de convergència amb Europa. En el fons, l'horitzó dibuixat per l'estratègia europea és l'escenari a partir del qual podrem fer front al futur amb garanties d'èxit. En aquest sentit, les primeres tasques del futur Govern de la Generalitat han de ser, doncs, les d'atendre els efectes socials derivats de la crisi i la d'aplicar polítiques de reactivació de l'economia, que permetin la creació d'ocupació de qualitat i d'alt valor afegit que produeixi béns i serveis innovadors, més eficients i de qualitat.

D'altra banda hem de reconèixer que les finances públiques també han estat greument afectades, lògicament, per l'impacte de la recessió. Els ingressos de la Generalitat s'han vist profundament afectats i malgrat les millores introduïdes pel nou finançament aquesta davallada d'ingressos només s'ha pogut corregir parcialment. En els propers anys caldrà vetllar per tal de garantir l'efectiu compliment dels pactes assolits amb l'Estat espanyol en un moment en què, a més a més de la reducció significativa dels ingressos, cal afegir l'increment de les necessitats de despesa pública, vinculades tant a les prestacions de l'estat del benestar com a les polítiques de reactivació econòmica. Aquesta situació obliga a la pràctica d'una política d'austeritat pressupostària rigorosa que aplegui la prioritització de les polítiques de despesa i la seva eficiència, especialment de la despesa corrent, que facin unes finances públiques sostenibles a llarg termini, amb un estret control del dèficit públic. Tot això en un marc en el qual la ciutadania exigeix un grau cada cop més elevat de transparència i de control en l'aplicació de recursos públics i en una situació, encara no resolta, de dèficit fiscal de Catalunya respecte de l'Estat espanyol.

MÉS DE MIL PROPOSTES

En aquest programa electoral es recullen les més de mil propostes que han elaborat les comissions sectorials d'Esquerra, des de l'experiència acumulada al Govern de la Generalitat, al món municipal i en els diferents àmbits de responsabilitats sectorials del país. El full de ruta de la propera legislatura ordenat segons cinc eixos temàtics:

1. Respostes a la crisi
2. El debat de les esquerres: polítiques socials
3. Un país connectat en xarxa
4. Identitat i republicanisme
5. Joventut

Amb les propostes d'aquest programa electoral renovem el nostre compromís amb la ciutadania, amb el nostre país. I ens hi presentem com hem fet sempre; com un partit lliure, no subordinat a la voluntat dels partits espanyols, un partit de gent honesta i treballadora que coneix la realitat social i territorial de la nació catalana. El partit que ha propiciat els canvis històrics del país i que ha aconseguit arrossegar el debat polític cap al sobiranisme posant de relleu la inexistència d'un Estat espanyol plurinacional, la inviabilitat del federalisme, i l'esgotament de l'autonomisme, un cop hem tocat sostre amb un acord de finançament al límit del que l'Estat està disposat a signar i amb un Estatut d'autonomia mutilat i encara amenaçat per la sentència fantasma del Tribunal Constitucional espanyol més deslegitimada de la història. Comença, doncs, una nova etapa: la del post-autonomisme, que suposarà, de ben segur, el salt endavant cap a la consecució d'un estat propi, democràtic i social al si de la Unió Europea.

Bloc 1.

Respostes a la crisi

1

Fa gairebé 11 anys de l'aprovació del Procés de Lisboa, el Pla de desenvolupament europeu, que havia de transformar la UE en l'economia més competitiva i dinàmica del món, amb el coneixement com a eix bàsic del canvi de paradigma. Aquest procés, tenia com a objectiu permetre un creixement econòmic sostingut a llarg termini, una major cohesió social i una millor qualitat i quantitat de l'ocupació.

Amb aquest horitzó, es varen fixar tres objectius concrets: la plena ocupació, la qualitat i productivitat del treball i un mercat que facilités la inclusió i la cohesió social. A més a més, es varen fixar un seguit d'instruments per aconseguir-los: la inversió en capital humà a través de la formació, una aposta decidida per l'R+D+I, un clima empresarial favorable i una economia més respectuosa amb el Medi Ambient.

Aquest any 2010, la Comissió haurà de proposar una sèrie de reformes a aquesta agenda i ho haurà de fer en funció d'una situació econòmica de crisi global, que ha suposat un gran impacte sobre el sistema financer internacional, en forma de fallida encadenada de grans entitats de diversos països desenvolupats, que marcà l'inici de la primera gran recessió global, de causes múltiples i altament complexes, i que al nostre país ha tingut conseqüències greus, amb caigudes del PIB del 4,7% a partir del segon trimestre de 2009, la destrucció de més del 10% de l'ocupació en un any (gairebé 300.000 llocs de treball perduts, en el segon semestre de 2009) i l'increment de la taxa d'atur fins al 17% de la població activa, quan només dos anys abans era inferior al 6%.

El seguit de conseqüències derivades han fet tremolar els pilars en els quals s'havia centrat el nostre creixement econòmic durant dècades i, com a resultat, el nostre sistema de relacions laborals. Creiem que seria un error, doncs, atribuir l'actual situació econòmica del nostre país només a l'impacte de la crisi internacional, car la principal causa cal trobar-la en els desequilibris introduïts pel model de creixement del període immediatament anterior, basat pel costat de la demanda en el sobreendeutament de les famílies i les empreses i, pel costat de l'oferta, en el sector de la construcció i els serveis de baixa qualificació, amb el deteriorament de la productivitat individual i el necessari creixement del volum global de persones ocupades.

Dissortadament, la nostra aposta, iniciada en les darreres dues legislatures, per a l'assoliment d'un nou model de creixement econòmic, plasmat en pactes tan importants com l'Acord estratègic per a la internacionalització, la qualitat de l'ocupació i la competitivitat de l'economia catalana o el Pacte Nacional per a la Recerca i la Innovació, encara no ha finalitzat el canvi de

paradigma iniciat al 2003 i, per tant, no hem pogut fer front a aquest context, tal com voldríem. Ara doncs, ens cal fer una anàlisi de la situació actual, que ens permeti trobar les eines més eficaces per tal de continuar el salt del nostre país, cap a la plena ocupació i la darrera etapa de convergència amb Europa. En el fons, l'horitzó dibuixat per l'estratègia europea és l'escenari a partir del qual podrem fer front al futur amb garanties d'èxit. En aquest sentit, les primeres tasques del futur Govern de la Generalitat han de ser, doncs, les d'atendre els efectes socials derivats de la contracció econòmica i la d'instrumentar les polítiques de reactivació de l'economia. Una reactivació que haurà d'anar vinculada a la transformació profunda del model de creixement, que ha estat vigent al llarg dels darrers 15 anys, essent més necessària que mai la continuació de l'impuls dels grans acords de país per fer front als reptes plantejats de canvi de model productiu i cohesió social, imprescindibles en moments de crisi, a través de la creació d'ocupació de qualitat i d'alt valor afegit que produeixi béns i serveis innovadors, més eficients i de qualitat.

Les finances públiques també han estat greument afectades, lògicament, per l'impacte de la recessió. En relació a finals de 2006, el conjunt d'ingressos de l'Estat, ha caigut un 19%, amb reduccions més pronunciades (de fins al 40%), en els impostos més sensibles al cicle econòmic, l'IVA i l'Impost de Societats. Els ingressos de la Generalitat es veuen també profundament afectats, d'una banda, per la participació en els ingressos estatals i, d'altra banda, per la intensa caiguda de la seva principal figura tributària pròpia, l'Impost de Transmissions Patrimonials, la recaptació del qual cau un 57% respecte al 2006, fruit de l'aturada del mercat immobiliari. Malgrat les millores introduïdes pel nou finançament, aquesta davallada d'ingressos només s'ha pogut corregir parcialment. En els propers anys, caldrà vetllar per tal de garantir l'efectiu compliment dels pactes assolits amb l'Estat espanyol en aquestes dues matèries, en un moment on a més a més de la reducció significativa dels ingressos, cal afegir l'increment de les necessitats de despesa pública, vinculades tant a les prestacions de l'estat del benestar com a les polítiques de reactivació econòmica. Aquesta situació obliga a la pràctica d'una política d'austeritat pressupostària rigorosa que aplegui la prioritització de les polítiques de despesa i l'eficiència d'aquesta, especialment de la despesa corrent, que facin unes finances públiques sostenibles a llarg termini, amb un estret control del dèficit públic. Tot això en un marc en el qual la ciutadania exigeix un grau cada cop més elevat de transparència i de control en l'aplicació de recursos públics.

TREBALL I AUTÒNOMS I AUTÒNOMES

Diagnosi

En l'anàlisi de les tendències del mercat de treball, no podem fer ulls clucs a la situació de crisi global i les seves característiques locals que s'està patint. De fet, es constata que la crisi, com en d'altres ocasions, s'ha significat amb una importantíssima destrucció de l'ocupació que ha fet créixer de forma exponencial les taxes d'atur. En aquest context, a Catalunya hi ha hagut una pèrdua considerable de llocs de treball, i l'anàlisi i propostes no poden obviar aquesta realitat.

L'any 2008, la taxa d'activitat a la UE-27 es situava al voltant del 71%. A Catalunya, aquesta taxa s'ha mantingut força estable amb certa tendència a augmentar, tot i que aquest augment ha estat força menor en els darrers períodes i es situa a l'entorn d'un 62,8% (71,9% de mitjana en els homes i un 54% per a les dones). Aquest fet, permet constatar la lenta però continuada convergència entre la taxa d'activitat masculina i femenina interna que, tot i així, resulta encara massa allunyada dels estàndards europeus, tant a nivell global com en la distinció per sexes. De fet, l'Agenda de Lisboa fixava un 70% de taxa d'activitat global, amb un 60% específicament per a les dones o un 50% per a majors de 55 anys (actualment al voltant d'un 25%).

Pel que fa a la taxa d'atur, a desembre de 2009 es situava al voltant del 17,0%, aproximadament unes 643.100 persones, de les quals el 58,7% eren homes i el 41,3% eren dones. Si ho comparem amb les estadístiques dels països de l'OCDE (8,8%) o de la zona euro (10%), el biaix és importantíssim.

Amb l'anàlisi de l'atur per edats, es demostra que la baula més feble de la cadena segueix sent la joventut (en el tercer trimestre de 2009, l'atur per als menors de 25 anys era d'un 38,2%), amb una diferència de més de 22 punts sobre la resta de franges d'edat (dels 25 a 54 anys, la taxa d'atur era del 15,8% i un 9,8% per als majors de 54 anys), molt per sobre de la resta de països de la UE.

Caldria fer esment també a l'atur de treballadors d'origen estranger. Al mes de desembre de 2009, n'hi havia prop de 128.000, dels quals més de dos terços eren homes, sobretot en el sector serveis (que acumula la meitat del total de treballadors estrangers).

En referència a la qualitat de la contractació, cal dir que tot i mantenir-se en un nivell semblant al dels darrers anys, a desembre de 2009 només el 10% dels nous contractes varen ser indefinits (sobre un 12% a novembre de 2006). Aquesta dada demostra l'alt grau de temporalitat estructural a la nostra economia (sobretot al turisme, l'hoteleria, la restauració, la construcció i l'agricultura), que troba la seva justificació en alguns casos no estrictament estacionals o d'increments puntuals de la producció, com a estratègia empresarial per flexibilitzar el mercat i abaratir els costos d'acomiadament. Cal dir, però, que no afecta a tothom per igual. De fet, a desembre de 2009 el 32% dels i les estudiants que havien cursat ensenyaments de nivell mitjà aconseguen un contracte indefinit, 18 punts per sobre de la mitjana catalana, el 41% dels graduats i graduades superiors també té un contracte indefinit, 27 punts per sobre de la mitjana, fet que demostra la importància de la formació pel que fa a la qualitat del lloc de treball. Un altre punt important a comentar és que el major percentatge de contractes indefinits es concentra en les PIME, sobretot les de menys de 50 persones treballadores, amb gairebé el 20% de contractes a temps indefinit, situació que tendeix a reduir-se quan augmenta el nombre de persones treballadores de l'empresa.

Pel que fa a la productivitat per treballador, la caiguda de la producció ha estat menor a la caiguda de l'ocupació, mentre s'ha mantingut el cost laboral estable. Això ha facilitat un augment de la productivitat important, però amb un cost social molt elevat. Aquestes dades fan més patent que mai que ens cal plantejar un nou model que augmenti sostingudament la productivitat, sense variables exògenes o conjunturals que depenen del cicle econòmic i que suposen ajustos traumàtics en moments difícils.

Sobre el nivell formatiu del nostre capital humà, caldria fer notar que continua instal·lat en dos pols: a sota i ocupant l'espai més important, el contingent de «no qualificats» i, a dalt i en menor proporció, els «molt qualificats» (amb estudis superiors), units els dos grups per un restringit col·lectiu de tècnics mitjans o amb estudis professionals. En aquest sentit, l'aprenentatge permanent continua essent una aposta imprescindible per anar tibant cap amunt aquest conjunt nombrós de personal no qualificat i per mantenir actualitzada —i ocupable— la nostra població activa. Mentre que l'ocupabilitat està estretament lligada a la formació segons ens demostren les dades, seguim mantenint uns nivells importants de persones no qualificades. De fet, la taxa d'ocupació a Catalunya per a les persones amb estudis superiors era del 80% (78,3% a la UE-27), la taxa d'ocupació en aquelles que havien finalitzat la segona etapa de secundària era del 62% (64% UE-27), i del 38% entre els que havien realitzat només estudis inferiors (40% UE-27). S'evidencia doncs, que a millor formació millor ocupabilitat.

Pel que fa a la destrucció d'ocupació, tot i l'important augment dels acomiadaments individuals en el context de reduccions d'estructures fixes a moltes empreses de petita dimensió, cal destacar sobretot l'augment de l'extinció de contractes a través d'expedients de regulació d'ocupació (ERO), fruit sobretot d'extincions per causes econòmiques, o les que se'n deriven indirectament (ajust d'estocs, reducció de la producció, etc.). Al llarg del 2009, es van aprovar prop de 3.500 ERO, xifra que multiplica per cinc els 700 expedients que es van registrar durant el 2008. De fet, el setembre de 2008 hi havia 8.552 afectats per aquest concepte, mentre que el mateix mes de l'any 2009 se n'havien registrat 114.002 i al llarg de l'any 2009 la xifra total ha estat de 263.500 llocs de treball destruïts.

En l'anàlisi per sectors, la construcció ha estat on més ha augmentat l'atur amb un 61,5%, seguit pels serveis amb un 36% i la indústria amb un 27%, tot i que en termes absoluts el sector serveis és el que acumula

més aturats —fruit de la progressiva *terciarització* de l'economia—, seguit per la indústria i la construcció. Aquestes dades refermen que cal apostar pels nous sectors d'ocupació, doncs resulta força improbable, especialment en el cas de la construcció, que es puguin tornar a assolir els nivells d'ocupació d'etapes anteriors. Per això necessitem fer una transició cap a sectors d'alt valor afegit.

El desajust de perfils entre allò que necessita el nostre mercat de treball i allò que el nostre capital humà es capaç d'oferir resulta cada cop més preocupant. De fet, el 90% de les nostres PIME manifesten tenir una alta preocupació pels desajustos entre l'oferta i la demanda del mercat de treball i manifesten alhora preocupació per la inoperància dels serveis públics d'ocupació. En aquest sentit, la nostra administració no sempre ha pogut i ha sabut exercir de forma responsable i eficient l'orientació o la formació, i sovint no ha mostrat capacitat de gestió, execució i resolució de disfuncions d'un servei que ja es va heretar amb moltes deficiències. S'ha avançat, però no en tot l'abast que hagués estat d'esperar. Això ha fet que en aquests moments entitats privades, públiques i administració facin funcions diverses i creuades, de manera que es dóna el cas que empreses privades tenen responsabilitats pròpies de l'Administració, o ens locals diversos, en el lliurar de les seves competències i no sempre amb finançament, hagin assumit el paper del Servei d'Ocupació. D'altra banda, el sistema atorga a entitats públiques i als ens socials atribucions en matèria de planificació, d'execució i d'avaluació de polítiques actives. En alguns casos, fins i tot, els mateixos actors planifiquen les polítiques per després executar-les ells mateixos i, finalment, avaluar-se, com és el cas dels Consorcis.

Lluny de caure en el pessimisme, en aquesta IX legislatura caldrà implementar mesures de caire conjuntural i estructural que permetin frenar la destrucció d'ocupació i abordar el necessari canvi de paradigma econòmic, basat en l'alt valor afegit i l'ocupació de qualitat.

Objectius

- Millorar la productivitat de les nostres empreses, promovent i facilitant la instauració de mesures d'organització del treball que tendeixin a generar una major eficiència, facilitant així els avenços en la normativa per tal que les empreses puguin millorar els seus índexs d'absentisme. Cal millorar també l'organització del treball, per centrar-lo més en l'eficiència que en la presència, de manera que es faci un ús més adequat dels nous models de treball del segle XXI.
- Impulsar sistemes de treball basats en la societat del coneixement, incrementant la formació bàsica de les persones treballadores (base important, segons l'OCDE, de la productivitat als països) i fomentant la transferència de coneixement entre universitats i empreses, a través de la creació de centres especials.
- Millorar la inversió en formació i professionalització dels nostres treballadors i treballadores, per tal de millorar la seva ocupabilitat i reduir el desajust existent entre oferta i demanda d'ocupació, tot exigint el traspàs de tots els fons que resten en mans de l'Estat. En aquest sentit, caldrà afavorir la transició de les persones a través de la formació, cap a noves fonts d'ocupació d'alt valor afegit i cap a aquells que en el futur necessitaran incorporació de personal qualificat. Cal també formació de qualitat, tant a priori com a posteriori, amb polítiques de tall transversal i en sectors on el país té avantatges comparatius.
- Dotar dels instruments suficients a la negociació col·lectiva, de manera que permetin una millor adaptació de les condicions laborals a les realitats productives canviants i, alhora, en reforci la seva seguretat laboral. Desconcentrant la competència legislativa, la competència de negociació col·lectiva i el marge de maniobra de les empreses i treballadors. Això ha de permetre establir els mecanismes d'estabilitat suficients en la negociació col·lectiva, tant en el si de l'empresa com dels agents socials al nostre país. En aquest sentit, una línia decidida de futur ha de ser la de la dotació de competències al Marc Català de Relacions Laborals, on es puguin dibuixar les especificitats del nostre mercat de treball en tot el seu abast i on els agents socials propis, els arrelats al nostre territori, puguin assolir acords reals sobre el futur del nostre mercat de treball, sense perjudici d'un marc legal bàsic que garanteixi un treball digne i de qualitat.
- Millorar la inversió en R+D+I+C, C de creativitat, com a sistema de suport a la transició cap a un nou model de producció d'alt valor afegit, que permeti deixar enrere el model de mà d'obra de baix cost i

la seva utilització intensiva. En aquest sentit, cal dir que actualment en la feina de la majoria de treballadors i treballadores hi apareixen automatismes, tecnologia i altres elements que la fan eminentment terciaritzada. És per això que l'autoprogramació de les persones ha de ser l'eix essencial de la seva estructuració i no només això, sinó que l'eina essencial del treball, l'intel·lecte, haurà de ser considerat en les polítiques públiques en totes les seves vessants. Polítiques com les de salut o els usos del temps hauran de permetre fomentar les bones pràctiques del treball, de manera que permetin aturar el creixement de les patologies psicosocials associades al treball, perquè una nova cultura del treball ens ajudarà a millorar els factors que impacten la nostra economia.

- Seguir impulsant la diplomàcia econòmica, la inversió en estructures estables d'empresariat i els clústers urbans o logístics, per tal de generar pols d'atracció de capitals, centres de decisió i talent amb els que es pugui donar sentit a la societat del coneixement i pel coneixement. Aquestes actuacions hauran de facilitar la retenció i estructuració de les inversions públiques en suport a les empreses, tot instaurant sistemes de participació dels poders públics, de la societat civil i dels agents necessaris.
- Redefinir el model del SOC per tal de posar a l'abast serveis permanents i eficients d'orientació, així com paquets de formació que responguin a les demandes de les empreses i millorin les competències, el coneixement i els recursos dels seus beneficiaris i beneficiàries. Creiem que el paper del servei públic d'ocupació és determinant per la seva capacitat a l'hora d'aportar orientació, formació professional i millora de les competències als treballadors i treballadores. Si bé el Servei d'Ocupació a Catalunya ha modernitzat en part els seus serveis, encara no ha fet el pas definitiu per afrontar situacions com l'actual de crisi. Actuant des d'un enfocament burocràtic i no pas orientat a les necessitats reals de les empreses i de les persones que busquen millorar la seva ocupabilitat. Si bé s'ha avançat en la professionalització dels serveis i de les competències dels seus i les seves professionals, no s'ha avançat en la necessària descentralització i desconcentració de serveis cap a d'altres administracions, en especial cap a l'administració local que és la més pròxima a les persones.

Propostes

Marc Català de Relacions Laborals

El concepte del dret a decidir, el dret a autoorganitzar-nos com a poble en l'àmbit del treball, se significa en la construcció del Marc Català de Relacions laborals. En la creació efectiva d'un espai amb capacitat normativa àmplia en l'àmbit de les relacions laborals, que permeti donar resposta a les especificitats d'un mercat que així ho reclama, per afrontar amb garanties les apostes de futur. De la mateixa manera que es justifica l'existència de diferents mercats de treball en el context de la Unió Europea, i per això diferent regulació; també es justifica la fragmentació del mercat de treball de l'Estat espanyol en diferents mercats, amb realitats objectives i subjectives diferenciades, i per això amb necessitats pròpies. En aquest sentit, és imprescindible desenvolupar instruments de participació dels agents socials catalans:

- a. Impulsarem el Consell de Relacions Laborals i, molt especialment, la competència de la Comissió de Convenis Col·lectius de Catalunya com a màxim òrgan del nostre país per col·laborar en la millora de l'estructura i l'ordenació de la negociació col·lectiva a Catalunya. A més a més, planificarem la seva activitat amb l'objectiu de crear convenis catalans de sector, que substitueixin convenis estatals, per tal d'adaptar els acords laborals a l'IPC del nostre país, començant per aquells relacionats amb la funció pública o empreses relatives a la contractació pública o l'adjudicació d'obres i serveis.
- b. Potenciarem el Tribunal Laboral de Catalunya, apostant per la seva descentralització territorial i impulsant-hi alhora la participació de tots els agents socials.
- c. Integram i coordinarem les actuacions de totes les instàncies que operen en l'àmbit laboral, per tal d'evitar duplicitats i garantir l'eficiència de les actuacions de vigilància i control.
- d. Vetllarem per l'augment de dotació de mitjans personals i materials a la Inspecció de Treball de Catalunya i crearem noves unitats inspectores especialitzades en la vigilància i control de problemàtiques específiques, com ara les conductes de discriminació, tot això en el marc de la nova Agència Catalana.
- e. Impulsarem la negociació de convenis col·lectius en l'àmbit del territori de Catalunya, especialment de taules salarials encaixades al territori. Tanmateix, serà prioritari afrontar amb mesures de política eco-

nòmica el superior cost de la vida que afecta tant als treballadors i treballadores com a la competitivitat de les nostres empreses.

- f. Impulsarem mesures per tal d'instaurar complements a les prestacions del Sistema de Seguretat Social i altres prestacions públiques i socials, de forma que el seu import reculli el diferencial del cost de la vida a Catalunya.

Seguretat i prevenció de riscos

Continuarem reduint les xifres de sinistralitat laboral, no únicament incrementant l'activitat de control i vigilància de l'Administració, sinó reclamant com a obligació inherent a l'exercici empresarial el fet d'acreditar la realització d'activitats manifestament preventives.

- a. Desenvoluparem, en àmbit autonòmic, la legislació en prevenció de riscos laborals.
- b. Fomentarem l'ús responsable del treball en l'era de la societat del coneixement i de les TIC, instaurant l'obligació de dur a terme avaluacions de riscos psicosocials a les empreses i administracions, així com programes de prevenció de l'estrès i altres patologies actuals del treball.
- c. Impulsarem des de la Generalitat, i en el marc de les seves competències, una major eficàcia entre fiscalia i autoritat laboral pels casos d'accidents de treball greus, i per tal que les actuacions judicials en procediments penals derivats d'accidents de treball greus sigui més efectiva.
- d. Desenvoluparem la professionalització tècnica de la Inspecció de Treball catalana i la dotarem dels mitjans humans i materials necessaris per realitzar les seves funcions.
- e. Intervindrem en el sistema educatiu amb la finalitat de promoure la seguretat i la salut en el treball entre els futurs treballadors i treballadores.
- f. Impulsarem programes de salut laboral que afavoreixin la millora dels índexs d'absentisme.
- g. Afavorirem les mesures necessàries per tal que els programes de control, vigilància i seguiment dels processos d'incapacitat temporal siguin eficients i responguin a les necessitats del sistema.
- h. Impulsarem un sistema que estimuli l'empresariat a implantar i consolidar la prevenció en el si de l'empresa: proposarem un sistema de bonificació de la cotització a la Seguretat Social per a les empreses que, mes enllà de les obligacions que tenen per llei en matèria de prevenció, puguin ser premiades per l'esforç suplementari.
- i. Desenvoluparem protocols específics d'actuació per a les treballadores i els treballadors que s'ocupen de la llar i de la cura material i afectiva de les persones que hi conviuen.
- j. Activarem campanyes de promoció de la prevenció de riscos laborals entre el personal autònom sense que signifiqui un cost addicional.

Recol·locació i expedients de regulació

Inclourem mesures que agilitzin i millorin els tràmits administratius dels expedients de regulació d'ocupació (ERO), i impulsarem mesures de caràcter social amb la finalitat de garantir la incorporació del personal afectat per ERO al mercat de treball.

- a. Vetllarem perquè l'autoritat laboral garanteixi la notificació a les organitzacions sindicals de Catalunya amb representació a l'empresa de la sol·licitud, per part de l'empresa, de l'autorització de l'expedient de regulació d'ocupació.
- b. Potenciarem el paper de la inspecció en el control de les causes, en els supòsits d'expedients de regulació d'ocupació: s'ha de garantir que la regulació d'ocupació instada per l'empresa derivi d'una situació de crisi degudament justificada, la qual cosa atorga un paper vital a l'informe que la Inspecció de Treball lliuri a la Direcció General de Relacions Laborals.
- c. En consonància amb el darrer punt, exigirem el màxim rigor administratiu en la tramitació i en l'acceptació dels expedients de regulació, instaurant l'opció del refús d'ofici dels expedients que no recullin tots els requisits i, especialment, aquells que no continguin un veritable pla social, així com un pla de viabilitat industrial, econòmica i, sobretot, per a les grans empreses, de manteniment de la producció.

- d. Vetllarem perquè les empreses que disposin d'una plantilla superior a 50 treballadors o treballadores presentin un pla social en el qual proposin les mesures necessàries per atenuar les conseqüències per al personal afectat i possibilitin la continuïtat i viabilitat del projecte empresarial (Directiva 98/59/CE del Consell, de 20 juliol, l'article 51.4 de l'ET i el RD 43/1996).
- e. Proposarem que el Servei d'Ocupació de Catalunya es comprometi a gestionar la recol·locació, sempre que es compleixin determinats requisits.

Formació professional i ocupacional, i millora de l'ocupabilitat

Garantirem una oferta de formació professional i ocupacional de qualitat, que respongui a les necessitats de les empreses, tot seguint l'esperit del Pacte Nacional per a la Recerca i la Innovació i l'Acord estratègic per a la internacionalització, la qualitat de l'ocupació i la competitivitat de l'economia catalana. Incrementarem també l'oferta formativa en les modalitats presencial o a distància. Aquesta necessitat, s'explica no només perquè determinats sectors ja mai més tornaran a ser el que varen ser en el passat, o que el model de mà d'obra intensiva ja no té cabuda en el nostre país perquè no hi som competitiu, sinó també perquè la competència dels mercats de treball en l'economia global i la rapidesa en la implantació dels canvis tecnològics està provocant canvis organitzatius que repercuteixen de forma directa sobre l'estabilitat en els llocs de treball. Les empreses necessiten una major adaptabilitat dels seus treballadors i treballadores a les demandes del mercat, mentre que la realitat és que sovint el nostre capital humà està abandonat a la seva sort: baixa qualificació (més d'un 33% de gent jove sense el graduat en ESO), una formació contínua poc efectiva, una mala planificació dels recursos que s'hi destinen i, factor també clau, la manca d'un sistema de finançament adequat de la formació, fruit que no s'han transferit a les comunitats autònomes encara els recursos per fer-ho, des de la proximitat i diversitat de mercats.

- a. Exigirem el traspàs definitiu dels fons i les competències en matèria de formació contínua (FORCEM) a Catalunya.
- b. Prioritzarem les accions formatives per a col·lectius amb especial situació de desigualtat, amb la incorporació preferent a les accions ocupacionals de les persones aturades de llarga durada, gent jove en situació de fracàs escolar, dones, gent aturada major de 45 anys i persones immigrants.
- c. Definirem les necessitats formatives al territori a partir de l'anàlisi de l'Observatori del Mercat de Treball.
- d. Potenciarem la formació contínua com a instrument d'adaptació dels treballadors i de les treballadores vers el canvi permanent del món productiu, mitjançant la millora de les seves competències i qualificacions, com a instrument de les empreses per millorar-ne la seva competitivitat.
- e. Incrementarem i potenciarem el reconeixement acadèmic de l'experiència professional, amb l'acreditació de competències i l'augment de les proves d'obtenció de titulació tècnica i tècnica superior. Avançarem també cap al reconeixement acadèmic de les competències assolides en els cursos de formació ocupacional.
- f. Impulsarem l'augment quantitatiu i qualitatiu de la formació professional, flexibilitzant horaris i oferta, establint convenis de col·laboració amb empreses i sectors professionals, potenciant les comissions de formació professional en el territori (amb la participació de l'administració educativa, administracions locals i agents socials) i creant una fundació que permeti el mecenatge d'aquestes empreses col·laboradores i que alhora reconegui aquestes col·laboracions, mitjançant les exempcions fiscals corresponents.
- g. Incrementarem els centres integrals de formació professional arreu del territori i en els diferents sectors productius, així com la col·laboració i la interrelació entre els departaments d'Educació, Treball i Innovació Universitats i Empresa per a la planificació i gestió de la formació ocupacional en tots els centres col·laboradors.
- h. Potenciarem els programes de qualificació professional inicial (PQPI), relacionant-ne l'oferta amb els cicles formatius que s'ofereixen en els centres.
- i. Impulsarem accions de formació concretes pels col·lectius d'aturats expulsats de determinats sectors d'activitat en els que difícilment tornaran a trobar ocupació, per tal de millorar la seva ocupabilitat en altres sectors emergents.

- j. Millorarem el sistema de formació ocupacional amb la creació d'escoles d'experiència, aprofitant el valor que aporten les persones que han treballat en determinats sectors pel seu coneixement expert i per mitjà de sistemes de participació parcial en la docència pràctica. Aprofitarem l'expertesa de persones prejubilades i altres professionals per formar els i les professionals del futur, sota el convenciment que el coneixement no es pot perdre amb els expedients de regulació o prejubilacions.
- k. Millorarem també el sistema de formació ocupacional a través d'una aplicació més racional, amb la creació de la figura de l'agent de formació, que establirà un itinerari d'aprenentatge o millora formativa en funció de les necessitats i el nivell de les persones i de les necessitats empresarials i que facilitarà un aprenentatge més homogeni del grup, acompanyant les persones en el procés.
- l. Impulsarem la formació professional en activitats considerades amb potencial de creixement i sectors emergents.

Universitat i empresa

Fomentarem la cooperació entre el món universitari i empresarial, per tal d'oferir una formació de qualitat i adequada, d'acord amb les necessitats de les empreses, amb especial atenció a les d'alt valor afegit, afavorint així el traspàs universitat-empresa i la transferència de coneixement necessària per tal que la competitivitat del país pugui veure's afavorida.

- a. Impulsarem una planificació dels estudis de postgrau, formació continuada i universitats col·laboratives, com a centres de formació en el context d'agrupacions empresarials, patronals o sectorials, d'acord amb les necessitats del teixit empresarial català.
- b. Potenciarem els programes de pràctiques de l'alumnat universitari en empreses, per tal de millorar la transició universitat-empresa, preservant sempre els drets dels i les estudiants.
- c. Estimularem la col·laboració del teixit empresarial amb les universitats, en matèria de recerca, mitjançant convenis.
- d. Fomentarem la participació d'empreses en activitats de recerca i desenvolupament en jornades de portes obertes, programes de visites o seminaris destinats a alumnes de centres universitaris, així com els programes de mecenatge i cooperació entre empresa i universitat.

Nova concepció de la conciliació laboral

Coordinarem i impulsarem el debat i l'intercanvi, amb la participació transversal d'institucions i agents socials, per establir noves formes d'estructurar i organitzar les relacions laborals i, en definitiva, dissenyar i posar en pràctica una nova forma d'organitzar els temps i els usos de la ciutat, el treball, el comerç, la cultura, l'oci, l'esport i els serveis en general. La conciliació de les quatre potes de la vida, familiar, personal, formativa i professional, esdevé essencial per augmentar la capacitat dels països d'estructurar una mobilitat adequada per a les persones, fomentar una organització adequada del treball a les empreses i institucions i millorar les possibilitats formatives per a treballadors i treballadores en sistemes asíncrons que ho facin possible. En definitiva, fomentar un ús responsable del temps vital.

- a. Desvincularem definitivament les mesures de conciliació de vida familiar, formativa, personal i laboral com una qüestió lligada a les dones, per passar a ser tractada de forma única, que implica homes i dones indistintament.
- b. Fomentarem l'establiment, en tots els convenis col·lectius d'àmbit d'empresa radicades a Catalunya, l'obligatorietat de tractar en capítol específic mesures de conciliació de vida laboral, personal, formativa i familiar. Caldrà preveure mesures específiques per a les famílies monoparentals i famílies amb persones petites o grans a càrrec, o discapacitades.
- c. Promourem l'ampliació dels agents per a la igualtat a les empreses, i fomentarem el seu paper com a agents per a la millora de la conciliació i la coresponsabilitat, amb competències específiques a les empreses, per tractar conjuntament l'atenció personalitzada i individualitzada al treballador o treballadora que requereixi atenció en l'àmbit de la conciliació.

- d. Fomentarem l'establiment de programes puntuals que possibilitin, a famílies amb persones grans o discapacitades, serveis de matins, de tardes, escoles de vacances, activitats en dissabtes i/o diumenges, atenció en festius, atenció a les nits, estades temporals en residències, serveis extraordinaris, etc.
- e. Impulsarem accions de formació de responsabilitat i compromís social en l'empresa, adreçada al personal directiu i treballador, per tal de fomentar la cultura de la responsabilitat i la posada en pràctica de mesures i acords amb aquesta responsabilitat: supressió de barreres arquitectòniques, creació de capital no financer, mesures de flexibilitat per a diversos usos del temps, etc.
- f. Fomentarem el desenvolupament i la implantació de noves formes de gestió del temps, mitjançant accions promogudes tant des del Govern de la Generalitat com des dels ens locals i altres agents socials implicats. El desenvolupament d'aquestes accions s'articulària per mitjà de les mesures següents:
  1. Establiment de fórmules flexibles de treball que fomentin el treball per objectius, el teletreball, jornades compatibles i adaptables al cicle de vida i a la vida familiar i personal d'homes i dones, setmana laboral comprimida, còmput d'hores per any/semestre/mes, establiment de «bancs d'hores» a partir del qual els treballadors i treballadores poden accedir quan ho necessitin a un crèdit de temps (reducció de jornada) i retorn segons negociació o regulació conjunta amb l'empresa, etc.
  2. Elaboració de recomanacions per a la negociació col·lectiva a partir de les propostes derivades de processos de formació, fòrums, reunions, tallers i d'allò que en resulti dels pactes locals per a la conciliació. Aquestes recomanacions poden tenir continguts relatius a polítiques d'organització del temps de treball i flexibilitat, de mobilitat personal i professional, de maternitat, paternitat i cura de les persones, de promoció professional i de serveis i d'atenció personalitzada en funció de les necessitats.
  3. Facilitació del desenvolupament d'eines per a l'atenció de serveis personals i públics com el transport, les gestions, comunicacions, comercials, financers, ciutats 24 hores.
  4. Creació i foment de bancs del temps/laboratori del temps, en tant que espais d'intercanvi de sabers i necessitats.
  5. Potenciar l'establiment de centres d'informació i/o gestió de recursos per a la conciliació que recullin, sistematitzin, publiquin i ofereixin tots els recursos existents a escala municipal, tant públics com privats, per a l'atenció de persones dependents: escoles bressol, serveis d'atenció a domicili, residències per a gent gran, empreses d'activitats extraescolars, etc.
  6. Foment de la creació d'empreses multiserveis personals que descongestionin la pressió de la manca de temps: des de buscar escoles o acadèmies, organitzar mudances, contractar la neteja de la llar, gestionar altes de subministraments, instal·lar executius a la ciutat, reservar apartaments de vacances, cercar, visitar, seleccionar pisos de venda o lloguer, organitzar aniversaris i festes sorpresa, cursos de protocol i etiqueta, reserves de restaurants, contractar *caterings*, oci i lleure per a tot tipus de nuclis familiars i persones jubilades, malaltes i soles.
- g. Prevenció de l'exclusió social, considerant com a mèrit puntuable i mesurable en les ofertes de treball públic el fet de reincorporar-se al món laboral després d'haver estat atenent la cura familiar, o mitjançant transferències directes a la persona responsable del sosteniment de la llar i de treball de cura de les persones.
- h. Sensibilitzarem els comitès de seguretat i salut dels riscos derivats de la «doble presència» a la feina i a casa, en derivar-se patologies que per raons estadístiques i, encara de gènere, afecten majoritàriament les dones, per tal que proposin o adoptin mesures en les respectives polítiques de recursos humans que discriminin positivament aquesta situació.

Pactes locals del temps i suport a les famílies

Impulsarem, des de l'àmbit local, la concertació de pactes locals del temps, mitjançant la participació de tots els agents representatius a la vida laboral, econòmica, sanitària, cívica, de l'ensenyament, del transport, del comerç, de l'habitatge, de l'urbanisme, etc., per tal que de la respectiva mediació en resulti una

realitat diferent i profitosa per a totes les parts. Fomentarem i coordinarem la concertació de pactes locals del temps preferentment amb els continguts següents:

- a. Coresponsabilitat en les feines domèstiques i en l'atenció i cura de les persones dependents.
- b. Accions de formació en relació a la diferència sexual i al ple desenvolupament d'oportunitats per part d'homes i dones, negociació i resolució de conflictes, reciclatge professional per a dones i homes que momentàniament es dediquin preferentment a la cura de la família.
- c. Noves modalitats més flexibles d'organitzar el temps i/o el treball, que procurin adequar l'horari de treball al cicle vital de les persones i no a l'inrevés. Consideració obligada a trobar fórmules de teletreball i de treball per objectius en els diferents sectors del pacte, i atenció particularitzada a famílies monoparentals i famílies amb persones petites, grans o discapacitades a càrrec.
- d. Recerca, innovació, i millora de recursos i serveis municipals, que facilitin l'equilibri d'espais a les ciutats i usos del temps de les persones.
- e. Alternatives al temps per a grups de persones desocupades, malaltes, inactives laboralment, o soles.

Mobilitat laboral

Millorarem l'accés de les persones treballadores als seus respectius centres de treball en condicions segures, així com també reduïrem el cost que significa per a molts d'ells aquest desplaçament. Alhora, han de permetre l'optimització del temps utilitzat pels treballadors i les treballadores en els desplaçaments.

- a. Potenciarem el servei de transport públic i col·lectiu, adaptant-lo a les necessitats de les empreses i els treballadors, ja que la majoria estan situades en polígons industrials als afores de les ciutats, amb deficiències horàries i/o de freqüència.
- b. Fomentarem la reordenació dels torns i horaris de treball en coordinació amb els horaris dels serveis de transport públic.
- c. Afavorirem el transport d'empresa.
- d. Instaurarem com a requisit obligatori en el disseny dels projectes d'instal·lació de polígons industrials, un pla de mobilitat del personal treballador, que haurà de contenir les mesures proposades per millorar-ne l'accés als diferents llocs de treball on es puguin ubicar.

Política d'autònoms i autònomes

Recuperarem la representació col·lectiva dels autònoms i autònomes catalanes, per tal de vehicular amb més força els seus interessos en el disseny de la legislació estatal, així com que augmentarem el coneixement sobre la diversitat de problemàtiques existents al sector.

- a. Fomentarem a través de l'acció mediatra de la Generalitat la recuperació d'una taula de representació dels treballadors autònoms de Catalunya per augmentar-ne la representativitat a escala estatal.
- b. Elaborarem un Llibre blanc del treballador autònom català, per tal de conèixer amb més profunditat la diversitat de situacions existents (persones treballadores autònomes dependents, professionals liberals...), la seva dimensió i problemàtiques no resoltes.
- c. Instarem el govern de l'Estat a l'aplicació de l'Estatut de les persones Treballadores Autònomes, actualment elaborat en format d'informe prepositiu, que hauria de permetre, entre d'altres, els drets següents:
  1. Noves formes de capitalització de la prestació d'atur.
  2. El diferiment d'impostos en l'inici d'activitat.
  3. Augment de la cobertura de la Seguretat Social, amb possibilitats d'optar per altres mutualitats de previsió social. Es prestarà una atenció especial als col·lectius d'autònoms amb major risc de desprotecció, com els del taxi.
  4. Millora de l'actual configuració de la tipologia de la persona treballadora autònoma dependent i dels seus drets laborals i sindicals, el quals tindran com a model bàsic, amb les pertinents adaptacions, els reconeguts pels treballadors i treballadores per compte d'altri.

5. Augment de la cobertura de riscos laborals de les persones treballadores autònomes.

Nova concepció del treball i del temps de treball

El treball intel·lectual és a la major part del treball que es genera a les economies del primer món del segle XXI. Aquest treball necessita ser organitzat i estructurat de forma diferent a com ho ha estat el treball industrial, més centrat en tasques manuals i repetitives. En aquest context, els treballadors i treballadores, les empreses, la societat en general, necessita d'una nova organització del treball, de les formes de treball i del temps de treball.

- a. Fomentarem el treball organitzat en paràmetres d'eficiència per sobre de la presència, amb assessorament especialitzat a empreses i organismes que el pretenguin implantar.
- b. Assessorarem les empreses en la implantació del teletreball com a realitat a la majoria d'empreses.
- c. Establirem programes de formació específics per a empreses que apostin per sistemes de treball en asincronia d'espai i/o de temps.
- d. Fomentarem, en la negociació col·lectiva, l'establiment de clàusules específiques de valoració del treball per objectius, més enllà de la valoració estrictament centrada en el temps de treball.

La política del SOC, redefinició del model

L'Estratègia Europea per a l'Ocupació, en el document en què es detallen les Directrius integrades 2005–2008, destaca la necessitat de «facilitar la flexibilitat laboral combinada amb la seguretat a l'ocupació i reduir la segmentació del mercat laboral tenint en compte el paper dels interlocutors i de les interlocutores socials». Per minimitzar els costos socials i facilitar l'adaptació, cal donar suport a les transicions d'un estatus ocupacional a un altre, mitjançant la formació, l'autoocupació, l'impuls a la creació d'empreses i la mobilitat geogràfica».

Pel que fa a la formació ocupacional i el reciclatge de treballadors i treballadores, el model actual és del tot inefectiu en la realitat de les necessitats actuals de la formació de les persones aturades i del personal treballador, i per això no respon de forma satisfactòria a les demandes de les empreses. S'ha prioritzat la quantitat i no la qualitat de la formació ocupacional. L'objectiu essencial de les nostres propostes ha de ser impulsar el paper dels serveis públics d'ocupació. Un impuls que hauria de passar per la redefinició del model, que el faci més àgil i més eficient, que doni cobertura de servei a tot el territori, que contribueixi de manera efectiva a la millora de l'ocupabilitat de la població activa, que millori les taxes d'intermediació, etc. En el fons, un model que més enllà de ser orientat a ser una administració, s'orienti a gestionar des de la transversalitat competencial i territorial el servei. Així doncs, caldrà adequar a la realitat actual, modernitzar i prestigiar el servei públic d'ocupació (SOC), com a instrument per garantir el dret a l'ocupació de la població activa.

- a. Crearem un instrument independent per a l'avaluació de les polítiques actives d'ocupació (tant en àmbits de gestió com d'execució).
- b. Impulsarem decididament la consecució d'acords per tal d'aplicar polítiques actives segons criteris que permetin delimitar els territoris operatius (demogràfics o de mobilitat territorial, amb implicació i coresponsabilitat dels agents socials, etc.).
- c. Simplificarem els tràmits de la gestió de polítiques actives amb l'Administració, per evitar la important pèrdua de productivitat que genera un excés de burocratització que, tanmateix, no aporta un millor control de la gestió.
- d. Establirem mecanismes de coordinació entre els principals departaments implicats en l'ocupació: Treball, Innovació Universitats i Empresa, Educació i Acció Social.
- e. Adequarem la legislació a la realitat de la contractació i execució de la formació professional per part dels centres col·laboradors, per acabar amb la inseguretat jurídica que aquesta genera actualment. Reconeixem, per tant, que el destinatari o destinatària final de la subvenció no és l'agent que presta el servei, sinó l'usuari o usuària que el rep.

- f. Definirem i homologarem el Catàleg de serveis de les oficines de treball de la Generalitat, així com l'àmbit territorial de cadascuna i les estructures de coordinació amb els agents del territori, de manera que es garanteixi la igualtat de tracte i d'oportunitats en tot el país. En aquest sentit, promourem una efectiva desconcentració de competències, així com un desplegament del servei més eficient.
- g. Implantarem mecanismes pel control de la qualitat dels serveis i programes d'ocupació, en qualsevol dels nivells i per a qualsevol dels operadors.

Impuls dels programes i serveis del SOC

L'Administració ha de posar a l'abast de la ciutadania serveis permanents i eficients d'orientació, així com paquets de formació que responguin a les demandes de les empreses i millorin les competències, el co-neixement i els recursos dels seus beneficiaris i beneficiàries.

- a. Divulgarem i promocionarem el servei d'ocupació entre la població.
- b. Situarem els serveis d'orientació en l'origen de la demanda de col·locació, a fi i efecte d'optimitzar la resta de recursos ocupacionals. D'aquesta manera, podrem establir itineraris d'inserció laboral personalitzats que, partint d'una bona diagnosi ocupacional —és a dir, d'una orientació professional adient—, garanteixin l'adequació de les actuacions que seguirà l'usuari o la usuària amb l'objectiu de millorar la seva ocupabilitat i, per tant, les seves oportunitats laborals.
- c. Implantarem la figura del gestor o gestora ocupacional, que farà el seguiment de les accions que emprengui l'usuari o usuària i es coordinarà amb els diferents recursos ocupacionals, per evitar deficiències i duplicitats.
- d. Organitzarem i sistematitzarem la informació relativa a les accions ocupacionals realitzades per cada usuari o usuària, que faciliti el seguiment i que, a més, permeti analitzar resultats de l'aplicació de programes.
- e. Dissenyarem i aplicarem actuacions específiques adreçades als col·lectius amb taxes d'activitat més baixes, per tal d'estimular-ne la participació, amb accions que promoguin la seva incorporació al mercat de treball.
- f. Emprendrem accions específiques d'orientació, de formació i, en definitiva, de millora de les seves competències personals i laborals, per a col·lectius amb especificitats singulars.
- g. Impulsarem accions de sensibilització de les empreses, per tal d'aconseguir una major implicació i compromís social en la contractació de col·lectius amb especials dificultats d'inserció laboral.
- h. Establirem protocols de comunicació entre les oficines de treball i els centres d'ensenyament, per tal d'oferir serveis ocupacionals a l'alumnat que abandona el sistema educatiu reglat.
- i. Revisarem els programes específics per als col·lectius de gent jove que no assoleix l'ESO, per tal de millorar la seva adequació i utilitat.
- j. Desenvoluparem programes de recol·locació (*outplacement*), que permetin una intervenció immediata després de qualsevol notificació d'acomiadament i que assegurin un treball en xarxa entre tots els actors socials implicats.

POLÍTICA ECONÒMICA

Diagnosi

La legislatura 2006–2010, en el vessant de política econòmica, ha vingut marcada bàsicament per dos elements: el desenvolupament del text estatutari en alguns aspectes centrals, com ara la revisió del sistema de finançament, i l'esclat de la crisi econòmica amb més repercussió dels darrers 75 anys.

Pel que fa al primer element, la concreció de les previsions econòmiques estatutàries, tant pel que fa a la inversió estatal a Catalunya com a la definició d'un nou sistema de finançament de Catalunya pel període 2009–2013, s'han materialitzat de forma acceptable, dins de les limitacions i el marc que definia l'Estatut

de 2006. No obstant això, en el propers anys caldrà vetllar i mantenir l'impuls per tal de garantir l'efectiu compliment dels pactes assolits amb l'Estat espanyol en aquestes dues matèries.

La crisi financera de la segona meitat de 2008 s'ha consolidat, finalment, com la primera recessió global profunda, amb un virulent impacte en el deteriorament de tots els indicadors macroeconòmics d'activitat econòmica i ocupació. En particular, dos aspectes són especialment preocupants, en termes de política fiscal i financera. El primer d'aquests aspectes és la contracció del crèdit aportat per les entitats financeres al conjunt del sistema econòmic (famílies i empreses). A finals de 2009, el volum de crèdit global s'havia reduït un 1,7% respecte l'any anterior, quan feia només dos anys (finals de 2007) creixia a un ritme del 16,7% interanual. El creixent endeutament de l'economia generat en els anys 2000–2007 era, sens dubte, un dels desequilibris a corregir en l'economia catalana, però l'aturada en sec del flux monetari aportat per les entitats financeres ha afegit dificultats en l'actual conjuntura, especialment a les PIME.

D'altra banda, la crisi ha impactat molt negativament sobre els comptes públics en forma de dèficit, i la Generalitat no n'ha restat al marge. El nou sistema de finançament 2009–2013 no ha pogut compensar la caiguda d'ingressos del Govern de Catalunya més que parcialment (al voltant d'un 50%) i, per la banda de les despeses, als intensos avenços en polítiques del benestar del període 2004–2007 (educació, atenció a la dependència, ampliació de la cartera de serveis socials), cal afegir ara tant la despesa social vinculada a esmoreir l'exclusió per raons econòmiques, com la despesa vinculada a les actuacions de reactivació econòmica. En aquest sentit, caldrà una reforma estructural important i intensa dels criteris de gestió de la despesa pública per tal de retornar a l'equilibri pressupostari a mig termini.

Objectius

- Garantir que en la propera revisió del sistema de finançament de Catalunya l'any 2013, s'assoleixi una reducció significativa del dèficit fiscal, en base al sistema de concert econòmic.
- Vetllar pel compliment dels acords de desplegament de l'Estatut en matèria financera assolits amb l'Estat, especialment els derivats del nou sistema de finançament i els d'aplicació de la inversió estatal a Catalunya, i completar els desplegaments encara pendents del títol VI de l'Estatut.
- Impulsar una política fiscal de la Generalitat, que tingui com a eixos bàsics la introducció d'elements econòmicament incentivadors de l'activitat productiva, el suport a les famílies i la cohesió social, així com el foment de pràctiques ambientalment sostenibles.
- Aplicar una política pressupostària de rigorós control del dèficit públic, fonamentat en el criteri d'estalvi i eficiència en la despesa corrent, així com de prioritització de les polítiques de despesa vinculades a combatre la crisi econòmica.
- Dotar-se dels instruments que permetin un major grau de transparència i control democràtic de l'activitat financera de l'administració de la Generalitat.
- Garantir l'àmbit competencial determinat en l'Estatut en matèria de caixes, que permeti vetllar pels interessos generals del país.
- Establir els instruments públics necessaris per tal d'injectar liquiditat en el sistema econòmic, especialment entre les PIME, i facilitar el seu accés a instruments de crèdit habituals.

Propostes

Finançament de les administracions

Catalunya pateix un dèficit fiscal històric en relació a l'Estat, que al llarg de la darrera dècada s'ha situat al voltant del 10% del PIB anual de mitjana. Aquest és el desequilibri entre el que els catalans paguen en forma d'impostos i el valor dels béns i serveis públics que reben. En primer lloc aquest dèficit afecta el finançament de la Generalitat i, malgrat que el darrer sistema de finançament 2009–2013 introdueix els mecanismes per a una correcció significativa d'aquest, el seu definitiu redreçament no serà possible mentre no es plantegi un canvi radical respecte als paràmetres dibuixats en l'Estatut d'Autonomia de 2006. El dèficit fiscal afecta també les administracions locals, que esperen el desenvolupament de les disposicions estatutàries en matèria d'hisendes locals, així com una revisió més equitativa del règim estatal general.

1. FINANÇAMENT AUTONÒMIC

- a. Garantirem el ple desenvolupament de l'actual text estatutari en matèria econòmico-financera, d'acord amb el sistema de finançament acordat amb l'Estat pel període 2009–2013.
- b. Vetllarem perquè les inversions anuals de l'Estat a Catalunya responguin a la disposició addicional tercera de l'Estatut i per la correcta aplicació dels mecanismes de compensació establerts per als casos dels imports no executats.
- c. En el procés de negociació amb l'Estat del nou sistema de finançament autonòmic que haurà d'entrar en vigor el 2013, establim per a Catalunya el model de concert econòmic:
  1. Sobirania fiscal plena de Catalunya, en el marc de les harmonitzacions fiscals europees.
  2. Relació d'estricta bilateralitat amb l'Estat central.
  3. Reclamarem, en aquest procés de negociació i com a primer pas, el traspàs a l'ATC de la gestió total de l'IRPF per tal que sigui aquesta qui abans del 2013 realitzi la gestió, recaptació, liquidació i inspecció del tribut.
- d. Establim, amb rang de llei, l'obligació del Govern d'actualitzar amb caràcter biennal la balança fiscal de Catalunya amb l'Estat, mitjançant un grup d'experts independents, així com els criteris metodològics que hauran de tenir aquestes revisions, els quals seran homogenis amb les estimacions oficials realitzades en els darrers set anys. Emprendre les iniciatives necessàries per tal de fer extensiva a l'Estat aquesta obligació.

2. FINANÇAMENT LOCAL

- a. Elaborarem, en el marc de les competències contemplades a l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, la Llei de les hisendes locals catalanes, la qual establirà el principis del sistema tributari local, el Fons de cooperació local de Catalunya i els criteris per al repartiment de la participació local en els ingressos de l'Estat, amb l'objectiu de garantir la suficiència financera dels ens locals.
- b. Continuarem, en la línia de les dues darreres legislatures, l'increment de les transferències de la Generalitat als ens locals (FCL i PUOSC).
- c. Introduïrem les reassignacions competencials necessàries, per tal d'assolir que els ens locals gestionin fins al 25% de la despesa pública total a Catalunya.

Política fiscal

La conjuntura de recessió econòmica ha posat damunt la taula la necessitat d'emprendre reformes estructurals en matèria fiscal, que permetin una major equitat envers els sectors que dinamitzen l'economia i creen ocupació. En aquest sentit, el debat ha manifestat amb claredat les mancances en l'àmbit fiscal de l'actual Estatut, així com la necessitat de desenvolupar amb més energia alguns instruments previstos i encara no plenament desenvolupats, com per exemple el Consorci Tributari de Catalunya i les seves capacitats en matèria d'actuació contra el frau fiscal.

- a. Impulsarem el consorci, tal com preveu l'article 204.2 de l'Estatut, atès que ja portem més de 2 anys (agost 2010) de retard respecte la previsió estatutària, entre l'Agència Tributària Catalana i l'Agència Estatal per a la gestió dels tributs cedits parcialment (IEPF, IVA i especials) i especialment en tots aquells aspectes que ens permetin avançar cap a la implantació del model de Concert a partir del 2013.
- b. Crearem un consorci entre l'Estat, la Generalitat i els municipis per a la gestió del cadastre.
- c. Lluitarem contra el frau i l'elusió fiscal, a través de reformes fiscals i els nous instruments d'autonomia tributària, en particular:
  1. El reforç de la Inspecció de tributs de l'ATC.
  2. El desenvolupament dels mecanismes per detectar les vies d'evasió del compliment de les obligacions tributàries.
  3. El reforçament dels mecanismes de cooperació amb altres administracions, especialment l'AEAT.

- d. Recuperarem per a l'ATC les competències en matèria de liquidació tributària en aquelles demarcacions amb delegació als registradors de la propietat i en matèria de recaptació per via executiva.
- e. Establirem la possibilitat de devolució del cèntim sanitari a l'Impost d'Hydrocarburs per al gasoil d'ús agrícola.
- f. Continuarem millorant el tractament fiscal dels rendiments de les inversions personals en empreses innovadores (IRPF).
- g. Crearem i nomenarem la figura del Defensor del Contribuent, tal com preveu la Llei 7/2007 de creació de l'Agència Tributària de Catalunya per tal de garantir els drets dels ciutadans davant l'administració tributària.

Política pressupostària, una gestió transparent dels recursos públics

La substancial reducció dels ingressos públics fa més necessari que mai la pràctica d'una política de consolidació fiscal rigorosa, que incrementi l'estalvi en el conjunt dels òrgans de l'administració i assigni els increments de despesa a polítiques de resposta a la crisi econòmica i que alhora posi l'accent en l'estalvi i el rigor en la gestió impulsada des de l'administració. Només aquesta política permetrà un desenvolupament de l'acció pública que eviti els riscos d'un creixement descontrolat del dèficit públic. Al costat d'aquesta necessitat conjuntural, els darrers mesos han posat de manifest la necessitat d'introduir, en matèria de despesa pública, eines addicionals per a prevenir, controlar i detectar els casos de gestió ineficient, poc transparent o, directament, corrupte dels recursos públics.

- a. Introduïrem mecanismes d'avaluació dels resultats en l'ús dels recursos pressupostaris aplicant criteris rigorosos d'estalvi, especialment en les partides de compra de béns i serveis.
- b. Reduirem els terminis de pagament de l'administració de la Generalitat als seus proveïdors fins a 60 dies de la data de registre de la factura, a partir de l'any 2010, i a 30 dies a l'any 2011, amb la finalitat de contribuir a l'augment de liquiditat a les empreses, especialment les petites, mitjanes i microempreses, autònoms i professionals.
- c. Millorarem el funcionament del sector públic formulant una nova llei de finances públiques, que posi l'èmfasi en la definició dels rols i relacions entre govern i ens públics empresarials.
- d. Donarem prioritat a la política de suport a la innovació a les empreses, incrementant les línies d'ajut a l'R+D+I, en el marc establert pel Pacte Nacional per a la Recerca i la Innovació. Impulsarem el mercat de transferència de tecnologia per garantir que l'esforç en més R+D+I, equivalgui a més creixement i ocupació i a empreses més competitives internacionalment.
- e. Aprofundirem en els procediments ja instrumentats per part de l'administració de la Generalitat per garantir la transparència, la publicitat i l'accés a través de la xarxa dels contractes de l'administració de la Generalitat i el seu sector públic amb proveïdors de béns i de serveis, a més dels convenis i operacions urbanístiques.
- f. Facilitarem una major presència en la licitació pública d'obres i serveis de PIME i empreses d'economia social, i garantirem que la prestació dels serveis externalitzats es faci ponderant paràmetres globals i no pas únicament d'estalvi econòmic, tot respectant les regles del mercat pel que fa a la lliure competència entre les empreses.
- g. Introduïrem incentius en la licitació pública d'obres i subministraments per tal que aquesta actuï com a tractora de la innovació empresarial. Establirem un percentatge mínim de pressupost de cada departament, dedicat a l'adquisició de béns i serveis innovadors o derivats de l'R+D+I.
- h. Elaborarem una Llei de subvencions de Catalunya que millori el control dels fons públics assignats i impliqui les entitats perceptores en les polítiques d'estalvi i rigor en la gestió, impulsades des de l'administració de la Generalitat.

Política financera

La crisi actual té una dimensió financera molt important. Després d'un escenari inicial en el qual es va arribar a veure molt propera una situació de col·lapse del sistema financer internacional, la conjuntura del sistema financer a Catalunya ha traslladat les seves dificultats pròpies al conjunt del sistema econòmic amb

una restricció del flux de crèdit a les empreses i les famílies insuportable. A banda de la necessitat objectiva per al conjunt de l'economia d'entrar en un camí de reducció de l'endeutament global, les causes de l'actual restricció del crèdit es troben, principalment, en la situació de manca de sanejament del conjunt d'entitats i de solidesa dels seus actius, bàsicament els derivats de la «bombolla» immobiliària. Raó per la qual caldrà impulsar, des del sector públic, una acció de complementarietat en la provisió de crèdit a les PIME (a través dels instruments de crèdit públic) i de sanejament accelerat de les entitats financeres privades.

- a. Vetllarem perquè el procés de concentració del sector de les caixes d'estalvi, garanteixi la plena aplicació i la integritat de les competències de la Generalitat en aquesta matèria.
- b. Aprofundirem en la coordinació i col·laboració del Govern i els òrgans pertinents de les caixes d'estalvi, per a l'eficient aplicació dels recursos de l'obra social.
- c. Impulsarem el paper de l'ICF com a institut de crèdit públic, augmentant la seva agilitat i incrementant les línies de suport al sector empresarial, especialment en els següents àmbits:
  1. Habilitar una nova línia de finançament adreçat a les PIME, a comercialitzar directament per una única entitat amb assumpció del 100% del risc, per tal d'impulsar el paper de l'ICF.
  2. Fomentar els microcrèdits mitjançant convenis amb les entitats financeres, tot estudiant mecanismes que reforcin la garantia dels prestataris per via del repartiment del risc de solvència entre l'entitat financera i l'Administració.
  3. Posar en marxa instruments de cobertura d'aval i garanties per cobrir les necessitats de les PIME catalanes, pel que fa a l'obtenció de crèdits públics destinats a projectes d'inversió en R+D+I.
- d. Promourem l'economia social i la seva capacitat de creixement, concentració i internacionalització.
- e. Invertirem un mínim de 220 M€ en el període 2011-2015, a través de l'empresa pública AVANÇSA, com a forma de capitalitzar projectes empresarials estratègics de Catalunya que comportin cooperació i integració empresarial, que redueixin el desequilibri territorial o abordin alguna de les deficiències de l'estructura empresarial de Catalunya.

EMPRESSES D'INDÚSTRIA I SERVEIS

Diagnosi

La globalització i el canvi tecnològic són factors que, a nivell mundial, han afavorit un procés de transformació de l'economia que ha donat lloc a un nou model industrial d'àmbit internacional. Aquest es caracteritza, per una banda, per importants canvis en la naturalesa dels mercats, la seva dinàmica i les noves estratègies de les empreses i, per una altra, en la internacionalització dels processos de producció i la seva repercussió sobre l'organització d'aquestes, en un context de creixent importància dels processos d'innovació a les economies industrials.

Aquest nou model té una de les seves expressions més evidents en el solapament entre la indústria i els serveis, ja que cada cop és més evident la presència creixent d'*inputs* procedents de la indústria en els processos de prestació de molts serveis (i a l'inrevés, l'augment dels *inputs* terciaris en la demanda intermèdia del sector industrial). Tant és així, que cada vegada són més els pronunciaments intel·lectuals i institucionals que reclamen posar l'èmfasi en les relacions de complementarietat i/o interdependència entre les activitats manufactureres i les de serveis destinats a la producció.

D'aquest enfocament, en destaca per una banda el paper essencial dels serveis destinats a la producció i de les interdependències entre aquestes activitats i les industrials en la configuració dels actuals sistemes productius i, d'una altra, la continuïtat de la centralitat de la indústria en aquests sistemes, ara com a

sector integrat d'indústria i serveis a la producció. A Catalunya, el sector industrial complementat amb els serveis a la producció, el que s'anomena «nova indústria», genera dos de cada tres euros del valor afegit total de l'economia catalana.

Ara bé, la indústria catalana no només s'està transformant estructuralment, sinó que pateix amb força els efectes de la crisi econòmica actual. Al tercer trimestre de 2009, la caiguda del PIB industrial català respecte l'any anterior (-13,5%), triplicava els valors de la reducció del conjunt de l'economia. Les caigudes de la inversió en béns d'equipament (-20,1%) i de les exportacions (-19,3%), juntament amb la destrucció d'ocupació del sector (pèrdua del 18,7% dels llocs de treball d'un any abans), completaven un quadre clar de deteriorament del sector industrial català.

La política industrial ha de vetllar pel desenvolupament sostenible i adequat d'aquesta «nova indústria», determinant l'estratègia que defineixi la transformació del model industrial. Ha de ser una política no intervencionista, selectiva, afí a l'estratègia de la UE, que afavoreixi un entorn proactiu a les empreses, que faciliti l'activitat, l'increment de la productivitat, que dediqui més recursos a l'R+D+I, i permeti el creixement progressiu del pes de la «nova indústria» i la seva obertura cap a l'exterior.

Conceptualment la «nova indústria» és sinònim d'R+D+I, i alhora la innovació i el desenvolupament tecnològic són factors clau en la concepció d'aquesta «nova indústria». Si apliquem la política industrial adequada, és a dir una política tecnològica, d'innovació i d'investigació adequades, avancem cap a un model productiu molt més eficient, eficaç, competitiu i equitatiu.

Tanmateix, si bé apostem per aquelles activitats tecnològicament avançades, no podem oblidar que la política industrial ha de tenir en compte tot tipus d'empreses, sectors i clústers de qualsevol perfil i nivell tecnològic.

Objecius

- Afavorir el desenvolupament de l'activitat empresarial, mitjançant la reducció radical de la intervenció burocràtica i els terminis de resposta de l'Administració, i protegir especialment l'economia productiva, l'activitat dels emprenedors i la de les empreses petites i mitjanes.
- Accelerar l'adaptació de l'activitat industrial i dels serveis relacionats amb les empreses als canvis estructurals, fomentant la innovació, la internacionalització i la productivitat del teixit industrial català.
- Impulsar les mesures de suport als sectors productius estratègics.
- Continuar alineant la política industrial de Catalunya amb la política industrial europea, per afrontar els canvis estructurals i els xocs exògens amb majors garanties d'èxit i desenvolupar els instruments necessaris de suport al teixit empresarial per a la millora de la productivitat i la competitivitat de l'economia.
- Millorar l'entorn legal i administratiu de les petites i mitjanes empreses per tal que puguin alliberar tot el seu potencial de creació d'ocupació i de creixement (*Small Business Act*).
- Crear un entorn favorable per a la investigació i el desenvolupament tecnològic tot impulsant l'aplicació dels seus resultats a la indústria i als serveis relacionats amb l'empresa.
- Contribuir a potenciar el capital humà de les empreses, el desenvolupament del talent i la creativitat.
- Garantir la participació dels agents econòmics i socials, en l'elaboració de les polítiques públiques sobre l'activitat industrial.

Propostes

Innovació, internacionalització i productivitat del teixit industrial català

Continuarem acompanyant els processos d'internacionalització empresarial, simplificant-ne els tràmits, millorant els instruments de foment de la internacionalització, sistematitzant l'evolució de tendències a nivell global, facilitant la implantació permanent a l'exterior i donant suport als projectes d'R+D+I.

- a. Aconseguirem una àmplia base d'empreses innovadores i internacionalitzades, amb capacitat de transformació i creació de valor sostingut, a partir dels següents eixos:
  1. Millorar les competències internes i externes de les empreses per innovar i internacionalitzar-se.
  2. Continuar donant suport a projectes d'R+D+I, innovació tecnològica i no tecnològica (especialment serveis).
  3. Impulsar el desenvolupament de noves activitats empresarials amb un alt component de recerca i innovació.
  4. Continuarem donant suport a la internacionalització incorporant la innovació orientada a nous mercats.
  5. Continuar fent un seguiment constant i donant suport específic a les empreses innovadores significatives.
- b. Reforçarem, a través d'ACCÍO i el seu pla d'actuació 2009–2013, els programes d'assessorament i reorientació estratègica entre les PIME catalanes, com a instrument per a la creació de nous models de negoci i accés a les polítiques d'innovació i internacionalització.
- c. Completarem la transformació de la xarxa dels Centres de Promoció de Negocis d'ACCÍO per a prestar serveis d'alt valor afegit i dotar-los selectivament de capacitats per a l'atracció d'inversions, gestió del talent, i la transferència de tecnologia internacional. En aquest sentit, i en el marc de les competències exteriors del Govern, establim acord bilaterals a nivell internacional.
- d. Implementarem polítiques actives que fomentin l'ús d'energies alternatives per aconseguir reduir la dependència de l'estructura productiva del petroli.

Impuls de l'R+D+I i de l'aplicació dels seus resultats a la indústria i als serveis relacionats amb l'empresa

En l'era de la globalització, l'aposta estratègica per l'R+D+I és condició sine qua non per assegurar un creixement econòmic sostingut i de qualitat, que permeti seguir desenvolupant l'estat del benestar i creant ocupació de qualitat. En aquest sentit, aquests propers anys caldrà seguir avançant en l'execució dels acords continguts en el Pacte Nacional per a la Recerca i la Innovació i el Pla de Recerca i Innovació 2010–2013, recentment aprovat, simplificant estructures, concertant polítiques amb el sector i prioritant aquells on Catalunya pot excel·lir.

- a. Aprovarem la Llei de la recerca i la innovació (Llei de la ciència), que concretarà els principals compromisos assumits al Pacte Nacional per a la Recerca i la Innovació i en garantirà la implementació.
- b. Implementarem polítiques conjuntes d'R+D+I a través d'una única direcció política per a la millora de la seva efectivitat i impacte, a través d'ACCÍO, Talència, CERCA i TECNIO com a dinamitzadors dels centres de recerca i tecnològics.
- c. Assolirem gradualment els objectius fixats pel Pla de Recerca i Innovació fins a l'any 2013.
- d. Aprovarem un «Pla de mesures de valorització i transferència del coneixement», que faciliti la comercialització de la producció científica de centres i universitats als sectors productius.
- e. Consolidarem les estructures de CERCA i TECNIO, així com d'un ens de valorització, amb la participació del conjunt d'agents de recerca i transferència tecnològica.
- f. Potenciarem els centres de recerca, grups de recerca i centres tecnològics existents, orientant els recursos destinats al seu finançament a projectes d'excel·lència i cooperatius, alineats amb el procés de focalització que emana del PRI 2010–2013.
- g. Impulsarem una política comuna d'infraestructures tecnològiques i de promoció empresarial, que impliqui la gestió integrada del sostre industrial i tecnològic i els viviers d'empresa arreu del territori amb l'objectiu de millorar la competitivitat de les empreses catalanes i d'afavorir la inversió exterior a Catalunya.
- h. Afavorirem que la demanda pública actui com a factor impulsor de la recerca i la innovació:
  1. Fomentarem la innovació empresarial a través de la licitació innovadora i precompetitiva.

2. Incorporarem la innovació tecnològica i no tecnològica a l'estratègia de desenvolupament dels serveis públics.
  3. Fomentarem la innovació social mitjançant la iniciativa interdepartamental amb el tercer sector.
- i. Millorarem els incentius al lideratge i a la participació de projectes de recerca i innovació al 7è PM, i consolidarem l'oficina catalana de recerca, innovació i internacionalització a Brussel·les.

Suport als sectors productius estratègics

En una situació de crisi econòmica com l'actual, es fa més necessari que mai el suport, l'acompanyament i la concertació amb els sectors creadors d'ocupació, així com aquells sectors de caire estratègic i de futur. Això ens ha de permetre assentar les bases del nou model de creixement econòmic, basat en el valor afegit dels nostres productes i serveis i consolidant i modernitzant aquells sectors amb més tradició al nostre país.

- a. Planificarem i executarem mesures de reconversió pels sectors amb major pes sobre el VAB i ocupació a Catalunya (de la mateixa manera que s'ha fet amb el sector de l'automòbil).
- b. Signarem, amb patronals i els principals operadors, un 'catàleg de garanties i contraprestacions' per garantir la qualitat en el subministrament de serveis públics essencials: sector elèctric, aigües, telecomunicacions, etc., per tal de millorar-ne el servei.
- c. Consolidarem la capacitat inversora d'AVANÇSA i la convertirem, sota les directrius d'Indústria, en l'instrument que concentri l'oferta pública de finançament empresarial, en les fases llavor i de creixement, en empreses que es considerin estratègiques.
- d. Gestionarem de forma integral, en el marc de l'INCASOL, un Pla 2010–2013 de sòl industrial, tecnològic i de recerca, com a via per a una política de desenvolupament territorial sostenible i equilibrat.
- e. Duplicarem l'ajuda econòmica als programes de suport a les empreses que siguin noves exportadores.
- f. Establirem el 'club Multinacional' amb el conjunt de multinacionals catalanes, per a la millora dels instruments de suport a noves implantacions internacionals i incentivar així, l'exercici del seu rol de lideratge amb altres empreses.
- g. Estimularem l'activitat industrial, facilitant que les empreses puguin realitzar inversions.
- h. Potenciarem les polítiques sectorials actives, per tal de facilitar la transformació estructural de sectors estratègics (vehicle verd, components de l'automoció i motocicleta, sector auxiliar de la construcció, etc.).
- i. Continuarem prioritant les actuacions que es deriven de la iniciativa *Small Business Act*, per tal de reforçar el paper de les petites i mitjanes empreses de Catalunya.
- j. Enfortirem la política de clústers, en línia amb els criteris establerts per la Comissió Europea.
- k. Potenciarem la comercialització de la tecnologia generada en entorns universitaris i de coneixement, per mitjà del programa de valorització tecnològica.
- l. Consolidarem i potenciarem el model de transferència tecnològica de Catalunya i afavorirem la generació d'un mercat tecnològic català, que aporti competitivitat a les empreses.
- m. Continuarem impulsant l'establiment d'un sistema d'informació sobre l'activitat econòmica al territori, que es nodreixi de les dades que gestionen els diferents departaments de la Generalitat.
- n. Implantarem el nou model de gestió de la seguretat industrial, definit per la Llei 12/2008, de 31 de juliol, i continuarem impulsant els serveis d'inspecció i assessorament a les empreses amb relació al Reglament REACH.
- o. Donarem un impuls definitiu a l'augment de la inversió en el desplegament d'infraestructures de telecomunicacions i, molt especialment, en la construcció de fibra òptica de molt alta capacitat, d'acord amb la necessitat d'apostar per una economia de major valor afegit.
- p. Aprofitarem la nostra posició estratègica com a porta de l'Europa Mediterrània: garantirem les infraestructures que ens permetin tenir les condicions bàsiques, amb una connexió eficient amb el món:
  1. Plena capacitat de gestió de ports i aeroports, com a condició necessària per situar Catalunya estratègicament al món.
  2. Una xarxa ferroviària que connecti l'eix mediterrani amb Europa.

Millorarem l'entorn legal i administratiu de l'activitat empresarial

La transparència, l'agilitat i la simplificació de tràmits, han estat una prioritat en aquesta darrera legislatura. En qualsevol cas, l'esfera pública ha de continuar tenint com a objectiu l'acompanyament de l'activitat econòmica, facilitant una relació fluida amb l'administració que permeti oferir un servei de qualitat, agilitzant tràmits, tendint a eliminar la relació presencial, les duplicacions de tràmits, i tenint com a objectiu principal les micro, petites i mitjanes empreses, vertaderes generadores d'ocupació de qualitat al nostre país.

- a. Garantirem que la producció normativa dels diferents departaments de la Generalitat, per tot allò que afecti als tràmits de les empreses amb les administracions, tingui en compte la voluntat simplificadora, el principi de «pensar primer en petita escala» i l'ús de les TIC.
- b. Actualitzarem, revisarem i farem el seguiment del «Pla de mesures de simplificació per facilitar els tràmits administratius a les empreses» de l'any 2007, amb la participació de les organitzacions empresarials.
- c. Generalitzarem l'ús de les Declaracions Responsables en la realització de tràmits amb les administracions públiques, per tal d'estalviar als empresaris que hagin d'aportar documentació innecessària.
- d. Augmentarem la coordinació entre les diferents administracions públiques, per poder oferir serveis interconnectats i integrals.
- e. Farem realitat el model català de Finestreta Única Empresarial (FUE), tan de caràcter presencial com telemàtic, com a veritable frontal de les empreses.
- f. Dotarem les Oficines de Gestió Empresarial (OGE) dels recursos necessaris per tal que esdevinguin aquest frontal amb les empreses, i que puguin liderar l'actuació del Govern de la Generalitat pel que fa a simplificació de tràmits empresarials.
- g. Facilitarem a les empreses el trànsit des d'una relació presencial amb les administracions a una relació electrònica.
- h. Adaptarem els instruments de política pública a les necessitats de les PIME:
  1. Establirem mecanismes que garanteixin reserva de quotes de contractació pública a petites i mitjanes empreses.
  2. Facilitarem l'accés de les PIME als instruments públics de finançament, els ajuts de les administracions i els beneficis fiscals, mitjançant una simplificació dels requeriments documentals.
- i. Aprovarem l'Estatut de la Microempresa, com a marc normatiu capaç de crear un entorn favorable per a les prop de 200.000 microempreses existents a Catalunya.
- j. Endegarem les accions oportunes per reformar algunes disfuncions de la llei concursal:
  1. Simplificarem el procediment de reconeixement de crèdits.
  2. Anticiparem la decisió del deutor sobre conveni o liquidació.
  3. Possibilitarem l'homologació judicial d'acords preconcursals.
  4. Impulsarem la cobertura dels costos del concurs.
  5. Estudiarem altres vies davant situacions d'insolvència dels empresaris i empresàries individuals, per les seves implicacions amb habitatge particular, règim econòmic matrimonial i responsabilitat il·limitada del deutor.
- k. Garantirem a Catalunya l'aplicació estricta de la nova normativa que estableix, sense possibilitat de pactes individuals que l'allarguin, el termini de cobrament màxim en 60 dies per a les relacions interempresarials. Defensarem especialment l'exercici d'aquest dret per part de les PIME en les seves relacions amb la gran distribució comercial.

Capital humà, talent i creativitat

El nou paradigma de model econòmic, ha de venir acompanyat per una renovada aposta per la formació, que permeti la transició cap a nous sectors emergents creadors d'ocupació, prioritzant la captació de talent i la creativitat com a factors essencials en la generació d'un major valor afegit, que doti d'estabilitat i qualitat l'ocupació.

- a. Augmentarem els recursos del Programa Talent Empresa, per facilitar la incorporació de doctors i investigadors a les empreses.
- b. Revisarem els instruments de suport a la carrera investigadora per a la millora del suport a la consolidació d'investigadors i d'investigadores postdoctorals per a la seva incorporació al mercat públic o privat de recerca i innovació.
- c. Consolidarem el programa de formació i capacitació per a «gestors del coneixement», per a una gestió més eficient dels projectes de recerca i innovació.
- d. Augmentarem el suport al Programa ICREA, incorporant la captació proactiva de talent investigador en 'Missions de Captació de Talent', en coordinació amb les universitats i centres de recerca.
- e. Millorarem el model de formació professional, vinculant-ne els continguts a les necessitats actuals d'empreses, institucions i entitats socials, involucrades directament en la creació d'ocupació.
- f. Incrementarem la inversió en formació continuada, ocupacional i en la professionalitzadora, amb especial atenció als treballadors i treballadores provinents de sectors en crisi, per incrementar la seva ocupació. En aquest sentit, caldrà apostar per la transició dels treballadors exclosos dels sectors en crisi cap als sectors emergents on s'està creant ocupació, com la dependència, energies alternatives, logística, etc.
- g. Exigirem el traspàs dels fons de formació ocupacional i continuada, en termes de lleialtat institucional, suprimint l'actual sistema de bonificacions directes sobre quotes de cotització a la seguretat social, per dotar les comunitats autònomes, veritables coneixedores de les necessitats dels seus mercats laborals, dels recursos suficients per endegar polítiques actives d'ocupació.

Participació dels agents econòmics i socials en l'elaboració de les polítiques econòmiques

La concertació d'horitzons polítics ha estat una constant en aquestes dues darreres legislatures. Bona prova d'això n'és la signatura dels diferents acords i pactes nacionals en àmbits diversos, que tracen les polítiques a seguir, a través del consens i amb visió estratègica de país. En aquest sentit, la consecució d'objectius fixats pels diferents agents implicats és, en bona mostra, la certificació que l'esforç per impulsar acords ha acabat donant els seus fruits. És per això que en aquesta propera legislatura, creiem important seguir impulsant els mecanismes de relació entre els diferents agents socials, per encarar amb les millors perspectives possibles les respostes a la crisi econòmica.

- a. Impulsarem el Consell de Política Industrial de Catalunya en els termes previstos a la Llei de política industrial.
- b. Renovarem i actualitzarem l'Acord estratègic per a la internacionalització, la qualitat de l'ocupació i la competitivitat de l'economia catalana.
- c. Potenciarem un marc català de responsabilitat social de les empreses com a mitjà de competitivitat i sostenibilitat, reforçant així mateix la seva contribució al benestar i a la cohesió social.

COMERÇ

Diagnosi

Un dels primers efectes que ha introduït el canvi d'escenari econòmic ha estat la contenció del consum i la necessitat de redefinir l'estratègia de moltes petites i mitjanes empreses del sector comerç i serveis. A mitjans de 2009, la despesa en consum de les llars catalanes s'havia reduït un 5,2% respecte l'any anterior i el conjunt de la demanda interna ho havia fet un 6,2%. El constant deteriorament del mercat de treball no permet ser massa optimista respecte a l'evolució futura de la despesa familiar, ni sobre la recuperació de la confiança dels consumidors i consumidores a mitjà termini. Paral·lelament a la conjuntura econòmica, també l'evolució dels hàbits de consum i la massiva irrupció de les noves tecnologies a la nostra vida quotidiana ha forçat el sector comercial a buscar noves fórmules per adequar la seva oferta i donar resposta a les noves necessitats de la clientela, fenòmens que han deixat en evidència certes mancances en

la regulació de l'activitat comercial, en especial pel que fa a la regulació de les rebaixes i vendes especials com els *outlets*, entre d'altres.

Per altra banda, en el període 2007–2010 s'ha viscut tot el procés d'adaptació de la Directiva de serveis de la Unió Europea. Aquesta directiva ha impulsat un conjunt de canvis normatius als estats membres, que porten associats un nou model d'administració pública i un nou model de relació d'aquesta amb el conjunt de la ciutadania, en un marc de liberalització general de la prestació de determinats serveis en el mercat interior de la UE, entre altres la distribució comercial, amb l'objectiu de fer-la més dinàmica i competitiva en l'entorn mundial.

Ens hem trobat, doncs, davant d'un exercici complex i ambiciós que afecta l'esfera de l'activitat pública i incideix positivament en el desenvolupament d'una societat més pròspera i, sobretot, més eficient econòmicament. L'àmbit i els seus efectes doncs, es preveuen amplis i profunds, amb una forta repercussió en una gran quantitat d'aspectes de l'activitat quotidiana del conjunt de la ciutadania europea i amb un impacte evident en el conjunt de sistemes econòmics característics en tot el territori de la Unió, en especial en el de la distribució comercial.

L'augment de la presència de les marques de distribuïdor en la gran distribució, que es calcula que el 2008 va ser d'un 27,7% de l'oferta en format autoservei, ens dóna una bona mostra de la reacció dels fabricants, que consisteix a trobar canals propis de venda al marge dels canals de distribució tradicionals. Amb aquesta evolució, els productes agroalimentaris i la producció de béns i serveis autòctons en general, han vist aprimada d'una forma sostensible la seva capacitat de comercialització en el mercat intern.

La competència del segle XXI és un fenomen global, intersectorial i multidimensional. Global, perquè ja no es competeix en un espai acotat sinó amb empreses de tot el món, que tenen capacitat i recursos per operar en molts mercats alhora. Intersectorial, perquè cada cop està menys clar què ven cada operador, de fet, els productes no quotidians en el sector autoservei han passat de suposar el 3,7% el 2002, al 19,0% el 2008. I també multidimensional, perquè al comerç detallista li ha sortit una nova competència: la dels productors que volen accedir directament al consumidor.

Cal destacar, també, la consolidació del caràcter «emocional» de la compra de determinats productes: ja no n'hi ha prou amb oferir bons productes i a preus competitius, i tampoc amb oferir un servei integral als clients, ara cal assegurar-se que els clients viuran autèntiques experiències.

El reforçament de la presència de les noves tecnologies en els canals de venda i l'emergència de noves possibilitats, hauran de ser també objectius importants. I és que les darreres dades ens indiquen que el 73% dels catalans van gastar més de 100€ en comerç electrònic durant el 2008. El 16% de les empreses catalanes de més de 10 treballadors/treballadores venen a través d'Internet, semblant a la mitjana de l'Europa dels quinze, que és del 18%. La web 2.0 (que inclou els recursos relacionats amb les xarxes socials), introdueix noves possibilitats, amb la participació activa de la clientela en el mateix disseny de futurs productes i serveis.

El futur del comerç passa doncs, per ser permeable a les noves tendències, per ser capaç d'establir aliances de cooperació estratègica amb altres operadors, per ser adaptable a circumstàncies diferents i per invertir en coneixement, amb visió estratègica a mitjà i llarg termini.

Objectius

- Vetllar pel manteniment de l'actual equilibri de formats i la llibertat d'elecció dels consumidors i de les consumidores entre marques i formats. Evitar posicions de domini, sigui d'empresa o de format, que qüestionin aquests principis i vetllar per l'estricta compliment de la normativa que regula l'activitat comercial.

- Estimular processos cooperatius, sectorials i territorials, per tal de garantir unes rendibilitats empresarials més competitives, que facin atractiu el sector tant per implantar-s'hi com per treballar-hi, fent especial èmfasi en la formació.
- Donar suport als processos de creixement, internacionalització i innovació de les empreses comercials i de serveis, ajudant a trobar fons de finançament adequades per al desenvolupament empresarial.
- Facilitar informació actualitzada i traslladar coneixement rellevant per al creixement i desenvolupament de l'empresa comercial catalana.

Propostes

Equilibri territorial i de formats

Vetllarem pel manteniment de l'actual equilibri de formats i la llibertat d'elecció dels consumidors i de les consumidores entre marques i formats, indiferentment del territori. Evitarem posicions de domini, sigui d'empresa o de format, que qüestionin aquests principis i vetllarem per l'estricta compliment de la normativa que regula l'activitat comercial.

- a. Actualitzarem la normativa referent al desenvolupament de l'activitat comercial (vendes especials, rebaixes).
- b. Augmentarem substancialment el nombre d'inspectors i inspectores de comerç que vetllen pel compliment de la normativa que regula el comerç, per evitar situacions de competència deslleial.
- c. Mantindrem el control de les implantacions comercials per evitar que es produeixin en zones perifèriques.

Dinamització i cooperació comercial

Estimularem processos cooperatius, sectorials i territorials, per tal de garantir unes rendibilitats empresarials adequades, que facin atractiu el sector tant per implantar-s'hi com per treballar-hi i que evitin el recurs als preus com a via de supervivència.

- a. Donarem suport a les centrals de compra existents i a les noves que es puguin crear, així com a qualsevol altre mecanisme de cooperació empresarial.
- b. Fomentarem els acords de col·laboració, horitzontals i verticals, entre empreses.
- c. Continuarem donant suport als mercats municipals com a model de referència de centre comercial especialitzat en producte fresc i de proximitat.
- d. Adoptarem estratègies conjuntes adreçades a captar una part creixent de la despesa comercialitzable dels visitants (gamma de productes, màrqueting, disponibilitat lingüística...), en estreta concertació amb les organitzacions locals i nacionals encarregades de promoure el turisme i amb els operadors turístics tradicionals.
- e. Impulsarem l'aplicació de noves formes de gestió dels centres comercials urbans, que permetin superar les limitacions del model actual de dinamització comercial.
- f. Elaborarem la Llei de les Àrees de Promoció Econòmica Urbana (APEU). Aquest nou marc normatiu permetrà als centres i eixos comercials urbans més desenvolupats adoptar un model d'organització i de finançament similar al dels BID anglosaxons.
- g. Donarem suport a les estratègies associatives destinades a prestar serveis a les persones associades, especialment quan comporten processos cooperatius.

Gestió professional i formació

Reforçarem la competitivitat de les empreses comercials catalanes amb estratègies formatives, contractuals i laborals adequades al sector i aconseguirem una plena adopció de les TIC, garantint així la viabilitat de les petites empreses familiars.

- a. Promourem la bandera de la qualitat com a senyal distintiu del comerç urbà català.

- b. Incrementarem la productivitat del comerç, amb la incorporació del sector a la Societat de la Informació.
- c. Impulsarem el desplegament de centres de formació integrals en l'especialitat de comerç per tot el territori, on convisqui la formació professional, la formació contínua i la formació ocupacional. Aquests Centres Integrals milloraran l'aprofitament dels espais formatius, optimitzaran els recursos públics i privats que mobilitza cada estadi de formació i suposaran la possibilitat d'establir sinergies col·laboratives entre tots els agents implicats en la formació.
- d. Promourem l'acreditació de l'experiència professional com una mesura per prestigiar el sector.
- e. Mantindrem la concertació amb el sector comerç i serveis del programa PROFIT, com una estratègia necessària per garantir la disponibilitat de mà d'obra qualificada per mitjà, entre d'altres, de la millora de la formació i del coneixement de la llengua catalana.
- f. Reforçarem la formació universitària en matèria de Comerç. Facilitarem la semipresencialitat i la formació *on-line* d'aquests estudis, per garantir que aquests arriben a tot el territori i són adaptables a les diferents realitats personals.

Empreses de comerç i serveis competitives i innovadores

Les condicions de competitivitat en l'àmbit internacional s'han modificat notablement en els darrers anys. La globalització dels mercats i el consegüent augment de la competència internacional fa més necessari que mai seguir impulsant reformes en els àmbits del comerç, que permetin afrontar amb el màxim de garanties possibles el futur del sector.

- a. Impulsarem la innovació i la recerca aplicada al sector comerç en plena consonància amb el Pacte Nacional per a la Recerca i la Innovació.
- b. Facilitarem l'intercanvi de coneixement entre el món universitari, els centres de recerca i les empreses comercials, a través de la creació de Focus d'innovació en el sector serveis.
- c. Ampliarem els àmbits d'anàlisi de l'Observatori del Comerç i dels Serveis i millorarem la transmissió del coneixement a les empreses amb eines de participació interactives (web 2.0).
- d. Reforçarem dins del Consorci de Comerç, Artesania i Moda la unitat de suport a l'empresa per tal que ajudi i orienti les PIME comercials i de serveis a afrontar amb èxit els processos de canvi, així com també els doni suport en la recerca de fons econòmics per dur a terme els seus projectes empresarials.
- e. Prestarem suport a l'expansió territorial i la internacionalització de les empreses comercials i de serveis, a través del Consorci de Comerç, Artesania i Moda de Catalunya en consonància amb l'agència ACCIÓ.
- f. Impulsarem l'*e-comerç* com una nova oportunitat de negoci obert al món.

CONSUM

Diagnosi

El consum és un eix dinamitzador dels nostres pobles i ciutats. El comerç sense la contrapart del consum no tindria raó d'existir. Els objectius dels empresaris i dels consumidors són complementaris i no s'entendrien l'un sense l'altre.

La globalització de l'economia permet que cada cop hi hagi més varietat de productes a l'abast dels consumidors, però al mateix temps pot comportar efectes negatius com pot ser la destrucció de teixit productiu del nostre país o l'entrada de productes que poden provocar competència deslleial en relació a la producció autòctona.

En un context de crisi com l'actual, la preocupació de la ciutadania pel que fa als seus drets com a consumidors ha augmentat de manera molt significativa. Per un altre cantó, l'esforç de l'ACC per mitigar els

conflictes derivats de les relacions de consum s'ha vist traduït en l'augment significatiu de les actuacions inspectores, així com la destrucció de productes insegurs.

Davant d'aquesta realitat que és canviant, plantegem una clara i nítida defensa dels drets de les persones consumidores. Per això, caldrà avançar en noves normatives, en millorar la informació i l'educació de les persones consumidores. Caldrà també enfortir les associacions de consumidors, per facilitar la seva tasca en la defensa dels interessos dels consumidors, vehiculant la seva veu i les seves inquietuds.

Un pas endavant és l'aprovació de la nova llei de consum, el Codi de Consum que en la propera legislatura caldrà aplicar i desplegar, així com seguir apostant de manera decidida per la defensa dels consumidors, per tal d'augmentar la confiança de la ciutadania en el consum.

Objectius

- Seguir apostant per la implantació dels serveis públics de consum (OMIC i OCIC), a tot el territori per fer més propera i senzilla la relació amb l'administració.
- Fomentar l'arbitratge i la mediació com a sistema per a resoldre conflictes.
- Desplegar i aplicar plenament la nova llei de consum, el Codi de Consum, com a garant dels drets de les persones consumidores del nostre país.
- Seguir treballant per tenir veu pròpia a Europa, en tots els temes que afectin les relacions de consum.
- Fomentar el consum responsable, en base a criteris de sostenibilitat cultural, mediambiental i socioeconòmica.
- Enfortir les associacions de consumidors, com a entitats de defensa dels drets de les persones consumidores.
- Seguir apostant per la formació i el coneixement de la ciutadania pel que fa als seus drets com a consumidors.
- Garantir els drets lingüístics de les persones consumidores.
- Fomentar i millorar les inspeccions en matèria de consum.

Propostes

L'administració al servei de les persones consumidores

L'ACC des de fa anys que articula la col·laboració amb els municipis i els consells comarcals, amb l'objectiu d'apropar l'administració als ciutadans. En aquest sentit és molt important la divulgació i informació dels drets de les persones consumidores.

- a. Incrementarem la presència al territori per mitjà del desplegament dels serveis públics de consum (OMIC i OCIC), per tal de garantir la proximitat dels mecanismes d'informació i defensa dels drets dels consumidors i de les consumidores en tot el territori. Aquest desplegament es farà per mitjà dels convenis corresponents amb les administracions locals i comarcals.
- b. Reforçarem les actuacions dels serveis públics de consum, tant en l'àmbit formatiu i informatiu com facilitant els mitjans i l'assessorament tècnic, perquè puguin executar les seves competències inspectores i sancionadores.
- c. Donarem suport a les associacions de persones consumidores, per tal que puguin augmentar la capacitat d'influència a la nostra societat.
- d. Incrementarem la informació a les persones consumidores, especialment per mitjà dels nous canals que ofereix la Societat de la Informació.
- e. Difondrem a tota la ciutadania les novetats que incorpora el Codi de Consum en matèria de drets de les persones com a consumidores i usuàries de béns i serveis.
- f. Desplegarem i elaborarem la nova normativa d'acord amb el nou Codi de Consum. Aquestes noves disposicions, a tall d'exemple, versaran sobre el registre d'oficines públiques d'informació i atenció al consumidor, el procediment de mediació, etc.

- g. Mantindrem un diàleg permanent amb les organitzacions empresarials i professionals per tal d'impulsar les bones pràctiques en matèria de consum. Donarem suport a l'autoregulació i a l'aprovació de codis de conducta amb la supervisió de l'Administració.

Resolució dels problemes dels consumidors, una prioritat

Cada vegada més, l'administració ha de potenciar la mediació i l'arbitratge com a forma de resolució de conflictes, aquest sistema és menys costós per a la societat en general i molt més ràpid. L'administració de la Generalitat ha de ser capdavantera en la generalització d'aquest sistema.

També és fonamental disposar, fomentar i millorar la inspecció en matèria de consum, que vetlli perquè el mercat sigui clar i transparent de tal manera que d'una banda, no es conculqui cap dret dels consumidors, i de l'altra que cap empresari, utilitzant aquesta conculcació, pugui treure'n benefici davant dels seus competidors.

- a. Augmentarem la capacitat de resoldre conflictes entre persones consumidores i empreses per sistemes alternatius als judicials.
- b. Potenciarem la mediació com a sistema principal de resolució de conflictes en matèria de consum.
- c. Difondrem el coneixement del Sistema Arbitral de Consum entre la població i els agents econòmics.
- d. Aplicarem les accions del pla de foment de l'arbitratge, entre aquestes cal destacar: xerrades als gremis, associacions empresarials i entitats de comerciants, entrevistes amb empreses capdavanteres, promoció perquè altres departaments de l'administració de la Generalitat i les administracions locals també col·laborin en la promoció de l'arbitratge.
- e. Prioritzarem el control a les empreses que mostrin una situació predominant al mercat, pel gran nombre de consumidors potencials afectats. També prioritzarem el control sobre aquelles empreses que conculquin els drets de les persones consumidores de forma reiterada, ja que són elements de competència deslleial enfront d'altres empreses.
- f. Mantindrem i augmentarem la confiança de les persones consumidores en la salubritat i seguretat dels productes que trobem al mercat.
- g. Vetllarem perquè el mercat sigui més transparent i disciplinat mitjançant la capacitat d'inspecció de consum en el territori per tal de garantir que tots els productes i serveis posats a l'abast de les persones consumidores compleixin els requisits legalment establerts.
- h. Promourem un sistema de responsabilitat objectiva i d'indemnitzacions taxades que permeti una compensació econòmica que minori els perjudicis econòmics produïts, especialment en casos com poden ser els talls en els subministraments de serveis bàsics (gas, aigua, llum, telèfon, Internet...).
- i. Crearem normatives específiques que regulin noves activitats i que tinguin una gran incidència en el públic consumidor o que millorin normatives que hagin quedat obsoletes.
- j. Augmentarem els mecanismes de transparència i de control intern en l'àmbit del sector financer, especialment pel que fa als aspectes que fan referència a la informació, la publicitat i a les clàusules abusives.
- k. Impulsarem un pla de xoc transversal entre els diferents departaments, per garantir la qualitat en el subministrament de serveis públics essencials: sector elèctric, aigües, etc., que elimini la permissivitat amb els incompliments i desatencions de les empreses subministradores de serveis públics essencials.
- l. Promourem els convenis de col·laboració amb el món local per tal de controlar i sancionar les activitats econòmiques en les quals s'evidencii situacions de competència deslleial que posin en risc la seguretat del consumidor i/o la qualitat del servei.
- m. Proposarem acords amb els cossos policials (Mossos d'esquadra, policies locals...) per tal d'incrementar la col·laboració d'aquests cossos en relació amb el control del mercat i la seguretat dels productes.
- n. Prioritzarem les campanyes inspectores en aquells sectors, que tradicionalment han rebut més denúncies i reclamacions, com poden ser telecomunicacions, transport aeri o habitatge.
- o. Incrementarem la col·laboració amb altres departaments de la Generalitat amb competències inspectores, per tal de millorar la coordinació i ampliar la capacitat de control global en diversos àmbits: Comerç, Turisme, Agricultura, Salut, Habitatge, Indústria, etc.

- p. Promourem la creació d'un grup especialitzat d'inspectors i inspectores, que compregui tots els organismes de la Generalitat amb competències sobre els serveis bàsics.
- q. Reclamarem les competències en relació amb la introducció al mercat de productes en duanes. Fins que no s'assoleixin aquestes competències, impulsarem una col·laboració més estreta amb els organismes estatals amb competències en aquest àmbit (duanes, comerç exterior...). L'objectiu d'aquesta política és el d'evitar la introducció de productes potencialment perillosos.

Projecció de l'Agència Catalana del Consum

A Europa s'hi decideixen moltes qüestions referents a l'àmbit del consum. Les normatives europees ens afecten profundament. És indispensable, per tant, tenir-hi opinió i veu per influir en aquestes decisions i deixar constància dels nostres posicionaments a Europa, en tots els temes que ens afecten. Alhora, cal ser vigilants i proactius enfront del conjunt de propostes normatives que emanaran de la Unió Europea.

- a. Dotarem de mitjans econòmics i humans adequats per fer de l'ACC una institució referent en la defensa de les persones consumidores a nivell internacional.
- b. Garantirem el manteniment i l'ampliació del Centre Europeu del Consumidor a Catalunya, per tal de poder continuar resolent les reclamacions transfrontereres.
- c. Crearem l'Observatori Català del Consum, com un instrument que permeti conèixer objectivament les problemàtiques de les persones consumidores.
- d. En l'àmbit europeu, Catalunya ha d'estar present en els organismes relacionats amb els drets dels consumidors i amb la seguretat de productes. A banda dels òrgans oficials comunitaris (en els quals vetllarem per la nostra presència), incrementarem la presència en altres òrgans d'àmbit europeu com l'Eurosafe.
- e. Ampliarem les relacions de l'Agència Catalana del Consum amb organismes similars de països capdavanters en matèria de protecció dels drets dels consumidors, reforçant les relacions amb aquells països o regions amb els quals Catalunya ja hi té relació, com ara Flandes, Escòcia, Gal·les o el Quebec.
- f. Promourem acords estables amb autoritats de consum dels Països Catalans.
- g. Crearem la carta de serveis com un instrument més per garantir la qualitat dels serveis que ofereix l'Agència Catalana del Consum.
- h. Potenciarem el NEPIM (network for the promotion of the internal market), com a xarxa de referència en matèria de consum a l'àmbit europeu, amb una forta presència de regions capdavanteres en aquest àmbit.
- i. Incrementarem les relacions amb la Direcció General de la Competència, Consum i repressió dels fraus del Ministeri d'Economia de l'Estat Francès, per tal de potenciar les actuacions transfrontereres conjuntes.
- j. Promourem la col·laboració amb la UNESCO per potenciar l'educació en el consum a la infància.

El consum responsable, el consum del segle XXI

La intervenció en totes les facetes del mercat, comporta disposar d'una societat capacitada i coneixedora dels drets i deures en l'àmbit del consum, no tan sols per donar resposta a les necessitats formatives dels consumidors, sinó també dels empresaris.

Un dels objectius de l'Escola del Consum és apostar perquè la joventut catalana sigui conscient que totes i cadascuna de les seves decisions com a consumidors poden tenir conseqüències a escala planetària. En aquest sentit, la formació i el coneixement són les eines principals per tal d'exercir les nostres compres de manera reflexiva i conscient, i tenint en compte criteris de sostenibilitat cultural, mediambiental i socioeconòmica.

L'evolució de les pautes de consum fa que cada cop sigui més necessari potenciar la conscienciació cap a l'exercici d'un consum responsable i transformador, que lluiti contra els efectes perversos que comporta la globalització, fent campanyes informatives que sensibilitzin els consumidors sobre la importància que té

el fet de la compra. En contrapartida, cal donar assistència per tal que, progressivament, es vagi instaurant la pràctica de la definició de la responsabilitat social corporativa a nivell empresarial.

- a. La informació, la formació i el coneixement són les eines principals del consumidor i de la consumidora, per tant, fomentarem l'educació de les persones consumidores en els seus drets perquè duguin a terme un consum responsable de béns i serveis que tinguin especialment en compte la proximitat.
- b. Vetllarem per la formació de professionals amb capacitats per mitjançar en cas de conflicte entre les parts i ser capaç de plantejar solucions que puguin ésser assumides per les parts.
- c. Ampliarem la capacitat de l'Escola de Consum, tant en la seva seu central com especialment la de l'escola itinerant, per tal que la formació en consum arribi a més escoles del país. Impulsarem acords amb el Departament d'Educació per tal d'introduir nous aspectes de consum en els plans curriculars.
- d. Garantirem la formació dels professionals del món del consum i dels agents econòmics, posant al seu abast tant els coneixements com les infraestructures de què disposa l'Agència Catalana del Consum.
- e. Promourem l'educació de la infància i del jovent vers el consum responsable per mitjà de l'Escola de Consum de Catalunya, amb activitats especialment adreçades al seu grup d'edat i realitzades al més a prop possible del seu lloc de residència.
- f. Crearem un postgrau universitari sobre consum responsable.
- g. Realitzarem una important tasca publicitària a través de tots els mitjans, buscant sinergies amb altres actors, tant públics com privats, sobre la importància d'aquest tipus de consum, posant especial èmfasi en tot allò que fa referència al consum de proximitat.
- h. Elaborarem, conjuntament amb altres departaments competents i els sectors afectats, un pla per facilitar que els productes elaborats en el nostre entorn immediat tinguin un fàcil accés als mercats.
- i. Difondrem i fomentarem el concepte de consum responsable, entès com aquell que té en compte criteris de diversitat cultural, mediambientals, solidaris i socials.
- j. Incidirem en les compres ètiques, tant de les administracions públiques com del sector privat.
- k. Promourem l'oferta de productes de comerç just i solidari.
- l. Crearem un grup de treball de consum responsable en el qual hi hagi representades les principals entitats d'aquest àmbit per tal d'actuar, cadascú des del seu àmbit, per un consum responsable que aglutini totes les vessants d'aquest.
- m. Elaborarem estudis sobre àmbits específics del consum responsable.
- n. Continuarem treballant per la futura llei de la limitació de l'ús de les bosses de plàstic.
- o. Promourem l'educació de la joventut en els hàbits del consum responsable, dins el marc educatiu de l'escola del consum.
- p. Fomentarem la incorporació del concepte «sostenibilitat cultural» dins el consum responsable en general. Entenent per consum culturalment sostenible aquell que té cura de la nostra llengua i cultura.
- q. Crearem un premi anual a l'entitat responsable, amb l'objectiu de promocionar les tasques de les diverses entitats que treballen en aquesta línia.
- r. Lluitarem contra les pràctiques que vulnerin els principis del consum responsable.

Garantirem els drets lingüístics

Les institucions han de prendre part en la promoció d'un consum responsable i, molt especialment, en la garantia dels drets lingüístics. En aquest sentit, cal fer de la llengua catalana la llengua d'interrelació del país. Que tothom la pugui sentir seva en parlar-la. Per això, volem que el català també sigui la llengua natural en l'àmbit del consum.

- a. Garantirem el dret a ser atès en català i promourem la possibilitat de rebre qualsevol tipus de documentació en català, independentment del sector i del país on s'ubiqui la seu central de l'empresa.
- b. Els ciutadans han de poder ser atesos i rebre els serveis que paguen en català, especialment pel que fa als serveis telemàtics o telefònics, de manera que qualsevol empresa que operi a Catalunya, independentment d'on tinguin ubicats els serveis, hauria de disposar de personal en nombre suficient per poder atendre satisfactòriament les demandes de la població de Catalunya.

- c. Col·laborarem amb organismes d'altres nacions que també vetllen per la garantia dels drets lingüístics en l'àmbit del consum, com el Quebec, el País Basc, Flandes, etc.
- d. Seguirem vetllant perquè qualsevol establiment comercial garanteixi els drets lingüístics de la ciutadania.
- e. Continuarem desenvolupant les actuacions dutes a terme pel govern, afavorint l'adquisició de béns i serveis en català i fomentant l'extensió d'aquesta pràctica a totes les administracions públiques de Catalunya.
- f. Impulsarem l'ús de la llengua catalana en l'activitat socioeconòmica com un element més que garanteixi la qualitat del producte, per tal de donar una imatge d'empresa seriosa, moderna i integrada en la societat de la qual se sustenta i respectuosa amb els drets lingüístics dels usuaris i consumidors, en línia amb les actuacions dutes a terme els darrers anys.
- g. Garantirem l'etiquetatge en català de tots els productes i serveis.
- h. Continuarem impulsant campanyes de difusió de material que permeti, d'una banda, el coneixement en profunditat dels requeriments de la llei en matèria de drets lingüístics i, de l'altra, la reflexió sobre la necessitat d'usar habitualment la llengua.
- i. Reforçarem la promoció de les bones pràctiques lingüístiques en l'àmbit empresarial.
- j. Seguirem vetllant per l'aplicació de la llei de pràctiques comercials deslleials, que obliga a proporcionar el servei de postvenda en l'idioma en el qual s'ha contractat inicialment.
- k. Conjuntament amb associacions que treballen per la normalització lingüística, promourem el català en l'àmbit del consum.
- l. Garantirem la continuïtat de l'esforç fet en el foment del català, amb acords amb les organitzacions empresarials i gremis empresarials, de manera que permetin iniciar programes, com per exemple tallers de sensibilització o d'acollida lingüística.

TURISME

Diagnosi

El sector turístic a Catalunya té la necessitat imperiosa d'erigir-se com una indústria de primer ordre, d'acord amb la seva transversalitat i el seu pes específic en termes de creació de PIB (12%) i ocupació (14%). I per això el seu avenç passa tant per la integració de les dinàmiques pròpies de les empreses i sectors més innovadors, com per la formulació de plantejaments que permetin aplicar els principis de la sostenibilitat.

Sens dubte, els dos pilars que sustenten la competitivitat, la qualitat i la pervivència de les destinacions turístiques madures com Catalunya, són la innovació i la sostenibilitat.

Per una banda, la innovació és el camí per a la millora dels productes i dels serveis turístics i determina la capacitat de donar respostes als canvis que es produeixen en la indústria turística, tant en l'oferta com en la demanda. Tanmateix, no hem de circumscriure la capacitat d'innovació exclusivament en el si de les empreses, sinó que és precisament la seva interacció, que es produeix en el conjunt de la destinació, així com la seva governança i model de gestió i de promoció, el que permet potenciar-ne l'atractivitat, permet transformar la informació que aporten els visitants en coneixement i, en definitiva, adoptar bones estratègies de desestacionalització, fidelització, promoció i comercialització.

Per altra banda, la sostenibilitat, entesa des de la seva triple accepció econòmica-social, identitària-cultural i mediambiental, ja no és tan sols una condició necessària per a la pervivència dels recursos humans, socials, culturals, econòmics, territorials i mediambientals que configuren la base del producte turístic, sinó que s'ha convertit en la condició suficient, en tant que atribut consubstancial dels productes i serveis que el mercat reclama en forma d'experiències per ser viscudes i consumides.

Davant la intensificació de la competència turística mundial, l'eclosió de noves destinacions emergents, el canvi d'hàbits de consum turístic, la incorporació de grans nous mercats emissors en el mercat mundial (Brasil, Rússia, Índia i Xina) i l'absorció de les tecnologies de la informació i la comunicació en la cadena de valor de l'activitat turística, Catalunya ha de saber posicionar-se, donar resposta i anticipar-se als canvis que la crisi actual accelera.

Les propostes s'estructuren a partir dels reptes que Catalunya ha d'abordar per consolidar-se com a destinació capdavantera a Europa en general, i a la Mediterrània en particular.

Catalunya, com a segona destinació europea, es troba en condicions d'exercir un lideratge en matèria de desenvolupament turístic, basat en la planificació del coneixement, la qualitat i la diversitat de productes i destinacions, que facin de la innovació i la sostenibilitat els seus eixos motors.

Objectius

- Assentar les bases d'un model de desenvolupament turístic fonamentat en la innovació, la competitivitat i la sostenibilitat econòmica, social, cultural i mediambiental.
- Afavorir el desenvolupament ordenat i amb sentit estratègic del sector turístic i del conjunt de les seves empreses i activitats, per millorar la seva contribució a la riquesa i ocupació del país.
- Vetllar per la qualitat de vida dels residents, la qualitat de l'ocupació i la gestió dels impactes socials, culturals i mediambientals de l'activitat turística.
- Consolidar un model de promoció turística públic i privat, basat en la marca Catalunya, amb visió internacional i capacitat de resposta, adaptació i orientació vers la demanda.
- Fomentar el desenvolupament territorial de productes turístics diferenciats i competitius, vinculats a la identitat i al patrimoni cultural tangible i intangible de Catalunya.

Propostes

Planificació i coneixement

Per poder construir una indústria turística de primer ordre, cal saber transformar la informació en coneixement útil per a la planificació i la presa de decisions. La connectivitat, la clusterització i l'R+D+I, són la base de la innovació i la millora dels productes i de les destinacions turístiques.

- a. Plantejarem un nou pla estratègic del turisme a Catalunya, en consonància amb les visions estratègiques més avançades i innovadores, nacionals i internacionals, que siguin coherents amb la realitat turística de Catalunya, en sintonia amb els plantejaments del Pla Nacional per a la Recerca i la Innovació de Catalunya.
- b. Elaborarem els plans directors del paisatge, del litoral, del golf, i dels recursos i espais naturals, per tal que el potencial turístic dels usos del territori s'ordenin de forma responsable i amb capacitat de generar recursos que reverteixin en el seu manteniment i millora.
- c. Continuarem impulsant la generació de coneixement en l'àmbit turístic, amb un reforçament de les operacions de l'Observatori de Turisme per a la gestió de destinacions i propiciant el desenvolupament de l'Institut de Recerca Turística de Catalunya (IRTUCA). Fent una especial incidència en la generació de coneixement del mercat, per al posicionament de la marca Catalunya.
- d. Implantarem un Sistema nacional d'informació turística, que permeti als professionals, a les empreses i a les destinacions el coneixement real de la situació del sector i aporti evidències per a la presa de decisions i l'elaboració de polítiques efectives.

Ordenació

El Tractat de Lisboa reconeix per primer cop el turisme com a política europea, de manera que és important participar en les instàncies de presa de decisions i en la definició de l'agenda política que marquen les institucions europees. Catalunya ha de liderar la modernització normativa consensuada amb els sectors turístics, simplificant-la i adaptant-la als nous requeriments econòmics, socials i de mercat:

- a. Aconseguirem que l'administració turística estigui present en els organismes de gestió de les infraestructures logístiques, que són determinants per a l'arribada de turistes i visitants al nostre país (ports, aeroports, etc.).
- b. Assolirem el traspàs de la gestió de la xarxa de *Paradores* ubicats a Catalunya.
- c. Crearem organismes de representació i participació que donin veu al conjunt dels sectors turístics de Catalunya. Potenciarem la Mesa interdepartamental del turisme, per generar polítiques transversals i ambicioses en matèria turística.
- d. Reforçarem la presència de l'administració turística catalana a la Comissió Europea i coliderarem les organitzacions i xarxes internacionals de referència en l'àmbit turístic.
- e. Implementarem el Sistema de Qualitat Turística de Catalunya, que modernitzi els sistemes de categorització de les tipologies d'allotjament, estableixi una marca pròpia de qualitat i generi especialitzacions de producte adreçat a segments de mercat amb necessitats específiques.

Foment i creació de producte

Catalunya compta amb destinacions madures i emergents alhora. És necessari construir la destinació Catalunya de forma integral, apostant per la creació de productes innovadors, basats en el turisme d'experiència i identitari, que millorin l'oferta actual i que aportin valor al conjunt. El conjunt del patrimoni cultural i natural tangible i intangible constitueix la base per a l'estabilització i la desconcentració territorial i temporal de l'activitat turística i afegeix valor a les destinacions madures del litoral.

- a. Continuarem la nostra aposta per la desestacionalització i l'equilibri territorial del turisme, tant en l'elaboració de nous productes nacionals com en la posada en valor i en donar a conèixer la part del nostre territori (prop d'un 80%) amb baixa incidència turística.
- b. Seguirem impulsant la potenciació del turisme experiencial basat en la identitat, d'acord amb la diversitat de paisatges, productes i territoris que configuren la realitat nacional de Catalunya. Consolidarem les Grans Rutes Nacionals de Catalunya i ampliarem la xarxa de Centres d'Acollida Turística com a estratègia de generació de valor afegit turístic.
- c. Implementarem territorialment el Pla de Recursos Intangibles, que farà de la identitat catalana el factor d'atractivitat experiencial i de singularitat turística.
- d. Aconseguirem que tota la senyalització turística territorial i temàtica de Catalunya la dugui a terme la Generalitat, incloent-hi la xarxa de carreteres de l'Estat.
- e. Desenvoluparem una estratègia d'accessibilitat integral en les principals destinacions i municipis turístics per fomentar un turisme inclusiu i responsable socialment.

Promoció

Els reptes, en matèria promocional, són els de saber captar aquells segments de mercat que valoren més i millor la qualitat de la nostra oferta turística. Cal saber adreçar-se de forma decidida als nous mercats emissors que volen descobrir Europa i ser capaços de liderar l'articulació mediterrània com un espai turístic de primer ordre a nivell mundial.

- a. Actuarem decididament en accions promocionals tant als mercats tradicionals de proximitat com als nous mercats emergents (Països de l'Est, Brasil, Índia, Pròxim Orient, Xina), per captar nous segments de turistes.
- b. Desenvoluparem instruments d'innovació i coneixement de mercat, basats en les noves tecnologies, per conèixer millor les preferències de la demanda i elaborar estratègies de fidelització a les nostres destinacions.
- c. Avançarem en l'estructuració territorial dels productes i les marques turístiques, així com reforçarem els organismes de gestió de les destinacions catalanes que configuren la marca Catalunya, com a destinació integral.
- d. Liderarem l'articulació de l'espai mediterrani com a pol turístic mundial de primer ordre.
- e. Desenvoluparem els reptes de l'Agència Catalana de Turisme en matèria de coresponsabilització pública i privada, pel que fa a la millora promocional i a la comercialització dels clubs de producte.

Internacionalització

Un sector com el turisme necessita buscar noves oportunitats, tant en mercats emergents com en mercats madurs. En aquest sentit, cal seguir impulsant el procés d'internacionalització del sector, a través de la col·laboració entre l'àmbit privat i el sector públic.

- a. Continuarem impulsant el Pla d'internacionalització de l'empresa turística catalana, insistint especialment en l'expansió internacional de les nostres empreses, l'exportació del coneixement expert i la implantació de negocis a l'exterior.
- b. Elaborarem un pla d'expansió internacional de les activitats promocionals de l'Agència Catalana de Turisme, considerant l'ampliació de la xarxa d'oficines a Estats Units, Amèrica del Sud i Pròxim Orient.
- c. Estructurarem polítiques promocionals i de creació de producte amb visió internacional, per captar els segments de turistes que valorin més i millor la qualitat de la nostra oferta turística.

Finançament

Impulsarem mecanismes que permetin un millor finançament de l'activitat turística i que, alhora, serveixin d'acompanyament en la modernització i transformació qualitativa del sector.

- a. Millorarem el finançament dels municipis turístics a partir del reconeixement especial dels municipis turístics en la Llei de finances locals de Catalunya.
- b. Incrementarem la partida dels pressupostos de la Generalitat destinats al turisme, d'acord amb la seva importància estratègica i el seu pes específic econòmic i social.
- c. Crearem una línia potent de crèdit, destinada a la modernització i la potenciació de la qualitat de les nostres infraestructures i establiments turístics en les destinacions madures del país.

Societat

La societat catalana ha de situar la indústria turística en la dimensió de reconeixement que li pertoca, com a generadora de riquesa, ocupació i qualitat de vida. Al mateix temps, cal dotar-nos dels instruments adients, legals i financers, per poder afrontar els impactes de l'activitat turística en matèria econòmica, social, cultural i mediambiental.

- a. Potenciarem la formació turística, teòrica i pràctica, a tots nivells, per disposar de professionals qualificats.
- b. Prestigiarem el sector dotant-lo de referències i capacitats, d'acord amb els paràmetres d'una indústria de primer ordre.
- c. Millorarem la qualitat de vida dels residents de les destinacions turístiques, gestionant els impactes socials, culturals i mediambientals de l'activitat turística.
- d. Establirem canals de participació i diàleg social per a la contribució ciutadana i institucional en la millora de la gestió de l'activitat turística.
- e. Millorarem la qualitat de vida i les condicions dels treballadors i treballadores del sector turístic.

MODA

Diagnosi

La importància dels canvis esdevinguts dins del sector tèxtil a nivell internacional durant l'última dècada, així com la conjuntura global de crisi econòmica, han afectat especialment el sector de la moda catalana.

La convergència, fruit de la globalització de les fonts de subministrament i de la globalització dels mercats, fa més difícil la competència i cada cop és més gran l'exigència en el procés de fabricació. El sector tèxtil i

de confecció dels principals països destacats dins del món de la moda està en recessió, a causa principalment del nou escenari competitiu que s'ha obert amb l'entrada d'Àsia com a principal actor.

El consumidor està canviant els seus hàbits de consum: vol comprar a baix preu, vol peces de qualitat raonable i vol canviar de vestuari cada cop amb més freqüència.

La distribució en el sector de la moda està seguint el mateix camí de concentració que en el seu moment va seguir l'alimentació: gradual i sostingut declivi del format tradicional, especialment de les botigues multi-marca i creixement de les cadenes verticals. Paral·lelament, s'accentua el poder de la marca que juntament amb el valor diferencial del disseny, constitueixen les palanques de diferenciació i competitivitat.

Per altra banda, el model de promoció de la moda al nostre país ha estat centrat en l'organització de passarel·les i fires. Però l'efectivitat d'aquest model de promoció de la moda s'ha vist diluït en els últims anys. Cada cop resulta més car d'organitzar i, per tant, creix el pes de l'aportació pública i decreix el nombre d'expositors i visitants.

El sector tèxtil no dóna suport econòmicament a la passarel·la perquè la repercussió mediàtica no justifica la seva inversió en mitjans, i el sector del disseny independent limita els costos de promoció de la seva marca en un moment de conjuntura econòmica complexa, on el consum dels productes que no són de primera necessitat ha baixat ostensiblement.

A partir de l'anàlisi realitzat, del context actual i, perquè no dir-ho, de l'aprenentatge dels errors del passat, des de la conselleria d'Innovació, Universitats i Empresa es va creure oportú crear un nou model de promoció de les marques de moda autòctones adaptat al món actual, que fes un seguit d'apostes clares en diferents fronts, però totes en un mateix sentit. Aquest nou Pla ha de donar suport i apostar tant pels nous talents emergents, pels dissenyadors i dissenyadores independents, com també per les marques consolidades. Per tant, és un Pla que procura no deixar de banda cap sector, perquè la creativitat, el disseny, la innovació i la productivitat no és exclusiva de ningú i, en canvi, el futur de la moda catalana és cosa de tots.

És per aquesta mateixa raó que, en el marc del Pla de dinamització de la moda catalana 2007–2010, presentat al Govern de la Generalitat en sessió de data 22 de maig de 2007, en primer lloc es prioritza el foment, la promoció i la internacionalització de la moda i el disseny català. En segon lloc, es fomenta el talent emergent per evitar la seva desaparició, i donar-li instruments perquè pugui elaborar la seva feina. Per últim, el Pla pretén posicionar Barcelona com un referent del disseny independent a nivell internacional.

Objectius

- Continuar donant suport als creadors emergents.
- Impulsar la tasca dels creadors independents.
- Millorar el posicionament internacional de les marques i els dissenyadors de Catalunya.
- Acostar la moda al públic del carrer.

Propostes

Continuarem donant suport als creadors emergents

L'aposta pels nous dissenyadors és una aposta de futur. Garantir una cantera de nous professionals cada cop més preparats també prestigia un país. Farem l'aposta pel nou talent emergent, perquè els millors evolucionin i es consolidin.

- a. Enfortirem la formació empresarial dels joves dissenyadors independents i implementarem instruments de suport a les seves iniciatives empresarials.
- b. Vetllarem perquè en l'oferta formativa del sector es puguin proporcionar eines i coneixements de gestió empresarial.

- c. Col·laborarem amb les escoles de disseny de moda, per tal de poder oferir als alumnes que finalitzen els seus estudis la realització de pràctiques en empreses del sector i estades internacionals.
- d. Incentivarem el nou talent emergent a partir de col·laboracions amb tercers.
- e. Buscarem vies de finançament per als nous projectes empresarials del disseny de la moda.

Impulsarem la tasca dels creadors independents

Enfortirem les microempreses on s'aposta per la creació i la innovació en disseny, amb segell d'identitat propi, on es controla tot el procés, des de la producció a la seva comercialització a client final.

- a. Facilitarem espais empresarials de gestió compartida als dissenyadors per ajudar a consolidar els nous projectes empresarials de dissenyadors independents, com a incubadora per a nous empresaris del sector del disseny de moda.
- b. Continuarem donant suport als joves dissenyadors independents per impulsar la producció de les col·leccions, a través de projectes com el Be Physic.
- c. Fomentarem la relació dels dissenyadors independents i els nous valors, amb inversors temporals que dotin de capital els seus projectes empresarials (Business Angels).
- d. Organitzarem esdeveniments dins la setmana del 080, per donar prestigi als dissenyadors i les dissenyadores independents.

Millorarem el posicionament internacional de les marques i els dissenyadors i dissenyadores de Catalunya

L'èxit de les empreses de moda catalana passa per la seva internacionalització. El seu creixement va relacionat amb el nombre de països on operen, per això tenim com a objectiu la seva internacionalització.

- a. Reforçarem el posicionament internacional de la passarel·la 080.
- b. Ampliarem les fonts de finançament per la 080 que permetin desenvolupar el concepte i fer créixer la passarel·la.
- c. Posicionarem internacionalment la marca Barcelona com a referent de moda independent, el disseny i les noves tendències.
- d. Convertirem Catalunya en un referent de la generació i la projecció del disseny independent en el sector de la moda.
- e. Treballarem amb les empreses plataformes de notorietat de marca i obrirem nous canals de comercialització a l'exterior.
- f. Potenciarem la presència de la moda catalana en els esdeveniments promocionals del país a l'exterior.
- g. Mantindrem una línia de suport a la presència de marques, dissenyadors consolidats i independents a passarel·les i *showrooms* internacionals de referència.
- h. Incentivarem la implantació de punts de venda a l'exterior, tant individuals com col·lectius, per millorar la comercialització de les marques i les col·leccions dels dissenyadors i dissenyadores que operin a Catalunya.

Acostarem la moda al públic del carrer

Les creacions dels nostres dissenyadors han de ser conegudes i valorades per la ciutadania en tant que és un element que prestigia el nostre país, com ho fa també la gastronomia, l'art i altres disciplines.

- a. Reforçarem la comercialització de la moda independent catalana en el nostre país.
- b. Consolidarem el 080 com un projecte a llarg termini que ofereixi credibilitat i un segell diferenciador en els àmbits del disseny, la producció, la distribució, la promoció i les vendes de la moda independent.
- c. Aproparem el disseny i la creació de moda al gran públic, donant més visibilitat a tots els esdeveniments de moda i difonent les marques i creacions dels dissenyadors catalans.

ECONOMIA SOCIAL

Diagnosi

L'Economia Social i el Tercer Sector de Catalunya representa al voltant d'un 8% del PIB i entre un 10 i un 12% de l'ocupació. El gruix del patrimoni empresarial i d'entitats consta d'unes 10.000 cooperatives i societats laborals, i d'unes 7.500 entitats i empreses socials del Tercer Sector.

La identitat de l'Economia Social a Catalunya és fruit d'una evolució de més de 150 anys, que ha forjat una realitat actual d'empreses i organitzacions no lucratives que es troben en la totalitat dels sectors productius: en l'agricultura, la ramaderia, les manufactures industrials, agroalimentàries, l'habitatge, en serveis d'hostaleria i el comerç, serveis a les empreses, transports, institucions de crèdit, mutualitats de previsió social, producció i distribució alimentària i cultural, prestació de serveis socials, personals, assistencials, educatius i sanitaris. El conjunt de persones associades, treballadores i usuàries que es beneficien de l'Economia Social supera a bastament el milió i mig, un 20% de la ciutadania que viu i treballa a Catalunya.

En termes empresarials, destaca la solidesa i pluralitat d'un gran moviment de cooperatives de treball associat i societats laborals, inserides en un perfil de petita i microempresa industrial i de serveis empresarials, juntament amb la presència de destacats grups cooperatius que operen en serveis assistencials, sanitaris, educatius i culturals.

Aquesta dualitat, reforça la importància i la persistència del cooperativisme a Catalunya com un moviment útil, tant per a la regeneració del teixit productiu com per a la creació d'ocupació que adquireix protagonisme en els cicles econòmics recessius, tal com ho demostra el fet que les cooperatives de treball associat van augmentar un 30% durant el 2009; i com a moviment proactiu de consolidació d'alternatives d'èxit i de satisfacció de demandes insatisfetes, com els grans grups cooperatius en l'àmbit cultural, sanitari i assistencial o la presència destacada d'un gran teixit d'organitzacions que coopera amb l'administració.

Els reptes actuals generals de l'Economia Social a Catalunya passen per la seva capacitat d'innovació i adaptació, en un entorn d'intensificació de la competència fruit dels mercats globalitzats, les dificultats en l'accés al crèdit i la capitalització. Cal vetllar també per la incorporació de noves generacions de cooperants i la facilitat en la seva constitució i funcionament, que compatibilitzi la necessària democràcia interna amb la capacitat de resposta i competitivitat en els mercats, així com la possibilitat de disposar d'eines institucionals per al seu coneixement, estudi, representació pública i visibilitat social.

Objectius

- Afavorir les condicions necessàries per fomentar el consens entre les diferents branques cooperatives, per aconseguir una llei catalana de cooperatives referent i modèlica.
- Millorar la capitalització de les empreses socials i cooperatives, afavorint l'accés al finançament.
- Incentivar la creació de grups cooperatius i potenciar els processos d'integració cooperativa ja existents, com a fórmula de creixement de l'ocupació i del patrimoni cooperatiu, així com la intercooperació econòmica i productiva, per tal d'impulsar projectes i iniciatives basades en el treball en xarxa.
- Impulsar projectes per al foment, l'educació i la informació, en l'àmbit del cooperativisme.
- Fomentar mesures especials per a les Fundacions i Associacions (ONG) de l'Economia Social i del Tercer Sector, en matèria de serveis socials, sanitaris i educatius.

Propostes

Millorarem la capitalització de les empreses socials i cooperatives, afavorint l'accés al finançament

Les empreses socials i cooperatives no són alienes als problemes generals de l'economia. En aquest sentit, sovint bons projectes es veuen en dificultats per la falta d'accés al crèdit i a fonts de finançament que permetin impulsar-los.

- a. Dotarem un fons suplementari per part de la Direcció General d'Economia Cooperativa, Social i Autoocupació, destinat als socis i sòcies de cooperatives i societats laborals que obtinguin la capitalització de l'atur per a la constitució d'una nova societat cooperativa o societat laboral, per tal d'impulsar mesures per al foment de l'autoocupació en el si de l'economia social, que sigui equivalent al 50% de l'import de capitalització amb la finalitat de facilitar l'adquisició de nous actius fixes o fer front als costos financers que se'n derivin.
- b. Establirem un conveni entre l'ICF i les entitats de crèdit cooperatiu, com a fórmula d'intercooperació econòmica per proveir de finançament exclusiu les empreses i grups empresarials de l'economia social i del tercer sector. Millorarem les condicions actuals d'accés al crèdit, facilitant les condicions que ofereix actualment l'ICF, en el marc de nous productes i línies entre l'ICF i les entitats de crèdit cooperatiu i, si escau, amb les seccions de crèdit agrari cooperatiu, per tal de fomentar la intercooperació econòmica entre branques cooperatives, amb un benefici mutu entre les parts.

Impulsarem projectes per al foment, l'educació i la informació en l'àmbit del cooperativisme

L'aportació social i econòmica per part del tercer sector i l'economia social al conjunt de la societat, tot i ser una realitat indiscutible, encara no gaudeix del reconeixement públic que seria desitjable. En aquest sentit, cal acompanyar el sector acostant-lo a la ciutadania, impulsant-ne la seva modernització i millorar el seu entorn formatiu per a la seva valorització.

- a. Refundarem i millorarem les prestacions i dotacions de l'Institut de Formació i Promoció Cooperativa, per convertir-lo en l'organisme bàsic de generació i transferència de coneixement, en matèria d'Economia Social i com a mecanisme de suport a la presa de decisions per part de l'administració.
- b. Establirem un «Programa nacional de recerca aplicada i innovació en matèria social i cooperativa», en coordinació amb les administracions competents en matèria de recerca, les universitats, centres de recerca i altres organismes i federacions que generen coneixement en matèria d'economia social i del tercer sector.
- c. Crearem un programa estadístic, amb conveni amb l'Idescat i en col·laboració amb els agents cooperatius i del tercer sector, que desenvolupi operacions estadístiques per generar dades primàries en relació a la situació, coneixement, abast i projecció de l'economia social i el tercer sector a Catalunya.
- d. Incentivarem i donarem suport a les empreses socials cooperatives i del tercer sector en la consecució de projectes en l'àmbit tecnològic i l'R+D+I en convocatòries nacionals, estatals i europees.
- e. Crearem un organisme cooperatiu amb capacitat operativa suficient per orientar i facilitar a les cooperatives la realització de totes aquelles accions formatives i promocionals pròpies del «Fons d'Educació, Formació i Promoció de Cooperativa» (FEPC).
- f. Instrumentarem, de forma participativa amb les federacions de cooperatives representatives, programes de formació i promoció a mida de les necessitats dels sectors cooperatius, sota els principis d'eficàcia i excel·lència, que actualment el mercat no garanteix. Els programes de formació i promoció serien cofinançats per les pròpies cooperatives de base, bo i garantint l'ús de fons com a compliment legal de les obligacions pròpies del FEPC.

Incentivarem la creació de grups cooperatius i potenciarem els processos d'integració i internacionalització cooperatius ja existents, com a fórmula de creixement de l'ocupació i del patrimoni cooperatiu.

En una època de dificultats econòmiques com l'actual, l'economia social i el tercer sector han de jugar un paper important en la sortida de la crisi econòmica. En aquest sentit, cal impulsar mesures que ajudin a consolidar i potenciar el sector, sota el convenciment que la concertació i promoció de polítiques entre els diferents agents ha de permetre relançar una proposta que ha de ser estratègica per al país.

- a. Promourem l'economia social i la seva capacitat de creixement, concentració i internacionalització.
- b. Introduïrem una clàusula interpretativa en l'àmbit de la contractació pública, que eviti l'actual situació de discriminació que pateixen les entitats del tercer sector social en els concursos públics, quan com-

peteixen amb empreses privades lucratives. Concretament demanarem que es comparin les ofertes amb IVA inclòs, segons el cost efectiu dels contractes per part de les administracions i la consegüent repercussió en els pressupostos públics, per tal de no seguir vulnerant el principi d'assignació de contractes públics i serveis a l'oferta econòmica més avantatjosa.

- c. Participarem activament en les xarxes i organismes internacionals de referència en matèria cooperativa (UE, Aliança Cooperativa Internacional, ISTR, etc.).
- d. Impulsarem la candidatura de Barcelona com a seu de «l'ICA EXPO» en les properes edicions del 2012 o 2014. Considerem que una fórmula efectiva per cohesionar, difondre i reforçar el moviment cooperatiu català consistiria en desenvolupar una acció específica per reunir els suports necessaris per plantejar Barcelona i Catalunya com a seu de l'ICA EXPO (exposició universal del cooperativisme de l'Aliança Cooperativa Internacional que es celebra biennalment) que, sens dubte, representaria un impuls per projectar el moviment cooperatiu de Catalunya a nivell mediàtic i internacional, al marge de representar una oportunitat per als sectors turístics i comercials de la ciutat. Al mateix temps, representa una oportunitat d'internacionalització empresarial de l'activitat cooperativa, ja que els grans grups i sectors cooperatius mundials participen en aquest esdeveniment.
- e. Donarem suport i fomentarem l'associacionisme econòmic de treball (cooperatives i societats laborals), com a fórmula de creació d'ocupació, de generació de riquesa i de potenciació del teixit empresarial cooperatiu, basat en la microempresa i la petita empresa.

Fomentarem mesures especials per a les Fundacions i Associacions (ONG) de l'Economia Social i del Tercer Sector, en matèria de serveis socials, sanitaris i educatius

Les empreses socials del tercer sector i l'economia social són fonamentals per a la prestació de serveis socials a les persones: infants, gent gran, col·lectius vulnerables, malalties, discapacitats, etc. Una societat moderna necessita un sector no lucratiu fort que aportï un valor afegit suplementari en termes de proximitat, vocació i qualitat en el servei, que no sempre el sector públic ni el sector privat lucratiu es troben en condicions d'oferir. Des d'Esquerra, apostem per una aliança estratègica entre el sector públic i els sectors no lucratiu privats, per contribuir a forjar la verdadera tercera pota de l'Estat català del benestar, en la línia de les democràcies més avançades d'Europa.

- a. Instarem l'articulació de mecanismes de relació bilateral entre les ONG i entitats del tercer sector i cooperatives d'iniciativa social amb l'administració tributària, per tal de compensar directament l'IVA suportat no deduïble, d'una forma directa i automàtica.
- b. Facilitarem una major presència en la licitació pública d'obres i serveis de pimes i empreses d'economia social i garantirem que la prestació dels serveis externalitzats es faci ponderant paràmetres globals d'impacte i rendibilitat social i econòmica, i no únicament d'estalvi econòmic, tot respectant les regles del mercat.
- c. Impulsarem les empreses socials del Tercer Sector social de Catalunya, perquè puguin desenvolupar-se, créixer, innovar i assumir els reptes empresarials que deriven en una millora de la seva eficiència i la capacitat d'operar en mercats competitius en benefici de les persones.

ADMINISTRACIÓ I FUNCIO PÚBLICA

Diagnosi

Al llarg d'aquestes darreres legislatures, s'han fet passos importants pel que fa a la simplificació de les relacions entre les Administracions Públiques, tant amb el conjunt de la ciutadania en general com amb el teixit econòmic del nostre país. Creiem, doncs, que l'augment de l'eficiència i l'eficàcia de les Administracions Públiques ha permès agilitzar de manera notable la prestació de serveis per part del Sector Públic. Malgrat això, el procés iniciat l'any 2003 encara no ha finalitzat. Pensem que cal seguir impulsant aquests processos, de manera que ens permetin seguir agilitzant la gestió cara endins, augmentant la transparència en la

contractació pública, així com seguir fent transitar el nostre país, cap a l'excel·lència de la gestió del capital humà del nostre sector públic.

El model d'Esquerra pel que fa a la gestió de l'administració ha de ser el que acompanyi a les activitats econòmiques i les demandes dels ciutadans. En cap cas, doncs, hauria de ser un impediment o una molestia. Tot i així, la multiplicitat de legislació amb els seus reglaments derivats, així com les transposicions de normatives comunitàries, han fet sovint que es tensés massa la relació entre els efectius disponibles en matèria d'inspecció i les necessitats d'inspecció en les diverses administracions. En aquest sentit, ens cal trobar un equilibri entre aquestes dues magnituds que faciliti un desenvolupament harmònic pel que fa a les necessitats tant del Sector Públic com de la resta d'agents implicats, ja que sovint s'ha tendit a buscar solucions fora de l'administració, a base d'encàrrecs (a través de concessions o homologacions), de certificació de compliment de requisits en les diverses normatives que, d'alguna manera, s'han viscut des del teixit econòmic, especialment entre les PIME, com un factor d'internalització de costos del sector públic al sector privat, quan aquesta opció, en cap cas, és l'objectiu perseguit.

Necessitem seguir implantant mesures que augmentin l'eficiència de les nostres administracions. Pensem que cal seguir aprofundint en els mecanismes que ens permetin optimitzar la gestió del personal del Sector Públic. És més necessari que mai, doncs, seguir impulsant mesures que millorin tant els sistemes de selecció de personal com l'aplicació de mecanismes de motivació, que permetin premiar aquells que excel·leixen en la prestació dels seus serveis i garantir-los una carrera professional motivadora. Així mateix, cal fer una seriosa reflexió sobre el futur de la funció pública, en el sentit que potser només caldrien disposar de la condició de persones funcionàries aquelles que ocupin llocs i càrrecs pels quals és necessari exercir la condició d'autoritat, o bé les funcions que exerceixen (planificació, definició i avaluació de polítiques públiques, autoritzacions administratives...), han d'estar reservades a persones funcionàries. També cal aprofundir en el reconeixement d'un marc institucional de la funció directiva professional a l'administració pública de Catalunya, que augmenti la capacitat de resposta de les administracions en relació a les noves demandes existents.

Caldrà, també, continuar l'esforç fet en els darrers anys pel que fa a la transparència i a la no discriminació iniciada per aquest govern. En aquest sentit, la lleialtat institucional resultarà vital per assegurar un tractament recíproc per part d'altres administracions no catalanes, en els seus processos de licitació vers les empreses catalanes.

Objectius

- Aprofundir en el procés de simplificació administrativa i garanties públiques.
- Impulsar la recerca de l'excel·lència en la funció pública.
- Aprofundir en la transparència i defensa de la igualtat de tracte en les administracions públiques.
- Garantir l'objectiu de servei públic de l'Administració a Catalunya.

Propostes

Cultura de la simplificació i garanties públiques

Reduirem el cost que suposen les gestions i els tràmits que els ciutadans i les ciutadanes, i especialment l'empresariat, han de fer per mitjà de les administracions. En aquest sentit, creiem que cal establir garanties que exigeixin a la Generalitat la prestació d'un servei eficient.

- a. Introduïrem un enfocament més efectivista a les noves normatives aprovades, que prioritzi la consecució d'objectius i el vessant preventiu respecte al sancionador, mitjançant una política d'avaluació de les normes aprovades.
- b. Continuarem estenent l'elaboració de cartes de qualitat dels serveis de la Generalitat.
- c. Potenciarem la relació i el diàleg entre administració i persones emprenedores, oferint serveis *on-line* per tal de contribuir a l'equilibri territorial.

- d. Realitzarem un pla de reestructuració i simplificació de tots els processos administratius per tal de reduir els costos finals assumits per les empreses.
- e. Farem que la Generalitat simplifiqui i redueixi els tràmits de les empreses, alhora que s'unifiqui la gestió de les autoritzacions ambientals, tot oferint electrònicament aquests serveis. Les empreses disposaran d'una carpeta virtual personalitzada que recollirà tota la informació dels documents i tràmits relacionats amb l'administració de la Generalitat.
- f. Introduïrem les reformes administratives necessàries per tal de reduir els terminis d'autorització i llicències de la Generalitat, per les autoritzacions relatives a activitats econòmiques.
- g. Instaurarem el servei d'assessoria personal a l'Oficina de Gestió Empresarial (OGE), present a altres comunitats autònomes, que en farà la interlocució única amb cada empresa i que centralitzarà el conjunt de tràmits.
- h. Proposarem l'exempció en el cobrament de taxes o preus públics de la Generalitat per totes les operacions que realitzi un empresari/empresària o autònom/autònoma durant un any, en cas d'incompliment de la carta de serveis de l'Oficina de Gestió Empresarial.
- i. Revisarem a la baixa, sempre que sigui possible, totes les taxes i quotes cobrades a les empreses per serveis prestats per part de les administracions o organismes participats públicament, partint d'una gestió més eficient dels recursos.
- j. Impulsarem la descentralització i localització a tot el territori de l'Estat de les agències reguladores i altres organismes estatals relacionats amb el control de l'economia, i hi garantirem la representació directa de totes les comunitats autònomes.
- k. Generalitzarem el sistema de comunicació en comptes de l'autorització administrativa prèvia, per a l'exercici d'activitats empresarials que no comportin riscos greus per a la sanitat, la seguretat o un impacte directe i de risc elevat en el medi ambient. La comunicació permet als emprenedors la posada en marxa de la seva activitat amb el compromís clar que coneixen i compleixen la normativa aplicable i que una inspecció administrativa posterior a l'obertura pot sancionar els incompliments i, fins i tot, decretar el tancament de l'activitat.
- l. Revisarem i racionalitzarem el conjunt de normatives a aplicar a les empreses, en funció de les seves característiques sectorials i de dimensió, d'acord amb allò disposat per la directiva de serveis del mercat interior.
- m. Establirem un període màxim d'espera per completar els tràmits de creació d'una empresa.
- n. Generalitzarem l'ús de mitjans telemàtics en les relacions entre l'Administració i les empreses. Potenciarem el desplegament de l'OVT (Oficina Virtual de Tràmits) i de les eines d'interoperabilitat entre administracions.

A la recerca de l'excel·lència de la funció pública

Fomentarem la professionalització de l'ocupació pública, entesa com a recerca de l'excel·lència en el servei als ciutadans per mitjà d'una gestió més eficaç del capital humà dels treballadors i de les treballadores de les nostres administracions.

- a. Quan sigui aprovat el projecte de llei de mesures d'ocupació pública que ha impulsat el Govern, treballarem pel seu desenvolupament pel tal de consolidar el model d'ocupació públic català que preveu.
- b. Seguirem treballant per aconseguir un dimensionament sostenible de l'ocupació pública, mitjançant l'aplicació de mesures com ara la redistribució d'efectius entre diferents unitats d'una mateixa administració, a fi que no tingui necessitat d'incrementar la seva plantilla.
- c. Impulsarem una nova ordenació comuna i única dels cossos, les escales i els grups de funcionariat per a totes les administracions catalanes, de manera que amb independència de quina sigui l'organització pública concreta on presti serveis, el personal sigui funcionari de les Administracions Públiques Catalanes.
- d. Seguirem impulsant la simplificació de l'estructura dels cossos de treballadors i treballadores públics i l'ordenació en àmbits funcionals.
- e. Potenciarem la tecnificació de l'administració, per tal d'adequar-la a les noves demandes socials i a l'ús de les noves tecnologies.

- f. Crearem l'Observatori de l'Ocupació Pública de Catalunya, com a instrument al servei de totes les administracions públiques, per a la recollida, explotació i difusió de les dades sobre l'ocupació pública de Catalunya.
- g. Proposarem la constitució d'una mesa general única de les administracions catalanes, per la negociació conjunta de les condicions de treball.
- h. Implantarem mecanismes de finalització convencional —de conciliació i mediació—, per resoldre conflictes individuals i col·lectius que incloguin el conjunt de l'ocupació pública.
- i. Elaborarem codis de conducta, guies singulars i establimos mecanismes de responsabilitat i de control preventius i de resultats de l'actuació de les persones que treballen a les administracions.
- j. Continuarem treballant per potenciar l'avaluació de l'acompliment, establint de forma generalitzada sistemes d'anàlisi que permetin conèixer com es porta a terme el treball que té encomanat cada persona. Continuarem impulsant l'avaluació per competències, fent èmfasi en el perfil de competències dels quadres de comandament.
- k. Universalitzarem la carrera professional d'abast universal i individual. Totes les administracions públiques catalanes han de disposar d'un model de carrera professional per a tot el seu personal, transparent, lineal, motivador i progressiu.
- l. Seguirem millorant els sistemes de selecció de personal que s'han de fonamentar en l'avaluació sobre la base dels perfils professionals de llocs i en relació amb competències genèriques.
- m. Aplicarem nous criteris de valoració en l'avaluació dels mèrits, de manera que la valoració de l'acompliment sigui preferent sobre altres mèrits com l'antiguitat o el grau consolidat.
- n. Reorganitzarem el sistema retributiu a partir de nous criteris i objectius que permetin garantir la retenció dels millors i fer de la incorporació al servei públic una opció professional atractiva.
- o. Regularem la direcció pública professional de Catalunya, deixant que cada administració defineixi els contorns de la seva direcció pública.
- p. Reduirem l'organització de la Generalitat, amb la consegüent reducció d'alts càrrecs i organismes públics.
- q. Seguirem treballant per revisar en profunditat el personal eventual o de confiança, per regular-ne l'ús en les administracions, amb garanties de transparència i publicitat.

Transparència i defensa de la igualtat de tracte en altres administracions públiques

Continuarem impulsant la transparència en la licitació pública de la Generalitat, utilitzant l'eficàcia i l'eficiència com a criteris de selecció prioritaris. En consonància, defensarem la igualtat de tracte per a les empreses catalanes en licitacions d'administracions públiques no catalanes.

- a. Aprofundirem, en la línia iniciada per l'últim govern, en l'augment de la publicitat en la contractació de la Generalitat, així com procurarem que les condicions de participació fomentin la màxima objectivitat i igualtat de tracte a les empreses que hi concorren.
- b. Especialitzarem un cos jurídic de la Generalitat en defensa de l'empresa catalana, davant d'eventuals indicis de discriminació improcedent, en processos de contractació pública d'administracions públiques no catalanes, amb particular atenció a la resta de l'Estat.

Control de la subcontractació

Augmentarem la supervisió pública a la subcontractació, per tal de garantir que es compleixi la legalitat i els drets dels treballadors i de les treballadores, especialment en matèria de seguretat laboral.

- a. Reformularem la tendència generalitzada a la subcontractació global dels serveis quan reverteixi en un empitjorament de la seva qualitat i també de les relacions laborals que hi conflueixen.
- b. Continuarem treballant perquè la prestació del servei externalitzat no es faci només en paràmetres d'estalvi econòmic, sinó que es ponderi en paràmetres globals, tot respectant les regles del mercat pel que fa a la lliure competència entre les empreses.

- c. Garantirem la capacitat financera i la responsabilitat de les empreses subcontractistes, i millorarem així la qualitat de les empreses adjudicatàries. No només amb l'establiment de fiances i dipòsits, sinó amb el desplegament de la prohibició de contractació d'empreses sancionades a l'ordre social, per infraccions contra els drets dels treballadors i de les treballadores, pel que fa a la seguretat laboral, la salut, etc.
- d. Proposarem condicionar qualsevol externalització de l'activitat pública al compliment dels requisits de transparència, condicions mínimes i ocupació de qualitat:
  - 1. Els plans de govern han de preveure mecanismes de control de qualsevol empresa privada que sigui adjudicatària de serveis a l'Administració, de manera que, abans de la formalització del contracte corresponent, hi hagi una garantia que la gestió de l'empresa en qüestió no trenca els principis de transparència, eficàcia, equitat en la gestió pública, planificació estratègica, igualtat d'oportunitats, resposta a les necessitats de la població, i manteniment dels objectius comuns, en el treball transversal de cadascun dels departaments de la Generalitat.
  - 2. Establirem condicionants mínims per part de qualsevol administració pública actuant a Catalunya, tot establint els elements exigibles a les empreses externes que gestionin serveis públics.
  - 3. Exigirem qualitat a l'ocupació, pel que fa a l'aplicació de les condicions regulades en els convenis col·lectius aplicables, utilització correcta de les modalitats contractuals, prioritització de col·lectius específics, etc.

UNIVERSITATS I RECERCA

Diagnosi

La Universitat a Catalunya sempre ha estat una institució important i necessària, i ara, en la situació de crisi econòmica que vivim, ho és més que mai.

Cal donar suport a l'acció formativa de la universitat, però de manera especial a la generació i transmissió de coneixement que la societat li encomana, potenciant el model d'economia productiva basat en el coneixement.

Catalunya té un sistema universitari de qualitat, format per set universitats públiques (UB, UAB, UPC, UPF, UdL, UdG i URV), quatre universitats privades (URL, UVic, UIC i UAO) i la UOC.

Al curs acadèmic 2010–2011 totes les titulacions universitàries estan adaptades a l'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES): una oferta de 451 estudis dels quals 106 són transformacions a l'EEES d'aquest curs i 15 són titulacions totalment noves. Per tant, les universitats catalanes han fet els deures i han adaptat a temps totes les llicenciatures i diplomatures a graus.

Ara és el moment de consolidar les potencialitats de les nostres universitats, buscant l'especialització, l'excel·lència i la internacionalització amb una estreta col·laboració entre elles.

Cal facilitar els instruments necessaris per potenciar i agilitzar la governança de les universitats catalanes. Cal fer una aposta clara per la qualitat i per la participació de la societat i dels diferents col·lectius universitaris en el si de la universitat; una aposta per la transparència del sistema universitari i pel rendiment de comptes davant de la societat.

En aquest sentit, cal redefinir la figura del personal docent i investigador (PDI). Repensar aquesta figura en el marc de l'EEES ha d'ajudar a disposar de professorat excel·lent i a impulsar la primera missió de les universitats: donar una formació superior de gran qualitat. Una bona gestió del PDI implica assignar recursos

per a la millora docent, vetllar per tal que estiguin al dia dels avenços en el seu àmbit de coneixement i afavorir una avaluació de la seva tasca que contribueixi a la carrera docent i de recerca del PDI.

La recerca, que és la segona missió de les universitats, no es fa només a les institucions universitàries. Cal potenciar la interacció entre les universitats, els centres de recerca i les empreses. Hem de continuar incentivant la recerca en les empreses catalanes i la transferència de coneixement i tecnologia entre universitats i empreses, per tal que la recerca contribueixi a fer de l'economia catalana una economia basada en el coneixement i a tenir un país amb més benestar i major cohesió social. S'ha de continuar promovent el sistema de recerca català, basat en l'excel·lència, que ja ha aconseguit prestigi internacional a través dels investigadors dels Centres de Recerca de Catalunya (CERCA) i dels investigadors de la Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats (ICREA), cosa que ha permès situar Catalunya al nivell de les principals potències europees.

Catalunya és un pol de recerca i innovació europeu que cal consolidar. Per això hem de desplegar el Pacte Nacional per a la Recerca i la Innovació (PNRI), a través del compliment de les actuacions compreses en el Pla de Recerca i Innovació 2010–2013 (PRI). És en aquest sentit, que cal aprovar la Llei de la recerca i la innovació catalana (Llei de la ciència), que abrasi els principals compromisos del PNRI i del PRI i en garanteixi la implementació.

En definitiva, en l'àmbit d'universitats i recerca hem fet un gran pas endavant amb l'adaptació de les titulacions a l'Espai Europeu d'Educació Superior i amb l'aprovació del Pacte Nacional per a la Recerca i la Innovació. Ara, però, és el moment de consolidar els sistemes universitari i de recerca i innovació per fer un nou avenç i situar Catalunya entre les principals potències europees de coneixement.

Objectius

- Una Universitat al servei del país.
- Consolidar el sistema universitari català.
- Crear el consorci Universitat de Catalunya.
- Impulsar un sistema de beques i ajuts propi de Catalunya.
- Potenciar la participació a la Universitat.
- Redefinir la figura del personal docent i investigador (PDI).
- Consolidar Catalunya com a pol d'R+D+I del Mediterrani.
- Continuar aprofundint en el model català de recerca i innovació.
- Professionalitzar la gestió de la recerca.
- Assolir la igualtat de gènere en l'activitat investigadora.
- Apropar la recerca a la ciutadania.

Propostes

Una Universitat al servei del país

La Universitat, a Catalunya, és una institució de formació avui més necessària que mai. La construcció d'una economia basada en el coneixement té un referent ineludible i s'ha de recolzar en l'acció formativa de l'educació a tots els nivells, però de manera especial en l'acció de generació i transmissió de coneixement que la societat encomana a la universitat. Cal una universitat al servei de la societat catalana, dels valors socials, democràtics i de la cultura del nostre país. Aquest compromís, que fins ara les universitats ja han anat actualitzant, es fa avui encara més necessari, atès que la societat catalana en conjunt, en tant que societat moderna amb importants projectes i reptes de futur, ha de poder comptar amb el coneixement, la dinàmica i el compromís de tot el sistema universitari de Catalunya.

- a. Enfortirem els vincles de la universitat catalana amb la societat, explicitant el compromís i la participació de les universitats, en les instàncies socials i territorials en què es prenen decisions que afecten tota la societat.

- b. Potenciarem el paper de la universitat com a component essencial d'un nou model d'economia productiva, basada en el coneixement.
- c. Aprofundirem en els valors socials incloent-hi el compromís i el servei al país, mitjançant el foment del pensament crític.
- d. Farem especial èmfasi en l'atenció a l'impuls de la llengua i la cultura catalana, tant a la docència com en la recerca.
- e. Contribuirem a la cohesió social, mitjançant el diàleg intercultural i l'atenció explícita a la població nouvinguda, que també ha de poder tenir igualtat d'oportunitats per a l'accés a la formació superior.
- f. Continuarem impulsant una cultura per al desenvolupament sostenible (ambiental, econòmica, social i cultural), començant per la mateixa institució universitària.
- g. Enfortirem i coordinarem la participació de les universitats catalanes en la cooperació per al desenvolupament.
- h. Impulsarem una política que incentivi la millora de la qualitat en l'activitat docent i de recerca del professorat.

Consolidarem el sistema universitari català

Catalunya disposa d'un sistema universitari propi i de qualitat que es projecta internacionalment. Amb l'adaptació de les titulacions a l'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES), s'ha obert definitivament la porta a Europa. Cal continuar per aquest camí i consolidar les potencialitats de les nostres universitats. Un cop implementats els graus d'acord amb l'Espai Europeu d'Educació Superior, és hora de buscar l'especialització, l'excel·lència i la internacionalització, mitjançant la col·laboració interuniversitària de les universitats catalanes.

- a. Consolidarem i racionalitzarem l'oferta de titulacions de graus i màsters universitaris del sistema universitari català. Revisarem els actuals graus en funció de la demanda i les necessitats socials, buscant la generalització a l'entrada i l'especialització i la inserció laboral exitosa en acabar els graus.
- b. Definirem els pols de coneixement, en funció dels focus de recerca (marcats pel PNRI-PRI), promovent una oferta de titulacions especialitzades per a l'excel·lència a cada universitat, així com fomentant titulacions compartides entre dues o més universitats.
- c. Crearem unitats de selecció, suport, seguiment i potenciació de les unitats existents, per impulsar l'excel·lència d'estudiants de grau i màster ben disposats i capaços, sense segregars-los dels seus centres universitaris. Aquestes unitats han de ser capaces tant de retenir els estudiants d'aquí, com d'atraure'n d'arreu i han de poder admetre finançament extern.
- d. Acreditació de la qualitat de les titulacions universitàries. Certificació inicial i de seguiment dels graus i màsters per part de l'Agència per a la Qualitat Universitària de Catalunya (AQU), per assegurar-ne la correcta implementació.
- e. Impulsarem la capacitació per a la innovació i la recerca en la formació universitària.
- f. Millorarem en qualitat l'oferta de màsters, adequant-la a les necessitats del mercat laboral i de la recerca de Catalunya.
- g. Definirem amb claredat itineraris d'excel·lència entre màsters i doctorats, tenint en compte els focus de recerca del PNRI-PRI i les àrees de coneixements que cada universitat vulgui establir com a estratègiques.
- h. Reforçarem la funció de formació al llarg de la vida, com a part de la missió social de la universitat.
- i. Posarem les bases per a una major internacionalització del sistema universitari català, afavorint el multilingüisme en la docència, impulsant l'anglès com a llengua de treball, introduint una quarta llengua segons els àmbits i mantenint el català com a llengua pròpia de la universitat catalana.
- j. Potenciarem el concepte de seguretat lingüística per garantir els drets lingüístics dels estudiants, afavorint la intercomprensió entre parlants de llengües properes, de manera que cadascú es pugui expressar en la seva llengua.
- k. Seguirem aprofundint en les convocatòries pels ajuts a l'edició i la difusió de llibres de text o manuals universitaris i llibres científicotècnics, destinats al món universitari (DLL).

- l. Donarem suport a l'ensenyament de la llengua, la literatura i la cultura catalana a les universitats i a altres centres d'estudis superiors de fora del domini lingüístic català, mitjançant la xarxa de lectorats.
- m. Impulsarem les universitats del Principat a continuar col·laborant amb la Xarxa Vives, potenciant-la com a espai de coordinació de les universitats de parla catalana i com a instrument de projecció internacional, especialment en l'àmbit del sud d'Europa.
- n. Col·laborarem més activament en la Universitat Catalana d'Estiu i impulsarem una més gran participació de les universitats del Principat.
- o. Afavorirem la presència d'universitats catalanes en xarxes internacionals de prestigi. Consolidarem els convenis d'intercanvi d'excel·lència (Ivy League, Cambridge/Oxford, etc.).
- p. Liderarem el procés de creació de la Universitat Euromediterrània.
- q. Definirem i revisarem periòdicament el model de finançament de les universitats, aprofundint en el finançament per objectius, la cooperació interuniversitària, la transparència i la rendició de comptes com a mètode de treball per a la qualitat.
- r. Millorarem el finançament selectiu per a l'excel·lència. Impulsarem noves fonts de finançament per a les universitats.
- s. Exigirem l'increment dels pressupostos corresponents, cada vegada que es prenguin decisions legislatives estatals, un cop avaluats els costos d'aquestes decisions que impacten en el pressupost de les universitats, d'acord amb el principi de lleialtat institucional contingut a la Llei orgànica de finançament de les comunitats autònomes (LOFCA).
- t. Crearem l'Agència de Suport al Sistema Universitari de Catalunya a partir de l'actual Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca (AGAUR). Aquesta agència haurà de coordinar la tasca de les diferents unitats que des de la Generalitat de Catalunya donen suport al sistema universitari català, com ara els ajuts a l'estudi o altres elements transversals.

Crearem el consorci Universitat de Catalunya

A més de la col·laboració entre elles, les universitats catalanes han de fer una aposta clara per la internacionalització i la qualitat. En aquest sentit, les universitats s'han de dotar de les eines necessàries que individualment i col·lectivament els permetin millorar l'eficàcia i l'eficiència de la seva activitat, de manera que per una banda vegin reforçades les seves singularitats i, per altra, rebin el suport comú de la seva tasca en xarxa.

- a. Crearem el consorci Universitat de Catalunya, format per les universitats catalanes i la Generalitat de Catalunya.
- b. Facilitarem, amb la creació d'aquest consorci, la governança de les universitats catalanes amb instruments que la potenciïn i l'agilitzin.
- c. Impulsarem, des del Consorci, un projecte estratègic que afavoreixi les sinergies, les economies d'escala, la cerca d'estàndards i una més gran col·laboració i cooperació entre les universitats catalanes, amb l'objectiu de potenciar i projectar internacionalment el sistema universitari català.
- d. Potenciarem la Internacionalització de les universitats catalanes, tot reforçant les accions d'internacionalització de la Generalitat de Catalunya: innovació i recerca, lectorats i l'Institut Ramon Llull.
- e. Delimitarem els àmbits de col·laboració entre les universitats públiques i entre aquestes i les privades, pensant en el conjunt del sistema.
- f. Augmentarem el nombre de càtedres en català en diferents universitats estrangeres.

Crearem un sistema de beques i ajuts propi de Catalunya

La Generalitat de Catalunya, mitjançant un conveni amb l'Estat, gestiona les beques generals de matrícula. Aquesta gestió ha suposat una despesa considerable (2,9 M€ des del curs 2005–2006 fins l'actualitat) i no permet incidir en la convocatòria ni en els seus requisits. A Catalunya, cal tenir una política de beques pròpia, gestionada des d'aquí, però també definida des d'aquí. El que pretenem amb el traspàs és, a banda de fer la gestió, establir una política de beques pròpia, definint els requisits d'acord amb la realitat socioeconòmica de Catalunya.

- a. Farem efectiu el traspàs de beques generals, en compliment de la competència compartida que dóna l'Estatut d'Autonomia de Catalunya.
- b. Fixarem les línies bàsiques per a una política de beques, ajuts i préstecs als estudiants, en funció tant de les necessitats socioeconòmiques com del seu rendiment i capacitats individuals.
- c. Destinarem els recursos necessaris per assegurar que tots els estudiants que compleixin els requisits establerts puguin rebre beca per cursar els seus estudis universitaris.
- d. Establirem un sistema d'ajuts i préstecs en col·laboració amb fundacions i obres socials de les caixes, que ajudi els millors estudiants a desenvolupar les seves capacitats.
- e. Continuarem potenciant les beques de mobilitat internacional, a fi que, tal com s'ha complert des del curs 2009–2010, tots els estudiants que sol·licitin beca de mobilitat i compleixin els requisits en siguin receptors.

Potenciarem la participació a la Universitat

La Universitat està formada per diferents col·lectius —professorat, estudiantat i personal d'administració i serveis—, i tots tenen dret a participar de la vida universitària i de les decisions que l'afecten. Ara bé, no és només la comunitat universitària la que ha de participar a la universitat, sinó també la societat.

- a. Definirem i potenciarem noves formes de participació de la comunitat universitària en el si de cada universitat, així com que potenciarem la participació en els òrgans de gestió i de govern d'aquestes.
- b. Potenciarem la interlocució de l'estudiantat en els diferents òrgans de la Generalitat de Catalunya, en el marc del Consell Interuniversitari de Catalunya.
- c. Obrirem un debat sobre la governança de les universitats públiques, que porti a adoptar els canvis necessaris per tal que la universitat reti comptes dels recursos que la societat catalana posi a les seves mans, per a una major eficiència de la seva gestió, sense perdre espais de participació dels diferents estaments de la comunitat universitària.
- d. Revisarem la composició i funcions del consell social de les universitats, en tant que òrgan de participació de la societat en la universitat, que ha d'exercir d'element d'interrelació entre la universitat i la societat.
- e. Millorarem la gestió i l'eficiència institucionals, mitjançant la professionalització de la seva gestió, la transparència, la rendició de comptes i l'obertura de la universitat a la participació de la societat a la qual serveix.

Redefinirem la figura del personal docent i investigador (PDI)

En tant que organitzacions basades en el coneixement de les persones, les universitats han de potenciar el paper del professorat sobre la base de buscar i atraure talent tant en l'àmbit de la docència com en el de la recerca. Una bona gestió del personal docent i investigador (PDI) implica no solament una selecció rigorosa basada en els principis de capacitat, mèrit i publicitat, sinó assignar recursos per a la millora docent d'aquest professorat, vetllar perquè estigui al dia dels avenços en el seu àmbit de coneixement i afavorir una avaluació de la seva tasca que contribueixi a la carrera docent i de recerca del PDI. Catalunya ha desenvolupat figures pròpies (programa Serra i Hünter), les quals, si bé han de ser repensades en el nou marc de l'Espai Europeu d'Educació Superior, poden ajudar a disposar de professorat excel·lent i a impulsar la primera missió de les universitats: donar una formació superior de gran qualitat.

- a. Establirem les bases per a una política de professorat universitari pròpia de la Generalitat, a partir de la revisió i redefinició dels criteris per a la selecció del personal docent i investigador i el model de dedicació a la docència i a la recerca, tenint en compte les noves necessitats derivades de l'espai europeu d'educació superior.
- b. Impulsarem un pacte de dedicació del PDI, que permeti la intensificació temporal a la recerca o a la docència en moments determinats, d'acord amb les necessitats estratègiques de la universitat o la carrera professional del PDI.
- c. Redefinirem un nou programa Serra i Hünter per a la retenció i atracció de talent docent i investigador d'alta qualitat.

- d. Crearem la figura del contracte sènior, que permeti el seguiment de l'ensenyament en competències professionalitzadores en els nous plans d'estudi de graus i màsters.
- e. Promourem la mobilitat del PDI i la col·laboració interuniversitària del professorat entre les universitats catalanes i les d'arreu.
- f. Definirem i aplicarem polítiques de renovació del PDI a partir d'estudis i plans de jubilació a les universitats.

Consolidarem Catalunya com a pol d'R+D+I del Mediterrani

Desplegarem el Pacte Nacional per a la Recerca i la Innovació, a través del compliment de les actuacions compreses en el Pla de Recerca i Innovació 2010–2013 i potenciarem el paper de la universitat i els centres de recerca com a component essencial d'un nou model d'economia productiva basat en el coneixement.

- a. Aprovarem la Llei de la recerca i la innovació catalana (Llei de la ciència), que abracci els principals compromisos assumits al Pacte Nacional per a la Recerca i la Innovació i en garanteixi la implementació.
- b. Assolirem gradualment l'objectiu del Pla de Recerca i Innovació de destinar un 2,4% del PIB a les polítiques de recerca i innovació l'any 2013, i garantirem que en el període 2007–2013 es dedicaran a infraestructures en R+D+I un volum no inferior al 6% dels recursos derivats de l'aplicació de la disposició addicional tercera de l'Estatut.
- c. Augmentarem la dotació del Programa Talent Empresa per facilitar la incorporació de personal doctor i investigador a les empreses.
- d. Revisarem els instruments de suport a la carrera investigadora, per a la millora del suport a la consolidació del personal investigador postdoctoral, per a la seva incorporació al mercat públic o privat de recerca i innovació.
- e. Impulsarem plans estratègics per a la recerca i la transferència a les universitats catalanes, tenint en compte tant les necessitats concretes del territori com les generals del país.
- f. Potenciarem el lideratge de Barcelona i Catalunya de l'Espai Euromediterrani de Recerca (EEMR), sobre la base de la capitalitat catalana de la secretaria de la Unió per la Mediterrània i donarem suport a programes de foment de la cooperació i la mobilitat del personal investigador i de l'estudiantat, entre Catalunya i els estats de la riba sud de la Mediterrània.

Continuarem aprofundint en el model català de recerca i innovació

Potenciarem la interacció entre universitats, centres de recerca i empreses, de manera que permeti seguir promovent un sistema basat en l'excel·lència, que ja ha aconseguit prestigi internacional a través dels investigadors de Centres de Recerca de Catalunya (CERCA) i els investigadors de la Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats (ICREA), situant Catalunya al nivell de les potències europees de l'àmbit. Incentivarem la recerca en les empreses catalanes i promourem la transferència de coneixement i tecnologia entre universitats i empreses.

- a. Implementarem polítiques conjuntes d'R+D+I, a través d'una única direcció política per a la millora de la seva efectivitat i impacte, a través d'ACC1Ó (agència de suport a la competitivitat de l'empresa catalana), Talència (agència de recerca de Catalunya), TECNIO (xarxa dels principals agents experts en investigació aplicada i transferència tecnològica de Catalunya) i CERCA (Agència de centres de recerca de Catalunya) com a dinamitzadors dels centres tecnològics i de recerca.
- b. Consolidarem les estructures CERCA i TECNIO, com a ens de valorització amb la participació del conjunt d'agents de recerca i transferència tecnològica.
- c. Potenciarem l'agència CERCA, com a entitat que ha d'impulsar i coordinar els centres de recerca de Catalunya, que ha de treballar en favor de l'excel·lència de les seves activitats de recerca desenvolupament científic i transferència de coneixements, i que ha de promoure la projecció corporativa, institucional i científica del sistema de centres de recerca de Catalunya, als efectes que puguin incrementar i consolidar posicions de lideratge internacional.
- d. Seguirem impulsant l'agència TECNIO, com a xarxa aglutinadora dels principals agents experts en investigació aplicada i transferència tecnològica de Catalunya, i que ha de consolidar i potenciar el model

de transferència tecnològica per generar un mercat tecnològic català que aportí competitivitat a l'empresa, així com dotar de tecnologia les empreses per aportar valor afegit als seus projectes i esdevenir el seu trampolí de projecció exterior.

- e. Augmentarem el suport al Programa ICREA, incorporant la captació proactiva de talent investigador en 'Missions de Captació de Talent', en coordinació amb les universitats i centres de recerca.
- f. Implementarem les diferents fases de la carrera científica i planificarem el creixement del col·lectiu d'investigadors, per tal de generar una comunitat d'investigadors potent, estable, sostenible i equilibrada.
- g. Reforçarem les capacitats de gestió i de valorització de la recerca, i definirem mesures d'estabilització i contractació de tècnics de suport a la recerca a les universitats.
- h. Posarem especial atenció a l'impuls a la llengua i la cultura catalanes en la recerca.
- i. Potenciarem els centres de recerca, grups de recerca i centres tecnològics existents, orientant els recursos destinats al seu finançament, a projectes d'excel·lència i cooperatius, alineats amb el procés de focalització que emana del PRI 2010–2013.
- j. Promourem la coordinació de centres de recerca i, si cal, la fusió, per tal de racionalitzar els recursos públics per aconseguir l'optimització del sistema en base a l'especialització, d'acord amb els eixos del PNRI.
- k. Elaborarem un programa d'ajuts significatius als grups de recerca, alineats als reptes globals del país manifestats en el PNRI, comparables a les principals fonts de finançament existents, en funció del seu rendiment i donant una importància preferencial a la seva aportació a la transferència tecnològica i del coneixement.
- l. Desplegarem la Llei orgànica d'universitats estatal (LOU), en matèria de creació d'empreses de base tecnològica i participació PDI.
- m. Endegarem accions per estimular que les universitats incorporin recursos al sistema que provenen del sector privat i estudiarem fórmules per millorar la negociació de la propietat intel·lectual de les universitats.
- n. Crearem, dintre de les disponibilitats pressupostàries, incentius fiscals i programes de subvencions per a fomentar l'R+D+I i la col·laboració amb les universitats en les empreses de base tecnològica.

Professionalitzarem la gestió de la recerca

Per mitjà de la formació i la millora de les condicions laborals, potenciarem la formació de gestors del coneixement que condueixin l'R+D+I catalana cap a noves fites d'eficàcia i excel·lència.

- a. Consolidarem el programa de formació i capacitació per a 'gestors del coneixement' per a una gestió més eficient dels projectes de recerca i innovació.
- b. Millorarem els incentius al lideratge i a la participació de projectes de recerca i innovació al 7è PM, així com que consolidarem i potenciarem l'Oficina catalana de recerca, innovació i internacionalització a Brussel·les.
- c. Aprovarem un 'pla de mesures de valorització i transferència del coneixement', que faciliti la comercialització de la producció científica de centres i universitats als sectors productiu

Assolirem la igualtat de gènere en l'activitat investigadora

En alguns camps de la nostra societat encara no s'ha arribat a una igualtat real de gènere, i el camp de la recerca és un d'ells. Calen polítiques d'igualtat i de conciliació de la vida familiar i la carrera investigadora.

- a. Impulsarem programes d'igualtat de gènere i polítiques que fomentin l'inici de l'activitat investigadora independent a edats joves, per tal que les dones puguin desenvolupar una carrera científica en igualtat de condicions respecte dels homes.
- b. Aglutinarem els esforços dels observatoris d'igualtat existents, afavorint l'assoliment dels reptes que millorin la situació de les dones a les universitats i centres de recerca.
- c. Impulsarem mesures que fomentin la conciliació de la vida familiar i la carrera investigadora del personal investigador d'universitats i centres de recerca.

Aproparem la recerca a la ciutadania

Cal mantenir i millorar les vies existents de difusió, tant a través dels mitjans electrònics com a través dels mitjans tradicionals al mateix temps que es busquen nous canals per a arribar a la ciutadania.

- a. Aprofitarem el portal Global Talent, de l'agència Talència, per recuperar la memòria històrica científica de Catalunya i els territoris de parla catalana.
- b. Involucrarem el Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya com a agent participant actiu en el procés de divulgació científica.
- c. Construïrem, al voltant de la Setmana de la Ciència, un programa d'activitats relacionades amb la recerca i la seva divulgació, que es duguin a terme al llarg de l'any a diferents punts del país.
- d. Elaborarem, mitjançant l'agència Talència, un llibre blanc de la divulgació científica per conèixer els diversos agents involucrats, les seves activitats i l'esforç de totes les institucions públiques catalanes.
- e. Donarem a conèixer, amb la col·laboració del Departament d'Educació, la recerca pública i privada a l'educació secundària per tal de potenciar les vocacions científiques, tant a l'etapa obligatòria com al batxillerat i la formació professional.
- f. Donarem suport i mirarem d'estendre experiències d'apropament a la recerca d'alumnes d'etapes no universitàries (batxillerat, cicles formatius) amb bona disposició i interès.

Bloc 2.

El debat de les esquerres: polítiques socials

2

La universalització de la inclusió social és i ha estat l'eix essencial de les polítiques d'Esquerra. La socialització de les oportunitats, la distribució el més equitativa possible dels recursos, ha de seguir essent l'eix que vertebrí les polítiques socials del nostre país. Més enllà de fórmules diverses de gestió, de la racionalització del recursos, de la necessitat de fer eficients les polítiques públiques amb fórmules imaginatives, innovadores, trencant alguns tòpics fins i tot, hi ha l'esperit i la base indestruïble de l'ideari d'Esquerra que propugna la lluita contra la fractura social i les desigualtats com un dels factors inalienables en la construcció d'un estat lliure de base social.

En èpoques de crisi es parla de la sostenibilitat econòmica dels països i de les organitzacions. En l'ideari d'Esquerra, hi portem confegit també el concepte de sostenibilitat social. Cap país que es preui pot ser econòmicament avançat, si no ha aconseguit ser socialment cohesionat. En el fons, un país lliure, ho ha de ser a partir del moment que la seva gent és lliure en l'accés a les oportunitats.

Per això, Esquerra aposta per seguir enfortit totes les polítiques socials, el Sistema Català de Serveis Socials, amb una òptica d'eficiència i racionalització que el facin sostenible, però sense desenfocar el seus principis inspiradors; atorgar un servei públic de qualitat a la ciutadania.

L'avenç de la protecció social, de la inversió en capital social, no es pot destriar de l'increment progressiu de les necessitats de la ciutadania. Els efectes demogràfics de l'envelliment, que deriven en necessitats individuals també, arribada de persones immigrants, canvis en les estructures familiars, la necessària millora de l'educació, la sanitat, la formació universitària i altres, fan necessària la millora, la major dotació i sobretot, la racionalització de les inversions. Una realitat complexa, plural, molt necessitada de diversitat, requereix una sensibilitat en la interpretació de la realitat que no defugui, al seu torn, de la responsabilitat de fer-ho progressar.

Per això, la col·laboració, amb fórmules diverses, però en el fons, on el sector públic, es veu reforçat per una economia social que hi participa, i que alhora, l'equilibra, amb gestió fiscalitzada però racionalitzada i amb retiment de comptes, és una aposta, però també, una necessitat. Ja no es pot pretendre que el sector públic pugui abastar la totalitat del territori i amb paràmetres d'eficiència i racionalitat. L'ampliació de les situacions de necessitat, però també, un catàleg ambiciós fa necessari apostar per fórmules de col·laboració.

Les polítiques socials de qualitat tenen al darrera professionals de diferents camps. En aquest sentit, no es pot pretendre construir un país amb polítiques avançades tampoc sense un gruix

de professionals que hi participen. Per això, es fa necessària una aposta decidida per millorar la formació dels professionals que encaixen en el suport a les polítiques socials, i alhora l'avaluació periòdica de la seva qualitat.

BENESTAR SOCIAL

La societat catalana ha experimentat profundes i ràpides transformacions en els darrers anys. Aquestes es poden englobar en dos àmbits generals: un a nivell sociodemogràfic i l'altre a nivell econòmic-productiu. Aquests canvis incideixen molt directament en les necessitats de la població catalana, especialment en el camp de les polítiques socials i demanen una resposta adequada per part de les administracions.

Els canvis sociodemogràfics i en l'estructura de la població provenen de diversos factors.

L'envelliment demogràfic

El 2008, el 16,2% de la població catalana tenia 65 o més anys, mentre que només el 14,7% era menor de 15 anys. En conseqüència, s'ha produït un augment de les taxes de sobreenvelliment de la població. A més, aquest envelliment és desigual entre homes i dones: el 58% de persones de 65 i més anys són dones, proporció que arriba al 70% entre la població de 85 anys i més.

Aquestes dades ens mostren que tenim la necessitat d'impulsar polítiques de suport a la gent gran. Aquesta realitat no és aliena a la de l'espectre Europeu. Segons dades de l'Eurostat del 2008, les dades de projecció auguren un envelliment de la població, amb el consegüent increment de la gent gran en totes les piràmides de cada Estat. Així, a l'any 2050, la població en edat de treballar (20–64 anys), serà només segons aquelles projeccions del 52%. La taxa de població entre els 15 i 24 anys, serà del 19%, i la taxa de població de 65 o més anys, serà del 29%. En aquest escenari també, es preveu que la taxa de dependència es situï en aquella data al voltant del 50%.

L'envelliment doncs, provocarà una important pressió a la protecció social i a les finances públiques, i haurà d'afrontar amb seriositat el debat sobre la sostenibilitat de l'estat del benestar per aconseguir el seu manteniment perquè segueixi sent una garantia per a la cohesió social i la igualtat d'oportunitats efectiva al nostre país.

Les polítiques socials dels propers anys hauran de seguir l'estela de les recomanacions que la UE fa per a fer front al repte demogràfic: incrementar la taxa de fecunditat amb polítiques actives de conciliació de la vida personal i professional, crear més ocupació i fer millor la vida activa dels treballadors i treballadores, lluitar contra la discriminació i millorar les polítiques educatives i la formació de les persones treballadores.

L'estructura, composició i dimensió de les llars

La dimensió mitjana de les llars a Catalunya ha passat dels 3,8 membres l'any 1970 als 2,6 el 2007 —en consonància amb la UE-27 on la mitjana és de 2,4, i en 2,9 a l'Estat Espanyol—. A més, aquesta reducció ve acompanyada d'una ampliació de la diversitat de les formes familiars, com poden ser les llars monoparentals o les unipersonals. El progrés social es manifesta també, doncs, en un canvi en els escenaris familiars. Amb necessitats diferents que cal atendre, però sense obviar les necessitats tradicionals de les famílies. Cal tenir en compte, també, que el 47% de les llars unipersonals estan constituïdes per població de 65 anys i més. En aquests moments, es calcula que a Europa hi ha prop de 54 milions de persones que viuen soles, i una de cada 4 llars són unipersonals. A Catalunya, s'ha passat en el període 1981–2008 de 174.000 a 540.000 llars unipersonals, el 19,47% de totes les llars. En la majoria de casos, aquestes llars

estan ocupades per persones de 60 o més anys —90% dels casos a Europa—, essent el major nombre dones solteres i vidues.

Alhora, no es pot obviar que la realitat de l'increment de les llars unipersonals situa als governs en la necessitat d'instaurar polítiques de prevenció de l'aïllament social.

En efecte, en els darrers anys, la correlació entre increment de població i increment de llars no ha estat equitativa. S'incrementa el nombre de llars amb més rapidesa que el creixement de la població, reduint-se progressivament el nombre de membres mitjà per llar.

En aquest escenari, les polítiques familiars s'han d'adaptar a les noves realitats. Cal un increment de les partides pressupostàries que es destinen al suport a les famílies, ja que segons es desprèn d'alguns estudis comparats, en aquells països amb ajuts més importants a les famílies, es produeix una millor taxa de fertilitat.

S'ha constatat, també, que els fills i filles de famílies monoparentals esdevenen més vulnerables a la pobresa, extrem que s'ha accentuat amb l'actual crisi. A partir del reconeixement legal d'aquestes famílies que Esquerra ha impulsat cal seguir avançant en la línia dels recursos i suport a aquesta realitat familiar

La transformació dels sistema econòmic i productiu

La globalització, l'ús massiu de les noves tecnologies, la modernització d'estructures productives, comporten una transformació dels sistemes econòmics i productius, i del mercat de treball, que té com un dels seus efectes indirectes l'increment de la inestabilitat laboral. El mercat de treball esdevé més escàs estructuralment, menys estable i de menys qualitat per algunes franges d'edat i col·lectius. El mercat tendeix a estigmatitzar la ocupació en alguns col·lectius. Aquest escenari, on la capacitat de ser actiu o activa i autosuficient és més difícil, i en especial per determinats col·lectius, les polítiques socials encaminades a la gestió del vulnerabilitat social esdevenen importants, alhora que totes aquelles accions socials d'inclusió, i de gestió de l'exclusió social.

La crisi econòmica ha accentuat totes aquestes disfuncions. Els col·lectius tradicionalment més vulnerables s'han incrementat, així com el seu risc d'exclusió. La pobresa i els índexs que la fan visible així ho indiquen. Increment dels col·lectius, increment de les necessitats.

A Catalunya, els col·lectius amb major risc de pobresa són la gent gran (28,4%) i la població immigrada (30,5%). La taxa de risc és al voltant del 16,6%, xifra que és inferior a la de l'Estat Espanyol, que se situa en el 19,6%, és prop de la mitjana europea, que es situa al 16%. Igualment la pobresa femenina ha augmentat en les estadístiques en els darrers 15 anys, una dada que pot semblar contradictòria ja que la taxa d'ocupació també s'ha incrementat entre les dones. En aquest sentit, un 62% dels beneficiaris del PIRMI són dones menors de 35 anys.

A Catalunya la crisi s'ha fet evident en la destrucció d'ocupació i en l'increment del nombre de persones aturades. I en aquest escenari, s'afronta a més un drama social al voltant de les persones que, havent exhaurit les prestacions contributives per desocupació —o essent-hi a les portes—, es quedaran en breu sense recursos de subsistència.

Mai com ara els serveis socials i les entitats que hi col·laboren, havien vist tantes demandades per la manca de recursos d'un gran nombre de ciutadans i ciutadanes.

L'atur que s'ha generat ha afectat a un gran nombre de persones sustentadores principals de les llars catalanes. Al seu torn també, la taxa de desocupació ha crescut de forma molt més important en la població immigrada també, extrem que obliga a significar totes les polítiques d'integració social d'aquest col·lectiu.

Per la seva banda, la destrucció d'ocupació i precarietat juvenil s'ha fet més palesa en aquest escenari de crisi, i aquest col·lectiu, amb taxes que doblen les generals, va camí de convertir-se en el més afectat.

Esquerra ha seguit impulsant polítiques públiques que assegurin la universalització real dels drets socials i que representen un canvi de model dels serveis socials del país. Així, hem passat de l'assistencialisme i de donar ajudes a una minoria, a la universalitat del dret d'accés als serveis socials. Avui donem drets a tota la població perquè pugui cobrir les seves necessitats socials en qualsevol moment de la seva vida. Abans els serveis socials atenien només a la població exclosa i tenien una funció d'aturador de conflictes socials latents. Gràcies a la gestió d'Esquerra, els serveis socials atenen a tothom qui té una necessitat i són promotors d'autonomia, integració social i volen fomentar la qualitat de vida.

Per altra banda, les polítiques socials que hem impulsat es basen en la generació d'igualtat d'oportunitats efectiva per a tothom. Per això, hem defensat l'impuls dels drets de ciutadania, sobretot per aquells col·lectius de població que pateixen situacions de discriminació o desigualtat: dones, joves, immigració, infants...

A més, la despesa en protecció social ha crescut progressivament al llarg dels últims anys a Catalunya fins a arribar al 17,8% del PIB el 2007. El creixement ha estat d'un 38,1% durant els últims cinc anys al nostre país (dades Idescat 2003–2007)

El pressupost del DASC durant els anys que nosaltres hem governat (2003–2010) ha crescut en un 193% i s'ha gairebé triplicat en 7 anys. Els pressupost del 2010 vol seguir consolidant les polítiques socials destinant-hi un 54,7% del conjunt de la despesa. Alhora, el pressupost del Departament d'Acció Social i Ciutadania creix en un 26'5% tot i el moment de recessió econòmica que vivim, i ha arribat, aquest 2010, a superar els 2.100 milions d'euros, la qual cosa representa més d'un 7% del total de la Generalitat. D'aquesta manera hem fet créixer el pressupost del departament per sobre del 5%, una demanda històrica del Parlament de Catalunya des de la recuperació de les llibertats democràtiques.

Serveis socials per a tothom

La tasca d'Esquerra al capdavant del Departament d'Acció Social i Ciutadania ha servit per a impulsar canvis fonamentals en el sistema català de serveis socials per a poder donar resposta a les necessitats socials de la població catalana. El gran motor d'aquest canvi ha estat l'aprovació de la Llei 12/2007 de serveis socials, la qual estableix l'accés universal als serveis socials fent-ne un dret subjectiu, equiparable a la sanitat, l'educació o les pensions.

Esquerra ha fet possible que les classes mitjanes del país tinguin dret a rebre prestacions socials després que, durant molts anys, els serveis socials només donessin ajudes als col·lectius més desafavorits de la societat. La poca voluntat política de governs anteriors en donar resposta a bona part de la ciutadania va excloure un gruix important del país de les polítiques socials.

El desplegament de la Llei 39/2006 d'autonomia personal i atenció a les persones dependents (LAPAD) ha fet que moltes persones tinguin accés a ajudes que abans no rebien, i que tinguin la oportunitat de triar com volen ser ateses. D'aquesta manera oferim la possibilitat d'entrar en un servei residencial, rebre una prestació econòmica o accedir a l'ajut d'un cuidador/a no professional, que pot inscriure's a la Seguretat Social i regularitzar la seva situació laboral.

Des d'Esquerra vam donar suport a una política social progressista i vam escoltar la gent per garantir l'avenç dels drets socials al nostre país. El fet que el 50% de les persones que reben prestacions no haguessin estat mai ateses anteriorment pels serveis socials, ho demostra. A més, aquesta llei té un desplegament progressiu que finalitzarà l'any 2015, moment en el que entraran les persones amb el grau de dependència més baix.

A Catalunya hem donat més de 100.000 prestacions de dependència i hem agilitzat el procediment per a rebre aquestes ajudes, tot i les dificultats que segueix posant el Govern Espanyol en el finançament de la LAPAD. Espanya aporta en dependència només 1€ per cada 2,5€ (2009) que inverteix Catalunya. Molt lluny del 50% que l'Estat hauria d'aportar segons marca la Llei.

Respostes a la crisi des dels serveis socials

La crisi econòmica està fent que el tipus de persones que s'acosten als serveis socials per demanar ajuda estigui canviant. Avui, nous col·lectius de població (famílies en atur, homes o dones sols, famílies d'origen immigrant, famílies monoparentals o famílies amb ingressos baixos) demanen suport als serveis socials en forma de prestacions d'urgència per pagar el pis o comprar aliments.

Una acció social de proximitat

Els ajuntaments i els consells comarcals són qui millor coneixen les necessitats socials del territori, i són els qui poden actuar amb més rapidesa i efectivitat per a fer front als processos d'exclusió social. Per això, hem impulsat mesures per a millorar la seva actuació. El nostre model de serveis socials és clarament municipalista, i aposta per la descentralització i la proximitat tal com marca la Llei de serveis socials.

Així, hem reforçat els serveis socials bàsics dels ens locals amb una aportació de 162 milions d'euros, un 13% més que al 2008, i destinarem 364 milions als contractes programa amb els ens locals fins al 2011.

El Tercer sector, aliat estratègic

El conjunt d'entitats i empreses que formen el sector de l'atenció social, ja siguin empreses o entitats sense ànim de lucre, aporten qualitat i professionalitat en l'atenció a les persones amb necessitats socials. I ofereixen uns valors intangibles imprescindibles pel bon funcionament de la nostra societat com: la cohesió, la solidaritat o el compromís en favor d'un país més just. Tot i que convé diferenciar entre l'acció empresarial i l'acció sense ànim de lucre, tant empreses com entitats han adquirit un grau de professionalització suficient com per considerar que l'àmbit de l'atenció a les persones ha esdevingut un sector molt important al nostre país.

Per això, hem impulsat el Pla de Suport al 3er Sector amb l'objectiu d'ajudar a consolidar i fer créixer les entitats que en formen part, millorar la formació i la gestió dels seus recursos humans i ampliar la seva participació en la implementació de les polítiques socials al país.

Des del Departament d'Acció Social i Ciutadania hem estat al costat de les ONG's catalanes en la seva reivindicació per a gestionar el 0,7% de l'IRPF, després que el Govern espanyol hagués manifestat la possibilitat de deixar fora d'aquesta convocatòria a les entitats del nostre país.

Lluitar contra la pobresa

Per això, durant aquesta legislatura estem desplegant la Llei de prestacions econòmiques d'assistència social, que va ser aprovada gràcies a l'impuls d'Esquerra al Parlament i que garanteix per llei una seguretat econòmica per a totes aquelles persones que tenen més necessitats.

Ahora, impulsarem el Pla de Cohesió i Inclusió Social 2009–2012, el qual inclou tot el com de mesures que el Govern de la Generalitat impulsa per lluitar contra l'exclusió social.

Una política per a la família a Catalunya

La nostra societat ha canviat molt en els darrers anys. Avui en dia, la clàssica família d'un pare, una mare i els seus fills cada cop és menys majoritària. Són moltes les dones (fins a un 87 % de les famílies monopa-

rentals estan encapçalades per dones), i cada cop més els homes, que eduquen i veuen créixer els seus infants en solitari. Esquerra ha adaptat l'acció de Govern a aquesta realitat i ha reconegut legalment la família monoparental per primera vegada. Però no només això: ha creat un títol familiar que atorga avantatges a aquestes famílies i tendeix a equiparar-les amb drets a les famílies nombroses.

Gràcies a la tasca d'Esquerra al capdavant de la Secretaria de Polítiques familiars i Drets de Ciutadania del Departament d'Acció Social i Ciutadania hem impulsat una acció política de respecte a totes les formes de família com a xarxa bàsica de cohesió social, i hem donat suport perquè cada persona pugui tenir el nombre de fills i filles que vulgui, sense que això estigui condicionat a la manca de recursos, serveis prestacions per apart de les administracions, alhora hem estat capaços de capgirar l'status quo de la predominància del rol tradicional que s'ha pressuposat a les famílies.

Les polítiques familiars impulsades per Esquerra al Govern han fet un gir respecte a les polítiques tradicionalistes fent un reconeixement de la realitat social de les famílies. Les polítiques familiars d'Esquerra giren entorn el reconeixement de la diversitat de models familiars. Tot i que la família biparental heterosexual segueix sent majoritària el creixement d'altres realitats existents és exponencial. Les famílies monoparentals ja són actualment el 12%, mentre les famílies reconstituïdes representen ja el 6%.

Una altra de les grans aportacions d'Esquerra en matèria de Polítiques Familiars ha estat la creació d'una prestació anual per a totes les famílies catalanes. Aquesta prestació és de 638 euros anuals per infant a càrrec menor de 3 anys i en el cas de famílies monoparentals i nombroses és de 745 euros per fill o filla menor de 6 anys. Al mateix temps, el Govern combina aquesta prestació, de caràcter universal, amb una atenció a les famílies més vulnerables a través d'ajuts econòmics específics i bonificacions fiscals.

Hem lluitat contra el maltractament infantil

Amb 7 anys, Esquerra ha triplicat el pressupost destinat a polítiques d'infància i adolescència: de 75 milions d'euros que estaven pressupostats pel 2003, hem ampliat fins a 203 milions pel 2010 el pressupost d'aquesta legislatura.

Una de les prioritats ha estat la protecció a la infància. Per això hem creat un servei de detecció i prevenció de maltractaments infantils per millorar la coordinació entre administracions i institucions.

Hem impulsat una llei, la dels drets i les oportunitats de la infància i l'adolescència, que aporta nombroses novetats i molts beneficis per a la infància. Amb aquesta llei, agilitzarem les adopcions nacionals, donant sortida a molts nens i nenes dels centres de tutela de la Generalitat.

Esquerra ha potenciat la figura de l'acolliment, per tal que els infants puguin estar en famílies mentre els seus pares biològics no se'n puguin fer càrrec. Des de 2003 fins ara, el nombre d'infants acollits ha augmentat un 64%.

PROPOSTES DE FUTUR

Esquerra aposta per a seguir enfortint el sistema català de serveis socials davant de la transformació de la societat catalana dels últims temps. Necessitem instruments ràpids i eficaços que donin resposta a les necessitats socials que sorgeixen arran d'efectes sociodemogràfics com l'envelliment, l'arribada de persones immigrants o els canvis en les estructures familiars. Instruments que ens ajudin a seguir bastint un sistema de benestar que ajudi a millorar la qualitat de vida als ciutadans i ciutadanes del nostre país.

Per tant, haurèm de saber adaptar els nostres serveis socials a una nova realitat més complexa i diversa. El creixement de la població ha fet aparèixer noves necessitats i noves demandes socials que hem de saber cobrir. I ho haurèm de fer seguint la tendència que les polítiques socials europees marquen; reconèixer les diferències, fomentar la igualtat d'oportunitats efectiva i defensar l'autonomia individual.

Hem de seguir construint un sistema de serveis socials on tots els operadors hi tinguin cabuda. Administració pública, empreses i tercer sector han de poder aportar la seva experiència i els seus valors per enfortir i fer créixer el sistema. La capacitat dels poders públics, de l'administració, per poder fer front a les necessitats futures passa per la necessària col·laboració dels agents col·laboradors que, desplegant un servei públic de qualitat i garant de la seva finalitat, cooperin amb l'objectiu de que les polítiques siguin accessibles per tota la ciutadania.

En definitiva, des dels serveis socials cal impulsar un model d'atenció integral individualitzada fomentant la intervenció conjunta des de diversos àmbits de la protecció social i diferents iniciatives. Les respostes a les necessitats individuals haurem de fer-les des d'una perspectiva multidisciplinària i fomentant uns serveis i prestacions més flexibles. Per tant, sense perdre de vista la prestació d'un servei social bàsic i públic, la xarxa s'haurà de dotar de diferents iniciatives civils per desplegar la xarxa de serveis, sempre dins dels principis de retiment de comptes, qualitat i professionalitat de les persones que presten el servei.

Per altra banda, haurem de seguir millorant la qualitat en tots els àmbits del sistema català de serveis socials; des de l'ocupació fins als serveis prestats, així com el foment de la participació de l'usuari.

Les polítiques familiars han de ser polítiques a consolidar, són polítiques novadores que a Catalunya estan esdevenint centrals per a la vertebració social i avançades pel que fa a propostes. Cal seguir avançant en el reconeixement de la diversitat familiar existent al nostre país i revisar les polítiques familiars per tal de donar resposta a totes les realitats familiars existents, apostant per la universalitat però des d'una perspectiva de reconeixement de les diferències com a forma òptima per combatre les desigualtats i l'exclusió que pateixen alguns col·lectius familiars.

Per altra banda, Esquerra ha impulsat una estratègia consensuada adreçada al canvi social i cultural de la concepció del temps. Tenint en compte que els usos del temps vénen determinats per les diferències de gènere i que homes i dones no usen ni els afecta de forma igual el temps degut als rols socials establerts i la discriminació que històricament han patit les dones aquesta estratègia té una clara perspectiva de gènere, alhora que una vocació d'actuació integral. El Pla Estratègic dels Usos i Gestió dels Temps de la Vida Quotidiana (2008–2018) ha de seguir sent l'estratègia central en les polítiques del temps, una estratègia fruit del consens ciutadà i la cooperació entre les administracions.

Les polítiques dels Temps han de ser un conjunt d'actuacions amb la finalitat de garantir el dret a gaudir d'un temps propi, una major equitat de gènere i un major benestar quotidià.

Pel que fa a les polítiques d'infància, en aquests últims anys han passat de les exclusives actuacions de protecció de menors a vetllar per l'atenció, la promoció i la participació de tota la infància de Catalunya. Aquest gir copernicà ens permet enfocar-les des d'una altra perspectiva que la que hi havia fins ara. No s'està mobilitzant l'administració pública quan un infant o adolescent entra en conflicte amb la societat (situacions de risc abocades a a haver de treure els nens/es de casa) només, sinó que l'administració també destina els seus esforços a implementar actuacions transversals de prevenció del risc, de promoció del benestar dels infants i discriminar positivament recursos a protegir els més vulnerables. Per tant estem parlant d'una actuació proactiva que sumada a la d'ampliació de la participació en tot allò que els afecta com a ciutadans i ciutadanes als infants i adolescents ens dóna com a resultat un canvi substancial en les polítiques destinades a la infància ja que s'ha situat a l'infant en el centre del sistema.

A. Enfortir el sistema català de serveis socials

Continuar el desplegament de la Llei 12/2007 de serveis socials

1. Desenvolupar el Pla Estratègic de serveis socials:

- Impulsar el Pla de Qualitat als serveis socials.

- Impulsar la tercera Cartera de serveis socials.
  - Augmentar progressivament els recursos i les prestacions de la cartera actual.
  - Creació de nous models de serveis d'acord amb la realitat territorial. Serveis de proximitat en àrees més disperses.
  - Crear guies de recursos vinculades a les prestacions de cada demarcació territorial.
  - Fomentar, quan sigui possible, la prestació de serveis per davant de les prestacions econòmiques com a garantia per donar una atenció de qualitat i que amb els estàndards que marca la llei.
  - Ampliar el ventall de les prestacions tecnològiques recollides a la Cartera de Serveis.
- Desplegar el Sistema d'informació social Hèrcules que permeti enriquir la informació a l'abast de l'administració i la ciutadania en ordre a millorar l'eficiència i l'assoliment dels objectius de les polítiques de benestar.
- Desenvolupar la Llei d'autonomia personal i atenció a la dependència dins el marc del sistema català de serveis socials.
  - Exigir al Govern de l'Estat Espanyol la dotació dels recursos públics necessaris per un adequat desplegament de la Llei.
  - Estendre la plataforma de suport a persones cuidadores no professionals a totes les persones que reben la prestació de cuidador/a no professional.
  - Extensió gradual de la cobertura de la llei a totes les persones amb dependència fins arribar als graus més baixos de valoració, fent una adaptació dels serveis a les necessitats de totes les persones que caldrà atendre fins al 2015.
- Impulsar els Plans locals de serveis socials 2011–2014 i continuar amb el recull d'indicadors clau per tenir un coneixement més ampli a nivell local i per poder veure l'evolució i tendències de l'exclusió social a Catalunya.

Millorar la gestió del sistema català de serveis socials

- Seguir impulsant la cooperació entre l'Administració Pública, el Tercer Sector i la iniciativa privada fent accessible el catàleg de serveis socials a tota la ciutadania.
- Seguirem consolidant el nou model de gestió dels serveis socials al nostre país, posant èmfasi en la qualitat de la xarxa assistencial, l'estandarització de processos i el treball en xarxa.
- Seguirem col·laborant amb l'administració local en l'excel·lència qualitativa dels serveis d'atenció domiciliària.

Planificar el sistema, atendre amb qualitat

- Continuar amb el desplegament de la programació territorial dels recursos d'atenció social especialitzada i domiciliària procurant assolir els estàndards europeus i buscant l'equitat territorial.
- Seguir potenciant la concertació amb proveïment públic de places, per donar una major estabilitat i seguretat als usuaris i usuàries, als treballadors i treballadores i a les empreses proveïdores de serveis.

Finançament del sistema: apostar per la sostenibilitat

- Volem situar Catalunya entre els primers territoris de l'Estat en despesa social i arribar a nivells de despesa social similar als països europeus amb estats del benestar més desenvolupats, tot això sense oblidar els mecanismes que facin sostenible el sistema.

Els serveis socials, un nou motor econòmic pel país

- Vetllar per la creació d'ocupació en els serveis socials.

- Suport a la creació d'empreses que facilitin la inserció laboral a persones amb discapacitat.
- Impulsarem la millora de les condicions laborals i salarials de les persones professionals dels serveis socials.
- Fomentarem una línia de crèdits per a la creació d'iniciatives empresarials en l'àmbit dels serveis socials.
- Facilitarem l'accés, la permanència i la possibilitat de progrés en el mercat laboral als grups especialment vulnerables, mitjançant la formació necessària i el desenvolupament de polítiques actives d'ocupació.

Formació i recerca: els reptes dels serveis socials

- Incloure la capacitat dels treballadors/es familiars dins la formació de grau superior homologada.
- Cooperar amb el món universitari en l'establiment d'altres programes formatius que professionalitzin les persones treballadores del sector.
- Fomentar la recerca i la innovació en l'àmbit dels serveis socials impulsant el Dixit com a centre de referència de la documentació en serveis socials a Catalunya.
- Impulsarem una línia de subvencions per a la formació de persones professionals del sistema de serveis socials.
- Impulsarem programes de recerca en societat del coneixement i serveis socials.
- Impulsarem programes de recerca en l'ús de les TIC per persones discapacitades.
- Impulsarem iniciatives innovadores en el camp dels utilatges domèstics que facilitin la vida de la gent gran i millorin el seu benestar.

Serveis socials més propers

- Aplicarem un model de gestió i organització que apliqui el principi de subsidiarietat, desconcentració i descentralització.
- Fomentarem la participació dels ens locals en la planificació i coordinació del sistema.
- Intensificarem les mesures de concertació a través de consells comarcals, consorcis i entitats mancomunades per garantir uns serveis socials de qualitat per a tots els municipis inferiors a 20.000 habitants.
- Impulsarem l'accessibilitat dels serveis i les prestacions a partir de l'equilibri territorial, i ampliarem la cobertura del servei de transport adaptat per accedir als recursos socials.
- Potenciarem els centres lleugers i polivalents d'atenció diürna a les persones en l'àmbit rural i semirural
- Fomentarem el treball social comunitari en el marc dels serveis socials.

B. Donar resposta a les necessitats socials

Més inclusió, menys pobresa

- Desplegar el Pla d'Inclusió i Cohesió Social 2009–2012.
- Foment dels Plans locals d'Inclusió Social.
- Seguir millorant la dotació pressupostària per a les urgències socials municipals
- Continuar donant suport a les entitats que treballen amb persones en situació d'exclusió social en el marc de la lluita contra la pobresa.
- Fer de l'Observatori de la pobresa l'element central d'anàlisi i estudi de les situacions de pobresa i exclusió al nostre país perquè administracions i centres de recerca puguin compartir-hi coneixement.
- Potenciarem els instruments que garanteixen ingressos mínims (PIRMI, PNC, prestacions socials de caire econòmic i complements de pensions, ajuts familiars).
- Fomentarem les ajudes a les famílies amb risc d'exclusió social per evitar el creixement de la pobresa infantil.

Obrirem una línia de microcrèdits mitjançant l'ICF amb l'ajut, la certificació i el seguiment de les entitats sense ànim de lucre per ajudar les persones en risc d'exclusió.

Atenció de qualitat per a la gent gran amb dependència

- Augmentar els serveis d'atenció domiciliària i de teleassistència i vetllar pel el manteniment a casa o a prop de casa de les persones que necessiten atenció, en el seu entorn, en condicions dignes, mentre el seu nivell de dependència o d'autonomia els ho permeti.
- Possibilitar que les persones puguin triar quin tipus de serveis o prestacions volen rebre, fomentant l'atenció domiciliària i en el propi entron familiar i social per a millorar l'autonomia de la persona gran.
- Desplegar plans d'intervenció específics per lluitar contra l'aïllament de les persones grans que viuen soles.

Impulsarem programes per facilitar l'adquisició de bens i utilitatges específics per a la gent gran i que millorin el seu benestar.

Convocatòria barreres arquitectòniques

Impulsarem per tot el país els bancs d'ajudes tècniques. Aquests equipaments oferiran serveis i prestacions tecnològiques a persones que pateixin un estat de dependència temporal (cadires de rodes, grues...).

Atenció de qualitat per a les persones amb discapacitat

- Avançar en un nou concepte de Centre Especial de Treball (CET), entesa com a empresa ordinària on hi puguin confluïr els perfils actuals de CET i els de Centre Ocupacional (CO), en les condicions que es determinin.
- Estudiar l'adequació de la tipologia de contractes laborals a la intensitat i grau de discapacitat per facilitar la incorporació de les persones amb un alt grau de discapacitat al treball protegit.
- Facilitar la creació de xarxes de centre especial de treball per tal de optimitzar els recursos econòmics i socials, crear sinèrgies i treballar amb economia d'escala.
- Incrementar en el marc de les polítiques actives d'ocupació l'activitat i ocupació de les persones amb discapacitat, incorporant la modalitat de treball a temps parcial i altres fórmules flexibles d'organització del temps de treball en funció de les característiques personals.
- Incrementar la creació de llocs de treball en empreses ordinàries i formar especialistes en la xarxa de serveis públics d'ocupació per canalitzar adequadament les demandes a les ofertes.
- El Govern de la Generalitat haurà de continuar garantint amb les accions d'inspecció i seguiment sobre les condicions de treball de les persones amb discapacitat, potenciades pel traspàs de competències de la Inspecció de Treball, el compliment de la LISMI i la no discriminació en l'accés i promoció laboral en el lloc de treball.
- Continuarem dotant de més recursos les prestacions econòmiques, les ajudes tècniques i els ajuts per a l'eliminació de barreres
- Supervisarem el compliment de la LISMI i l'efectivitat de la reserva dels llocs de treball per a persones amb discapacitat, i establim un programa d'ajuts per al suport i el seguiment de la inserció laboral en una empresa ordinària. També potenciarem els programes de cogestió del treball, en col·laboració amb el Departament de Treball.
- Desplegar mesures reals per aconseguir la incorporació del jovent amb discapacitats al món del treball.
- Priorització als projectes que impulsen la vida independent en tots els àmbits, realitzant un aposta definitiva per la innovació en aquest sector, com ja s'està duent a terme mitjançant el programa SIRIUS, el qual desplegarem territorialment per tal d'augmentar la seva eficiència, dotant als Serveis Territorials de la capacitat de gestió en aquest àmbit
- Continuarem el desplegament de l'oferta de serveis que garanteix la targeta de la discapacitat.
- Assistència personal. Ampliarem el nombre d'assistents i assistentes personals en funció de les necessitats de les persones amb discapacitat física i alta dependència que viuen al seu domicili.
- Garantirem un desplegament correcte de la llei d'accés a l'entron de persones acompanyades de Gosos d'assistència i farem de l'accessibilitat un concepte de país. Així, seguirem amb el compliment del nou Codi d'accessibilitat i amb l'extensió de plans d'accessibilitat per a persones amb discapacitat.
- Treballarem en l'evolució del model tutelar i la garantia efectiva dels drets de les persones.

- Continuarem dotant de més recursos les prestacions econòmiques, les ajudes tècniques i els ajuts per a l'eliminació de barreres arquitectòniques.
- Vetllarem perquè a l'administració pública hi hagin els serveis de comunicació oral, d'interpretació de signes i de lectura labial a fi de facilitar l'accés de la població amb deficiència auditiva als serveis públics.
- Fomentarem l'ús de la llengua de signes catalana a les administracions públiques.
- Desenvolupar un nou model d'atenció diürna que:
  - Promogui la igualtat d'oportunitats efectiva en relació a l'ocupació, la participació comunitària, l'atenció social i el suport sanitari.
  - Afavoreixi el creixement i el desenvolupament personal i social mitjançant la utilització dels recursos i suports necessaris.
  - Impulsi la capacitació professional i les habilitats relacionades en l'àmbit de la formació ocupacional i prelaboral, per tant, preparar per a la inserció laboral, donant l'oportunitat d'escollir la realització de diferents tasques, les quals han de tenir un reconeixement social i econòmic.
  - Desenvolupi i mantingui les habilitats i les capacitats funcionals tant des del punt de vista funcional com social.
  - Tingui cura de les necessitats primàries d'autonomia personal i de salut.
  - Proporcioni entorns d'ocupació, d'aprenentatge, de rehabilitació i, en general, d'atenció adequats a les necessitats de cada persona.
  - Permeti la persona mantenir-se en l'entorn comunitari, normalitzat, compaginant l'atenció diürna amb l'estança a la pròpia llar o a la familiar o bé en establiments d'acolliment residencials inserits en la comunitat.
  - Promogui, d'acord amb la pròpia persona amb discapacitat, la informació i el suport necessari a les famílies, per tal d'orientar-les, permetre'ls actuar com a suport natural, i afavorir la seva col·laboració i participació en tot allò que afecta els seus espòs/esposa, fills/filles, germans/germanes o familiars.
  - Treballi amb equips interdisciplinaris.
  - Promogui la informació i participació dels diferents col·lectius de l'entorn: ens locals, ens socials i econòmics, entitats culturals, recreatives i esportives, i de la societat en general.

Atenció de qualitat a les persones amb malaltia mental

- Definir una cartera singular i pròpia de serveis socials per a les persones amb Trastorns mentals greus que concreti el model de prestació i que doni les pautes per adaptar els serveis generals a les seves característiques.
- Desplegament dels Clubs Socials per a Malats Mentals a tot el país, prioritzant els territoris on no existeix aquest recurs, el qual és bàsic per afavorir la integració a la societat de persones amb malaltia mental.
- Promourem el suport en la comunitat, amb estructures intermèdies, treballadors/res socials especialitzats, mediadors/res i atenció telefònica, i potenciarem les estructures associatives i comunitàries existents (associacions de persones usuàries i de familiars, centres cívics, associacions de barris)
- Seguirem desenvolupant el Pla integral de salut mental:
- Farem campanyes d'informació i sensibilització per aconseguir canvis d'actituds davant de les persones que pateixen un trastorn mental.
- En l'àmbit de la salut mental avançar en millorar i adaptar a les noves necessitats i reptes els:
  - Servei de suport a l'autonomia a la pròpia llar.
  - Servei de llar residència.
  - Servei de llar amb suport.
  - Servei de residència assistida.
  - Servei de club social.
  - Servei prelaboral.
  - Servei de tutela.

Millorar la qualitat de vida de les persones amb VIH /sida

- Donarem suport a la inserció laboral d'aquests col·lectius en el marc de fòrums empresarials
- Promourem la prevenció comunitària, amb una atenció especial a dones, infants, persones immigrades, treballadors/res sexuals i homes joves gais.
- Potenciarem la creació de places residencials per a aquests col·lectius i fomentarem la seva integració al mercat de treball.
- Revisió del model del servei de llar residència i llar amb suport més adaptats a les necessitat de les persones usuàries.

Millorar la qualitat de vida de les persones amb drogodependències

- Revisar el model de Comunitats Terapèutiques per oferir un millor servei a les persones usuàries.
- Potenciar els programes socials de reinserció de persones amb drogodependències complementaris als processos de tractament terapèutic amb l'objectiu d'afavorir la rehabilitació psicosocial, la inserció social, l'ensenyament de programes de tipus ocupacional, l'ensenyament prelaboral i l'adquisició d'hàbits i responsabilitats.
- El tercer sector social, actor clau del sistema català de serveis socials.
- Elaborarem un nou Pla de suport al 3er sector, donant continuïtat i ampliant el pla 2008–2010, amb la participació del propi sector.
- Seguir difonent les clàusules socials en la contractació pública
- Seguirem mantenint els convenis plurianuals, suport a la concentració i creació d'estructures, així com el suport a la professionalització i a la consolidació d'estructures de gestió.
- Mantindrem el nostre compromís amb les entitats del tercer sector, les quals aporten els valors de solidaritat i compromís amb les persones més vulnerables de la nostra societat.
- Reclamar el traspàs de la gestió del 0,7% de l'IRPF amb finalitats socials perquè pugui ser gestionat íntegrament des de la Generalitat de Catalunya.

C. Un país de famílies

- Seguir desplegant a Llei de suport a les famílies i ampliarem les polítiques i prestacions de suport a les famílies del nostre país.
- Implantar a tot el territori del Programa Minuts Menuts i Creació del servei de cangurs d'urgència.
- Extendre progressivament la prestació universal per fill/filla a carrec fins els 6 anys i en el cas de les monoparentals i nombroses fins als 9 anys, fent un augment progressiu de les quanties de forma anual.
- Elaborar i aprovar un Pla Integral de Suport a les famílies que tingui en compte els diversos models familiars existents.
- Impulsar deduccions en el tram autonòmic de l'IRPF pel suport a les famílies.
- Incentivar la revisió de les polítiques de suport a les famílies.
- Posar en marxa ajuts per a facilitar la compra i el lloguer de l'habitatge habitual a famílies nombroses, famílies monoparentals, joves, aturats i aturades de llarga durada, persones amb discapacitats i cònjuges supervivents de 65 anys o més.
- Crear, en col·laboració amb el món local, d'una Xarxa de servei d'Atenció a les Famílies.
- Desenvolupar el Pla estratègic sobre els usos i la gestió del temps a la vida quotidiana, per tal d'harmonitzar i sincronitzar els temps de vida.
- Extendre les proves pilot de bancs del temps entre les famílies.
- Promoure la reducció de l'IVA i altres impostos que gravin els productes bàsics infantils (d'higiene infantil com bolquers, sabons, cremes, tovalloles higièniques, llet maternal, xumets, cereals, cotxets, cadires, etc).
- Establir programes de suport a la corresponsabilitat familiar en la cura dels fills, amb programes d'informació específics, sensibilització social i mesures específiques en el si de les empreses.
- Dissenyar accions de suport específic a les famílies monoparentals en risc d'exclusió social, establint programes de suport específic

- Seguir avançant en els avantatges i recursos per a les famílies nombroses i monoparentals
- Seguir impulsant el lleure familiar compartit a partir de programes específics
- Impulsar l'adaptació dels espais públics comercials, de consum i lleure a les necessitats de les famílies
- Garantir una oferta cultural i social per a les famílies
- Seguir desenvolupant els programes de formació per a mares i pares que enforteixen les relacions familiars i doten d'eines i recursos les persones progenitores en l'educació als infants
- Desenvolupar accions de suport i atenció a les persones cuidadores de persones dependents
- Seguir impulsant accions de sensibilització social per promoure un repartiment equitatiu entre dones i homes en el treball domèstic, familiar i de cura

D. Gent gran activa

- Elaborar i aprovarem un Pla Interdepartamental de la Gent Gran Activa que tingui en compte les conclusions del Congrés de la Gent Gran de Catalunya. En totes les actuacions tindrem en compte la perspectiva de gènere.
- Crear la DG de Gent Gran Activa per dotar de recursos que permetin el desenvolupament de polítiques de Gent gran i promogui la participació a tots els nivells (això és una reivindicació del 5è congrés però també s'aprovarà el proper dia 7 a la cloenda del 6è congrés)
- Promoure de la salut de la gent gran mitjançant la realització d'activitats físiques
- Donar suport econòmic a les persones grans que tenen dificultats per al pagament del lloguer
- Implementar el protocol de maltractaments a la gent gran (aprovat aquest passat mes de juliol)
- Fer plans de polítiques d'envelliment actiu que comencin en edats Primerenques
- El disseny urbanístic ha d'adequar els espais públics a fi d'afavorir i facilitar el seu ús per part de tota la població, i en especial, per a les persones grans i persones amb mobilitat reduïda
- Impulsar i desenvoluparem el protocol contra els maltractaments a la Gent Gran
- Reformar el Consell de la Gent Gran de Catalunya per fer-lo més ampli i participatiu
- Crear consells territorials de la Gent Gran agrupats per Vegueries

E. L'infant com a centre de les polítiques

Implementar el pla director d'infància i adolescència 2009-2012

Seguir impulsant el pla director com a eina transversal perquè tota la Generalitat s'impregni de les polítiques adreçades a la infància i adolescència.

Desenvolupar reglamentàriament la nova llei dels drets i les oportunitats de la infància i adolescència

- El primer reglament a aprovar és el de mesures de protecció, que canviarà per primer cop des del 1997.
- Seguirem divulgant els drets dels infants que marca la Declaració dels drets dels Infants que recull l'ONU.

Fomentar la creació dels consells locals d'infància

Potenciar el treball amb les famílies

- Per seguir en la línia que la millor política de protecció és la prevenció.
- Donarem suport a les diverses modalitats dels serveis d'atenció a la petita infància d'àmbit local.

Consolidar la xarxa de recursos per a menors estrangers no acompanyats

i aprofundir en la política de compartir espais amb els menors autòctons

Mantenir i potenciar el programa Catalunya-Magrib

Desplegant projectes de formació i de reinserció social dels i les menors marroquins que volen emprendre el viatge cap a Europa. D'aquesta manera seguirem donant suport al treball social que fan els i les professionals del programa a Tànger i altres localitats del Marroc, a través de la conscienciació dels i les menors i les seves famílies de la importància de la formació com a eina per a tenir més oportunitats de mobilitat social i com a descinsentivador de la voluntat d'emigrar de forma irregular.

Crear l'agència de suport als joves tutelats i extutelats

Fomentar la seva autonomia perquè puguin trobar eines que els ajudin a construir el seu futur amb llibertat.

Seguir potenciant l'acolliment familiar

Entenem que sempre serà millor que l'infant pugui viure en un entorn familiar abans que en un centre. Cal seguir potenciant els acolliments professionals fins que siguin una figura coneguda i acceptada per la societat.

EDUCACIÓ

Un projecte educatiu de país, un projecte de construcció nacional

Avui, més que mai, la societat catalana ha de poder entomar amb garanties d'èxit els nous reptes socials, econòmics i culturals que planteja la societat del coneixement en un món cada cop més globalitzat. L'esclat de l'actual crisi econòmica fa planar un seguit d'interrogants i d'incerteses en relació al sosteniment i avenç de la societat del benestar. La sortida de la crisi, però, exigeix –encara que pugui semblar paradoxal– incrementar la inversió pública en aquells sectors que tenen una incidència positiva en la transformació profunda del nostre sistema productiu. És inqüestionable que un d'aquests sectors ha de ser l'educació. En un context de profunda crisi econòmica internacional com l'actual, cal oferir una educació de qualitat per a tota la ciutadania al llarg de la vida. Una educació que garanteixi l'equitat i l'excel·lència educatives com a fonaments de la cohesió social i del progrés individual i col·lectiu. Així, un dels principals reptes educatius que tenim com a país és el de contribuir, d'una manera decidida i ferma, a formar ciutadans i ciutadanes responsables i professionals competents. En definitiva, cal entendre que educar i formar la ciutadania, especialment les noves generacions, no és una despesa sinó una inversió. Sens dubte, invertir en educació és car, no fer-ho hipoteca el nostre futur i, al capdavall, resulta caríssim.

Així doncs, l'educació constitueix per a Esquerra un dels principals eixos de la seva acció política, amb un destacat valor estratègic dins del projecte global de construcció nacional. Recollim una de les millors tradicions del teixit social del nostre país i que ha fet que l'educació ocupi, també, un lloc destacat en les polítiques endegades des de les institucions de govern catalanes. Així, en els moments que Catalunya ha pogut exercir quotes d'autogovern, l'educació ha rebut un important impuls amb actuacions molt rellevants que han situat les nostres institucions educatives en el centre del progrés social i econòmic.

L'assoliment de l'èxit educatiu per a tothom, entenent com a èxit la suma de l'èxit acadèmic, l'èxit personal, l'èxit social i l'èxit professional és, per a Esquerra, un repte de primer ordre, que per la seva naturalesa i abast no és responsabilitat únicament de les institucions educatives i de les administracions públiques, sinó que també cal un reconeixement de la feina dels i les professionals de l'educació que destaquen el seu paper fonamental en l'assoliment dels objectius educatius plantejats. Al mateix temps, cal que aquesta responsabilitat sigui plenament compartida per les famílies i pel conjunt de la societat. En definitiva, l'educació és una qüestió de país.

El programa educatiu que tot seguit us proposem neix, per tant, d'una doble convicció: que l'educació és una peça clau per al progrés del país i de la seva ciutadania, i que el salt de millora qualitativa que cal que faci el nostre sistema educatiu només serà possible des del diàleg, l'acord i el compromís de tota la societat. És per això que des d'Esquerra proposem la construcció d'un Projecte Educatiu de País que doni continuïtat als compromisos assolits amb el Pacte Nacional per a l'Educació i que asseguri la participació de la comunitat educativa i del conjunt de la societat en el desplegament de la Llei d'Educació de Catalunya. Caldrà un nou Pacte Social i Educatiu que estableixi quines hauran de ser les prioritats d'aquest desplegament per garantir el manteniment de les polítiques socials i la millora dels nivells de qualitat educativa assolits en aquests darrers set anys i situar Catalunya en millors condicions per superar la crisi.

L'obra de govern d'Esquerra

L'acció de govern d'Esquerra durant el període que assumí la responsabilitat de dirigir el Departament d'Educació (desembre de 2003 / maig de 2006) es va orientar en una doble direcció: millorar significativament els recursos de l'escola pública per tal de situar-la en condicions de poder donar resposta als nous reptes educatius i vertebrar el nostre sistema educatiu, i aconseguir un compromís de les famílies, els ajuntaments i els agents socials amb l'educació a través dels diàlegs amb el conjunt de la comunitat educativa. Així, per exemple, cal parlar d'un augment pressupostari d'un 41,91% respecte el pressupost del 2003; la creació de noves escoles i instituts –en un sol any es van crear tants centres nous com en els quatre anys anteriors–; l'increment de les plantilles de mestres i professors i professores en més de 12.000 professionals, així com la incorporació de nous perfils professionals a les escoles i serveis educatius: personal tècnic superior d'educació infantil, personal tècnic superior d'integració social, treballadores i treballadors socials, etc.; la voluntat de reduir el contingent de professorat interí i la millora de les seves condicions de treball; l'elaboració del mapa de llars d'infants públiques i l'impuls –en col·laboració amb els ajuntaments– a la creació de llars d'infants públiques per donar compliment a la LLP de creació de 30.000 places escolars públiques de 0 a 3 anys.

La necessitat d'aturar la creixent dualització del sistema educatiu català va ocupar un lloc molt destacat en l'acció de govern. Amb aquesta finalitat es va aprovar un nou decret d'admissió d'alumnat que atribuïa majors competències de control a les comissions d'escolarització i es van crear les Oficines Municipals d'Escolarització (OME). També es va començar a impulsar la creació d'instituts-escola. S'augmentà l'honari d'atenció educativa de l'alumnat de la primària pública per tal d'igualar-lo al de l'escola concertada i oferir les mateixes oportunitats a tot l'alumnat. A través del Pacte Nacional per a l'Educació s'impulsà que els centres concertats assumissin progressivament majors quotes de responsabilitat social i educativa i es pogués avançar cap la gratuïtat efectiva dels ensenyaments obligatoris.

Davant del fort allau migratori s'endegà el Pla de Llengua, Interculturalitat i Cohesió Social amb la creació de les aules d'acollida com a recurs específic per atendre en condicions de qualitat l'alumnat nouvingut; es va donar un nou impuls a la llengua catalana com a llengua de relació social en un context plurilingüe i s'iniciaren els plans educatius d'entorn com a projectes comunitaris i innovadors de suport a l'acció dels centres.

Després d'uns anys de paràlisi, es donà un important impuls a la innovació educativa a través de diferents programes (biblioteques escolars, llengües estrangeres, noves tecnologies...). L'escola inclusiva també va ser una prioritat, destacant la creació de les Unitats de suport a l'Educació especial i de les aules obertes. Va ser també important l'aposta en favor de l'autonomia dels centres públics endegant el 2005 el Programa d'Autonomia de Centres (PAC) com a instrument de millora educativa. La Formació Professional va ser objecte d'una atenció destacada, enfortint-la a través de l'impuls a la integració, una millora significativa i flexible de l'oferta existent. També cal comptar amb la proposta de modernització de la inspecció educativa compromesa amb la millora de la qualitat educativa i a garantir el dret a l'educació.

I, encara, s'endeguen diverses mesures de proximitat a la ciutadania i de serveis a l'alumnat i les famílies: increment molt significatiu dels ajuts de menjador i dels ajuts per a l'adquisició de llibres de text i material didàctic i la posada en marxa del programa de reutilització de llibres de text. Igualment, es va promocio-

nar conjuntament amb els ajuntaments un treball de coresponsabilització i cogestió en matèria educativa. En definitiva, l'educació es va situar novament en un lloc preeminent dins l'acció del Govern, amb un projecte engrescador tant per als centres com per al conjunt de la ciutadania.

De la il·lusió a la desconfiança

Malauradament, aquests anys d'il·lusió també van ser anys amb una gran incertesa política general. Això va afectar el treball que Esquerra estava fent a Educació, exigint en alguns moments una certa urgència a l'hora d'implementar determinades mesures –com ara la sisena hora a l'educació primària– que en altres circumstàncies s'haurien pogut endegar amb major tranquil·litat i atenent alguns dels requeriments que es feien des dels centres i la comunitat educativa.

D'ençà el 2006, el Departament d'Educació no ha sabut traslladar al conjunt de la comunitat educativa quines eren les seves intencions programàtiques. La percepció general és de manca de diàleg i de deixar al ralenti determinats projectes iniciats durant la legislatura anterior. La deficient gestió dels contractes programa amb els centres concertats, l'alentiment de determinats programes d'innovació, la posició adoptada arran la polèmica generada amb la tercera hora de castellà, per exemple, han generat un important grau de desconcert i descontentament en la comunitat educativa. Aquesta situació ha impedit que determinades accions positives –com ha estat el cas de la major flexibilització dels estudis d'FP– fossin degudament valorades. També s'ha pogut constatar una retallada pressupostària, no explicable només per raó de l'actual crisi econòmica, aplicada sense un criteri clar de salvaguarda dels sectors socials i dels territoris més desafavorits i que ha donat lloc a un cert estancament de determinades polítiques. En aquest sentit, resulta força il·lustrativa la frenada aplicada al ritme creixent del pressupost d'educació del 42% assolit amb el primer Govern tripartit amb el 18,71% dels dos anys següents. D'altra banda, el debat amb motiu de la Llei d'educació, que hauria d'haver esdevingut el centre de la política educativa impulsada pel Departament, va quedar eclipsat per un document de bases el contingut del qual es trobava molt allunyat dels acords del Pacte Nacional per a l'Educació, quan no el contradia obertament.

En definitiva, s'ha malbaratat la il·lusió que en importants sectors de la comunitat educativa va despertar el Govern catalanista i d'esquerres. L'actual conselleria ha volgut impulsar un projecte amb un gran personalisme, i és important escoltar i no menystenir la comunitat educativa.

Nous i vells reptes educatius

Catalunya es troba encara lluny de poder assolir els objectius educatius i formatius previstos per l'OCDE per al 2020. Segons aquest organisme internacional, l'any 2020 i en el context de la societat del coneixement, caldrà que un 90% de la població major de 24 anys disposi almenys d'una titulació de formació secundària postobligatòria. Amb dades del 2007, el percentatge de població catalana entre 24 i 35 anys que havia assolit aquests nivells formatius es situava al voltant del 65%, molt per sota de la mitjana dels països de l'OCDE (78%) i del grup de 19 països més desenvolupats membres de la Unió Europea (80%). La pervivència d'unes taxes preocupants d'abandonament escolar prematur i de fracàs escolar donen com a resultat uns nivells formatius de la població jove molt febles i incrementen els riscos d'exclusió social d'una part significativa de la població, alhora que posen en qüestió la necessària competitivitat del país. D'altra banda, el nostre sistema educatiu pateix un excés de reglaments i normatives que regulen la funció pública docent. Així mateix, la formació inicial del professorat tampoc no s'adequa a les necessitats del sistema educatiu i de futur del país.

Avui encara no s'ha avançat prou en l'autonomia dels centres públics per tal que puguin dissenyar de manera autònoma projectes propis per donar resposta als problemes que tenen plantejats i, llavors sí, esdevenir els veritables protagonistes de la innovació i de la millora educatives. Per contra, els centres es troben massa sovint ofegats per l'excessiu dirigisme i activisme que es fa des de l'administració –el Programa 1x1 en seria un clar exemple.

No s'ha pogut frenar, tampoc, en la mesura desitjable, la dualització del sistema educatiu com tampoc s'ha aconseguit una escolarització més equilibrada de l'alumnat, de manera que els centres concertats assumeixin majors quotes de compromís social i de coresponsabilitat.

De tot això no s'ha de despendre que el nostre sistema educatiu no hagi experimentat una notable millora en els darrers anys, ans al contrari. El nostre punt de partida estava massa allunyat dels estàndards de qualitat educativa dels països del nostre entorn. És des d'aquesta perspectiva que la millora aconseguida pren tot el seu significat i ens ha d'esperonar a continuar treballant per millorar.

Una situació que cal i podem millorar

Aconseguir un país pròsper, competitiu econòmicament i cohesionat des d'un punt de vista social, necessita assegurar uns majors i millors nivells formatius per al conjunt de la població, especialment de les noves generacions. Més encara si tenim present que estem avançant cap a un model de societat en la qual el coneixement i, el que sembla més important, la capacitat de generar-lo, seran la pedra angular d'una economia globalitzada. En aquest context, ens cal disposar d'una bona educació, entesa com aquella que garanteix la igualtat d'oportunitats en l'accés a una educació i a una formació de qualitat, l'accés a la cultura i al coneixement i a l'obtenció de l'èxit educatiu. Un èxit educatiu que –d'acord amb les capacitats, aptituds i preferències de cadascú– ha de ser patrimoni de tothom.

Paral·lelament, la societat catalana ha de fer front als nous reptes derivats de l'actual crisi econòmica que, al seu torn, plantegen noves exigències al sistema educatiu.

El nou marc competencial que en matèria educativa estableix l'Estatut, juntament amb la Llei d'educació aprovada l'1 de juliol de 2009 pel Parlament de Catalunya, permeten desplegar polítiques que, ben orientades, defineixin un sistema educatiu propi i amb major capacitat per respondre als nous reptes educatius i socials del present. Aquest nou marc normatiu no hauria estat possible sense la ferma voluntat política d'Esquerra per impulsar el debat que culminà, el març de 2006, en la signatura del Pacte Nacional per a l'Educació ni amb la fermesa palesada per ERC en el debat parlamentari de la Llei d'educació de Catalunya. S'han introduït els canvis legals i estructurals que precisava l'educació catalana perquè pugui afrontar amb majors garanties d'èxit els reptes plantejats després d'un llarg període de paràlisi de governs conservadors.

Propostes

Per un Projecte Educatiu de País que consolidi un sistema educatiu propi i de qualitat

Aconseguir una bona educació per a tothom requereix destacar el paper central que ocupen les famílies i les escoles i instituts, així com la responsabilitat que hi té el conjunt de la societat. En conseqüència, cal mantenir vius l'esperit i els continguts del Pacte Nacional per a l'Educació i assegurar que el desplegament de la Llei d'educació garanteixi amb fermesa els principis d'igualtat, equitat, excel·lència i cohesió social, en el marc d'un projecte de país i de construcció nacional.

L'educació requereix de polítiques diverses capaces d'actuar sobre els diferents aspectes que s'hi relacionen (alumnat, professorat, famílies, centres, territoris, formació inicial, educació formal i no formal, administració educativa...). Aquestes polítiques específiques, per tal que siguin efectives, precisen d'un full de ruta que assenyalï els objectius generals que es pretenen aconseguir, de manera que puguem disposar d'un marc general de referència. Aquest marc de referència és el que anomenem Projecte Educatiu de País. Projecte que, per la seva pròpia naturalesa, s'ha de construir a través de la participació, el diàleg, la complicitat i el compromís del conjunt d'institucions i agents socials. Cal, doncs, que el Projecte Educatiu s'inscriuï en un marc de construcció nacional, que impliqui tota la societat catalana i que, en conseqüència, la projecti cap a un futur de benestar i que potencii la cohesió social a través del progrés individual i col·lectiu de tota la ciutadania.

Amb el procés de construcció d'un Projecte Educatiu de País, Esquerra vol donar continuïtat al treball i als compromisos expressats en el Pacte Nacional per a l'Educació, fent que el desplegament normatiu de la Llei d'educació permeti consolidar un sistema educatiu propi. És per això que continuarem impulsant la millora de l'escola pública i, alhora, potenciant el Servei Educatiu de Catalunya com l'àmbit de concurrència dels centres públics i dels centres concertats en la prestació del servei públic educatiu que garanteixi una bona educació de qualitat per a tothom i que faci efectiva la igualtat d'oportunitats.

Per a Esquerra, avançar en la direcció que es proposa en aquest programa implica reconèixer que l'educació i la formació són una prioritat del país i, per tant, ho ha de ser del Govern. És per això que cal incrementar progressivament el pressupost d'Educació fins arribar al 6% del PIB, de manera que ens situem en la mitjana de despesa pública en educació dels països europeus.

La formació al llarg de la vida, una eina de futur

Fins ara, el sistema educatiu tradicional es basava en el concepte d'estudiar durant uns quants anys per tal de treballar tota la vida. Ara, el paradigma ha canviat, de manera que la continuïtat en l'activitat laboral exigeix haver d'estudiar tota la vida. La millora dels nivells educatius i formatius dels ciutadans i ciutadanes al llarg de la vida és una exigència de futur que, a més a més, aporta un valor afegit al desenvolupament social i econòmic del país.

L'actual crisi econòmica, entre d'altres qüestions, ha comportat un notable increment de la demanda de formació que no sempre s'ha satisfet com calia. Aquest fet està posant de manifest la importància que està adquirint i que tindrà en el futur la formació al llarg de la vida. La formació professional en les seves diverses modalitats, l'aprenentatge d'idiomes o l'adquisició i millora de les competències digitals, entre les més destacades, són percebudes per importants sectors de la població com una oportunitat i unes eines necessàries per situar-se i mantenir-se en un mercat de treball canviant.

L'avenç de la societat del coneixement i la creixent internacionalització de l'economia converteixen la formació al llarg de la vida en una necessitat de primer ordre. Així ho reconeixen la mateixa Comissió Europea i diversos acords de les Conferències Internacionals de la UNESCO que consideren que aquest aprenentatge ha de tenir en compte, tant l'educació formal o reglada com la no formal i la informal. Per a Esquerra, cal garantir que el conjunt de la població pugui accedir a una formació professional diversificada i de qualitat, elevar el coneixement de llengües estrangeres i estendre l'ús de les TIC entre el conjunt de la població.

La formació professional, per a les necessitats del país

Per a Esquerra, s'imposa avançar cap a un model català de Formació professional que tingui en compte el marc europeu de referència, així com les necessitats formatives derivades del nostre sistema educatiu i del nostre model productiu. El desplegament de la Llei d'educació de Catalunya ha de significar la universalització dels Cicles Formatius de Grau Mitjà (CFGM), dels Programes de Qualificació Professional Inicial (PQPI) i l'ampliació de l'oferta dels Cicles Formatius de Grau Superior (CFGS) i de l'aprenentatge d'idiomes. Cal, doncs, fer una acurada planificació de l'oferta, equilibrada i contextualitzada territorialment, a través d'una estructura modular, amb horaris adaptats, que alterni la formació a l'escola i a l'empresa i que aprofiti les potencialitats de les noves tecnologies, de tal manera que s'asseguri que cap persona en quedi excloua. Així mateix, cal avançar cap a un model català de formació professional que integri adequadament la formació inicial, la formació ocupacional i la formació contínua.

D'altra banda, el context europeu ofereix un conjunt d'oportunitats de millora de la nostra formació professional. Entre aquestes, Esquerra proposa potenciar la formació del professorat amb estades a les empreses i potenciar la mobilitat de l'alumnat fent pràctiques a l'estranger, ampliant la participació en els programes europeus i establint acords amb altres països per a la formació i l'intercanvi. Cal, també, que el Departament d'Educació estableixi acords amb les universitats per facilitar la continuïtat dels estudis des dels Cicles Formatius de Grau Superior. Així mateix, Esquerra proposa una adequació i una actualització

dels equipaments i les infraestructures dels centres, amb un pressupost específic, que s'ha d'acompanyar amb mesures que afavoreixin la transferència tecnològica en els centres integrats com a suport a les empreses.

Cal elaborar, a més, un mapa d'aprenentatge per a persones adultes per tal de garantir l'accés a una oferta formativa pública, transversal, variada i flexible, territorialment equilibrada i amb la col·laboració dels ajuntaments. Esquerra proposa que els centres de formació de persones adultes esdevinguin també centres de suport a l'Institut Obert de Catalunya (IOC) per tal d'aprofitar les potencialitats d'Internet. Cal avançar, també, en la creació de punts d'informació, orientació i assessorament que permetin recollir les necessitats de formació existents, així com informar i assessorar les persones que ho demanin dels recursos formatius existents al territori.

Igualment, cal avançar el mapa d'Escoles Oficials d'Idiomes, de manera que es puguin establir les necessitats formatives i fer una oferta suficient i territorialment equilibrada.

Polítiques de suport a les famílies i a la seva implicació en l'educació.

L'educació comença i té la base, fonamentalment, en l'àmbit familiar. Un Govern preocupat per l'educació, doncs, ha d'impulsar mesures concretes que permetin a les famílies assumir cabalment el seu paper educatiu i ha de garantir una bona coordinació dels diferents serveis que els donen suport. Per això en les polítiques de suport a les famílies que impulsa Esquerra l'educació hi té un lloc destacat. De fet, Esquerra promou que la Secretaria de Polítiques Familiars tingui una clara projecció educativa, amb l'objectiu d'integrar el conjunt de polítiques sectorials de suport a les famílies dins d'un projecte coherent.

D'altra banda, la institució escolar fa una funció social que va més enllà de la formació acadèmica de l'alumnat. Cal tenir en compte les necessitats de les famílies i fer compatibles els requeriments laborals amb l'acollida dels nens i nenes als centres educatius. Per això Esquerra proposa que els centres obrin des de l'1 de setembre fins al 31 de juliol, fent possible que ofereixin activitats educatives de lleure. L'organització d'aquestes activitats aniria a càrrec dels ajuntaments i dels serveis governamentals d'infància, joventut i famílies. Esquerra proposa, a més, que el Govern de la Generalitat asseguri el finançament adequat d'aquest tipus d'activitats. Ens comprometem, també, a impulsar les mesures acordades al Pacte Nacional per a l'Educació, especialment aquelles relatives als ajuts per a les activitats extraescolars.

Ahora, Esquerra exigeix al govern de l'Estat el traspàs immediat de beques i ajuts amb la finalitat de millorar els ajuts que atenen la plena igualtat en les condicions d'escolarització, com ara els ajuts de menjador escolar, per a l'adquisició de material didàctic i informàtic o el programa de reutilització de llibres de text. Des d'Esquerra impulsarem programes per facilitar i normalitzar l'ús de les tecnologies de la informació entre l'alumnat i les seves famílies i, al mateix temps, que les llars socialment més febles puguin accedir a les connexions de xarxa.

Cada cop és més evident que cal avançar en la compaginació de la vida laboral, social i familiar, com ho demostra el fet que des de diferents sectors socials i econòmics s'han fet propostes per acomodar els horaris laborals, socials i escolars, per fer-los més racionals i equiparables al nostre entorn europeu. Igualment i des del punt de vista del rendiment de l'alumnat, és convenient racionalitzar la durada dels períodes lectius i combinar-los amb períodes de descans. Esquerra proposa revisar l'actual calendari escolar i impulsar que el Govern entri a fons en el debat sobre els horaris escolars i els horaris socials i laborals, amb la finalitat de fer compatibles la màxima eficiència educativa i les necessitats de les famílies amb la cura i dedicació als seus fills i filles.

Pel que fa al desplegament de la Llei d'educació, la carta de compromís educatiu és un instrument de primer ordre per tal que les famílies i els centres facin un treball educatiu complementari i es reforcin mútuament. Sens dubte, aquest compromís mutu entre les famílies i l'escola és un factor imprescindible per garantir l'èxit educatiu de l'alumnat i la millora del servei que presten els centres docents.

Les associacions de mares i pares d'alumnes (AMPA) són una peça fonamental dins la comunitat educativa. Caldrà continuar treballant per donar suport específic a les escoles de mares i pares i, alhora, reforçar l'acció tutorial dels centres envers les famílies. Per a Esquerra, és necessari que se'ls atribueixi un paper destacat en la millora del sistema educatiu. Les AMPA no poden ser vistes des de l'Administració com unes entitats que es limiten a gestionar uns recursos i a organitzar determinades activitats en els centres escolars. Cal que el Govern estableixi nous canals d'interlocució amb les AMPA i que doni continuïtat als compromisos contrets en el Pacte Nacional per a l'Educació en el sentit de potenciar-ne la creació dins de cada centre educatiu i consolidar les diverses Federacions d'AMPA existents a Catalunya.

Polítiques de suport als centres educatius des de l'entorn

En el nou context social de Catalunya fa cada cop més evident la necessitat que els centres educatius i el professorat comptin amb el suport de les famílies, però també amb el suport de l'entorn. Cal reforçar els vincles de l'entorn amb les escoles i els instituts, de manera que el treball educatiu dels centres es vegi reforçat i complementat pel lloc on pertanyen. Els plans educatius d'entorn promoguts pel Departament d'Educació aporten una experiència molt positiva tant des del punt de vista educatiu com de descentralització i coordinació dels recursos existents en un territori.

La Llei d'educació de Catalunya fa una aposta per les zones educatives com a instrument de coordinació efectiva dels recursos del territori. Esquerra les configurarà de manera que reforcin una gestió de proximitat del Departament d'Educació i com a punt de connexió amb la gestió dels ajuntaments. No poden ser una estructura administrativa més i encara menys superposada a l'actual.

La seva posada en marxa ha d'aprofitar i actualitzar les funcions dels i les professionals de la Inspecció Educativa i dels Serveis Educatius en la línia de l'experiència de treball en xarxa i comunitari que han aportat els plans educatius d'entorn. Eficàcia, eficiència i treball amb uns objectius territorials clars i amb una bona dosi de lideratge compartit han de definir aquesta coordinació de zona. En definitiva, han de permetre visualitzar un impuls a les polítiques educatives orientades a la millora de resultats educatius i de la cohesió social, mitjançant el treball en xarxa i la complicitat dels agents educatius que intervenen a la zona i des d'una gestió i coordinació eficient dels recursos i dels serveis públics.

Aquest suport als centres ha d'incloure l'ampliació i millora dels serveis d'atenció a la infància i al jovent, especialment aquells relacionats amb la detecció primerenca. Concretament, cal ampliar i millorar els serveis sanitaris (CSMIJ) i educatius (EAP), així com millorar els serveis socials que depenen de la DGAIA i dels ajuntaments.

El servei públic educatiu: qualitat, equitat, excel·lència i cohesió social

Una de les finalitats bàsiques del Servei Educatiu de Catalunya és aconseguir una educació de qualitat per a tothom, fent del sistema educatiu un factor clau en la construcció de la cohesió social i en l'extensió i la consolidació de la llengua catalana com a llengua de relació en un context social plurilingüe i intercultural.

La qualitat d'un sistema educatiu, a l'entendre d'Esquerra, es mesura per la capacitat d'aquest d'aconseguir l'èxit educatiu de tot l'alumnat sense cap mena de discriminació tant pel que fa a l'accés a una plaça escolar com a les condicions d'escolarització i als resultats. Tots els centres que integren el Servei Educatiu de Catalunya —públics i concertats— han d'assumir l'escolarització equilibrada de tot l'alumnat, participar activament en l'assoliment dels objectius generals que fixa la Llei d'educació de Catalunya i garantir la gratuïtat dels ensenyaments. Els centres privats que mitjançant el concert formen part del Servei Educatiu de Catalunya han d'assumir aquest compromís. Per a Esquerra, cal assegurar que els centres concertats puguin entomar aquest repte i, al mateix temps, poder situar fora del Servei Educatiu de Catalunya aquells altres centres privats que sota múltiples pretextos no compleixen amb les exigències que comporta el concert educatiu. Així mateix, el Departament d'Educació ha de reforçar el paper de les comissions de garan-

ties d'admissió que potencii les seves funcions, especialment pel que fa a la distribució adequada i equilibrada de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu entre tots els centres del seu territori i d'aquesta manera assegurar l'òptima escolarització de tot l'alumnat.

D'acord amb la LEC i amb el Pacte Nacional per a l'Educació, Esquerra donarà un impuls significatiu als contractes programa amb els centres concertats que assumeixen majors quotes de coresponsabilitat en l'escolarització de tot tipus d'alumnat, de manera que els centres puguin rebre els recursos necessaris per garantir la gratuïtat de l'escolarització.

La inclusió escolar forma part dels principis rectors del nostre sistema educatiu, consegüentment la Llei d'educació de Catalunya exigeix a tots els centres del Servei Educatiu el compromís amb el foment de la pràctica de la inclusió pedagògica. Per reforçar aquest compromís, Esquerra proposa millorar les condicions d'escolarització de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu, entre les quals hem de destacar l'establiment de protocols de detecció primerenca d'aquestes necessitats, la millora i ampliació del servei que presten els Equips d'Atenció Psicopedagògica, la millora dels mecanismes de coordinació entre els diferents serveis de suport educatiu existents, així com una millora general dels recursos per tal d'incorporar als serveis educatius i als centres d'altres perfils professionals.

També, i amb l'objectiu de millorar els resultats del nostre alumnat, Esquerra potenciarà l'autonomia dels centres. Per la seva importància, aquest concepte va ser un dels eixos del Pacte Nacional per a l'Educació i s'ha regulat en la Llei d'educació, ara li caldrà una gestió efectiva. Volem fer possible que escoles i instituts disposin de la màxima autonomia pedagògica i de gestió dels seus recursos, inclosos els recursos humans. Volem que cada centre —sota el lideratge dels equips directius i amb la participació de les AMPA— pugui concretar un projecte educatiu propi capaç de donar resposta a les seves necessitats. Tot això implica una mirada diferent de l'administració envers els centres, desplaçant la capacitat de decisió als propis centres ja que són aquests els que millor poden avaluar la seva situació i establir les seves prioritats. Els centres han de comptar amb la plena confiança de l'administració, que ha de garantir-los la suficiència dels recursos per desplegar el seu projecte educatiu, en un context de compromís entre els centres i l'administració per la millora educativa expressat en acords concrets, mesurables i avaluables. Cal, doncs, fer possible centres excel·lents, és a dir, amb un alt grau d'autonomia pedagògica i de gestió dels seus recursos i, també, amb un alt grau de compromís amb el Projecte Educatiu de País. Escoles i instituts que puguin esdevenir centres de referència de bones pràctiques educatives i que puguin col·laborar amb les universitats catalanes en la formació inicial del professorat.

El suport a l'autonomia dels centres ha de ser compatible amb el suport a aquells centres en situacions precàries i amb baixos resultats, de manera que rebin l'ajuda i els recursos necessaris per redreçar la situació.

Hem d'insistir també en reforçar el paper dels equips directius. L'impuls de centres educatius autònoms i amb capacitat per definir projectes propis comporta que aquests comptin amb uns equips directius compromesos amb la comunitat escolar. Aquesta és, entre d'altres, una característica comuna als sistemes educatius europeus amb millors resultats. Pel que fa al desplegament de la Llei d'educació en relació a la direcció dels centres públics, Esquerra potenciarà equips directius amb una bona capacitat de gestió i, al mateix temps, amb una alta capacitat de lideratge compartit que facin possible consolidar equips docents compromesos amb el projecte educatiu del centre. Cal, doncs, un major reconeixement de les direccions i dotar-les de majors atribucions, de manera que puguin liderar el canvi i fer viable l'autonomia.

En un context d'autonomia d'escoles i instituts, l'avaluació dels centres i de tots els agents educatius, inclosa la mateixa administració, és una eina fonamental per a la millora del conjunt del sistema. La Llei d'educació de Catalunya ha creat l'Agència d'Avaluació i Prospectiva de l'Educació que caldrà posar en funcionament i potenciar. Ens comprometem, per tant, a mantenir un sistema de control de resultats que tingui en compte el context, els recursos i els processos emprats pels centres, serveis educatius i inspecció d'educació, així com la pròpia administració.

Cal que l'administració i, específicament, l'Agència d'Avaluació facilitin als centres els instruments per avaluar la seva pràctica educativa i els resultats obtinguts. Així mateix, caldria espaiar les avaluacions generals en el sistema, ja que signifiquen un esforç important als centres. És fonamental que els centres educatius i la mateixa administració educativa puguin reflexionar sobre els seus resultats per tal d'analitzar-ne les causes i fer els canvis de millora necessaris. Amb presses i sense reflexió l'avaluació esdevé només un tràmit administratiu i una dada per a la premsa sense cap incidència real en la millora dels centres.

Ens comprometem, per tant, a utilitzar les avaluacions com un instrument de suport als centres en aquells aspectes que s'hagi comprovat que cal millorar. L'OCDE en el seu informe ha destacat la importància, en els països amb resultats més òptims, del suport que reben els centres. Per tant, enfoquem l'avaluació com un sistema de detecció comuna de problemes concrets i de compromís comú amb els centres, per tal de superar-los a través d'un treball conjunt dels centres i la pròpia administració.

Per tal d'aconseguir la millora de la qualitat del sistema educatiu, hem de vetllar perquè l'alumnat de les nostres escoles i instituts millori els seus resultats, que els centres educatius impulsin, alhora, l'excel·lència i l'equitat. Ara bé, quan parlem de resultats no podem limitar-los a l'àmbit estrictament acadèmic, sinó que cal considerar el conjunt de resultats educatius, molt més amplis i que inclouen aspectes tals com l'adquisició de competències bàsiques o la cohesió social. Esquerra impulsarà aquells projectes d'innovació de caràcter transversal, especialment aquells relacionats amb la diversitat, la igualtat de gènere i la resolució de conflictes.

Des del punt de vista de la qualitat, cal avançar en la millora de la tutoria, el seguiment i l'orientació escolar individual de l'alumnat. També, cal reconèixer la necessitat d'establir mecanismes d'assessorament i orientació educatives adreçats a les famílies. Esquerra impulsarà la creació de serveis d'orientació educativa adreçats a l'alumnat i a les seves famílies, en el marc d'una política de treball conjunt i de cooperació amb els centres i els ajuntaments.

Pel que fa a l'excel·lència educativa, cal potenciar l'interès de l'alumnat pels estudis humanístics i per la formació tècnica i científica i, al mateix temps, oferir ajuts específics per aquell alumnat que mostra més interès, capacitat i/o obté els millors resultats.

Esquerra també impulsarà la creació de sinergies entre els instituts i els centres de formació professional amb el món de l'empresa i les universitats.

Potenciar i consolidar la llengua catalana com a eix vertebrador d'un projecte plurilingüe

L'escola catalana ha fet i fa molt bona feina en relació a l'ensenyament i l'aprenentatge de la nostra llengua en contextos difícils. La integració a la Unió Europea, juntament amb l'allau migratòria dels darrers anys i els processos d'internacionalització plantegen al sistema educatiu nous reptes. La creació de les aules d'acollida, l'adaptació de les metodologies d'immersió lingüística a un context multilingüe creixent i els plans educatius d'entorn han estat algunes de les mesures adoptades en el marc del Pla per la Llengua, la Interculturalitat i la Cohesió social (LIC) per oferir recursos específics als centres educatius. Cal, però, una exigència de millora permanent i, alhora, dotar els centres dels recursos necessaris perquè puguin contribuir decisivament a la consolidació de la llengua catalana com a llengua de relació comuna habitual entre tota la ciutadania.

Tot i els innegables avenços aconseguits, cal reconèixer que encara hi ha bosses d'alumnat que finalitzen la seva escolaritat obligatòria sense haver aconseguit una plena competència en llengua catalana. Aquest fet suposa un problema important en el nostre sistema educatiu. Cal estendre la immersió lingüística a totes les etapes educatives obligatòries i assegurar l'ús de la llengua catalana, especialment a la secundària, com a llengua vehicular de l'ensenyament. És necessari, també, potenciar l'oferta de cursos d'aprenentatge de la llengua catalana que fan els Centres de Formació de persones adultes, coordinant l'oferta amb els Centres de Normalització Lingüística.

Per a Esquerra aquest objectiu és plenament compatible amb un bon domini del castellà i amb el domini creixent de l'anglès com a llengües imprescindibles, juntament amb una obertura i actitud positives cap a totes les llengües de l'entorn —des del francès fins al xinès— com a complement necessari a una ciutadania arrelada al país i oberta al món. Per això Esquerra impulsarà, amb caràcter experimental, la inclusió de l'aprenentatge d'altres llengües dins els plans d'estudis vigents. Igualment, promourà els intercanvis i les estades de formació d'estudiants i professorat amb d'altres països de l'entorn europeu per tal de facilitar aquests aprenentatges, així com la incorporació d'un major nombre d'auxiliars de conversa en els centres educatius.

El professorat, imprescindible protagonista de la millora educativa

Per a Esquerra, la millora educativa no té lloc als despatxos de les administracions sinó als centres. És necessari reconèixer, doncs, que l'assoliment de millores concretes es produeix en els propis centres escolars i que són el professorat, les famílies i l'alumnat els qui comparteixen el compromís de fer possible que escoles i instituts ofereixin una educació de qualitat per a tothom. I és en aquest context de centre que el professorat esdevé una peça imprescindible en el procés formatiu i en l'èxit educatiu del seu alumnat.

Un país que no reconeix i valora la feina quotidiana dels seus i les seves professionals de l'educació és un país condemnat al fracàs. Cal, doncs, que el professorat sigui reconegut socialment i laboralment i degudament qualificat professionalment, en un context de compromís de la professió docent amb els reptes que té plantejats la societat catalana. Les polítiques relatives als centres i, més específicament, al professorat, han de comptar amb la seva participació i compromís i amb el reconeixement explícit de l'administració i de la societat. Esquerra proposa que l'administració catalana defineixi una política global de recursos humans amb relació a les persones professionals de l'educació coherent i estructurada. Així, Esquerra proposa que la formació inicial i permanent, la selecció del professorat, els diferents incentius i el desenvolupament de la carrera professional formin part d'una política integrada i global de recursos humans, alhora coherent i estimulante, sota la responsabilitat d'una única unitat orgànica del Departament d'Educació. També, i dins d'aquesta política integrada, cal dignificar la feina quotidiana del professorat en aspectes com ara els espais de treball individual i col·lectiu i de relació amb les famílies i l'alumnat.

L'experiència de diversos països del nostre entorn determina que una bona escola, una escola de qualitat, necessita comptar inexcusablement amb uns bons i unes bones professionals, és a dir, amb un professorat que disposi d'una bona formació inicial, ben qualificada i contrastada. Cal canviar en profunditat els sistemes d'accés als estudis adreçats a la docència i, d'acord amb les previsions de l'Espai Europeu d'Educació Superior, millorar la formació inicial del professorat, tant des del punt de vista dels aprenentatges teòrics —que incorporin l'ús de les TAC i la competència en una llengua estrangera, entre d'altres— com de les pràctiques als centres docents. Per a Esquerra, cal articular una selecció específica per a l'accés a la formació inicial dels mestres i les mestres que superi les mancances actuals —en funció exclusivament de criteris d'oferta i demanda de places universitàries— i estableixi uns criteris d'admissió específics tal com es fa actualment per accedir a determinats estudis superiors. Des d'aquest punt de vista, cal aspirar a atraure a la professió docent els millors estudiants de secundària i universitaris i universitàries que comptin, a més, amb bones habilitats socials i un interès clar per al treball en l'àmbit de l'educació. Al mateix temps, cal determinar aquells centres amb bones pràctiques educatives contrastades per tal que, en col·laboració amb les universitats o el món empresarial segons el cas, esdevinguin centres formadors de futurs i futures professionals de l'educació.

En el marc de la política global de recursos humans que proposa Esquerra, també és necessari millorar l'accés a la funció pública docent per tal que els sistemes de selecció garanteixin la idoneïtat per a la docència de les persones aspirants.

Tradicionalment, el professorat de Catalunya ha destacat per la seva implicació i pel seu esforç per innovar metodologies i continguts, amb una voluntat de millora constant de l'acció educativa dels centres. No obstant això, no s'han articular polítiques que partint del reconeixement de la feina feta li donessin un impuls

i suposessin el desplegament d'una promoció professional engrescadora i estimulante. Esquerra proposa superar aquesta situació. El desplegament de la Llei d'educació de Catalunya ha de permetre establir el mecanisme de desenvolupament professional que valorin especialment la dedicació, el compromís i l'esforç de les persones professionals de l'educació.

La voluntat de millora constant del sistema educatiu que expressem a través d'aquest programa restaria incompleta sense atendre adequadament la formació permanent del conjunt de professionals de l'educació. Al nostre entendre, cal aprofundir en la formació en els centres, vinculada estretament als respectius projectes educatius i necessitats de formació específiques. Al mateix temps, cal establir mecanismes per avaluar l'impacte de la formació rebuda en les pràctiques concretes a l'aula i en la millora dels centres educatius i del seu alumnat.

D'altra banda, la situació de crisi recomana impulsar un acord amb la representació del professorat — amb un caràcter excepcional i limitat en el temps — que garanteixi els actuals nivells de qualitat educativa i, alhora, permeti disminuir la pressió d'increment que les plantilles hauran d'experimentar en els propers anys. En aquest sentit, es poden trobar fórmules com la jubilació a partir dels 60 anys combinades amb una dedicació parcial a activitats de suport a la docència o a la formació i tutorització del professorat novell. Així mateix, caldria aprofitar l'experiència de diversos països que han potenciat el voluntariat de persones jubilades que reverteixen els seus coneixements i la seva experiència a l'escola. També caldrà situar com una prioritat, tot i que ara resulta difícil establir en quin moment sortirem de la crisi, la recuperació progressiva de la reducció salarial dels treballadors de l'educació tant del sector públic com del privat.

Una administració educativa al servei del Projecte Educatiu del País

L'administració educativa tradicionalment ha tingut un pes molt important — i en molts casos excessiu — dins del nostre sistema educatiu, centrant la seva atenció en els aspectes de gestió i renunciant a exercir un veritable lideratge educatiu. És a cada escola i a cada institut on el sistema educatiu actua dia a dia, on hi conflueixen un alumnat i un professorat concrets, amb unes famílies determinades i amb un entorn singular. És, doncs, als centres on es plantegen els reptes i on es donen les oportunitats de millora. Per tant, des de l'administració educativa s'ha d'afavorir que despleguin tot el seu potencial i fer-los confiança. En aquest sentit, Esquerra es compromet a introduir canvis profunds en l'estructura de l'administració educativa, modernitzant-la i posant-la al servei de les escoles i instituts, per tal que aquests ocupin el lloc central que els correspon.

Per fer-ho possible cal avançar cap a una administració educativa professionalitzada, menys burocràtica i més eficaç. L'administració ha de ser conscient que els canvis educatius, perquè tinguin efectes reals, sempre s'han de planificar a mitjà i llarg termini i han d'oferir als centres i al professorat un entorn al màxim d'estable. Dit d'una altra manera, quan l'administració defineix projectes bàsics de millora educativa, cal que aquests incorporin els passos necessaris per arribar-hi i, al mateix temps, siguin sostenibles al llarg dels anys. Cal planificar amb detall i superar el model actual en què l'administració defineix idees potents i desconsidera el procés de com implantar-les.

Cal, també, aprimar les estructures de comandament del Departament d'Educació i una descentralització profunda de l'administració educativa, que doti d'una major autonomia els serveis territorials del Departament d'Educació.

Paral·lelament, cal avançar en la coresponsabilitat amb els ajuntaments, bo i impulsant polítiques de proximitat que comptin amb el compromís dels ajuntaments, alineats amb un Projecte Educatiu de País que ells també hauran col·laborat a definir i concretar. Igualment, cal oferir el suport del Departament d'Educació a determinades iniciatives educatives dels ajuntaments, específicament pel que fa a les escoles de música i dansa municipals.

Recuperar la il·lusió per millorar el present i construir el futur de l'escola catalana

Amb el conjunt de propostes contingudes en aquest programa, Esquerra vol oferir un projecte engrescador que ajudi a posar les nostres escoles i instituts en un camí de millora. Tot això, a partir de dues premisses: primera, la millora que necessita el nostre sistema educatiu només serà possible amb la participació i les propostes de tothom i, segona, la plena convicció que això no només és necessari sinó que és possible. El projecte de construcció nacional no serà complet sense una bona educació per a tothom. Des d'Esquerra volem recollir, així, la molt llarga i rica tradició innovadora en el terreny de l'educació. Una ciutadania ben formada és un repte i una aspiració —ho ha estat en el passat i també en l'actualitat— i, al mateix temps, una sòlida garantia per tal d'assegurar, en un moment de crisi com l'actual, el benestar i el progrés de les persones i fer un país més just, de persones responsables i capaces de decidir.

SALUT

Esquerra defensa un model sanitari públic universal, equitatiu, de qualitat i gratuït en tot allò que és essencial; que garanteixi el dret a la salut dels seus ciutadans i ciutadanes, ja que considera la protecció de la salut una prioritat nacional bàsica. S'ha de fer de tal manera que es situï la ciutadania i les seves necessitats en el centre del sistema sanitari i a la vegada procurar una més gran satisfacció dels i les professionals que hi treballen.

Cal garantir un sistema de salut integral, equitatiu, transparent, pròxim i sostenible. Que garanteixi la cohesió social a Catalunya, evitant discriminacions socials o territorials, i que continuï essent una eina cabdal de justícia social i peça clau de l'estat del benestar. Garantint, doncs, la sostenibilitat pressupostària del sistema nacional de salut, corregint ineficiències i a la vegada invertint una major dotació pressupostària.

El model sanitari a Catalunya necessita canvis importants que garanteixin la seva viabilitat i la seva qualitat, aplicant reformes en la sanitat pública catalana per tal de preservar-la i millorar-la. Cal una línia d'ajustament del model català als nous valors socials i al nou context sanitari.

Creiem necessari una nova Llei de salut de Catalunya, una nova llei de la sanitat catalana que doni pas a un sistema nacional de salut català, perquè des d'Esquerra entenem que Catalunya necessita un model sanitari propi, que garanteixi la viabilitat i la consolidació del sistema sanitari públic català arrelat a la nostra realitat nacional, sense interferències harmonitzadores per part dels governs espanyols de torn i amb la mirada posada en una positiva coordinació amb la resta de sistemes sanitaris europeus.

Continuem reclamant un Pacte Nacional de Salut, amb la participació de les entitats del sector, la ciutadania i la representació dels partits polítics catalans que faci possible els canvis en el sistema sanitari català de forma majoritària i consensuada. Un pacte nacional per a la salut on participin les diferents opcions polítiques catalanes, els agents del sector, les persones professionals i la ciutadania, per tal de garantir la seva continuïtat i millora.

Des d'Esquerra seguim defensant que el nostre país tingui una sanitat pública ben finançada i ben gestionada amb transparència des dels poders públics i en què la ciutadania i les persones professionals participin en el seu disseny, per tal que sigui un model adaptat a la realitat de Catalunya i del qual tothom es pugui sentir co-responsable i satisfet.

Una peça cabdal per al sistema és la transparència en el seu funcionament, que ho sigui per a tots i a tots els nivells. En resum: garantir la transparència en la gestió dels recursos esmerçats en la sanitat pública.

La sanitat pública i la sanitat privada han de col·laborar i relacionar-se també amb total transparència i que no es produeixin situacions confuses que generen mútua desconfiança.

Esquerra creiem que cal incrementar la despesa en sanitat per tal de garantir la sostenibilitat financera del sistema, millorant la gestió dels recursos disponibles destinats a atendre més i millor a la població; fent que la gestió sigui més eficient i racional, evitant malbarataments.

Durant aquests set anys de govern catalanista i d'esquerres, el pressupost de Salut ha crescut, de tal manera que podem dir que en aquests darrers anys hi ha hagut augments continuats en la despesa en sanitat pública. Actualment es destinen 1.250 € anuals en salut per cada ciutadà/ciutadana, la qual cosa ha suposat un increment del 45,3% respecte al 2003.

Tot i la important millora, encara estem lluny dels objectius. L'insuficient finançament de la sanitat pública a Catalunya (i a l'estat) es pot veure molt clarament quan es fan comparacions internacionals del pes de la despesa sanitària pública sobre el PIB. Per això cal equiparar progressivament els nivells de despesa pública sanitària als de la resta de països europeus de la UE-15.

Volem millorar el finançament per aplicar polítiques i actuacions que optimitzin els serveis de què disposem, donar servei a la ciutadania i millorar la satisfacció dels professionals i les professionals que el serveixen, amb especial increment de la dotació pressupostària dedicada a l'atenció primària i a la salut pública. Cal l'esforç pressupostari, també, per assolir la reducció progressiva de les desigualtats en matèria sanitària i impulsar, de forma decidida, accions a favor de la recerca en l'àmbit biomèdic, essencials per tal de dotar al país d'un sector econòmic capdavanter i generador d'un alt valor afegit.

En definitiva, fer la transició del model actual a un nou model sanitari català de qualitat, equitat i eficiència, que genera riquesa i cohesiona l'actual societat del benestar. Que fomenti la seva sostenibilitat, evitant ineficiències, racionalitzant la seva accessibilitat, no limitant-la, preservant la seva equitat. A la vegada, impulsar la coresponsabilització individual com un mecanisme d'ajuda per a la pervivència del model, racionalitzant la demanda, revisar el catàleg de prestacions buscant el més adequat a les necessitats actuals i millorar les condicions de treball dels i les professionals de la nostra sanitat

Una sanitat pública que ha de tenir el suport d'un finançament just i suficient, realista amb les característiques i volum de població actuals. Una sanitat que pugui ser un dels pilars del país de qualitat que volem.

Cap a un nou sistema nacional de salut (SNS)

- Basat en els principis d'equitat i universalitat de l'assistència sanitària, per tal que les prestacions sanitàries siguin accessibles a tota la ciutadania.
- Nascut a partir d'un Pacte Nacional de Salut.
- Aquest nou SNS ha d'implantar una nova organització del sistema i del funcionament del model sanitari, amb un engranatge més integrat i resolutiu per poder donar una millor resposta.
- Cal que sigui transparent en el seu funcionament per a tots i a tots els nivells:
  - Transparència en la gestió dels recursos esmerçats en la sanitat pública.
  - La sanitat pública i la sanitat privada han de col·laborar i relacionar-se amb total transparència.
  - Transparència en l'assignació i la despesa que es realitza en les partides per a les proves intermèdies diagnòstiques i del transport sanitari, i en la contractació d'empreses i serveis externs.
  - Transparència en la contractació dels i les professionals de tots els àmbits i en els mèrits dels nomenaments dels càrrecs de gestió.
  - Transparència en les llistes d'espera, permetent que la ciutadania i les persones professionals coneguin les dades actualitzades i l'espera real en cada prova diagnòstica, en les visites a especialistes i en les intervencions quirúrgiques.
- Impuls de l'Agència d'Informació, Avaluació i Qualitat en salut, que entre altres funcions sigui un registre públic actualitzat dels contractes i centres assistencials amb finançament públic, per tal de garantir la transparència en la contractació de serveis.

- Fomentant l'equitat territorial a partir de la descentralització i la definició de xarxes d'atenció coordinades. L'SNS arriba a tot el territori.
- Amb un nou catàleg de prestacions que cobreix el sistema sanitari públic en funció a les necessitats reals actuals. Garantint les prestacions amb efectivitat demostrada, ampliant-lo en els àmbits bàsics que no cobreixi i limitant les incorporacions de noves prestacions fins que no hagin demostrat la seva efectivitat a través d'agències d'avaluació sanitàries.
- Amb el català com a idioma propi del sistema sanitari català. S'establiran les polítiques adients per facilitar la comunicació lingüística idònia entre els elements del sistema sanitari i la persona atesa, independentment del seu origen.
- Els ciutadans i ciutadanes com a subjectes informats coresponsables en la seva salut i en la correcta utilització dels recursos sanitaris.
- Caldrà instaurar mesures de moderació de la demanda, que no afectin l'equitat d'accés als serveis sanitaris públics.
- Un sistema que donarà resposta a l'evolució dels requeriments de la ciutadania i de la societat, discriminant els diferents tipus de necessitats segons les seves respectives complexitats:
  1. El progressiu envelliment i les seves conseqüències quant a l'increment de la pluripatologia i l'augment de la cronicitat.
  2. Abordatge en el àmbit de la infància i de l'adolescència dels temes específics assistencials i preventius.
  3. Atenció a les necessitats de la població nouvinguda, considerant la seva diversitat cultural que s'expressa en la diversitat de valors i necessitats.
  4. Cal introduir noves estratègies en el capítol de l'usuari/usuària aplicant plans de formació i competència (a l'estil del Regne Unit en el que es denomina «pacient expert»).
- L'SNS fomentarà que els i les professionals puguin accedir a una retribució digna, a una única carrera professional dins el sistema públic i a una formació continuada de qualitat.
- Potenciarà la participació ciutadana a través dels Consells de Salut.
- L'SNS és solidari a nivell internacional, ajudant a la formació dels i les professionals de salut dels països en vies de desenvolupament perquè exerceixin al seu territori en les millors condicions i s'estableixin relacions bilaterals d'informació i coneixements que beneficiaran les dues parts.
- Fomentarà el camp de la cooperació en salut internacional, reordenant l'oferta sorgida de les pròpies persones professionals de la salut i la societat civil, sent cabdal la coordinació entre tots els organismes involucrats. És un àmbit que ens ha d'enorgullir com a nació amb voluntat de projectar-se al món.

El finançament de l'SNS

L'SNS necessita un finançament estable, de creixement progressiu i sostenible. S'han d'aprofitar al màxim les possibilitats de finançament sanitari derivades del nou Estatut que va pactar a la baixa CiU; encara que ja sabem que són clarament insuficients.

Esquerra defensa que el finançament sanitari ha de venir a través dels impostos directes proporcionals (IRPF) i no d'impostos indirectes no progressius.

Cal augmentar la despesa sanitària fins assolir en els propers quatre anys el percentatge de la mitjana del PIB destinat en sanitat pública en els països de la UE 15.

L'SNS és un element generador i redistribuidor de riquesa, que assigna inversions i crea i manté llocs de treball, alguns d'ells d'alt valor afegit. A més, està present a tot Catalunya i és un element que ajuda a fixar la població al seu territori.

Per al càlcul correcte de les necessitats de finançament de la sanitat catalana, caldrà tenir presents criteris específics del nostre país: les característiques específiques de la població catalana, l'envelliment, els fluxos

de població nouvinguda, l'atenció a las persones desplaçades d'altres CA i de països europeus en ser un país de destinació turística, les variacions de població flotant, els centres d'excel·lència, la capacitat investigadora i la inversió que s'hi destina i la inflació diferencial, per tal de poder assolir un finançament que es correspongui amb les necessitats de Catalunya.

Propostes

- Reduir l'excés de burocratització del sistema, cal gastar els diners en els i les pacients i no en burocràcia.
- Elaborar uns pressupostos reals, ajustats a la despesa i als seus increments previsibles, i gestionar millor els recursos, d'una manera més eficient que eviti malbarataments.
- Millorar els concerts amb proveïdors exigint la transparència dels contractes, amb una avaluació de costos i resultats.
- Continuar la reforma de l'actual ICS per tal de convertir-lo en un instrument de gestió àgil i responsable dins del Sistema Nacional de Salut, defensant amb fermesa l'ICS com una entitat única amb oposició frontal a qualsevol intent de desmembrar-lo.
- Farem avaluació continuada de la qualitat i s'acreditaran de forma objectiva centres i professionals.
- Desplegarem l'Agència de Salut Pública de Catalunya.
- Comptar amb serveis propis especialitzats en casos de catàstrofes naturals o humanitàries que el govern català pugui decidir mobilitzar.
- Reclamar les competències per a:
  - La planificació de la formació i de les necessitats dels i les professionals de la sanitat.
  - L'adequació de les plantilles dels i les professionals sanitaris des de Catalunya. La Generalitat ha de poder decidir sobre els currículums formatius i sobre el nombre de professionals que s'han de formar anualment, amb una oficina de planificació i estudi, amb comissions d'especialitats i d'altres professions vinculades amb salut.

Cap a una cultura de la salut

- Potenciar al màxim la salut pública i les seves eines de promoció de la salut, prevenció de la malaltia, protecció de la salut i la vigilància epidemiològica. En aquest sentit, crear l'Agència de Salut Pública de Catalunya, en aplicació de la Llei de salut pública aprovada per unanimitat l'octubre del 2009, per tal que pugui desenvolupar programes eficients de promoció de la salut i de millora de la qualitat de vida dels ciutadans i les ciutadanes de Catalunya.
- Detectar i difondre informació sobre les tendències en els hàbits de la població que resultin en efectes negatius per a la salut.
- Potenciar les conductes saludables i de prevenció de la malaltia, especialment en el cas de malalties cardíaques, del càncer i malalties característiques en la població envellida.
- Fomentar la cultura del manteniment de la salut a través de l'alimentació i l'activitat física i mental adaptats als diferents grups de població.
- Impulsar polítiques de prevenció de l'obesitat infanto-juvenil i trastorns alimentaris
- Seguirem apostant per les polítiques de formació, sensibilització i prevenció sobre els riscos derivats del consum de drogues.
- Es continuarà desenvolupant el Llibre Blanc de prevenció de Catalunya, així com el pla Estratègic transversal que se'n deriva i que implica els diferents departaments del Govern de la Generalitat per tal de fer efectives les accions coordinades que planteja i multiplicar-ne els resultats. Caldrà impulsar un pla d'acció que prioritzi per als propers anys els objectius a assolir així com els indicadors que permebran avaluar-ne els resultats.
- Continuarem fomentant la participació de la indústria de l'oci en la definició, execució i avaluació de les intervencions en l'àmbit de la salut pública.
- Unificació dels sistemes d'informació i accés a través de la targeta sanitària.
- Farem campanyes de difusió i programes de formació en nutrició equilibrada, lligats al foment de la nostra cuina tradicional, fent incidència en els aliments propis de la dieta mediterrània i els que són as-

sequibles i de qualitat per ser del país.

- Mantindrem una especial vigilància pel que fa a la informació i prevenció de la sida. Generalitzarem la prescripció de teràpies de xoc a possibles persones infectades de VIH a tots els centres de la xarxa pública així com l'extensió dels tests de detecció ràpida del VIH.
- Vetllarem pel control de la malaltia als centres penitenciaris així com per l'intercanvi de xeringues.
- Desenvoluparem el decret de teràpies naturals per tal d'evitar-ne l'intrusisme i les males pràctiques, proporcionarem la informació necessària sobre les teràpies naturals disponibles i les seves aplicacions en base a la seva efectivitat demostrada.
- Fomentarem i mantindrem el Programa salut-escola als IES com un àmbit prioritari i bàsic en la promoció de la salut i com a element de difusió d'hàbits saludables de vida.
- Fomentarem la responsabilització de l'usuari i l'usuària, en el manteniment i cura de la seva salut, en la demanda i en l'acte assistencial i també en les decisions que es prenen a nivell organitzatiu, d'accessibilitat o de gestió fomentant la seva participació.

Cap a la qualitat i l'eficiència del sistema sanitari

- Potenciem la coordinació i l'accessibilitat entre dispositius de diferent nivell per tal d'aconseguir millors resultats en l'atenció i tractament de la ciutadania.
- Promourem la desconcentració de les estructures sanitàries i afavorirem la participació de les entitats locals en la gestió sanitària.
- Elaborarem la llei de prestacions sanitàries de Catalunya, creant un catàleg de prestacions que incorpori gradualment elements bàsics com la planificació familiar coberta pel sistema, la salut bucodental, les pròtesis auditives i la correcció visual.

Atenció Primària

Per a Esquerra, l'AP ha de ser la porta d'entrada al sistema sanitari i l'instrument resolutiu de les patologies més habituals entre la població catalana.

- Adequar les plantilles a les necessitats reals de la societat catalana tenint en compte l'augment de la població i els canvis demogràfics que es venen produint els últims anys, per tal de disminuir la càrrega assistencial i facilitar més temps d'atenció per a cada pacient i reduir les esperes.
- Potenciar que els equips d'atenció primària tinguin major capacitat tecnològica resolutiva i autonomia en la gestió dels i les pacients, temps de visita i de capacitat per influir en els fluxos d'accés als hospitals.
- Potenciar l'ús de les TIC de manera que millorin la qualitat del treball dels i les professionals amb la informació integrada i compartida de la història clínica; unificant la història clínica personal, garantint la màxima confidencialitat de la informació continguda i l'accés de la persona implicada al coneixement de la seva situació.
- Impulsar l'autonomia de gestió i l'autogestió dels centres de primària pels propis professionals, fomentant-ne una participació més activa en l'organització i gestió dels Centres d'Assistència Primària (CAP).
- Ser contraris a l'adjudicació de la gestió de les Àrees Bàsiques de Salut (ABS) i dels CAP de titularitat pública a entitats privades amb finalitat de lucre.
- Racionalitzar la retribució per objectius, donant més importància a la capacitat de resolució amb qualitat assistencial.
- Adaptar els horaris dels CAP per a una millor compatibilitat amb els horaris laborals de les famílies.
- Millorar la formació continuada dels i les professionals del sector, actualitzant-la i adequant-la a les necessitats a que s'enfronten diàriament.
- Impulsar el «contínuum assistencial», millorant la coordinació entre els centres d'atenció primària i l'hospital de referència i la resta dels dispositius assistencials i logístics que configuren l'atenció a la salut de la ciutadania.
- Reforçar les funcions dels Centres de Dia i dels Hospitals de Dia per incrementar la seva capacitat de resolució i afavorir el manteniment de la ciutadania amb malaltia o necessitats específiques d'atenció integrada al màxim amb el seu ambient habitual.

- Reduir al màxim els temps d'accessibilitat a les proves diagnòstiques i als especialistes amb especial incidència en les patologies que suposen un risc vital.
- Continuar impulsant l'elaboració i revisió de protocols dels processos assistencials d'acord les evidències científiques i en relació a les capacitats pressupostàries del país.
- Promoure una participació més activa de totes les persones professionals de la sanitat d'AP en el repartiment de les cargues de treball, fent que siguin més resolutives i reduint al màxim les tasques burocràtiques dels i les professionals assistencials.

Farmàcia

- Impulsar mesures per racionalitzar la despesa farmacèutica:
  - Aplicar la recepta electrònica a tot el territori.
  - Instaurar la pràctica farmacèutica de receptar les dosis de fàrmacs per unitats.
  - Impulsar amb més abast la prescripció de genèrics.
  - Afavorir els genèrics fabricats a Catalunya i etiquetats en català.
  - Limitar la publicitat sobre fàrmacs i informar dels riscos de l'automedicació.
  - Establir preus de referència estables finançats pel sistema públic, i incloure tan sols els fàrmacs de demostrada eficàcia terapèutica que millorin els ja existents.

Atenció hospitalària

Cal millorar la seva organització interna, assignar dotacions pressupostàries suficients, impulsar la seva capacitat resolutiva i el seu potencial investigador. Per fer-ho s'ha d'afavorir la participació dels i les professionals assistencials en la gestió dels centres i impulsar la reducció de les llistes d'espera, prioritzant les patologies que poden suposar un risc vital, les més greus i més habituals.

- Elaborar un llistat d'intervencions prioritàries i un pla per a reduir les llistes d'espera.
- Tendir a disminuir les llistes d'espera quirúrgiques i de proves diagnòstiques com a mínim en un terç, avançant el màxim en aquest camp.
- Proposar reformes en el sistema d'accés a les urgències per aconseguir una disminució en l'espera a l'atenció de primer contacte.
- Elaborar un pla estratègic d'inversions que permeti la creació de nous equipaments en zones deficitàries, aconseguint l'equitat territorial a Catalunya en el dret a la salut.
- Definir una línia específica perquè els hospitals puguin incorporar en un procés continuat les innovacions tecnològiques en l'àmbit assistencial, amb especial èmfasi en les àrees de diagnòstic i terapèutica.
- Impulsar que els i les professionals dels centres hospitalaris públics tinguin una única carrera professional dins el sistema públic, els mateixos criteris retributius i una formació continuada de qualitat.
- Unificar la gestió dels sistema hospitalari públic.

Transport sanitari

- Garantir el transport urgent i les emergències sanitàries amb equitat territorial, fixant uns objectius de temps màxim de resposta i transport equiparables als dels països amb rendes similars a la de Catalunya.
- Aplicar el Mapa sanitari, donant a conèixer la distribució en el territori dels recursos, la seva operativitat i la seva utilització.
- Incrementar els recursos propis en l'assistència i transport urgent i reordenació del transport no urgent.

Salut mental

- Desplegar el pla director de salut mental i addiccions i elaborar el pla interdepartamental (salut, acció social, treball, educació, justícia).

- Cal dotar dels recursos necessaris les polítiques de salut mental per fer possible una Xarxa única en l'atenció de Salut mental, sectoritzada, coordinada i interdisciplinària i integrada per equips de professionals amb un criteri homogeni d'intervenció i en equips interdisciplinaris.
- Racionalitzar la demanda i reordenar la seva cartera de prestacions, promovent l'atenció comunitària amb estructures intermèdies
- Posar l'accent a la prevenció, integrant els tractaments psiquiàtrics i psicològics en l'atenció primària i en tot el camp de la salut, actuant també en els àmbits escolar i laboral.
- Promoure les estructures de rehabilitació, potenciant la integració laboral i l'accés a l'habitatge, incrementant els recursos destinats a la rehabilitació i reintegració a la vida quotidiana de les persones amb malalties mentals.
- Establir programes específics de suport a les famílies.
- Contemplar i resoldre les problemàtiques laborals dels i les professionals.
- Impulsar un model de salut mental comunitari i alternatiu als models que han imperat fins ara fent especial èmfasi en la coordinació i articulació amb altres agents socials i laborals.

Noves tecnologies

Promoure la incorporació de les noves tecnologies en els diferents àmbits i nivells assistencials en tot el territori del país, promovent la utilització de les TIC (tecnologies d'informació i comunicacions) per agilitzar i millorar la relació entre els ciutadans, sigui quin sigui el seu lloc de residència i el sistema de salut (tràmits, cites, informació) i entre els propis professionals les eines telemàtiques per a les consultes.

Innovació i recerca biomèdica

L'activitat mèdica va lligada, implícitament, amb l'activitat investigadora. Investigar per conèixer millor les malalties i poder oferir a les persones millors solucions als seus problemes de salut. L'activitat mèdica gaudeix d'un altíssim grau de tecnificació, però, que també implica un alt grau d'inversió per part de les administracions, de cara a poder estar al dia i poder oferir a la seva ciutadania els millors processos i els més adients.

Cal, doncs, treure profit de tota aquesta massa crítica professional, que redundarà clarament en un increment de recursos i una millora del nostre sistema sanitari.

- Apoderar els Instituts de Recerca Biomèdics i els i les professionals de la salut perquè puguin portar a terme una tasca clarament innovadora i que els sigui reconeguda.
- Impulsar decididament el i la professional de l'Investigació Biomèdica, capaç de generar un coneixement bàsic, altament especialitzat però sempre cercant la transversalitat amb els i les professionals de la sanitat, de cara a poder fer un jaç innovador de llarga evolució.
- Crear una oficina de valoració de projectes oberta a tots els professionals i les professionals de la sanitat (investigadors/investigadores, metges/metgesses, infermeria, personal tècnic, auxiliars, personal administratiu), capaces de captar una idea i transformar-la en un producte, ja sigui una patent, un *spin off* o un producte que pugui servir per a la xarxa sanitària catalana.
- Crear una estructura que doni suport a la persona innovadora, que l'assessori legalment, que l'acompanyi en la recerca de capital.
- Continuar la tasca de suport al Centre de Medicina Regenerativa de Barcelona (CMRB)
- Consolidarem la carrera professional de l'investigador/a, establint un nombre adient d'investigadors en un calendari progressiu.
- Promourem la connexió dels hospitals i altres dispositius assistencials de l'anella científica (CESCA).
- Desenvoluparem el Centre de Recerca en Epidemiologia (CREAL).
- Impulsarem l'Institut de Biotecnologia de Catalunya (IBEC).
- Incrementar les dotacions econòmiques per impulsar, promoure i desenvolupar la recerca i la formació d'investigadors i investigadores en l'àmbit de l'Atenció Primària (per exemple Fundació Jordi Gol i Gurina, de l'ICS).
- Continuar el desenvolupament de la Bioregió.

Cooperació en salut internacional

Esquerra proposa en aquest camp:

- Una definició consensuada entre el màxim de forces polítiques i les institucions sanitàries involucrades sobre el paper que Catalunya pot exercir en matèria de cooperació internacional en salut.
- Una Comissió Interdepartamental o la potenciació d'alguna de les institucions governamentals ja existents que tingui per objectius prioritaris:
  - La creació d'un directori que unifiqui el conjunt d'ofertes públiques i privades a les quals els i les professionals de la sanitat interessats puguin accedir.
  - La coordinació entre tots els organismes involucrats.
  - La selecció de l'oferta en els països prioritzats en funció de la capacitat de millorar els aspectes organitzatius i les habilitats i coneixements dels i les professionals de la sanitat autòctons i, a la vegada, de la capacitat dels i les nostres professionals de la salut de beneficiar-se d'una cooperació que defugui els obsolets esquemes estrictament assistencials.
- La selecció de la demanda dels nostres professionals de la salut en funció d'uns barems objectius que valorin els aspectes personals i professionals dels aspirants per a esdevenir personal sanitari cooperador.
- La coordinació amb les entitats encarregades de definir els currículums docents dels nostres professionals de la salut, en vistes a incorporar les rotacions internacionals en la formació de postgrau dels nostres professionals sanitaris.
- La implicació de les autoritats acadèmiques pertinents de les nostres Facultats de les Ciències de la Salut en les decisions que en el terreny de la cooperació internacional el país vagi prenent amb l'objectiu d'adaptar la formació de pregrau a unes polítiques de cooperació que poden tenir una incidència directa en el posterior desenvolupament professional de l'alumnat.

En definitiva, des d'Esquerra creiem que Catalunya és un país de referència en el procés que condueix a l'anomenada «globalització», també en matèria sanitària, i que hem de tenir la capacitat d'entomar el repte amb la màxima seriositat organitzativa i amb la voluntat de ser presents entre el conjunt de les nacions que, amb Estat o encara sense, estan en disposició d'aportar noves iniciatives en favor d'un desitjable model equitatiu global en l'accés a la salut.

POLÍTIQUES D'IMMIGRACIÓ

Acollir i integrar des de la pròpia identitat

Els processos migratoris continuen sent una de les expressions més visibles de les desigualtats socials globals; en l'actualitat són en gran part conseqüència directa del procés creixent de globalització d'un sol model econòmic. Fruit d'això, en els darrers deu anys, la immigració ha crescut de forma constant i esdevé una realitat i un fet estructural. L'anàlisi general de la immigració com a fenomen social, però continua distorsionada. El fenomen de la irregularitat, molt important en els primers moments de la onada immigratòria present, avui en dia ja pràcticament ha desaparegut. Avui, és el reagrupament familiar la que ens ha portat més persones novingudes, sobre tot joves i dones i això implica fer un gran esforç per poder facilitar el seu accés al mercat de treball, i a les xarxes de convivència social de les localitats on han anat a viure. Alhora, cal combatre les iniciatives empresarials que es basen en l'economia submergida i en la competència deslleial, i per això treballem per disposar dels mitjans i de les competències que ens ho han de permetre.

Alhora, és constatable la progressiva estabilització dels nous catalans i les noves catalanes provinents de diferents àrees i cultures i la seva voluntat de permanència i de participació. Aquest fenomen no és nou, i s'ha produït en totes les onades migratòries que han anat conformant el nostre país i per tant s'ha d'en-

carar des de la normalitat històrica i la responsabilitat cívica i democràtica que un partit republicà com Esquerra sempre ha defensat. La participació social i política de la nova ciutadania és un fet més que un repte i per tant s'ha de potenciar amb mesures que facilitin aquesta voluntat i relliguin el país des de bon inici.

Acció de govern

Esquerra, des del Govern, ha dut a terme polítiques d'impuls en la cohesió entre les noves i velles ciutadanes, de manera responsable amb el conjunt de la societat, encarant de manera serena les necessitats socials que processos migratoris de magnituds com les actuals generen, i iniciant processos d'eradicació de les greus mancances socials que els anys de governs conservadors van provocar en la societat catalana.

De l'acció duta a terme des de les àrees de Govern que ha assumit Esquerra, en destaquen:

- Integració a l'escola. Creació de les aules d'acollida adreçades a l'alumnat estranger en el moment d'incorporar-se al sistema educatiu per tal d'esmoreir els possibles efectes negatius que comporta la trobada de sistemes educatius i lingüístics diferents.
- Inversió en polítiques públiques d'acollida i integració. Creació de més de 70 programes d'acollida i integració amb dotació pressupostària específica (el 2005 de 104,6 M€ i 2006 de 145 M€) i polítiques i recursos de suport a la Llei de barris en barris degradats amb alta concentració de persones nouvingudes.
- Aposta pel paper actiu del municipis en polítiques ciutadanes. Esquerra va aconseguir que els pressupostos de l'Estat del 2005, per primera vegada, traspassessin un fons econòmic per a fer polítiques d'acollida i integració des dels governs autònoms i els municipis. Els municipis amb una major presència de nova població estrangera resident es van dotar de recursos i ara s'han desenvolupat més de cent plans locals de ciutadania i immigració amb la creació d'oficines d'acollida locals a tot el territori (per al 2005 13,5 M d€; per al 2006 16 M€ en nous ajuts per al món local). En total, s'han multiplicat per 16 els recursos que es traspassaven al món local en els anteriors governs de la Generalitat.
- L'augment de places d'acolliment lingüístic. Esquerra està convençuda que el fet de conèixer la llengua catalana és un element d'integració i d'incorporació a la societat catalana en el seu conjunt. Per això, s'ha impulsat i finançat l'ensenyament de la llengua catalana per a totes les persones que no coneixen la nostra llengua, tant a través de la xarxa oficial com mitjançant entitats i associacions d'immigrants.
- Divulgació i control des de l'Agència Catalana del Consum entre els comerços regentats per persones immigrades extracomunitàries que no complien la legislació vigent (horaris, etc.) i disseny de polítiques de formació laboral i lingüística per als treballadors i treballadores de serveis des del Departament de Comerç, Consum i Turisme.
- Polítiques de cooperació al desenvolupament prioritzant Marroc i Amèrica del Sud i creació d'àrees d'aterratge comercial a través del COPCA al Marroc i a Romania.
- Defensa en l'assumpció governamental de competències administratives en immigració, parcialment recollides en el text del nou Estatut, per reforçar el criteri que els fluxos migratoris ha de poder ser limitats per tal de dissenyar polítiques socials i econòmiques pròpies. Iniciatives normatives i de col·laboració per a la regulació de fluxos de persones immigrants (aportacions al darrer reglament de desplegament de la Llei estatal d'estrangeria). Esquerra defensa que l'arribada de població estrangera a Catalunya s'ha de dur a terme amb previsió i mitjançant accions d'anticipació a l'aparició de possibles mancances socials i desigualtats.
- Impuls al Pla d'ajut al retorn. El 2004 ja es va dotar pressupostàriament per atorgar ajuts directes a les persones que van sol·licitar el pla, sis anys després de l'entrada en vigor de la Llei 18/1996 de 27 de desembre, de relacions amb les comunitats de l'exterior.

Esquerra ha defensat, en la seva acció de Govern, que les polítiques d'acollida no són un afer exclusiu de les administracions, i que cal tenir en compte el parer i implicació de la població i del teixit associatiu.

Esquerra, com a partit de progrés, ha considerat en la seva obra de Govern la política d'immigració com a transversal; per això en aquest mateix programa algunes propostes específiques en matèria d'immigració es recullen en altres eixos dels drets de la ciutadania: educació i cultura, entre d'altres.

Les persones de Catalunya, els catalans i les catalanes, acabats d'arribar o de velles nissagues assentades al territori, continuem patint el greuge que representa la balança fiscal negativa derivada del model econòmic de l'Estat, que no té en compte l'increment constant de població catalana en els darrers anys, ni l'impacte positiu que això significa en les aportacions a la seguretat social. Aquest creixement econòmic, del qual ens en podríem beneficiar socialment, hauria d'estar revertint en la consolidació del model català d'estat del benestar, model que Esquerra defensa històricament, i del qual, paradoxalment, ens allunyem a base de l'increment de les desigualtats socials, derivades en bona part d'una mala aplicació per part de l'Estat del principi de solidaritat.

Tot això es tradueix, també, en l'aparició de concentracions desproporcionades de persones immigrades en determinats barris i pobles, la qual cosa comporta també la concentració d'alumnat en escoles, una ocupació desigual de l'espai públic i la transformació accelerada del teixit comercial; l'aparició de segments de població amb problemes d'exclusió social s'agreuja.

Aquesta realitat ha estat afrontada per Esquerra des del Govern, per falta del canvi necessari en el finançament de la Generalitat, amb polítiques globals de prevenció social i rehabilitació de barris, entre altres. Polítiques que tot just han començat i que cal continuar reforçant i avaluant-ne l'aplicació.

Malgrat l'esforç que s'ha dut a terme des del Govern, en Educació, Benestar i Família o Comerç, no ha estat possible evitar l'existència de sectors socials importants que pateixen serioses mancances i amb els quals cal seguir treballant.

En el coneixement de la llengua com element de participació social, Esquerra ha fet un bon treball, coherent amb la tasca de garantia de drets i deures, incrementant l'oferta formativa i iniciant l'adaptació de les estructures educatives públiques a aquesta realitat.

Esquerra ha donat un impuls important en l'enfocament dels processos migratoris amb la redacció i posada en marxa del Pla de ciutadania i immigració 2005—2008, amb la proposta d'un concepte coherent de ciutadania que avança cap a la igualtat de drets i deures de tots els catalans i catalanes, amb independència de la nacionalitat i de les situacions jurídiques personals, dins els límits competencials actuals.

Una població diversa, complexa, conscient de la seva condició de persones lliures, cívica, que assumeixi els valors de la fraternitat, la igualtat i la llibertat, de la laïcitat, és l'objectiu d'Esquerra en la seva activitat política de partit i en la seva participació en el Govern.

Principis d'actuació des d'una òptica solidària i de país

Tenir més veu en les polítiques estatals d'estrangeria i immigració i impulsar el concepte de ciutadania pel davant del de nacionalitat.

Incidir en les polítiques d'estrangeria, en la gestió dels fluxos migratoris, aconseguir els canvis normatius i legislatius necessaris que fomentin un model de població incloent, just i realista. Que l'Estat faci efectives les seves obligacions respecte l'Estatut i que la Generalitat fixi els criteris d'acreditació per a l'arrelament, així com per a la concessió de la nacionalitat i que tots els recursos estatals dedicats a polítiques d'immigració es transfereixin a les comunitats autònomes perquè puguin desplegar les seves polítiques específiques.

Cal reforçar l'acció a l'exterior, la Generalitat de Catalunya ha de tenir punts de contacte a les àrees del món d'on provenen els fluxos migratoris. Una política d'immigració i d'integració requereix una aproximació més directa a les realitats d'origen, i una interrelació més forta. Polítiques estructurals com la cooperació per promoure el desenvolupament han de continuar sent plantejades i executades amb fermesa, com s'està fent. Només els estats, o països amb vocació d'estat com el que volem i dissenyem, amb visió estratègica, són capaços d'abordar serenament les conjuntures.

El flux migratori que pot arribar al nostre país ha de poder ser també decidit, amb criteris comuns europeus, des de la Generalitat de Catalunya en col·laboració amb l'administració local. I advoquem perquè l'Administració general de l'Estat delegui responsabilitats transferint algunes de les seves funcions, mitjançant lleis orgàniques de delegació, i mantingui la participació en la suficiència financera de les noves competències de la Generalitat en matèria d'acollida i d'integració segons el pes demogràfic de la immigració a cada territori. Els ajuntaments i la Generalitat de Catalunya han hagut d'actuar a través dels seus serveis i pressupostos, sense l'empara d'un sistema competencial, que va ser definit l'any 1978 per a una realitat social molt diferent de l'actual. A més de la utilització de les possibilitats de l'article 150 de la Constitució, i amb respecte als límits del seu Títol VIII, seria necessari abordar els canvis legislatius que reflecteixin la realitat del nou repartiment de responsabilitats.

Identitat és acollir. Diversitat és oportunitat i creixement. Cohesionar és esdevenir societat

Conjuntament decidim construir un país més lliure

Des de esquerra volem mostrar i demostrar que existeix un altre model d'integració, de cohesió social, que existeix un model d'interculturalitat, basat en el respecte en primer lloc a la societat d'acollida donant eines per conèixer el nostre país, la nostra història, la nostra cultura, la nostra realitat com a nació. Ens referim a una cohesió social basada en oportunitats, en informació, en comunicació horitzontal, la trasmició dels valors faràn el voler entendre, comprendre i estimar la nació catalana.

Tenim la Llei d'Acollida, també de igual valor i importància el Pacte Nacional per a la Immigració. Aquest Pacte ha de ser l'instrument per a dur a terme una bona gestió integral i transversal del fet migratori a Catalunya. El podem dividir, bàsicament en tres parts: el que parla de fluxos migratoris i mercat de treball, el de l'adaptació dels serveis públics a una societat diversa i, finalment la integració en una cultura pública comuna, l'eix que ha d'ajudar, tant a que les persones nouvingudes se sentin membres de la societat catalana, com a que la població autòctona tingui una percepció positiva vers les persones nouvingudes. Aquesta idea de cultura pública comuna ha de ser l'espai compartit de comunicació, convivència, de reconeixement i de participació de la nostra societat diversa, diferenciada, per tal que la nació catalana continuï sent el referent de tota la població que viu i treballa a Catalunya. Per tal d'aconseguir la integració dins d'aquesta cultura comuna es plantegen diverses reptes:

1. Fomentar la participació a la vida pública
2. Fer del català la llengua pública comuna
3. Conviure en la pluralitat religiosa i de creences
4. Assegurar la igualtat d'oportunitats entre homes i dones i incloure la perspectiva de gènere.
5. Reforçar les polítiques adreçades a la infància, la joventut, la gent gran i les famílies.

En definitiva,

La Catalunya que volem

- Uns Països Catalans on tots i totes esdevinguem ciutadans i ciutadanes de primera.
- Una cultura catalana feta de les aportacions de totes i tots. Fomentar la idea d'interculturalitat com a comportament basat en l'empatia, el respecte entre cultures i en la descoberta mútua.
- On el català sigui la llengua de cohesió social, fomentar la llengua catalana com a llengua d'oportunitats i dret social, valor afegit que obre portes a la cohesió social.
- Una societat que sàpiga aprofitar el capital social de les persones nouvingudes. Per exemple, agilitzant les homologacions dels seus estudis.
- Una societat on l'origen no marqui l'estatus.

- Uns Països Catalans on es respectin totes les cultures i totes elles girin entorn d'una cultura pública comuna basada en els valors democràtics i de llibertat, on tothom gaudeixi dels mateixos drets i de les mateixes oportunitats.
- Impulsar la presència i la participació de les persones immigrades en tots els aspectes de la vida social, laboral, cultural i política.
- Integrar sistemàticament la perspectiva de gènere als diferents programes i projectes, així com dissenyar programes específics per als col·lectius de dones migrades que pateixin discriminació múltiple.
- Assegurar la perspectiva de gènere en tots els programes d'inserció laboral.
- Potenciar l'associacionisme mixt i no comunitarista perquè facin de connexió entre la societat d'acollida i la nouvinguda.
- Lluitar contra el racisme i la discriminació, utilitzant qualsevol element divulgatiu que contribueixi a una bona cohesió social.

Propostes

- Desenvoluparem la Llei d'Acollida segons els principis del Pacte nacional per la immigració. En particular vetllarem pel desenvolupament de l'Agència de Migracions de Catalunya i per mantenir els compromisos pressupostaris de la llei.
- Promourem els canvis legislatius necessaris per universalitzar els drets civils i polítics de la ciutadania. Actuarem per tal de garantir el dret a vot de la nova ciutadania. Igualment promourem l'accés a la nacionalitat amb 5 anys de residència ininterrompuda.
- Garantirem que la llengua catalana actui com a llengua d'acollida, la normalitat ha de ser, que en un país on parlem més de 250 llengües, el català ha de ser la llengua vehicular, garantia del enteniment i la cohesió social.
- Fomentarem la formació i extensió dels i les agents d'atenció a la diversitat, potenciant els programes de formació de professionals en l'àmbit.
- Promourem totes les iniciatives per fer que la població nouvinguda tingui accés a l'ensenyança superior, que entri dins de l'imaginari social la diversitat també en la universitat, es de vital importància pel futur comptar amb referents en tot els àmbits sociolaborals: metges/metgesses, ingeniers/ingenieres, mestres, professors/professores, infermers/infermeres, etc.
- Treballarem per estendre programes de codesenvolupament amb els països d'origen de la nova ciutadania.
- Generalitzarem les aules d'acollida i treballarem per garantir espais de benvinguda educativa no discriminatoris.

JUSTÍCIA

L'Administració de Justícia com a servei públic bàsic, àgil, eficaç i de qualitat per a una societat complexa i moderna.

Cal avançar cap a la consolidació d'un autèntic Poder Judicial català mitjançant l'aplicació de polítiques ambiciosos de descentralització i, de forma complementària, també de desconcentració que ens permeti oferir un servei públic àgil, eficaç, més barat i de qualitat, adaptat a les exigències d'una societat que ha de gestionar els conflictes propis de la gran diversitat social, cultural i econòmica que la caracteritza.

Necessitem cossos propis arrelats i coneixedors de la identitat del país, optimitzant així els aspectes organitzatius; implantar progressivament la justícia de proximitat; i adequar la planta i les demarcacions judicials a les necessitats reals del país.

Propostes

Administració de justícia

- Vetllarem perquè el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya esdevingui l'última instància jurisdiccional de tots els processos iniciats a Catalunya, i de tots els recursos que es tramiten en el seu àmbit territorial, tal i com preveu l'article 95 del nou Estatut.
- Vetllarem perquè el Consell de Justícia de Catalunya actui per deconcentració i/o delegació del Consell General del Poder Judicial tal i com preveu l'article 97 del nou Estatut d'Autonomia de Catalunya.
- Impulsarem de les atribucions que el nou Estatut d'Autonomia de Catalunya atribueix al Consell de Justícia de Catalunya en virtut de l'article 98 de l'Estatut.
- Impulsarem el desenvolupament legislatiu així com, la modificació de la Llei Orgànica del Poder Judicial perquè es doni compliment a les previsions de l'Estatut en relació a les atribucions del Consell de Justícia de Catalunya en relació als òrgans de jurisdiccionals situats al territori de Catalunya i en relació a la participació del Consell de Justícia de Catalunya en la designació del President/a del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya i de les Presidències de sala i els de l'audiència provincial, tal i com preveu l'article 98 de l'Estatut.
- Impulsarem les reformes legislatives necessàries per tal que el Consell de Justícia de Catalunya convoqui els concursos per a proveir places vacants de jutges/jutgesses i de magistrats/magistrades a Catalunya, d'acord amb el que preveu l'article 101 de l'Estatut.
- Vetllarem perquè es doni compliment a les competències que l'article 103 de l'Estatut atribueix a la Generalitat en matèria de personal no judicial al servei de l'Administració de Justícia.
- Impulsarem les reformes legislatives necessàries per tal que la Generalitat gestioni els comptes de dipòsit i consignacions judicials i els seus rendiments.
- Vetllarem perquè la Generalitat gestioni, liquidi i recapti la totalitat de les taxes judicials i no només les que estableixi la Generalitat en l'àmbit de les seves competències sobre l'Administració de Justícia tal i com veu actualment l'article 104 de l'Estatut.

Demarcació i planta judicial

- Impulsarem les accions necessàries per tal d'adaptar l'administració de justícia a les necessitats del seu territori, identificades en base al nivell poblacional o al nombre de procediments registrats, en virtut de les facultats de la Generalitat per realitzar modificacions de la planta judicial.
- Impulsarem el traspàs per la via de l'article 150.2 de la Constitució de la facultat per delimitar les demarcacions territorials dels òrgans judicials de Catalunya i de la Planta Judicial.

Millora de l'oficina judicial

- Vetllarem perquè es doni compliment de les competències de la Generalitat en relació a les oficines judicials que preveu l'article 105 de l'Estatut.
- Dotarem de més instruments per millorar la professionalitat de tot el funcionariat al servei de l'Administració de Justícia, per assegurar l'eficàcia en els processos i les resolucions i l'eficiència de la justícia.
- Establirem sistemes de control de qualitat respecte a l'atenció de la ciutadania i del funcionament de la justícia, amb criteris de modernitat, d'eficàcia, eficiència i resultats, així com de tracte al ciutadà i la rapidesa en el tràmit.

Funcionariat judicial català

- Impulsarem les reformes de la Llei Orgànica del Poder Judicial per tal que una llei del Parlament pugui crear cossos de funcionaris i funcionàries al servei de l'Administració de justícia dependents de la Generalitat, en virtut del que estableix l'article 103.3 de l'Estatut.
- Incentivarem l'arrelament del funcionariat per tal d'evitar la mobilitat geogràfica.

Informatització

- Establirem un sistema informàtic que permeti a qualsevol ciutadà o ciutadana consultar, des de qualsevol lloc, l'estat del seu procediment judicial, del tipus que sigui.
- Establirem un sistema informàtic que permeti la interconnexió entre tots els òrgans judicials, per facilitar la relació entre jutjats però també la comunicació amb els operadors jurídics i fer servir formats estandaritzats que garanteixin la compatibilitat amb altres sistemes d'ús estès.
- Crearem un gran portal informàtic de la Justícia de Catalunya, amb tota la informació sobre els òrgans i operadors de la justícia, un banc de dades de totes les sentències de les Audiències Provincials i el TSJC i la legislació vigent.

Accés a les professions jurídiques, torns d'ofici i taxes

- Defensarem la Reformulació de la Llei d'Accés a l'advocacia i a la procuradoria.
- Establirem un ampli període de pràctiques externes i un sistema de beques que garanteixi l'accés a la formació en condicions d'igualtat.
- Defensarem la dignificació dels torns d'ofici, tan pel que fa a la persona justiciable com a la professional, per ordenar els serveis de justícia gratuïta i d'orientació jurídica gratuïta i establirem organismes de control del torn d'ofici, sobre la qualitat de la prestació, la preparació dels i les professionals, la gestió econòmica, per tal de fer-los més eficaç.
- Equipararem gradualment la retribució de la prestació del servei del torn d'ofici i d'assistència jurídica gratuïta als criteris orientadors del Consell de Col·legis d'Advocats de Catalunya previstos per les taxacions de costos.
- Reduirem els costos derivats dels procediments judicials. Implantarem un IVA reduït a minuts professionals, tant d'advocats/es, procuradors/es, perits/es...
- Defensarem el control exclusiu de la gestió, la recaptació i liquidació de les taxes i consignacions judicials.

Justícia de proximitat

- Ampliarem les competències, en aquest camp, previstes al projecte de reforma de la Llei Orgànica del Poder Judicial. No només competències en matèria civil o de faltes penals, sinó també en determinats àmbits de la justícia administrativa, per tal de poder combatre els conflictes derivats del soroll, els comportaments incívics o les obres, ocupacions de l'espai públic i activitats sotmeses a llicència que es duguin a terme sense permís o excedint aquest permís. Competències en sancions administratives de fins a una quantia determinada, llicències d'activitat o d'ocupació de l'espai públic.
- Tal i com estava prevista la justícia de proximitat no tenia cap sentit. Creava uns jutges i unes jutgesses de segona categoria. D'altra banda, amb més recursos a l'actual planta judicial n'hi hauria prou. Si es vol: òrgan no judicial amb eficàcia executiva de les seves resolucions. Els jutjadors i les jutjadores podrien ser advocats/es de reconegut prestigi (anys d'exercici i mèrits), amb accés un concurs-oposició (semblant al desaparegut tercer torn).

Reglamentació de les funcions públiques notarial i registral

- Defensarem l'assumpció per part de la Generalitat de la capacitat normativa relativa al notariat i als registres públics, amb competències executives de planificació i regulació de l'exercici de la professió i la inspecció de les notaries, dels registres, del Registre d'Actes de Darrera Voluntat i dels col·legis professionals respectius, i també l'exercici de la potestat disciplinària sobre el notariat i els registradors i les registradores i sobre llurs col·legis i la resolució dels recursos que corresponguin a l'Administració en matèria de notariat i registres.
- Defensarem que l'establiment de les especialitats aranzelàries que deriven de les particularitats del dret substantiu de Catalunya corresponguin a la Generalitat.
- Defensarem que la propietat dels protocols notarial i dels llibres dels registres de la propietat, de béns mobles, mercantils i civils de Catalunya correspongui a la Generalitat.

- Vetllarem perquè es doni compliment a la previsió de l'article 180 de l'Estatut per assegurar la participació de la Generalitat en els processos de designació de magistrats i magistrades del Tribunal Constitucional i de membres del Consell General del poder Judicial.

Implantació de la normalització lingüística a l'administració de justícia

La ciutadania té el dret d'exigir que els procediments es facin en llengua catalana, per això:

- Farem possible l'ús normal i preferencial del català, amb tots els mitjans necessaris, tant tècnics com personals, que faci possible el principi d'igualtat i el sistema de la doble oficialitat de la llengua.
- Proposarem i defensarem en la modificació dels articles 231 i 34 1 de la Llei Orgànica del Poder Judicial per omplir de contingut la previsió de l'article 102 de l'Estatut per tal que el coneixement de la llengua catalana sigui un requisit de capacitat per exercir a Catalunya per a jutges/ses, magistrats/des, fiscals, secretaris/es, notaris/es, registradors/es, i no un simple mèrit. El personal de l'Administració de justícia, ha d'acreditar el mateix coneixement del català que el funcionariat de la Generalitat de categoria anàloga. D'aquesta manera es faran efectius els drets dels usuaris i les usuàries de l'Administració de Justícia reconeguts en els articles 32 i 33 de l'Estatut.
- Defensarem el reconeixement, en l'àmbit de la justícia, de la identitat aranesa, tal i com es preveu i reconeix en els articles 6.5 36 del nou Estatut.
- Donarem prestigi a la llengua catalana en l'àmbit jurídic i facilitarem l'exercici de l'advocacia en català.
- Facilitarem els mitjans per tal de tenir legislació en català, anotada i comentada, manuals i doctrina de referència i reculls de jurisprudència traduïts al català, i l'assegurament de la seva difusió i distribució entre l'advocacia.
- Implantarem el programa de traducció automàtica català–castellà i de correcció ortogràfica de domini públic.
- Assegurarem la formació en dret lingüístic i llengua catalana per a tots els operadors jurídics, formació dissenyada per a tots els nivells de coneixement.

Violència masclista i protecció de les víctimes de la violència masclista

Mitjançant una bateria d'accions administratives, legislatives i governamentals i l'establiment dels corresponents protocols, hem d'oferir a les víctimes d'aquesta mena de violència un marc que les empari, les ajudi a superar les seqüeles de les agressions i garanteixi una prevenció adient.

PROPOSTES

- Proposarem el seguiment i l'avaluació de les iniciatives de protecció de les víctimes de la violència masclista.
- Desenvoluparem la Llei dels drets de les dones per a l'eradicació de la violència masclista.
- Trencarem les invisibilitzacions i discriminacions que pateixen les dones i reconixerem i avançarem en garanties respecte el seu dret bàsic a viure sense cap de les manifestacions de la violència masclista.
- Garantirem mesures integrals respecte a la prevenció, sensibilització, atenció, assistència, protecció, recuperació i reparació de la violència patida.
- Establirem estructures de coordinació i col·laboració entre els organismes públics intervinents, i entre els organismes públics i els organismes privats intervinents.
- Defensem la cooperació interdepartamental i interinstitucional, per tal de poder organitzar les respostes des dels diferents àmbits d'intervenció.
- Protecció de les víctimes de la violència familiar.

Estratègies en política penitenciària

Objectius generals i mesures a desenvolupar (o Pla d'acció)

- Afavorir la resocialització de les persones condemnades i la reeducació en justícia juvenil.

- Control de la implementació dels nous equipaments penitenciaris, exigint-ne el compliment dels terminis establerts.
- Orientar el sistema motivacional de la població reclusa a una dimensió més social i eficient: la formació acadèmica, la capacitat professional i l'accés al treball productiu com eines principals de reinserció.
- Implicació dels diferents agents socials i administracions, i la coordinació necessària per la seva intervenció.
- Garantir el ple desenvolupament de l'organització i capacitat executiva del model penitenciari català, remarcant-hi la identitat pròpia respecte l'estatal.
- Racionalitzar els recursos a l'abast de l'administració penitenciària: millorar la gestió dels recursos humans i mantenir els estàndards de seguretat requerits per la custòdia encomanada

PROPOSTES

- Potenciar les mesures alternatives a l'ingrés a presó (MAP), treballar el consens amb l'administració de justícia per tal de facilitar-ne l'accés i qualitat suficient en les prestacions.
- Escurçar l'estada efectiva a presó, fins assolir mitjana europea, aprofitant totes les possibilitats legals del Codi Penal vigent (des del procediment d'expulsió fins l'avançament de llibertat condicional o indult particular davant pronòstics favorables de tractament).
- Fomentar nivells de coordinació suficient amb Justícia Juvenil i amb la xarxa de centres que, per la nova Llei del Menor, han acollit els nois i noies compresos entre els 16 i els 18, per tal de treballar la intervenció necessària o tractament personalitzat més adequat en el supòsit d'ingrés d'aquests en establiments penals d'adults.
- Prioritzar la construcció dels nous equipaments programats per tal de minimitzar els efectes nocius de la massificació sobre el tractament penitenciari. En aquest sentit, vetllarem pel desenvolupament progressiu de l'acord de govern de 2004 sobre el Pla d'Equipaments Penitenciaris.
- Fer efectiva la substitució d'equipaments obsolets (deslocalització de l'actual ubicació de la Model a la Zona Franca), a més de mantenir el criteri actual de redistribució territorial amb la construcció de nous centres penitenciaris a les demarcacions de Tarragona (El Catllar) i Lleida (Els Plans).
- Acompanyar aquest augment d'equipaments amb la creació d'una comissió tècnica especialitzada en el control objectiu de qualitat d'aquests. Davant les disfuncions darrerament observades, resultaria aconsellable una auditoria periòdica i externa sobre el manteniment més adequat sobre les tecnologies i/o mecanismes de nova generació vinculats a la seguretat en els nous centres. El criteri de supervisió hauria de ser previ i continu, en cap cas vincular-se en exclusiva a qui adjudica l'obra final.
- Redefinir els programes específics de tractament, que s'hauran d'aplicar d'una forma reial i continuada durant tot el procés de compliment de la pena. Identificar internament tipologies delictives d'un pronòstic alt de perillositat i de possibilitat de reincidència per adaptar-ne tractament específic i minimitzar conflictivitat projectada a altres interns i al mateix personal penitenciari.
- Superar els antics sistemes d'intervenció conductual i motivacional, afegint-hi criteris més possibilistes (més socials que individuals), i concretament el SAM, un mètode més administratiu que de tractament i intervenció que no ha generat una dinàmica de expectativa real vers les persones internes.
- Prestar atenció i intervenció especial sobre la població estrangera reclosa, facilitant el seu procés d'adaptació i integració cultural. Incloent-hi els tràmits de repatriació voluntària.
- Introduir els programes de suport i seguiment post-penitenciari, especialment en el compliment de condemna al medi obert. Incorporant una anàlisi dels indicadors de qualitat assistencial i del mapa de recursos en medi obert, del número de places, la seva distribució i la seva qualificació.
- Dinamitzar la plena integració gestora i productiva del CIRE, amb l'objectiu d'aturar la progressiva externalització i subcontractació de serveis auxiliars als centres. Compatibilitzar l'ocupació prestacional i productiva amb d'altres finalitats exclusivament formatives
- Plantejar la introducció de les noves tecnologies en l'àmbit penitenciari. Les NTIC són una eina innovadora i eficaç amb aquests col·lectius. Cal valorar la introducció d'aquesta possibilitat en tots els centres penitenciaris, incloent-hi un línia de recerca laboral, una línia formativa i una línia d'us comunitari.
- Reconèixer l'existència del condemnat psiquiàtric i abordar-la mitjançant la implementació de recursos i instal·lacions adequades per garantir el tractament integral —biopsicosocial— que contempla el marc legal per a les persones privades de llibertat.

- Regular i coordinar l'àmbit d'aportació d'entitats i associacions col·laboradores (voluntariat, ONG's), amb assignació d'objectius específics —determinant tasques de suport i responsabilitats— a les organitzacions implicades.
- Impulsar decididament la cooperació activa dels organismes inter-institucionals (comissions, taules, etc) que preveu el Reglament d'organització vigent. Esdevé una necessitat la implicació i compromís de les diferents administracions públiques en el procés d'acollida social que precisen les persones alliberades.
- Iniciar, sigui a través dels organismes anteriors o directament des del propi CIRE, vincles amb diferents sectors econòmics de l'àmbit privat per tal de possibilitar mesures com la reserva d'ocupació o prestacions similars per a la població en fase inicial de reinserció laboral. Lògicament caldria vincular-les amb actuacions d'interès recíproc (beneficis fiscals o avantatges en l'adjudicació de concursos de provisió de materials per a consum dels centres)
- Prioritzar el ple desenvolupament normatiu fixat pel Decret 329/2006 (Reglament d'organització i funcionament dels serveis d'execució penal a Catalunya), en termes d'una funcionalitat operativa real i homogènia en tots els centres.
- Promoure el compliment efectiu dels continguts del Projecte de Llei de regulació del CIRE que, aprovat el novembre de 2009, postula els valors d'aprenentatge i disciplina laboral com elements centrals per la resocialització de les persones condemnaes. A banda de les condicions de reciprocitat entre administració i població interna que puguin derivar-se de l'activitat productiva a l'interior dels establiments.
- Canviar l'operativa dels serveis centrals per adequar-los als nous requeriments. Esdevé necessària una reestructuració simplificadora de l'organigrama del Centre Directiu per tal d'agilitar l'àmbit decisor —actualment personalista i dispers— i unificar els criteris de gestió.
- Determinar unes clàusules universals i mesurables per tal de garantir una correcta prestació de servei dels diferents col·lectius als centres, que necessàriament ha de passar per l'establiment d'una ràtio de mínims en la distribució dels Recursos humans segons condicions arquitectòniques o nombre de població interna.
- Planificar i bastir definitivament un projecte de carrera professional pel personal penitenciari. La creació d'un itinerari curricular, pre-establert en els seus terminis i requeriments acadèmics, que des del personal de base i comandaments intermedis estableixi criteris de capacitat per la incorporació progressiva als equips directius. En aquest sentit, s'incorporarien qüestions com la conveniència d'assimilació dels comandaments intermedis al cos de gestió (Grup B), la transparència en els nomenaments, la supressió del model vigent en processos selectius i l'erradicació de situacions administratives irregulars.
- Revisar el processos i els agents que intervenen en l'accés als diferents cossos penitenciaris, la formació continuada i la promoció professional i la constitució d'una Escola d'estudis i formació penitenciària plenament integrada a l'estructura de l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya (ISPC).
- Actualitzar el marc on facilitar i desenvolupar de facto acords ja consensuats prèviament pels agents socials, i concretament el correcte dimensionament de la Llei 31/1995 sobre prevenció de riscos laborals, la segona activitat o la mobilitat inter-departamental, amb l'elaboració d'un Estatut dels treballadors i les treballadores dels serveis penitenciaris.
- Assegurar la suficient provisió i manteniment dels mitjans passius de seguretat per tal de garantir la retenció i custòdia de la població interna, sigui detinguda, preventiva o penada. Les errades en aquesta missió de custòdia suposen una pèrdua de confiança i manca de responsabilitat social. Per aquest motiu convé un percentatge alt d'infalibilitat del sistema de seguretat, amb les mínimes errades possibles.
- Reforçar aquests recursos materials amb la difusió i aplicació de protocols d'actuació professional a l'interior, orientats bàsicament a minimitzar riscos innecessaris per tot el col·lectiu resident. També, per raons de seguretat i cost, convindria treballar conjuntament amb altres administracions implicades, la possibilitat de reduir al mínim el nombre de sortides per raons judicials, preparant els centres per realitzar aquests tipus de diligències.

Desenvolupament del dret català

Desenvolupar plenament el Dret Català. És necessari continuar la tasca de modernització i actualització del Dret Català i culminar tot allò que ha quedat embastat en la darrera legislatura. És bàsic desenvolupar

un dret processal català, un dret públic propi que reguli les contractacions de l'administració i l'aprovació de lleis que enforixin les institucions.

PROPOSTES

- Desenvoluparem del Dret Processal català per tal de no forçar els operadors jurídics a interpretar les lleis processals estatals, pensades des d'un altre ordenament, amb institucions i principis generals molt sovint no coincidents.
- Completarem el Codi Civil de Catalunya, tenint present el treball dut a terme fins ara: el Llibre II de persona i família i el Llibre VI d'obligacions i contractes.
- Assumirem progressivament les competències en determinades matèries de Dret Mercantil (Dret del Consum i assegurances).
- Codificarem el Dret Públic de Catalunya per tal de facilitar-ne el coneixement i ús per part de tots els operadors jurídics.
- Aprovarem una Llei de Fundacions d'Iniciativa Pública, que en millori el seu control (personal, contractació, gestió dels recursos) i potenciï la transparència de la seva activitat.
- Aprovarem la Carta dels Drets i els Deures dels Ciutadans i les Ciutadanes de Catalunya i potenciarem el reconeixement dels drets i deures establerts al nou Estatut i la seva exigibilitat i garanties
- Establirem mecanismes de recurs directe no jurisdiccional, complementari a la via jurisdiccional, davant el Consell de Garanties Estatutàries per part del Síndic de Greuges i/o de la ciutadania.
- Enfortirem les institucions a partir de l'aprovació de la Llei de Creació del Centre d'Estudis d'Opinió que en garanteixi la imparcialitat, l'objectivitat i la transparència i que el doti de mitjans necessaris per dur a terme la seva tasca, inclosa la difusió de resultats i d'anàlisi de resultat mitjançant una pàgina web pròpia.
- Desenvolupament dels mitjans alternatius de resolució de conflictes.
- Ens comprometem a seguir potenciant totes les polítiques legislatives i governamentals per tal de convertir els mitjans extrajudicials de resolució de conflictes en àmpliament majoritaris i accessibles i usats per tothom.
- Potenciarem els mitjans extrajudicials de resolució de conflictes, mediacions, arbitratges...
- Ampliarem i millorarem de les mediacions ja existents, com ara la penal, la familiar, la cultural, l'escolar...
- Aplicarem la gestió de conflictes a les PIMES i empreses familiars (laborals, patrimonials, personals).
- Aplicarem com a mitjà de prevenció, gestió i resolució de conflictes derivats de conflictes a comunitats de propietaris i propietàries.

Propostes en relació a la futura Llei electoral de Catalunya

Participació

Garantir i promoure la participació de la ciutadania en les eleccions al Parlament de Catalunya és un element fonamental per tal de legitimar els resultats electorals i les institucions del nostre poble així com, per avançar en l'aprofundiment democràtic i el compromís cívic. És per això que, cal incorporar nous instruments de participació que facilitin i incentivin la ciutadania a emetre el seu vot.

PROPOSTES

- La Sindicatura Electoral de Catalunya serà l'encarregada de realitzar les campanyes institucional per tal d'informar sobre les condicions per exercir el dret de vot i promoure la participació.
- Regular el vot anticipat en condicions que garanteixin la llibertat i el secret de vot per tal que l'electorat pugui votar de manera anticipada. També es garantirà el vot anticipat a l'electorat absent de la seva circumscripció, les persones residents absents que podran votar a les seus de les comunitats catalanes a l'exterior, a més de les ambaixades i els consolats espanyols.
- Organitzar urnes mòbils en cada circumscripció electoral per visitar a residències de gent gran, hospitals, centres penitenciaris i altres institucions per tal que hi puguin votar persones amb dificultats per traslladar-se.
- Facilitar que les persones invidents també puguin exercir el vot anticipat distribuint sobres en Braille.

- Introduir el vot per Internet com a forma de vot anticipat i per mitjà d'urnes electròniques en els col·legis electorals durant la jornada electoral.
- Les candidatures al Parlament de Catalunya tindran una composició equilibrada d'homes i dones, de manera que en els deu primers llocs de cada circumscripció s'intercalaran alternament els dos sexes i que tant en el conjunt de la llista com en cada tram de cinc noms a partir del lloc onzè, hi hagi almenys un 40% de persones de cadascun dels dos sexes.

Representació

La futura llei electoral de Catalunya ha de garantir una representació proporcional i ha d'assegurar la representació adequada de totes les zones del territori de Catalunya.

PROPOSTES

- Els diputats i les diputades del Parlament de Catalunya s'elegiran en set circumscripcions: Barcelona, Central, Girona, Lleida, Alt Pirineu i Aran, Camp de Tarragona, i Terres de l'Ebre.
- El decret de convocatòria d'eleccions al Parlament de Catalunya haurà d'especificar el nombre d'escons a elegir en cada circumscripció. S'adjudicarà inicialment un mínim de tres escons a cadascuna de les següents circumscripcions: Central, Girona, Lleida, Alt Pirineu i Aran, Camp de Tarragona, Terres de l'Ebre, i 1 a la circumscripció de Barcelona. Els altres 116 escons seran adjudicats a les set circumscripcions segons la població, mitjançant la fórmula de la quota simple i les restes més altes.
- La forma de vot serà la del sistema de les llistes tancades desbloquejades, per tal que el i la votant pugui assignar el seu vot preferent als candidats i candidates d'una llista electoral.

Transparència

La transparència en qualsevol procediment electoral és bàsica per garantir la legitimitat i confiança en el sistema i en la democràcia. Es per això que, la futura llei electoral ha de preveure els mecanismes de fiscalització i transparència necessaris per generar confiança a l'electorat i als partits polítics que participen en les campanyes electorals.

PROPOSTES

- Des de la convocatòria de les eleccions fins a la jornada electoral, el Govern de la Generalitat i les persones que en formen part no realitzaran o participaran en cap acte d'inauguració, de col·locació de primeres pedres o d'exposició o presentació d'obres o serveis públics.
- Des de la convocatòria de les eleccions fins a l'inici de la campanya electoral, els partits polítics no podran utilitzar els espais públics de publicitat. A l'inici de la campanya electoral s'habilitaran espais públics gratuïts de publicitat en la via pública reservats per als partits per a banderoles, pancartes i cartells.
- En els espais informatius dels mitjans de comunicació audiovisual de la Generalitat, així com en els dels mitjans de titularitat privada amb un títol habilitant concedit per la Generalitat, s'inclouran informacions sobre les campanyes electorals de les diferents candidatures i les seves propostes polítiques, amb continguts que responguin als criteris de pluralisme i neutralitat.
- Crear una Comissió de Sondejos, sota la seva dependència de la Sindicatura Electoral de Catalunya, formada per persones expertes de reconegut prestigi, que vetlli per la qualitat metodològica, les bones pràctiques i el compliment dels codis establerts.
- Cada candidatura tindrà un compte electoral únic. No es podran abonar despeses electorals en metàl·lic, ni a càrrec d'altres comptes bancaris diferents de l'establert i declarat davant la Sindicatura Electoral.
- No es permetran aportacions amb finalitats electorals procedents del finançament ordinari dels partits polítics ni de fundacions o organitzacions que hi estiguin vinculades.
- Les candidatures electorals no podran rebre donacions directes ni indirectes d'empreses públiques ni d'empreses privades que mantinguin contractes vigents amb administracions públiques.
- Les aportacions privades a les despeses de campanya electoral tindran un límit comparable a l'establert per a les aportacions als partits. La identitat de les persones donants constarà en un registre públic.

- Les finances dels partits polítics i de les associacions i fundacions vinculades orgànicament a ells seran fiscalitzades per la Sindicatura de Comptes.

SEGURETAT

L'evolució de la seguretat en la societat catalana està molt lligada amb els reptes globals que han anat sorgint com a conseqüència dels canvis socials i de les actituds d'una ciutadania que exigeix seguretat com abans havia exigint altres serveis avui indiscutibles i pràcticament universals.

La societat catalana ha de fer front a les noves formes de risc que genera ella mateixa. Aquests riscos (tecnològic, industrial, sanitari, biològic o resultant de noves formes d'exclusió social) s'acumulen a tot el risc generat anteriorment. Això suposa que els reptes de la seguretat es multipliquin exponencialment i que les formes de resposta al risc i ja no diguem la prevenció del mateix hagin de ser múltiples.

Ens trobem, a més, amb la paradoxa que, malgrat que les institucions hagin d'assegurar els drets col·lectius i prioritzar el interès general, també en la seguretat, la demanda vagi orientada sobretot als drets individuals. No es valora la situació global sinó la situació personal o més propera. Això suposa abandonar, ni que sigui en l'imaginari col·lectiu, el concepte d'ordre públic.

És a dir, en tant que ciutadans i ciutadanes, no en tenim prou que se'ns garanteixi àmpliament la llibertat i el dret col·lectiu, sinó que reclamem el dret a la nostra seguretat individual. Hi hem de sumar el factor que vivim en la Societat de la Informació i això suposa que hi hagi una difusió mediàtica del fet delictiu i les seves conseqüències. Ens enfrontem a una hipersensibilització de la ciutadania envers la necessitat de sentir-se segurs.

La societat global, amb tots els seus elements de novetat, provoca el desconcert de la seguretat, si més no com l'enteniem fins ara. Les noves formes de delictes, el terrorisme global, la crisi dels models socials, familiars i educatius en l'adaptació al món global, les conseqüències imprevisibles del desenvolupament tecnològic... són elements que conformen un marc d'extraordinària complexitat al qual les institucions han de fer front amb vells esquemes i pocs mitjans.

La situació de la seguretat a Catalunya es pot considerar plenament condicionada pel marc legal en el qual s'ha de desenvolupar. La manca de competències i l'encotillament legal són obstacles importants per fer front a les múltiples i noves realitats que sorgeixen en l'àmbit de la seguretat. La consecució de resultats en la seguretat ciutadana —però no només en aquest tipus de seguretat— està molt condicionada per un funcionament a vegades poc àgil de l'administració de justícia i una falta de recursos en el sistema penitenciari que dificulta la implementació de polítiques efectives de reinserció.

Podem afirmar que l'absència d'un marc legal nou que garanteixi més possibilitats i recursos per a la prevenció de la inseguretat en qualsevol de les seves formes obliga el sistema de seguretat pública a Catalunya a un estrès organitzatiu que, a més, no és pal·liat des de l'Administració de l'Estat, amb el benentès que és aquesta Administració la que conserva les competències estructurals, acumula els recursos i la capacitat de comandament. En aquest sentit, la dependència del sistema de seguretat espanyol i les mancances d'aquest sistema són factors que repercuteixen negativament en el nostre país.

Igualment, la manca d'ordenació de criteris per a les policies locals, a falta d'una llei que les reguli efectivament, almenys garantint una dependència funcional dins d'un cos integral de policia de Catalunya, unida als altres factors esmentats i a una limitada autonomia d'acció i de recursos preventius del poder local, ha influït en la degradació de la convivència ciutadana i de l'espai públic. La manca d'unificació de criteris i l'absència de límits i objectius clars ha generat un mosaic de cossos de policia local amb models molt diferents entre si i en mans d'una mal entesa autonomia local.

D'altra banda, l'absència d'un model de seguretat i les seves conseqüències s'estenen a l'àmbit de les emergències. La inestabilitat del sistema d'emergències de Catalunya suposa patir una manca estructural de recursos i d'inversió en planificació i material que fa molt difícil reduir les possibilitats de risc que el mateix desenvolupament de la societat demana. Els nous riscos generats per la política industrial o la tecnologia exigeixen un nivell de resposta que avui Catalunya no té. Des de barreres pels vessaments de petroli fins a hospitals de campanya, passant per detectors de gasos o sistemes d'avís per a la població. Queda molt camp per recórrer encara.

En termes de seguretat, la sagnia que suposen els accidents de trànsit al nostre país obliga a fer plantejaments contundents. Les causes de la sinistralitat viària són múltiples però, tanmateix, les solucions per reduir-la entren de ple en les arrels del sistema social, polític i legislatiu. Catalunya no té les competències legislatives en matèria de trànsit i això és un handicap important, en tant que no és possible incidir, si més no des d'un punt de vista legal, en els processos que determinen les condicions de conducció, les aptituds dels conductors i les conductores o la mateixa matriculació dels vehicles.

Tot plegat conforma un escenari de gran complexitat que, amb els recursos legals i econòmics actuals, i sumant-hi una manca de consciència preventiva en les institucions, suposa un repte molt important per al futur del país. La seguretat no és, i cada cop ho és menys, un tema menor.

Coordinació dels cossos policials

Un cop acabat el desplegament dels Mossos d'Esquadra, a l'espera de les promocions suplementàries, queda l'encaix d'aquest cos en el territori i la definició o repartiment dels papers entre cossos.

En aquest sentit, ara toca anar un pas més enllà i constatar, d'entrada, que el concepte de la Policia de Catalunya és, avui per avui, un concepte buit de contingut.

No només hi ha problemes de coordinació que serien, fins a cert punt comprensibles en tant que inherents a l'existència de dos cossos policials de comandament separat, sinó que, a més, hi ha una evident tensió entre cossos, tant al territori com a les grans ciutats.

Aquest problema esdevé en tant que es confia en uns mecanismes de coordinació que han quedat superats per la realitat i que funcionen, per algunes opinions, de manera massa reglada i, per altres, massa poc, i des d'una perspectiva vertical, en la que una policia sembla prevaldre per sobre de l'altra. Replicar el model de prelació institucional no té sentit quan ambdues policies reben la mateixa formació i, sovint, executen tasques similars.

Hem d'entendre el paper de la Policia Local com una part fonamental de la construcció de la seguretat al nostre país, de la mateixa manera que cal entendre, des del món municipal, que els Mossos d'Esquadra representen un esperit comú que conforma l'esquelet d'aquesta construcció. És important tenir en compte que, només amb un bon encaix entre els cossos policials, amb un plus de coordinació, amb la formació adequada i amb un repartiment no corporatiu de competències, la Policia de Catalunya pot ser una realitat més enllà d'una simple denominació.

Per això, però, cal superar el model de coordinació i tendir, definitivament, a un model unificat de policia.

El paper de la Policia Local garanteix la perpetuïtat del contacte directe amb la ciutadania i això ajuda a preveure situacions de risc, com ara l'exclusió social o el conflicte ciutadà en qualsevol de les seves formes. No té cap sentit que els Mossos d'Esquadra quedin fora d'aquest àmbit de la proximitat i es limitin a la seguretat ciutadana en el sentit estricte, deixant els àmbits de la policia administrativa i assistencial a les policies municipals, de la mateixa manera que no té ni cap ni peus pensar que la Policia Local és una mena de guàrdia pretoriana al servei dels alcaldes i les alcaldesses. L'objectiu final ha de ser que la ciuta-

dania se senti segura i que confii en la policia i la senti seva, independentment de la dependència orgànica o institucional d'aquesta.

Propostes

- Desenvoluparem la Llei de l'Institut de Seguretat de Catalunya, de manera que puguem aprofundir en una formació sòlida, ja sigui bàsica o continuada, basada en els preceptes generals de la protecció i el servei a Catalunya i als seus ciutadans i ciutadanes.
- Reclamem i defensem la participació de tots els departaments de la Generalitat en la definició de polítiques integrals de seguretat que puguin orientar l'acció policial.
- Establirem un model català de seguretat pública basat en la prevenció, la transversalitat i la integralitat per atendre les contingències específiques dels diferents territoris de Catalunya.
- Elaborarem la llei de Policia de Catalunya amb la clara voluntat de construir un sistema de policia propi en el que la coordinació entre nivells de policia i una visió integral de la seguretat ciutadana, siguin els eixos orientadors d'aquest sistema.
- La Llei de Policia garantirà els procediments de control intern dels cossos policials, el seu règim disciplinari, els pressupòsits ètics que han de regir l'actuació policial i el sistema d'autoritats i responsabilitats derivat.
- En aquest sentit, la Llei de Policia ha de superar la simple coordinació i aspirar a la integració funcional dels cossos de la Policia de Catalunya (Mossos d'Esquadra i Policia Local) i a la seva unificació en un sol cos, estructurat en dos nivells de servei, el general i el de proximitat.
- El nivell de policia de proximitat haurà de garantir el comandament funcional de les Juntes de Seguretat Local i el paper dels alcaldes i alcaldesses com a agents definidors de la política de seguretat en els seus municipis, sens perjudici dels criteris que estableixi la Generalitat com a norma general per a la Policia de Catalunya.
- En aquest sentit, i a partir de la coordinació i l'articulació competencial, funcional i d'organització de Mossos d'Esquadra i policies locals en un únic sistema d'autoritats i operatiu, s'ha de materialitzar el concepte de Policia de Catalunya.
- Això vol dir, igualment, que definirem i unificarem definitivament els estàndards d'uniformitat, organització, retribucions, accés, promoció, armament i utilatge de les policies locals en un de sol, d'acord amb els preceptes generals de la nova Llei.
- Coordinarem la Policia de Catalunya amb els cossos i les forces de seguretat de l'Estat en els àmbits de competència que escaiguin, en el marc de la Junta de Seguretat de Catalunya, sota la direcció de la Generalitat.
- Impulsarem i reforçarem les juntes locals i regionals de seguretat, i garantirem la presència i la direcció funcional dels alcaldes i alcaldesses en aquests òrgans (Llei 4/03, de 7 d'abril, del Sistema de Seguretat Pública de Catalunya).
- Garantirem la participació del món local en la planificació operativa, l'assignació i l'aprofitament de recursos policials i d'emergències de caràcter supralocal
- Impulsarem i reforçarem les diferents figures participatives previstes en la Llei del Sistema de Seguretat Pública de Catalunya, com ara el Consell de Seguretat.
- Reclamarem la unificació de la informació operativa i estadística entre la Policia de Catalunya i els cossos de l'Estat.
- Defensarem l'equiparació dels drets de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra i de la policia local a la de la resta de cossos policials de l'Estat espanyol.
- Garantirem que la policia de Catalunya estigui dotada dels recursos materials i personals necessaris per a dur a terme les seves tasques.

Emergències i protecció civil

Xarxa sòlida de professionals d'emergències i de protecció civil per tot el territori.

Reclamar una estructura moderna i eficaç en el terreny de les emergències i de la protecció civil, amb el màxim de mitjans i formació, i d'acord amb les característiques territorials i amb la demanda generada per la mateixa evolució industrial, tecnològica i social de Catalunya. L'objectiu és respondre amb eficàcia i celeritat.

L'existència d'un cos de Bombers que pugui treballar amb els mitjans tècnics i recursos humans necessaris per fer front a la multiplicitat de problemes que es generen al país. En aquest sentit, cal dotar l'Escola de Bombers dels mitjans i dels recursos necessaris i establir plans de formació generals i específics que serveixin per estructurar una xarxa de professionals qualificats que pugui fer front amb garanties als múltiples riscos que es generen en la nostra societat, i complementar aquests i aquestes professionals amb una xarxa sòlida i ben definida de bombers voluntaris arreu del territori amb qualificacions específiques adequades a les necessitats territorials concretes.

Propostes

Emergències i protecció civil, o com optimitzar-ne el funcionament:

- Crearem un sistema d'atenció a les emergències amb prou flexibilitat per poder considerar Catalunya una única regió d'emergències i en el qual l'aprofitament i la coordinació dels recursos sigui l'eina fonamental, des del coneixement directe del territori.
- Dotarem el CECAT i el sistema 112 de persones professionals i analistes suficients i multidisciplinàries, més enllà del cos de Bombers, per tal d'afrontar i planificar les respostes a l'emergència.
- Reforçarem un marc de comunicacions propi dels serveis de seguretat de Catalunya per tal de millorar la coordinació en cas d'emergència.
- Elaborarem un llei en matèria de protecció civil que actualitzi la normativa vigent i reguli el règim estatutari dels cossos de bombers i bomberes de Catalunya.

El cos de Bombers

- Planificarem el desplegament del cos de Bombers en el territori d'acord amb les característiques de la zona.
- Establirem criteris diversos per a les seves actuacions, des del temps mínim de resposta a una emergència fins a la mobilitat possible dels recursos, passant pel coneixement del territori o la concentració d'elements de risc potencial en un lloc o un altre. La realitat metropolitana requerirà un tractament específic.
- Millorarem, en el marc de l'Institut de Seguretat de Catalunya, la formació bàsica, específica i contínua del cos de Bombers, així com la dels bombers/es voluntaris/es.
- Estructurarem el cos de Bombers amb els comandaments operatius suficients en una escala vertical de comandament per millorar la coordinació.
- Dotarem efectivament el cos de Bombers dels recursos humans i els mitjans suficients i específics per dur a terme la seva tasca amb seguretat i eficàcia.
- Inclourem els serveis bàsics i subministraments (aigua, gas, electricitat), les telecomunicacions (emissores de ràdio i televisió privades o públiques, internet) i la xarxa de transport públic en l'entorn de treball de les emergències.
- Reforçarem i incentivarem l'activitat inspectora d'edificis i espais públics o privats, especialment des del món local, i garantirem el seguiment i el manteniment dels elements de seguretat.
- Impulsarem un pla transversal i integral de gestió forestal, amb criteris que facilitin l'extinció i la no propagació d'incendis forestals, prioritàriament en zones habitades.
- Intensificarem accions, recursos i mitjans durant els mesos sense risc d'incendi per dur a terme, des del Departament d'Interior i en col·laboració amb el món local i amb criteris de gestió integral del combustible, els focs tècnics o les neteges que garanteixin la discontinuïtat en cas de gran incendi forestal.
- Definirem el tractament de les emergències i la prevenció en el marc de les juntes locals de seguretat, d'acord amb un concepte integral de servei a la ciutadania. En aquest sentit, caldria refer els mecanismes legals per incloure noves persones membres d'aquest àmbit a les juntes.

- Creació i regulació d'un gabinet multidisciplinari per a la investigació d'incendis forestals de gran abast que nomeni una figura instructora de l'expedient amb total accés a documentació i testimonis obligat a presentar informe de les seves activitats al Parlament.

La tasca del voluntariat

- Definirem el paper i les funcions dels diferents voluntariats sota l'aixopluc d'una organització única que serveixi d'interlocutora en la Comissió de Protecció Civil de Catalunya.
- Organitzarem i redefinirem la tasca dels bombers/es voluntaris/es en tant que servei desplegat al territori i amb quines funcions prioritàries s'ha de desenvolupar el servei.

Educar en la prevenció i reforçar-la, un valor a l'alça

El model d'Esquerra de seguretat pública es basa també en la prevenció, més que en la reacció. Des de la detecció i la previsió de situacions d'exclusió social, de conflictes ciutadans o de noves amenaces, com ara el crim organitzat, fins a la confecció i la divulgació dels diferents plans d'emergència o una gestió industrial o forestal que prioritzi la protecció de les persones, la Generalitat de Catalunya ha d'impregnar la seva gestió d'aquesta voluntat preventiva.

En el cas de les emergències, aquesta prioritat de la prevenció suposa augmentar els recursos en les àrees de planificació i millorar sensiblement la coordinació interdepartamental, de manera que es fa necessari dotar la Direcció General d'Emergències d'un pressupost molt més elevat del que ara disposa i dels mecanismes legals que permetin que la coordinació entre els departaments del Govern i entre els mateixos actors d'una emergència sigui la millor possible, tant en la planificació de la resposta com en la mateixa actuació o en el restabliment de la normalitat.

Reforçar l'estructura de planificació i treballar de manera proactiva suposa, en qualsevol cas, formar i informar la població sobre els riscos i les mesures d'autoprotecció que calen per afrontar-los. Cal, doncs, estructurar un sistema d'atenció a les emergències que ordeni, reguli i coordini el paper del voluntariat, tant de Protecció Civil com dels Bombers i bomberes. Partint de la concepció de Catalunya com una única regió d'emergències, és cabdal que el voluntariat local repartit pel territori tingui ben delimitades les seves competències en el marc d'un sistema únic de formació i en un escalafó i una cadena d'ordres ben definits.

Propostes

- Incidirem en la Policia de Catalunya, tant en els processos formatius com en la mateixa acció policial, en la defensa i la promoció dels valors cívics com a referent fonamental per a la prevenció. I reforçarem el paper mediador de la Policia en conflictes ciutadans com a complement del concepte de l'ordre públic a l'ús.
- Potenciarem els models transversals de tractament de la seguretat i afavorirem les polítiques interdepartamentals pel que fa a la prevenció i la gestió del delictiu, especialment en els àmbits sociosanitari, educatiu, jurídic i penitenciari.
- Potenciarem l'autoprotecció i la prevenció des de tots els àmbits de govern, nacional o local. La incentivació d'aquests dos conceptes ha d'anar acompanyada d'un augment dels recursos econòmics i logístics en la planificació i la difusió pública sobre situacions de risc. S'ha de reforçar, en qualsevol cas, el caràcter preceptiu de les valoracions tècniques de la Direcció General d'Emergències a l'hora d'emetre autoritzacions, llicències d'obres o activitats o en la mateixa planificació del territori.
- Continuarem potenciant la informació i la formació en l'àmbit escolar en coordinació amb la Policia Local en temes de prevenció i de seguretat viària.

Convertir la seguretat viària catalana en una prioritat ciutadana i de govern

Partint d'aquest esperit de prevenció, Esquerra considera fonamental atendre la seguretat viària de manera prioritària. Cal canviar les actituds socials generalitzades que accepten la *normalitat* que suposa un accident de trànsit. Aquesta percepció dels accidents com una simple estadística sense més conseqüències es deriva de la manca d'una legislació capaç d'actuar en la prevenció, des del disseny de les vies fins a les actuacions sobre el Codi de circulació.

Per tant, des d'Esquerra proposem la creació d'un model de seguretat viària propi, orientat a la prevenció dels accidents i a les conseqüències que tenen, a la formació viària de la ciutadania i a l'establiment de mesures pro-actives en el disseny de les vies. Igualment, aquest model s'haurà d'orientar als estàndards de sinistralitat europeus mitjançant mesures dissuasives i de control ja aplicades en altres països, augmentant el nombre d'efectius policials dedicats a la regulació del trànsit, promocionant la prevenció, la formació i el correcte estat del parc automobilístic i, només subsidiàriament, emprenent mesures coactives i sancionadores.

Propostes

- Impulsarem per llei un model de seguretat viària específic per a Catalunya, que tingui en compte els elements territorials i de comunicacions del país, i impulsarem les modificacions legals necessàries a l'Estat espanyol.
- Confeccionarem el Pla de seguretat viària de Catalunya amb criteris interdisciplinaris, la participació del món local i els diferents departaments de la Generalitat, i que prevegi les mesures formatives, legals, informatives o sobre les infraestructures que garanteixin una mobilitat segura.
- Crearem un òrgan gestor de la mobilitat unificant, si cal, les competències avui disperses entre departaments.
- Elaborarem el Pla de millora de punts negres i conflictius així comi trams de concentració d'accidents.
- Destinarem el 5% de les inversions reals en infraestructures Estat/Generalitat a promoure actuacions de millora de la seguretat, campanyes de sensibilització i assistència a les víctimes d'accidents.
- Promourem un sistema de justícia ràpida i efectiva pels casos de greu vulneració de les normes de trànsit.
- Augmentarem substancialment els recursos humans, materials i tecnològics destinats al control del trànsit.
- Inclourem la seguretat viària com a matèria obligatòria en l'ensenyament primari i secundari. Vetllar per una seguretat privada de qualitat
- Delimitarem, des de les institucions, les funcions possibles del sector privat, els estàndards necessaris per al desenvolupament de l'activitat i l'homologació d'aquests estàndards, especialment en la formació.
- Augmentarem l'activitat inspectora, la plena competència del Govern de la Generalitat i la col·laboració entre les institucions i el sector, per garantir el bon encaix de la seguretat privada en el sistema de seguretat.

Integrar una seguretat privada òptima pel nostre territori

- Integram la seguretat privada dintre del model de seguretat catalana, fent que les activitats que desenvolupen aquest sector estiguin regulades i adaptades a les necessitats del nostre territori.
- Regularem les diversos serveis que presten aquest sector vetllant per evitar les activitats no homologades, i sobre tot aquelles que pugin ser molestes o perjudicials per las persones o entitats usuàries d'aquests serveis.
- Vetllarem per la inspecció de les empreses de seguretat privada i per la seva inclusió en el marc legal vigent fomentant la plena competència del Govern de la Generalitat.
- Professionalitzarem el sector, fent que la base de les seves activitats estigui perfectament formada i preparada per donar un servei de qualitat i adequat a la demanda de la societat actual.

Bloc 3.

Un país connectat en xarxa

3

El territori acaba sent, en definitiva, aquell espai sobre el qual les persones porten a terme la seva activitat econòmica, des dels sectors primaris, pesca, ramaderia o agricultura, fins a les més modernes activitats econòmiques com la recerca o la logística. És també l'espai sobre el que posem les infraestructures, des de les antigues vies de comunicació terrestres fins a les noves i modernes torres de telecomunicacions. El territori és l'àmbit en el qual despleguem l'activitat urbanística, però sobretot és espai natural, biodiversitat, paisatge... Encaixar totes les nostres ambicions i necessitats, sovint contradictòries, sobre aquest territori és una de les tasques més complexes de les administracions i en particular del Govern de Catalunya. El repte passa pel diàleg, per la planificació, pel consens d'un model de desenvolupament, que tingui en compte al mateix temps, les necessitats globals d'un planeta amb greus problemes de sostenibilitat i les aspiracions dels territoris a tenir totes les oportunitats de futur possibles. El repte del nostre país passa, també, per tenir la capacitat de conciliar els interessos generals de la nostra societat. Interessos sovint en forma de grans infraestructures necessàries per mantenir la nostra competitivitat en un món global, amb els legítims interessos dels territoris de preservar els espais naturals, el paisatge o els valors de l'economia local.

Aquest exercici de conciliar l'interès general amb l'interès local, passa per portar a terme un esforç de diàleg que permeti compartir models que reforcin l'equilibri del país, que construïxin un país en xarxa sobre unes potents àrees metropolitanes competitives a nivell internacional. Ens cal articular un model que garanteixi el benestar més enllà del creixement econòmic, preservant el patrimoni natural i la cohesió social, abordant de forma prioritària les fortes amenaces derivades dels canvis globals, l'escassetat de recursos, el canvi climàtic, la crisi energètica, la deslocalització de l'activitat productiva, el comerç internacional dels productes alimentaris... Aquesta realitat ens obliga a què la sostenibilitat i les qüestions ambientals deixin de ser marginals i esdevinguin elements centrals, tant en les decisions polítiques com en la vida quotidiana de les persones.

Cal una visió polièdrica en clau d'oportunitat per innovar, per replantejar el nostre model de desenvolupament i crear un nou teixit productiu de qualitat i respectuós amb l'entorn. Una nova economia 2.0, que sigui capaç d'aprofitar les noves oportunitats d'un món a les portes d'un gran canvi, prioritzant la recerca en sectors d'alt valor afegit, com en els sectors ambientals, alimentaris o biomèdics, impulsant el model del comerç de proximitat, valoritzant el consum responsable de productes del territori, seguint treballant per un turisme no massificat i desestacionalitzat, desplegant des del consens territorial energies renovables competitives. Ens cal imaginar noves formes més sostenibles de generar riquesa, competitivitat, ocupació i benestar.

Necessitem continuar repensant el territori, promovent la diversitat de paisatges, la connectivitat entre ecosistemes, la inclusió social, promovent la densificació urbanística i trencant amb l'insostenible urbanisme dispers, incorporant, a banda de consideracions edificatòries, noves polítiques de paisatge i d'espai públic. Cal fer també èmfasi, en una adequada planificació i gestió de les infraestructures al territori, potenciant un model equilibrat i en xarxa, que afavoreixi la connectivitat ecosistèmica i incorpori criteris d'equitat social.

Esquerra vol ser el referent polític d'un canvi de paradigma que eviti el despoblament de les nostres comarques. Un canvi que permeti aprofitar el potencial de la nostra pagesia, tot retornant-li la confiança en el futur, dotant-la dels instruments necessaris per afrontar els nous reptes de la globalització, sobre la base d'una agricultura moderna, competitiva i respectuosa amb el territori, amb una producció de qualitat i una transformació excel·lent que aportí valor afegit als productes, una agricultura que minimitzi la seva dependència hídrica i dels productes fitosanitaris i que permeti la revalorització dels productes autòctons i dels seus transformats.

Cal desplegar estratègies de promoció i comercialització que converteixin el mercat interior en el principal mercat dels productes agraris i pesquers autòctons i que, alhora, potenciïn la internacionalització dels grans sectors productius i dels productes de qualitat.

Però, al mateix temps, ens cal tenir molt present que una part important del nostre teixit empresarial té en la internacionalització una clau estratègica per a la seva competitivitat, en una economia postindustrial, on el creixent transport internacional de mercaderies i de persones esdevé fonamental.

Catalunya i el conjunt dels Països Catalans disposen d'importants condicions per esdevenir el pol logístic del sud d'Europa, per esdevenir un dels nodes de connexió dels grans corredors estructuradors de la xarxa comercial internacional. Comptem amb una sòlida estructura industrial, amb una important posició geoestratègica. Disposem d'infraestructures altament competitives com diversos ports de primer nivell, un aeroport amb un gran potencial i sòl logístic especialitzat. Tot i aquest potencial, per poder afrontar els reptes de la globalització econòmica ens cal revertir urgentment els greus dèficits en connectivitat, en multimodalitat i en gestió de les infraestructures. Sobretot, cal fer una gran aposta per un transport de mercaderies més sostenible, fent del transport ferroviari un sistema competitiu, integrat amb els ports, zones logístiques i aeroports, amb especial èmfasi sobre el corredor mediterrani de mercaderies com a gran projecte articulador de l'economia de Catalunya i del País Valencià, però sense deixar de banda altres infraestructures estructuradores que articulin aquest país en xarxa i equilibrat d'una sola velocitat i d'ample internacional.

La mobilitat és, per altra banda, un dels factors claus de la qualitat de vida i del benestar de les persones, pel qual ha de ser un objectiu bàsic el foment del transport col·lectiu en la recerca d'una mobilitat més eficient i sostenible. Cal culminar l'ampliació de la xarxa de transport públic al conjunt de l'àrea metropolitana de Barcelona, així com treballar perquè la xarxa regional de mercaderies passi a ser competència del Govern de Catalunya i, posteriorment, objecte d'importants millores en infraestructures i gestió.

A la societat del segle XXI parlar d'infraestructures també és parlar de línies de transport i distribució d'energia, xarxes elèctriques que requereixen de moltes inversions per esdevenir robustes, competitives i que garanteixin el subministrament al conjunt del país. És parlar també de les infraestructures TIC, de portar la fibra òptica als principals polígons industrials del país, d'incrementar la capacitat de la banda ampla rural, de la seva contribució a l'estat del benestar i la qualitat de vida. O és parlar d'infraestructures de gestió de residus, de tractament i distribució d'aigües, en el marc d'una cultura social i ambiental que treballi per minimitzar, per reduir, per recuperar i valoritzar residus i consums.

Després de la important tasca de planificació i ordenació feta per l'actual Govern, amb el Pla Nacional per les Infraestructures, amb el Pla de l'Energia, amb el Pacte Nacional per a l'Habitatge amb els diferents plans territorials, ens cal assumir el repte de desplegar aquestes noves infraestructures, prioritant aquelles que apostin per la sostenibilitat, per la multimodalitat, per l'articulació d'un país equilibrat i en xarxa, i alhora per fer de

Catalunya un país competitiu a nivell internacional, com a part integrant d'un arc mediterrani que trenqui d'arrel les rigideses i ineficiències del model radial i centralista estatal. Un desplegament sobre un territori dens, sensible, amb valors locals a preservar, que caldrà continuar fent amb rapidesa, però amb consens i diàleg.

AGRICULTURA, RAMADERIA, PESCA I MEDI RURAL

Diagnosi

La situació actual de l'agricultura, caracteritzada bàsicament per la dispersió parcel·lària, la dimensió insuficient de les explotacions, la falta d'infraestructures, la manca de formació, innovació i recerca, l'insuficient desenvolupament de les cooperatives i dels sectors productius, l'envelliment de la població rural, els dèficits en la comercialització i distribució, etcètera, fan que l'agricultura tingui serioses dificultats per afrontar els nous reptes d'aquest segle XXI. Un repte que el Govern de la Generalitat ha d'entomar en el seu conjunt. L'ampliació de la Unió Europea, el ràpid procés de globalització, les repercussions de la reforma de la Política Agrària Comunitària (PAC) i la manca de reconeixement per part de la societat, creen unes incerteses que des de l'administració, i especialment des del Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural (DAR), han de respondre de manera clara. Cal proposar el model d'agricultura que volem i els mecanismes a emprar per tal de facilitar-ne l'adaptació.

Des d'Esquerra sempre hem tingut clar quin model de pagesia volem al territori: l'explotació d'economia familiar agrària, explotacions de base familiar, gestionades amb criteris de rendibilitat i sobre fórmules jurídiques, que permetin la integració de tothom qui integra la unitat familiar.

Aquesta, tradicionalment assentada al territori i vertebradora de l'espai rural, ha tingut i té una funció específica productora d'aliments propers i de qualitat, alhora que manté valors culturals i tradicionals que conformen la societat catalana. També gestiona un territori, el manté net i ordenat i actua de motor econòmic dels nostres pobles, estenent-se amb petites indústries de caràcter agroalimentari. L'explotació d'economia familiar agrària té una qualitat intrínseca, que és la gran capacitat d'adaptació als canvis que ha sofert durant el segle XX. El valor humà de la nostra pagesia ha fet que aquest sigui un dels seus principals actius. Tot i així, no és igual la pagesia del anys 70 del segle passat que la que tenim ara mateix. En aquest sentit, la necessitat d'afrontar els canvis obliga a tenir instruments adequats, que responguin a la necessitat real del sector i que no siguin utilitzats per negar-li l'adaptació als nous temps.

Esquerra ha de basar el seu esforç en canviar la tendència actual de renúncia i despoblament de les nostres comarques, dinamitzant l'acció de govern, de manera que permeti aprofitar tots els recursos humans de la nostra pagesia i retornar-li la confiança en el futur, dotant-la dels instruments necessaris per afrontar els nous reptes de la globalització, sobre la base d'una agricultura moderna, competitiva i respectuosa amb el territori.

La societat actual ha evolucionat cap a elevades exigències en matèria de qualitat i seguretat alimentàries, de defensa d'espais naturals i de garanties socials per les persones treballadores i productores agràries que el sector agrícola ha comprès i ha admès com a seves. En aquest sentit, el Govern de Catalunya ha de traslladar a la societat el missatge que aquestes exigències porten aparellat un increment dels costos de producció dels productes nacionals, que recíprocament aquesta societat també ha d'assumir.

És inevitable dotar el món rural d'un marc financer adequat, alhora que és fonamental definir la producció pròpia d'aliments de qualitat com una de les prioritats estratègiques del nostre país. Catalunya és dels països europeus que dediquen menys pressupost a la política agrària. En aquest sentit, l'adaptació dels nous reptes estructurals i els canvis en les regles de joc internacionals obliguen també a aprofitar el Pla de Desenvolupament Rural (PDR).

Un adequat disseny d'una política agrària realista, no pot obviar que els centres de decisió que afecten el sector agrari s'han modificat radicalment en els últims anys. Cada vegada més decisions importants es troben en mans de *lobbies* comercials, organitzacions internacionals de comerç o afectats per acords comercials de caire estatal, en què l'agricultura és la moneda de canvi, o fins i tot pel mateix Tribunal de Defensa de la Competència. La nostra acció de govern ha de trobar la manera d'influir sobre aquests ressorts de poder econòmic europeu, que fins ara han estat lluny dels nostre abast.

Objectius

- Consolidar l'empresa agrària sobre la base de l'economia familiar i la petita i mitjana empresa moderna, competitiva, respectuosa amb el territori, que integri els nous valors de la sostenibilitat i la multifuncionalitat, la diversificació de l'activitat i l'equilibri territorial. Això ha de permetre mantenir els nostres pobles vius i dotar-los d'una indústria agroalimentària que aprofiti la base del món cooperatiu existent i dels productes de qualitat produïts.
- Impulsar l'equilibri territorial: creiem que en els propers anys caldrà establir com a prioritat el canvi en l'actual tendència de despoblament de les comarques rurals. Hem d'aprofitar tots els recursos humans i econòmics per tal de retornar la confiança en el seu futur. Hem de valorar, també, la diversitat de la nostra pagesia. La diferent situació geogràfica i l'especialització del sector han fet aparèixer molt clarament diferents pagesies i diferents problemàtiques sectorials, que caldrà abordar amb Plans d'Actuació Sectorials, tenint en compte la situació real del territori. Així mateix, cal que l'agricultura periurbana sigui viable, assegurant la pervivència d'aquests espais agrícoles, enfront l'especulació i la construcció d'infraestructures.
- Garantir una producció i comercialització d'aliments de qualitat. La funció principal de l'agricultura i la ramaderia és la de produir aliments per a la societat. Uns aliments que han de tenir la màxima garantia, qualitat i sostenibilitat que demana la nostra societat. D'aquesta manera, els nostres pagesos i pageses i ramaders i ramaderes han de percebre preus justos per les seves produccions.
- Impulsar una estructura comercial que posi a l'abast de la nostra agroindústria els mercats mundials, en els quals una agricultura única i singular com la mediterrània es pot expandir gràcies a les seves qualitats i valors.
- Assegurar la utilització racional i sostenible dels recursos naturals necessaris per a l'activitat agrària i pesquera, minimitzant l'impacte d'aquestes activitats pel que fa a la petjada ecològica.
- Impulsar una reestructuració del DAR i dels organismes associats i ampliar el marc financer públic de suport, simplificant-ne el funcionament i eliminant les càrregues burocràtiques que en desvirtuen l'objectiu, fent de l'ICCA el veritable suport del sector per a situacions crítiques i assegurant un adequat finançament en el cas de projectes agraris estratègics i avantguardistes o en projectes d'R+D+I impulsats per empreses privades.

Propostes

Reconeixerem la importància i l'especificitat estratègica de l'activitat de l'explotació d'economia familiar agrària i de les petites i mitjanes empreses del sector

Cal consolidar i potenciar la pagesia en el territori, amb la base d'una empresa familiar agrària moderna, competitiva, respectuosa amb el territori i que integri els nous valors de la sostenibilitat i la multifuncionalitat de l'espai.

- a. Crearem l'Observatori de l'Empresa Agrària i establim la xarxa d'explotacions model.
- b. Redactarem els Plans Estratègics d'actuació per sectors d'activitat.
- c. Continuarem impulsant el paper de les dones en l'activitat agrària i en promourem la seva incorporació.
- d. Impulsarem la creació d'una Mútua Catalana d'Assegurances Agràries.
- e. Implantarem al més aviat possible una assegurança integral de costos per a l'explotació.
- f. Incrementarem substancialment la formació ocupacional destinada al sector.
- g. Fomentarem la formació continuada en l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació.
- h. Crearem un ajut per establir plans de pensions complementaris adreçats a pagesos/es.

- i. Regularem i facilitarem el cessament de l'activitat agrària a pagesos i pageses majors de 55 anys, sempre i quan traslladin la gestió de l'explotació a joves pagesos i pageses.
- j. Dotarem adequadament les ICM (Indemnitzacions compensatòries de muntanya), per garantir la igualtat d'oportunitats als pagesos i pageses d'aquestes zones.
- k. Regularem l'activitat agrària a temps parcial.
- l. Homologarem la formació professional agrària en el sistema de formació del Departament d'Educació. Dotarem de més mitjans la formació professional i promourem la formació continuada de les persones professionals de la pagesia.
- m. Impulsarem el debat sobre les reformes de la PAC, per tal que tornin a l'esperit original d'assegurar el futur del sector.
- n. Promourem l'agroturisme com a complement dins de l'activitat agrària.
- o. Tindrem en compte el principi de Sobirania Alimentària.
- p. Impulsarem el reconeixement de la multifuncionalitat de l'agricultura, adaptant les normatives de les noves orientacions de la política agrària.
- q. Tutelarem des de l'administració la reparcel·lació i el mercat de terres, per tal d'afavorir explotacions viables, prioritzant l'accés a l'explotació agrària directa.

Garantirem la producció d'aliments de qualitat i la seva comercialització

La funció principal de l'agricultura i la ramaderia és la de produir aliments per a la societat. Uns aliments que han de tenir la màxima garantia, qualitat i sostenibilitat que demana la nostra societat, alhora que s'impulsa la seva diversificació, per tal d'augmentar les oportunitats i posar en valor els coneixements, la diversitat i la capacitat d'adaptació de la nostra pagesia. Promovent especialment la implicació dels productors/es primaris/es en els processos de transformació, participació dels beneficis en la intermediació i el suport a iniciatives cooperatives.

- a. Garantirem la traçabilitat dels productes en tota la cadena alimentària.
- b. Per tal d'obtenir valor afegit a la producció en l'entorn rural, treballarem per tal que els petits establiments obtinguin el màxim nivell de suport públic permès per la normativa europea, tot adaptant la normativa sanitària a la dimensió de l'activitat.
- c. Impulsarem els sistemes de producció adequats per tal de complir amb els estàndards de qualitat i de seguretat alimentària que exigeixen els principals mercats als quals hi exportem la nostra producció. Dotarem dels mitjans tècnics i d'investigació suficients per fer un producte de qualitat i competitiu.
- d. Potenciarem, diversificarem i consolidarem la indústria agroalimentària, preferentment del món cooperatiu.
- e. Millorarem el sistema d'establiment de preus per part de les llotges agràries, garantint el respecte escrupolós als preus establerts.
- f. Establirem, als sectors on calgui, les adequades mesures de control sobre les indústries transformadores per evitar que es falsegi la qualitat real del producte que els productors i les productores aporten, disminuint així el preu rebut.
- g. Promourem la producció de qualitat, ecològica i tradicional, desenvolupant el Pla d'acció de la PAE (producció agroalimentària ecològica), fent-la un instrument útil i coordinat per al seu desenvolupament efectiu.
- h. Elaborarem una llei de coexistència entre l'agricultura transgènica i l'ecològica i tradicional, per tal de garantir l'elecció de cultiu protegint aquells cultius més sensibles.
- i. Garantirem la qualitat en els punts de venda, mitjançant un increment dels controls, inspeccions i sancions.
- j. Establirem un etiquetatge específic per als productes importats que no s'han produït amb les mateixes exigències socials i sanitàries que els de la UE.
- k. Impulsarem els ajuts a la transformació i la comercialització de productes agraris adreçats a cooperatives, petites empreses en mans de productors/es o produccions catalanes de qualitat.
- l. Crearem organismes interprofessionals que regulin les activitats de transformació i comercialització de productes agraris, per garantir una justa redistribució dels preus.

- m. Establirem uns indicadors de bones pràctiques comercials per als sectors primaris.
- n. Elaborarem el Pla d'empreses participades que impulsi la integració d'empreses cooperatives, en aquells sectors que ho requereixin.
- o. Impulsarem l'elaboració de plans de màrqueting i comercialització, per a empreses productores i elaboradores dels productes de la terra (també de cooperatives). Aprofundirem en el servei d'assessorament individualitzat per a les empreses, per diagnosticar la situació competitiva i oferir propostes de millora en els àmbits de màrqueting i comercialització, així com estudis d'optimització dels punts de venda en origen dels productors i productores.
- p. Elaborarem i executarem un Pla d'agrobotigues o botigues de cooperatives agràries, que ajudi a optimitzar l'expansió i l'acció conjunta per mitjà de centrals de compra i la creació d'una marca distintiva comuna com a fórmula de distribució comercial.
- q. Impulsarem els distribuïdors o intermediaris especialitzats en els productes de la terra i avaluarem la viabilitat de participar públicament en empreses comercialitzadores especialitzades.
- r. Incorporarem els productors i les productores en el procés de comercialització i distribució.
- s. Diversificarem l'activitat agrària, potenciant els productes tradicionals i mantenint la producció d'aliments, com a objectiu prioritari de base.
- t. Impulsarem la venda directa tant de producte fresc com transformat.
- u. Potenciarem el consum en el mercat intern de productes de qualitat de la terra, mitjançant les campanyes institucionals adients:
  1. Aprofitarem els actes institucionals realitzats per les administracions catalanes, com a eina de difusió i consum dels productes de la terra.
  2. Fomentarem la presència d'establiments especialitzats en productes de la terra, en els espais de concessió pública.
  3. Impulsarem la creació de noves marques gastronòmiques.
  4. Ajudarem al desenvolupament de les marques ja existents.
  5. Augmentarem el coneixement del consumidor i consumidora als punts de venda i als restaurants.
- v. Promocionarem els productes autòctons i artesanals amb distintius de qualitat i crearem plataformes d'exportació competitives. Alhora, continuarem impulsant el turisme gastronòmic al territori.
- w. Desenvoluparem un programa de recuperació i promoció de varietats autòctones:
  1. Fomentant les marques de garantia territorials per als productes de la terra, amb ajuts a l'elaboració d'estudis de mercat, reglaments i disseny de marca.
  2. Elaborant plans de protecció dels productes de la terra en perill d'extinció.
- x. Garantirem la producció d'aliments segurs, de qualitat i respectuosos amb el medi ambient, de manera eficient i d'acord amb les exigències del públic consumidor, mitjançant l'existència de controls efectius.
- y. Dotarem d'eines de verificació de la traçabilitat en tots els esglaons de la producció, per donar confiança al públic consumidor.

Millorarem la inserció de l'activitat agrària en la gestió del territori

L'activitat agrària, tradicionalment assentada al territori, alhora que vertebradora de l'espai rural, ha tingut i té una funció específica com a productora d'aliments propers i de qualitat. És alhora garant de valors culturals i tradicionals que conformen la societat catalana. També gestiona un territori, el manté net i ordenat i actua de motor econòmic dels nostres pobles. En aquest sentit, creiem que cal aprofundir en aquesta interrelació, a través de les següents mesures:

- a. Impulsarem una Llei d'Espais d'Interès Agrari.
- b. Elaborarem mapes d'actuació agrària. Prioritzarem les actuacions en zones desfavorides i periurbanes.
- c. Realitzarem un Pla d'Electrificació Rural.

- d. Crearem un Pla de desenvolupament d'energies alternatives per reduir els costos energètics de les explotacions i per constituir un complement a l'activitat agrària —aerogeneradors, instal·lacions solars als teulats, minicentrals hidràuliques, plantes de gas amb residus animals—.
- e. Promourem l'accés real a la xarxa en el món rural.
- f. Revisarem la relació de zones desfavorides.
- g. Desenvoluparem la Llei de contractes de conreu, de manera que permeti superar les figures que creen inseguretat, per tal de fer més transparent el mercat de la terra.
- h. Constituïrem un banc de terres que faciliti l'accés del jovent a l'agricultura i permeti dimensionar les explotacions a escales realment competitives.
- i. Ordenarem l'activitat ramadera intensiva, amb criteris de sostenibilitat, territorialitat, racionalitat i flexibilitat.
- j. Millorarem la inserció de l'activitat agrària en la gestió del territori, amb l'establiment de programes específics en infraestructures rurals (camins, electrificació, telefonia i accés a les noves tecnologies).
- k. Incrementarem l'esforç en les polítiques de gestió forestal, incorporant les competències en l'activitat forestal al DAR.
- l. Potenciarem la interrelació amb el DPTOP, coordinant la construcció de zones agroindustrials prop de les zones productores, assegurant que el valor afegit dels productes agraris reverteixi al territori.
- m. Entenent que els recursos cinegètics formen part de la gestió del món rural i poden ser un complement a la renda agrària, crearem l'Institut Català de la Caça i la Pesca per tal de regular-los.

Revisarem el Contracte Global d'Explotació i el dotarem d'una dinàmica i una estructura que el facin realment útil per al sector

El Contracte Global d'Explotació, és el compromís entre la pagesia i la societat on, les dues parts, es comprometen a fer una sèrie d'actuacions. La pagesia es compromet a la producció d'aliments, la gestió del territori i dels recursos naturals sota els principis de traçabilitat i multifuncionalitat. I la societat, reconeixent la feina de gestió del territori, aporta els recursos i eines necessàries per poder-ho dur a terme.

Els Contractes Globals han de suposar una evolució en positiu de les actuals explotacions prioritàries, on a partir del reconeixement d'aquestes esdevinguin un model d'economia contractual, on quedarien delimitades les funcions i responsabilitats de cada part. El Contracte Global havia i ha de servir per modernitzar l'empresa agrària, integrant-hi els nous valors de traçabilitat i multifuncionalitat. Una eina que ha de ser garantia per adaptar les actuals explotacions, als reptes que suposen l'evolució de l'economia mundial, la nova PAC, acords de l'OMC, procés de globalització, etc., sobre la base d'un món rural català amb explotacions repartides pel territori i que ha d'aprimar substancialment les exigències burocràtiques fins a nivells òptims. El DAR ha de modificar la gestió del Contracte. Així mateix, caldrà tenir en compte les diferents situacions territorials i necessitats del subsectors i comarques a l'hora de desplegar els contractes i adaptar-los, amb propostes diferenciades depenent de cada situació concreta. El contracte territorial està integrat pel següents elements principals:

- a. Un Pla tècnic de gestió. Representa una radiografia de les explotacions, on es determinarà la viabilitat econòmica, l'estructura, possibles mancances, valors territorials i mediambientals. Es valorarà també la situació geogràfica i el grau de desenvolupament. Aquest Pla Tècnic determinarà l'accés a les ajudes.
- b. Ajuts: sabem que el millor ajut que poden percebre la nostra pagesia i ramaderia és el d'obtenir preus justos per les seves produccions i aquest ha de ser l'objectiu. Ara bé, en la fase de transició caldrà comptar amb els ajuts pensats com a instruments que l'administració posarà a l'abast del pagès i la pagesa per dur a terme una gestió sostenible de l'activitat. A aquesta hi haurà de donar suport el Pla Tècnic de gestió, fent especial èmfasi en els Fons de terres, els Fons de quotes i els Plans de modernització.
- c. Compromís de gestió sostenible. Compromís que adquireix la pagesia a canvi dels ajuts que l'administració posa al seu abast. Compromís, en definitiva, davant la societat de dur a terme una gestió eficaç i respectuosa dels recursos naturals, garantint la producció d'aliments de qualitat.

- d. Crearem l'Observatori de l'empresa agrària. Òrgan format per l'administració i les organitzacions professionals que haurà de definir qui ha de tenir accés als contractes territorials, elaborar els mecanismes de reestructuració i fer un seguiment de l'evolució i adaptació de l'empresa agrària.

Impulsarem la nova cultura de l'aigua

El món rural és plenament conscient de la importància de la bona gestió dels recursos hídrics del país. En aquest sentit, creiem més necessari que mai l'impuls de la nova cultura en la gestió de l'aigua, que en el cas de l'agricultura ha d'estar basada en els següents criteris:

- a. Nous recs. Garantirem un subministrament adequat en els nous regadius. Assegurarem la viabilitat de les infraestructures hidràuliques amb polítiques de restitució de les inversions a l'administració, adaptades a la rendibilitat real de les explotacions afectades.
- b. Recs consolidats. Cal anar cap a un Pacte d'Utilització i Modernització d'Infraestructures de l'aigua d'ús agrícola, entre l'administració i les diferents Comunitats de Regants, que proposi mesures realistes en la utilització i estalvi de l'aigua, i la redistribució atenent les necessitats del sector.
- c. Equilibri territorial. Garantirem l'accés a la utilització de l'aigua en el desenvolupament i equilibri territorial pel que fa a la distribució i gestió dels recursos hídrics, en el marc de la conca hidrogràfica.
- d. Aprofitament d'aigües depurades provinents de tractaments terciaris. Aprofitarem les aigües residuals per a l'ús agrícola, previ informe de l'ACA que garanteixi que està exempta de residus i és aprofitable per a l'activitat agrària.
- e. Establirem progressivament línies d'ajuts orientades a la modernització i renovació de les tecnologies del reg, en el context d'una política realista en la utilització i l'estalvi de l'aigua.

Reformarem els instruments de gestió pública

El sector agroalimentari del nostre país necessita d'un instrument polític que garanteixi una política agroalimentària adaptada als nous temps. El DAR, tal com el coneixem avui, s'ha caracteritzat per la falta d'iniciativa i la manca de criteri a l'hora d'organitzar el sector i liderar l'adaptació a les diferents reestructuracions de la política agrària de la Unió Europea. Per això proposem la seva reestructuració, adaptada a la nova visió integrada i multifuncional de la política agrorural de la Unió Europea.

- a. Impulsarem la reconversió de l'actual DAR per fer-lo un instrument d'utilitat reconeguda per tot el sector.
- b. Consolidarem l'Administració Agrària com a administració de serveis i assessorament al sector: delegarem algunes prestacions de Serveis Agraris a entitats col·laboradores; potenciarem les delegacions comarcals i simplifiquem els tràmits burocràtics; millorarem l'índex de satisfacció pròpia per la feina desenvolupada, tant del personal funcionari com del laboral.
- c. Crearem un Departament d'Alimentació, Agricultura, Acció Rural, Ramaderia i Pesca, amb competències en la garantia alimentària en tot el procés de producció, elaboració i distribució, la gestió mediambiental que es desprèn de l'activitat agrària i en medi rural (infraestructures, reequilibri territorial i ordenació de l'activitat en el medi rural).
- d. Impulsarem l'accés directe a les Institucions Europees: com a Administració única, ens cal ser presents a Europa per defensar un model propi de gestió agrària i rural.
- e. Coordinarem i potenciarem l'acció dels departaments d'Agricultura i d'Innovació, per a la creació de missions comercials a mercats emergents.
- f. Establirem convenis entre les entitats financeres i l'administració, per tal de garantir el finançament de les explotacions.
- g. Avançarem cap a la unificació de les condicions de producció del nostre sector en tota la Unió Europea. Equiparant el nivell d'ajuts estatals i regionals, les condicions administratives i les exigències mediambientals de tots els estats, evitant així que els nostres productors i productores hagin de lluitar al lliure mercat en inferioritat de condicions.
- h. Adaptarem el control sanitari i ecològic dels productes agraris importats de països externs a la Unió europea a les necessitats reals, tot exigint dels productes forans les mateixes condicions sanitàries o

de producció (condicions laborals dels productors i productores) a les que són sotmesos els nostres productes.

- i. Millorarem les condicions del Pla de modernització d'empreses agràries, simplificant-ne els tràmits, agilitzant el pagaments, augmentant la seva dotació i adaptant-los a les necessitats reals de les empreses.
- j. Crearem un Institut tècnic i de gestió que integri el propi personal tècnics del departament, les ADV i les ADS i aquell personal tècnic de reconeguda vàlua, per tal d'assegurar l'assessorament i la transferència tecnològica a les empreses d'economia familiar agrària i a les cooperatives, refermant al mateix temps la transferència tecnològica en col·laboració amb la universitat i l'IRTA. (Model francès i navarrès com ara L'ITG Agrícola i Ramader).
- k. Garantirem les infraestructures necessàries pel desenvolupament de l'activitat agrària, integrant dins de les polítiques dissenyades pel DAR la resta de departaments amb responsabilitats al territori.

Impulsarem un marc financer adequat per al món agrari

Dotarem la política agrària d'un marc financer adequat, que permeti desplegar la Llei d'Orientació Agrària i poder garantir els recursos necessaris per dur a terme una intervenció real en el sector. Juntament amb una correcta gestió del PDR, és necessari un paquet de mesures agràries complementàries que reforcin una mínima adaptació de l'estructura agrària catalana, recuperant el dèficit financer acumulat durant els darrers anys. Proposem una equiparació progressiva real a nivell europeu en despesa financera agrària a les entitats subestats dels Quatre Motors d'Europa i que es centra en:

- a. La modulació d'ajuts, donant prioritat a l'explotació professional.
- b. El reconeixement de l'especificitat del sector agrari a efectes fiscals, en aspectes com la devolució del cèntim sanitari per a ús agrícola.
- c. Potenciarem, diversificarem i consolidarem la indústria agroalimentària, especialment aquella que aposti pels productes autòctons.
- d. La garantia que el DPTOP ofereixi a la agroindústria catalana, en referència a la política de sòl, el mateix ajut econòmic i financer que altres comunitats autònomes de l'Estat.
- e. Impulsarem la fusió de cooperatives i la formació de cooperatives de segon grau, per mitjà d'un veritable Pla de modernització del cooperativisme agrari.

Sostenibilitat i comercialització del sector pesquer

Per la seva especificitat, aquest sector mereix una reflexió i una ordenació singular de les mesures que es proposen. Cal desplegar polítiques que permetin garantir la viabilitat del sector a curt i llarg termini, treballant per una explotació racional, responsable i sostenible dels recursos marins, adaptant la flota als recursos existents i millorant-ne la seva productivitat.

És prioritari per al sector millorar les condicions de treball i impulsar la formació i la capacitació de les persones dedicades a l'activitat pesquera, així com diversificar les seves activitats per garantir unes rendes adequades.

Esquerra considera aquest sector com un eix fonamental, en l'objectiu estratègic de subministrar a les llars catalanes una rica varietat d'aliments de qualitat, que permetin el consum d'aliments dins d'una dieta equilibrada. Des d'aquest enfocament, el manteniment i el desenvolupament de l'activitat de la pesca a Catalunya esdevé una activitat fonamental i, en aquest sentit, es presenten les següents mesures:

- a. Impulsarem la recerca i el desenvolupament en les activitats marítimes i en la regeneració dels recursos, sobretot en els àmbits d'aqüicultura i marisqueig. Enfortim la relació entre el sector científic, l'administració i els sectors productius.
- b. Potenciarem la comunicació entre el sector comercialitzador i el científic, a fi d'adaptar els recursos marins amb l'oferta i la demanda del mercat.

- c. Fomentarem la formació tècnica dels i les professionals del sector que els faciliti alhora el reciclatge professional.
- d. Desenvoluparem mesures perquè l'atur dels pescadors i les pescadores no es consumeixi durant les aturades biològiques.
- e. Impulsarem la millora de les estructures de transformació i comercialització, així com la qualitat dels processos i productes.
- f. Establirem mesures per millorar la identificació dels productes pesquers de les nostres costes als punts de venda.
- g. Introduïrem mecanismes per a un millor funcionament de les confraries i federacions territorials.
- h. Treballarem per la implementació i el compliment d'una normativa clara en quant a traçabilitat i etiquetatge, tant en la primera venda com en tot el procés de comercialització posterior, amb l'objectiu de garantir la traçabilitat dels productes de la pesca i l'aqüicultura.
- i. Fomentarem la millora de les estructures productives i comercialitzadores del sector, per incrementar el valor dels productes.
- j. Establirem un control sanitari i de qualitat estricta dels productes d'importació, a la vegada que controlarem la legalitat del producte (talles mínimes).
- k. Impulsarem campanyes de promoció dels productes pesquers i de marisqueig catalans fomentant la cultura de consum del peix fresc autòcton.
- l. Potenciarem els productes de qualitat, les denominacions d'origen i el peix fresc de la costa en els circuits regulars de comercialització.
- m. Impulsarem les denominacions d'origen per donar valor afegit als productes pesquers, d'aqüicultura i marisqueig catalans.
- n. Treballarem per adaptar l'esforç pesquer a la situació dels recursos marins, promovent un equilibri sostenible entre els recursos i la capacitat pesquera de la flota.
- o. Subvencionarem la retirada d'embarcacions per garantir la sostenibilitat del sector.
- p. Afavorirem l'explotació responsable dels recursos. Implementarem plans específics de gestió per a la conservació i recuperació dels recursos pesquers i marisquers.
- q. Impulsarem ajuts per a l'aplicació de mesures de millora i modernització de la flota, per adaptar l'esforç pesquer als recursos disponibles. Desenvoluparem una política de crèdits i/o ajuts adequada a les característiques dels propietaris i propietàries d'embarcacions. Fomentarem l'estalvi de costos de pesca, basats en la millora del rendiment de les embarcacions i en el menor consum de combustible.
- r. Aplicarem mesures per fomentar la protecció i millora del medi marí i dels recursos naturals del sector pesquer, amb la finalitat de contribuir a la viabilitat del sector i alhora reduir l'esforç pesquer.
- s. Treballarem per fer compatible l'exercici de la pesca professional amb l'exercici d'altres activitats científiques, educatives i turístiques relacionades amb la pesca. Impulsarem la diversificació de les activitats de pesca (pesca-turisme, incorporació d'usos turístics complementaris en les instal·lacions productores de mol·luscs...).
- t. Implementarem mecanismes de participació del sector en la formulació de propostes i recomanacions de caràcter normatiu.
- u. Crearem les mesures necessàries perquè el sector pesquer català lideri, dins la Unió Europea, el desenvolupament d'una política mediterrània de pesca enfront de la política atlàntica.
- v. Treballarem per incorporar les especificitats de la flota mediterrània en l'aplicació de mesures de protecció i regeneració dels recursos pesquers, així com en els requisits de les embarcacions per poder ser inscrites als registres de pesca corresponents i/o ser despatxades.

POLÍTICA TERRITORIAL

Diagnosi

La superació dels reptes socioeconòmics i ambientals en què ens trobem avui, tant pel que fa a les qüestions més conjunturals com, sobretot, les més estructurals han de permetre articular les bases d'un nou model de futur, que sigui capaç de generar benestar de manera sostinguda i que, alhora, permeti garantir

la protecció del patrimoni natural i la cohesió social, tot abordant les amenaces més greus com les que es deriven del canvi climàtic.

Aspectes com la proliferació de desenvolupaments urbanístics en zones de risc, una estructura urbanística dispersa incentivada pel model financer lligat a l'habitatge, la pèrdua progressiva de biodiversitat, l'increment continu en la generació de residus, l'augment de la mobilitat i el transport motoritzat en vehicle privat, el gran nombre d'inequitats ambientals en funció del territori i de la classe social o l'ús intensiu d'energia o de sòl, són problemes derivats d'una inadequada planificació o implementació de polítiques al llarg de molts anys, que obliga a fer de la sostenibilitat i les qüestions ambientals, elements centrals de les nostres polítiques. En aquest sentit, tota la feina feta en aquestes dues darreres legislatures d'ordenació i planificació del territori, ha de tenir continuïtat i un nou impuls que ens permeti garantir un nou model de desenvolupament que resulti ambientalment sostenible, econòmicament eficient i socialment cohesionat.

Com a país, ens cal incidir en factors com la dispersió territorial d'activitats que incrementen la demanda d'infraestructures, promovent la diversitat de paisatges, la connectivitat entre ecosistemes i la cohesió social, a través d'una planificació territorial coherent amb aquests objectius, amb una política urbanística que s'ajusti a les necessitats reals i a les característiques dels territoris, que cerqui la integració social entre persones de rendes i orígens desiguals, etc. En aquest sentit, en els propers anys, caldrà seguir impulsant una ordenació territorial més eficient i propera i una política d'habitatge que en faciliti l'accés, deslligant-lo d'un model de creixement econòmic caduc i de curta volada i com a via de finançament dels municipis.

En línia amb el Pacte Nacional per les Infraestructures, la planificació de les infraestructures ha de reflectir més clarament un model de desenvolupament establert prèviament de forma consensuada, amb una perspectiva a llarg termini. El model de desenvolupament i el desplegament de les infraestructures previstes hauria de prioritzar-ne aquelles que contribueixin a crear un futur poc intensiu en consum de carboni, revertir la pèrdua de biodiversitat i garantir uns estàndards mínims d'accessibilitat a totes les persones, per a una millor cohesió social i territorial. Tanmateix, cal fer èmfasi en una adequada planificació i gestió de les infraestructures al territori, potenciant un model equilibrat i en xarxa, que afavoreixi la connectivitat ecosistèmica i incorpori criteris d'equitat social.

S'ha de fer prevaldre un model territorial que garanteixi la sostenibilitat ambiental, l'eficiència funcional i la cohesió social. Per això, cal racionalitzar la construcció de noves vies que puguin fomentar la dispersió territorial i la fragmentació d'espais naturals i que no siguin coherents amb un model d'urbanització caracteritzat per la compacitat, la complexitat i el caràcter integrat dels assentaments. En aquest sentit, és important establir mecanismes d'integració amb la planificació territorial i urbanística. Alhora, cal seguir impulsant el dret a la mobilitat de les persones, articulant infraestructures que vertebrin els Països Catalans, trencant la lògica radial i centralista dels estats espanyol i francès que permeti millorar la competitivitat de la nostra economia, situant el nostre país com un dels grans nodes de connexió dels grans corredors estructuradors del comerç internacional.

Objectius

- Avançar cap a una planificació i ordenació territorial, amb una visió conjunta per al país, que permeti impulsar el desenvolupament econòmic i la cohesió social, que resulti ambientalment sostenible i que basi la seva acció en la concertació amb els diferents agents socials.
- Reorientar l'urbanisme cap a un model més sostenible de ciutats i viles compactes, que permeti augmentar la cohesió social i territorial i, alhora, faciliti la sostenibilitat dels serveis públics, reduint els problemes de mobilitat i el consum de recursos.
- Protegir el paisatge en tant que factor identitari i actiu econòmic, preservant l'activitat tradicional i redreçant els processos de degradació dels espais oberts que deteriorenen els valors paisatgístics i la qualitat de vida de la població.
- Impulsar una mobilitat eficient, que ha de basar-se en el transport col·lectiu i que ha de fer compatibles la sostenibilitat i qualitat ambiental amb l'eficiència econòmica.

- Desplegar polítiques que facilitin l'accès a l'habitatge del jovent, que universalitzin el dret a l'habitatge, i que fomentin el lloguer i la rehabilitació com a factors de sostenibilitat i equitat social.
- Continuar impulsant la concepció d'unes infraestructures al servei del país, que permetin l'articulació en xarxa del conjunt de ciutats i territoris.
- Trencar el model radial en infraestructures de l'Estat, aprofitant les inèrcies i la lògica de construcció transfronterera, per tal de vincular la nostra economia a Europa, tot relligant el conjunt dels Països Catalans.
- Convertir Catalunya i el conjunt dels Països Catalans en el *hub* logístic del sud d'Europa, prioritant les inversions adreçades a incrementar el grau d'intermodalitat de les principals infraestructures logístiques.
- Fer que la Generalitat assoleixi la titularitat de les grans infraestructures de transport de passatgers/es i mercaderies del nostre país.

Propostes

Planificació territorial

Si fa set anys afirmàvem que al llarg dels 25 d'anys d'autogovern Catalunya no havia sabut donar resposta d'una manera global i coherent a les qüestions cabdals en matèria de planificació territorial, avui podem dir de forma clara que amb Esquerra al Govern aquesta situació s'ha revertit. Al llarg dels darrers anys el Govern catalanista i d'esquerres ha donat llum verda a l'aprovació de sis dels set plans territorials parcials que restaven per aprovar des de l'any 1995 —Alt Pirineu i Aran, Catalunya central, comarques gironines, regió metropolitana de Barcelona, Terres de Ponent i Camp de Tarragona— i ha revisat de manera profunda i amb nous criteris el Pla territorial parcial de Terres de l'Ebre, tal com ens hi vam comprometre ara fa quatre anys.

S'ha fet un pas endavant important en la generació d'instruments que permetran que la intervenció sobre el territori sigui en el futur més racional, ordenada i respectuosa amb el patrimoni natural, cultural i paisatgístic. Les dues darreres legislatures han servit, doncs, per avançar significativament en l'ordenació territorial del país, però resta feina per fer.

El gran repte que hem d'afrontar ara és el Pla Territorial General de Catalunya. És indispensable repensar el territori, promovent la diversitat de paisatges, la connectivitat entre ecosistemes i la inclusió social. Cal una visió proactiva i sostenible de la urbanització, que promogui la densificació selectiva de l'urbanisme dispers i la centralitat suburbana, incorporant així, a banda de consideracions edificatòries, noves polítiques de paisatge i d'espai públic. Proposem també l'aplicació d'estratègies d'integració social, per passar d'un habitatge digne a un habitatge responsable i estimulants, que superi una urbanització aïllada i dispersa, que no promou la socialització i porta associada un elevat grau d'insostenibilitat pel que fa a serveis públics, mobilitat i consum de recursos (aigua, energia, etc.). Tanmateix, fem èmfasi en una adequada planificació i gestió de les infraestructures al territori, potenciant un model equilibrat i en xarxa, que afavoreixi la connectivitat ecosistèmica i incorpori criteris d'equitat social. Es fa imprescindible, també, crear una consciència col·lectiva en relació a la gestió dels riscos naturals per a reduir-ne els impactes.

a. Planificarem el territori amb visió de país i afavorint la diversitat territorial

Redactarem un nou Pla Territorial General de Catalunya amb vocació d'esdevenir un marc clar i consensuat, amb visió de país, d'establiment dels usos del sòl a escala supramunicipal per tal d'assolir una distribució eficient en el territori, tot consolidant el model de viles i ciutats compactes, complexes i integradores; una protecció estructural dels espais lliures i de connexió ecològica i un repartiment adequat i no replicat d'equipaments i infraestructures d'interès general, així com dels polígons industrials.

1. Redactarem plans directores territorials, que puguin perfilar més detalladament i a menor escala alguns dels continguts dels plans territorials parcials en aquells espais que per la seva densitat, patrimoni arquitectònic o natural, coneixen una major fragmentació i pressió urbanística i, per tant, estan sotmesos a més riscos.
2. Redactarem nous plans territorials sectorials per regular i ordenar altres àmbits de gran transcendència territorial com el cycle de l'aigua, espais fluvials, l'energia, residus, equipaments d'interès general de diversa naturalesa com per exemple els sanitaris, camps de golf, etc.

3. Creació d'una comissió territorial d'infraestructures, amb participació de les diferents administracions i organismes competents i els ens locals, als efectes de procurar la coordinació a diferents escales i la cooperació interadministrativa en el desplegament d'infraestructures pel que fa a optimització de recursos, eficiència en la mobilitat i coherència en la seva permeabilització social i ecològica.
- b. Protegirem el gran patrimoni del nostre país: els espais naturals, agraris i no urbanitzables
1. Elaborarem el Pla Territorial dels Sistemes de connexió ecològica que minimitzi la fragmentació que les grans infraestructures ocasionen al patrimoni ecològic del país, i en garanteixi la seva connectivitat social, ecològica i paisatgística.
  2. Aplicarem amb rigor la normativa que determina l'activitat urbanística en el sòl no urbanitzable, per tal de protegir-lo.
  3. Completarem la Planificació dels Espais Fluvials iniciada i hi donarem rang de Pla Territorial Sectorial, establint programes de desenvolupament i vinculant-los a la revisió del Pla Territorial General de Catalunya.
  4. Implementarem un Pla director de prevenció d'incendis forestals, amb prioritat en els espais naturals amb risc elevat d'incendi forestal, mitjançant la conformació d'una matriu contínua d'espais oberts o adevesats i la recuperació de pastures i d'antics conreus. Procurarem el manteniment d'aquesta xarxa estratègica mitjançant el foment de la ramaderia extensiva i l'aprofitament de la biomassa com a recurs renovable.
- c. Preservarem el paisatge com a valor social i patrimonial, posant-lo en valor com a eina per la seva protecció
1. Impulsarem com a eixos clau en la política territorial, el reconeixement de les potencialitats i la diversitat paisatgística del territori català.
  2. Corregirem alguns dels processos que ha sofert el territori durant les darreres dècades, que deterioren el valor paisatgístic i la qualitat de vida de la població.
  3. Implementarem un Pla de prevenció d'incendis forestals, amb prioritat en els espais naturals amb risc elevat d'incendi forestal, mitjançant la conformació d'una matriu contínua d'espais oberts o adevesats i la recuperació de pastures i d'antics conreus.
  3. Fomentarem el caràcter integrat de les activitats en el territori, per tal que el paisatge n'esdevingui un element clau en el disseny i desenvolupament.
  5. Aprovarem una normativa sobre paisatge arquitectònic.
  6. Crearem mecanismes de restitució de paisatges afectats.
  7. Desplegarem i completarem els catàlegs de paisatge, les directrius del paisatge i les cartes del paisatge, en compliment del que estableix l'actual marc legal.
- d. Moderarem el consum de sòl i cercarem redistribució de la riquesa en el conjunt del territori
1. Impulsarem mesures de discriminació positiva que contribueixin a corregir el desequilibri territorial del país, afavorint el trasllat de part de l'activitat econòmica que actualment està concentrada a la Catalunya litoral, cap a l'interior.
  2. Vincularem la planificació d'infraestructures a les projeccions dels plans territorials parcials.
  3. Continuarem impulsant, des de la planificació territorial, el canvi de model turístic, basant-lo en la qualitat i la identitat i deslligant-lo del creixement urbanístic, amb eines que impedeixin desenvolupar actuacions urbanístiques inapropiades que atemptin contra el desenvolupament sostenible.
  4. Limitarem l'augment de qualificació de sòls industrials en aquelles comarques on hi ha una oferta de sòl vacant per damunt del 30% del sòl industrial net total.
  5. Impulsarem la mancomunació de polígons industrials, per tal de dur a terme una gestió més eficient del sòl, assolir costos d'urbanització més competitius i millorar l'ordenació del territori.
  6. Els polígons industrials mancomunats hauran de ser equitatius en la distribució de càrregues i beneficis, de manera que n'evitin una proliferació excessiva.

Planificació urbanística

Esquerra aposta per un desenvolupament urbanístic sostenible que s'articuli com la utilització racional del territori i el medi ambient i conjuminant les necessitats de creixement amb la preservació dels recursos naturals i dels valors paisatgístics, arqueològics, històrics i culturals, a fi de garantir la qualitat de vida de les generacions presents i futures. Tenim clar que el model de desenvolupament urbanístic ha de ser el que s'ajusti a les necessitats reals i a les característiques pròpies del territori. Essent respectuós amb l'arquitectura tradicional, vinculat al propi nucli de població, que potencii la rehabilitació d'habitatges tradicionals en desús i la recuperació dels elements arquitectònics i patrimonials propis. Ha de cercar la integració social entre persones de rendes i orígens desiguals, promoure el comerç, els serveis de proximitat i la barreja d'aquests en l'espai.

Volem posar fi al consum indiscriminat del sòl basat en la urbanització dispersa, en l'especialització de les funcions en el territori i frenar els riscos de segregació social. Per això, seguint els criteris fixats pel Govern de la Generalitat aquestes dues darreres legislatures en matèria de planificació territorial i urbanística, apostem per un model d'urbanització que es caracteritzi per la compacitat, la complexitat i el caràcter integrat dels assentaments, principal garantia per a la preservació del sòl no urbanitzable i el paisatge. Defensem els creixements compactes, en què es distingeixi clarament entre l'espai construït i l'espai obert. Reivindiquem el valor de la barreja d'usos que s'articulin en una trama urbana basada en el principi de complexitat. Així mateix, davant els riscos de la segregació social, apostem perquè els pobles i ciutats de Catalunya siguin espais de convivència i redistribució social, fonamentats en la cohesió.

Ens preocupa especialment, que la manca d'un adequat finançament per als nostres municipis els impedeixi portar a terme aquest model de desenvolupament urbanístic sostenible. Per aquest motiu, apostem per la instauració d'instruments que desincentivin el desenvolupament urbanístic especulatiu i desordenat, tot reclamant la necessitat de resoldre definitivament el finançament de l'administració més propera a la ciutadania: els nostres ajuntaments.

Per portar a terme la concreció d'aquestes polítiques apostem per la figura dels plans directores urbanístics que, amb respecte al principi d'autonomia municipal, permeten la reorientació de determinats processos urbanístics sense haver d'esperar l'adaptació de les prescripcions de la legislació urbanística o del propi planejament territorial.

1. Protegirem i posarem en valor el sòl no urbanitzable

El sòl no urbanitzable ha de ser objecte d'una protecció activa, dificultant el procés actual de degradació derivat d'activitats no vinculades als seus usos agrícoles tradicionals.

- a. Aprovarem plans directores urbanístics de protecció clara del sòl no urbanitzable que en reglamentaran, de manera detallada, els usos permesos.
- b. Desincentivarem la reclassificació del sòl no urbanitzable reservant-lo per a casos d'interès general i en creixements compactes i sostenibles dels nuclis urbans existents.
- c. Cercarem mecanismes que permetin alentir, i si escau desincentivar, la urbanització de determinats sòls urbanitzables.
- d. Donarem suport a iniciatives locals aportades des dels ajuntaments o ens privats per a la gestió del sòl no urbanitzable.
- e. Fixarem la prestació de garantia davant la Generalitat de Catalunya per import del 10% del cost total d'execució de les obres que es duguin a terme per cobrir, si escau, les responsabilitats derivades d'incompliments i infraccions, inclòs el pla de restauració dels terrenys.
- f. Promourem plans directores urbanístics que cerquin l'activitat arrelada al territori, que posin en valor el patrimoni cultural i natural i redueixin l'afectació de l'activitat turística sobre el territori.
- g. Impulsarem l'urbanisme de densitat, compacte, per als establiments turístics.

2. Aplicarem els principis de compacitat, complexitat i cohesió als nostres pobles i ciutats

- a. Bastirem una xarxa de pobles i ciutats compactes, complexos i integradors, que siguin eficients en l'ús del sòl; que mancomunin equipaments; que siguin multifuncionals quant a diversitat d'oferta de serveis, és a dir, amb barreja d'usos; i que ofereixin possibilitats reals d'integració social, de manera que evitin la formació de barris aïllats socialment mitjançant operacions de dignificació i rehabilitació.
- b. Trobarem solucions consensuades des de l'àmbit supramunicipal al problema de les urbanitzacions: aïllament social, encariment dels serveis, marginació, problemes de seguretat i impactes ambientals.
- c. Incorporarem la visió de gènere a l'urbanisme per tal d'integrar temes i necessitats que atenguin les noves pautes socials, en transició cap a una societat més complexa. La perspectiva de gènere i la participació activa d'aquelles dones implicades en aquests àmbits ha d'incorporar-se a tots els projectes de construcció de ciutat, com a línia estratègica de les persones responsables de les diferents polítiques urbanes i territorials.
- d. Impulsarem noves eines i instruments per als municipis de menys de 2.000 habitants o agrupacions de municipis de menys de 500 habitants. Cal impulsar una actuació de reequipament integrada i interdepartamental (transversal), a partir de les seves especificitats.
- e. Incrementarem les mesures i accions encaminades a fomentar la cohesió social dels veïns i veïnes en aquells barris del nostre país amb més risc de segregació a través d'instruments com els Plans de barris. Prioritzarem les actuacions encaminades a la reinserció laboral dels i les joves del barri, la cohesió veïnal de base sovint multicultural i la dinamització d'un teixit comercial i de negoci de marcat component de cohesió social.

3. Vincularem el desenvolupament urbanístic al sistema d'infraestructures

- a. Planificarem les àrees de desenvolupament urbanístic en funció de la capacitat de servei amb transport públic.
- b. Mantindrem el criteri de la llei d'urbanisme de no desenvolupar projectes urbanístics sense tenir en compte les implicacions sobre la mobilitat que comportarien.
- c. Planificarem i executarem les infraestructures de mobilitat en funció del model urbanístic i d'implantació de les activitats en el territori.

Ordenació del litoral

Un dels grans patrimonis naturals de Catalunya és el seu litoral, que durant dècades ha estat amenaçat per les polítiques urbanístiques poc respectuoses amb el medi ambient i el seu paisatge.

La recomanació 2002/413/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 20 de maig de 2002, sobre l'aplicació de la gestió integrada de les zones costaneres a Europa, torna a plantejar el vell repte de protegir de manera eficient el nostre entorn costaner. Aquesta recomanació estableix la necessitat de gestionar de manera integrada les zones costaneres mitjançant instruments respectuosos amb les característiques locals i la gran diversitat del litoral, per respondre a les necessitats d'aquestes zones amb solucions específiques i mesures flexibles.

Perseguint aquest objectiu, l'actual Govern de la Generalitat, a proposta d'Esquerra, va aprovar els Plans Directors Urbanístics del Sistema Costaner (PDUSC 1 i 2) amb la voluntat de frenar el procés urbanitzador de manera immediata. Així, amb l'aprovació del PDUSC-1 es van preservar de manera plena un total de 23.500 ha situades a primera línia de costa de sòl no urbanitzable i dels sòls urbanitzables delimitats. Amb l'aprovació del PDUSC-2 la protecció ha arribat a 656 ha més de sòl urbanitzable delimitat sense pla parcial aprovat.

Ara, però, cal anar més enllà en l'intent de desincentivar el desenvolupament d'àrees del litoral que s'han escapat dels instruments de protecció per culpa dels potencials riscos d'elevat cost de rescabament. És necessari articular un nou marc jurídic que protegeixi d'una forma més efectiva un espai tan sensible i que aporta tant a la riquesa del país com és el nostre litoral.

El repte d'articular aquest nou model de gestió integrada de la zona costanera no és senzill. El règim jurídic del litoral català ha estat limitat i condicionat, al llarg de les darreres dècades, pel precari marc competencial i la indefinició jurídica del propi concepte de litoral, que han impedit el seu desenvolupament global i efectiu.

El nou marc competencial definit per l'Estatut conjuntament amb els reials decrets estatals de transferències de competències a la Generalitat dels anys 2007 i 2008 aporten nous instruments que han d'ajudar a definir aquest nou model, superant els dos principals problemes del marc estatutari anterior: la indefinició jurídica del concepte de litoral i la falta de competències per a l'ordenació del domini marítim-terrestre.

- a. Aprovarem una Llei d'ordenació del litoral català, que no només ha de ser l'eix necessari per vertebrar totes les polítiques públiques al voltant d'aquest espai a Catalunya, sinó també la garantia per evitar futures intromissions de l'administració estatal.
- b. Desenvoluparem un model de gestió integrada de la costa catalana que impulsi un canvi de tendència en el desenvolupament futur de l'activitat humana al litoral català, dirigint-la cap a escenaris més sostenibles.
- c. Atorgarem competències als ajuntaments de la costa catalana en la gestió i administració de les platges, que permetin acostar la gestió de l'espai litoral a la ciutadania i siguin més respectuoses amb el principi d'autonomia municipal.
- d. Regularem i aprovarem els plans territorials d'ordenació i ús del litoral i de les platges que, conjuntament amb els vigents PDUSC, regulin i protegeixin de manera específica els diferents trams de costa, atès que no només és una zona especialment vulnerable a les agressions humanes, sinó que també és on es concentra la majoria de la població.
- e. Dotarem de més recursos el Fons per a la gestió del sòl no urbanitzable del sistema costaner, al qual els ajuntaments afectats i les associacions de preservació i custòdia del territori poden recórrer per finançar actuacions de gestió en aquest espai.

Ordenació territorial i govern local

En aquesta legislatura 2007–2010 el Departament de Governació i Administracions Públiques ha donat passos molt importants en l'àmbit de l'ordenació territorial i el desenvolupament del govern local del nostre país.

El Govern ha aprovat lleis com la del Consell dels Governos Locals, la Llei de les vegueries i la del reconeixement de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. A més, ja ha estat elaborat l'Avantprojecte de Llei dels governs locals de Catalunya, com també l'Avantprojecte de Llei del règim especial de la Val d'Aran.

La Llei dels governs locals, que caldrà treballar amb un ampli consens polític, institucional i territorial, és la que ha de donar una resposta global a les necessitats dels governs locals i les seves polítiques i esdevenir l'element que permeti configurar un sistema de govern local adaptat a les exigències d'una democràcia local avançada, amb una administració local moderna i capacitada per prestar serveis públics de qualitat. Aquesta llei, conjuntament amb la futura Llei de finances locals, ens ha de permetre fer un salt endavant en l'autogovern, configurant un model territorial propi, amb el ple respecte a l'actual mapa municipal i reforçant l'autonomia local, sense descuidar en cap moment el reconeixement i suport a la tasca de l'electe local.

La reforma històrica i en profunditat del nostre sistema legislatiu en l'àmbit local que s'ha iniciat, ha de cercar la racionalització de l'administració, organitzant els serveis públics en el territori d'una manera més

eficient i propera a l'estructura social del territori, adaptant-se a les necessitats de la ciutadania. Cal desplegar aquesta nova arquitectura institucional, seguint els principis de subsidiarietat, eficiència, eficàcia i suficiència econòmica, aprofundint i promovent la participació social, individual i col·lectiva en l'elaboració i prestació de les polítiques públiques.

1. Les vegueries

Amb la Llei de les vegueries el Govern de la Generalitat s'organitza territorialment en demarcacions veguerials i es creen els Consells de Vegueria com a institució local de segon grau, substituint les actuals diputacions provincials.

Amb l'aplicació de la llei inicialment es crearan set vegueries, que coincideixen amb els actuals àmbits de desconcentració i gestió administrativa de la Generalitat al territori. Tot i això, Esquerra impulsarà de forma immediata, mitjançant els mecanismes que preveu la Llei de vegueries, el reconeixement de la vegueria del Penedès, tant en el vessant de desconcentració i gestió administrativa de la Generalitat com en la creació del Consell de Vegueria. En aquest sentit, vetllarem també perquè en l'impuls inicial es prioritzi la vegueria de l'Ebre, donat que no suposa cap modificació de límits provincials.

2. Les comarques

Amb la creació dels consells de vegueria la comarca passaria a ser la demarcació electoral d'aquests organismes, substituint els actuals partits judicials, i alhora caldria redefinir l'actual paper dels consells comarcals. Per tal de racionalitzar i fer més eficient l'administració local, els consells comarcals haurien de tenir un paper basat en la mancomunació de serveis entre els municipis d'una mateixa comarca, perdent el seu paper de representació política actual. Els consells comarcals s'haurien de basar en els governs locals i, per tant, en el consell d'alcaldes i alcaldesses de la comarca. Caldria també establir una relació estreta entre aquest organisme i el consell de vegueria.

3. L'Àrea Metropolitana de Barcelona

L'aplicació de la Llei de creació de l'Àrea Metropolitana de Barcelona permetrà racionalitzar i organitzar els serveis públics de competència municipal que necessita la capital de Catalunya i la seva àrea d'influència, així com simplificar l'administració i potenciar uns serveis públics de qualitat. Es tracta, en definitiva, de reconèixer aquesta realitat urbana fortament interrelacionada i complexa.

D'aquesta manera, en un sol organisme s'inclouen les actuals dues entitats metropolitanes (l'entitat del transport i la del medi ambient), així com la mancomunitat de municipis. A les actuals competències, afegirem aquelles competències urbanístiques que poden exercir els ens locals d'acord amb la legislació vigent, mitjançant la creació d'una comissió d'urbanisme de l'àrea metropolitana de Barcelona.

4. El desenvolupament del govern local

La futura Llei dels governs locals és la que haurà de definir el paper dels ajuntaments i la resta d'ens locals en la configuració de la nova estructura territorial del nostre país. La modernització de l'administració local passa per desenvolupar els principis d'autonomia local, subsidiarietat, equilibri territorial i suficiència financera. El model de govern local s'ha de basar també en un model asimètric i flexible, d'acord amb la realitat del país i aplicant el principi de diferenciació.

El Consell de Vegueria no només ha d'assumir el paper de suport i cooperació al món local sinó de representació del territori i ha d'entrar en els àmbits competencials més vinculats a les dinàmiques territorials. El Consell Comarcal, com hem comentat abans, ha de tenir el caràcter de mancomunar serveis, basant-se en el Consell d'Alcaldes i Alcaldesses.

El nou Estatut, malgrat el reconeixement que fa per primera vegada del govern local, imposa una sèrie de limitacions condicionades per la legislació estatal. Per tant, es fa més necessari que mai impulsar el traspàs de competències sobre règim local, inclòs també el règim electoral, per tal de poder disposar d'un model plenament propi d'ordenació territorial i govern local.

Polítiques d'habitatge

La finalització del cicle immobiliari ha posat de manifest la insostenibilitat d'una economia que pretengui ser moderna i competitiva que no es fonamenti en la producció de béns i serveis avançats. La sobreproducció d'habitatge és bàsicament una forma de consum intern, consistent en la compra a crèdit amb capital manllevat del sistema interbancari, sustentat en el valor teòric dels actius immobiliaris i que ha servit així mateix per al finançament de la compra de tot tipus de béns de consum.

No es poden tornar a fer 18 habitatges per cada 1.000 habitants a Catalunya, i el PIB de la construcció no pot créixer el doble que el global de l'economia catalana. Tampoc el 62% dels saldos crediticis poden correspondre al sector immobiliari en detriment de l'economia industrial. És paradoxal que, tot i la sobreproducció d'habitatge dels darrers anys, no s'hagi garantit el dret a l'accés a l'habitatge a un preu assequible a 200.000 llars catalanes, en xifres acumulades del 2007.

Esquerra, des del 2003, defensa mesures que el temps no ha fet sinó posar en valor, com la necessitat de controlar el sobreendeutament, canviar la normativa de les taxacions immobiliàries hipotecàries, el tractament fiscal de les plusvàlues immobiliàries, la finalització de les deduccions per la compra a l'IRPF, la promoció del tipus d'interès fix enfront el variable, etc.

En aquesta darrera legislatura 2006–2010 s'ha fet l'esforç més important mai fet per la Generalitat per posar les bases polítiques i els programes subsegüents que han de permetre garantir el dret a l'habitatge dels catalans i les catalanes, que culminen amb la Llei 18/2007, del dret a l'habitatge, i el seu progressiu desenvolupament reglamentari, inclòs el nou Pla Català pel Dret a l'Habitatge 2009/2012, i el propi Pacte Nacional per a l'Habitatge 2007–2016 amb la Llei de creació de l'Agència de l'Habitatge de Catalunya. Destaquen també mesures com el gran impuls econòmic dels programes d'ajuts públics existents, que ha passat de 100 M€ de la Secretaria d'Habitatge el 2006, a 232 M€ el 2010 i un total, incloent ADIGSA i els programes d'habitatge de l'Incasòl, de 400 M€ a 950 M€; la creació de nous programes de qualificació com habitatge protegit i/o concertat, de tot l'habitatge en estoc dels promotors o els ajuts al pagament de la hipoteca en situacions especials.

Malgrat tot, la magnitud dels efectes col·laterals de la bombolla apareix al darrer informe del Síndic quan indica que, malgrat aquest esforç pressupostari, famílies amb dret a prestació pública queden fora per esgotament de la partida pressupostària, i és que l'ajust del mercat no s'ha produït per l'acció dels poders públics, sinó pel col·lapse de l'expansió il·limitada i irracional del crèdit. En aquest sentit, en aquesta prope-ra legislatura caldrà seguir impulsant el canvi de paradigma en el sector immobiliari, que permeti concebre l'habitatge no només com a bé d'inversió, sinó bàsicament com a valor d'ús, com a espai físic substrat material de l'exercici del dret a l'habitatge i vinculat a d'altres drets fonamentals de la persona com la inviolabilitat domiciliària, la dignitat de la persona, etc.

1. Bases per a una nova política d'habitatge

Catalunya té les bases normatives per aprofundir en polítiques progressistes d'habitatge a partir de dues bases irrenunciables que són la cohesió social, que ha de formar part de qualsevol desenvolupament sostenible, i la política d'habitatge com a servei d'interès general vinculat a la política urbanística.

Cal impulsar una acció pública alineada amb els corrents europeus més avançats, que ha de permetre els propers anys a Catalunya una política d'habitatge estructural. En aquest sentit, proposem les següents mesures:

- a. Impulsarem un mercat secundari d'habitatge protegit, sense que s'incorpori al mercat de renda lliure, mantenint els règims de qualificació llargs per a tot l'habitatge que es construirà els propers anys, com a resultat de les reserves obligatòries d'habitatge en el planejament urbanístic.
- b. Definirem l'habitatge com un estoc social al servei de diverses generacions. La producció d'habitatge protegit no pot suportar un etern tornar a començar cada 10 anys.

- c. Preservarem el sòl i els parcs d'habitatge de propietat pública, mitjançant règims de tinença que no suposin la pèrdua de la propietat del sòl, com el dret de superfície, la concessió administrativa o la cessió d'ús en règim cooperatiu.
- d. Potenciarem la capitalització d'un fort sector social, compost pel sector públic local i nacional, les cooperatives d'habitatge i les fundacions, que permeti reforçar els patrimonis públics de sòl i habitatge, garantint-ne la propietat pública, que permeti deixar de vendre els aprofitaments urbanístics per finançar despesa municipal i assajant noves formes de propietat com el dret de superfície o el dret d'ús com a model de gestió.
- e. Impulsarem un nou sector empresarial fins ara testimonial, que aposti per la promoció i gestió de parcs de lloguer i/o dret de superfície, així com mecanismes financers que facilitin canalitzar estalvi particular, cap a una activitat immobiliària no especulativa i sostenible.
- f. Reforçarem els programes de suport a les famílies en risc d'exclusió social residencial:
  1. Mitjançant els ajuts al pagament del lloguer o de la hipoteca, que han de passar a tenir la consideració de prestacions econòmiques de caràcter social permanents.
  2. Reforçant la copropietat prevista a la Llei de l'habitatge i desenvolupada al Pla Català 2009–2012, inicialment com a ajut a la compra assumint la Generalitat fins a un 20% del cost i també en sentit invers, amb la compra de l'immoble per part de la Generalitat en cas d'insolvència, mantenint l'ús per la persona resident com a copropietari/a o llogater/a, amb pacte de recompra en els terminis que s'acordi.
  3. Instant l'Estat a l'allargament dels 2 anys de moratòria hipotecària pel 50% del saldo viu i complementant-la a Catalunya fins els 220.000 €.
- g. Fomentarem la rehabilitació. No com a substitutori d'un canvi de model basat en la innovació, sinó com a activitat immobiliària sostenible, amb un benefici industrial que no es fonamenta en la plusvàlua del sòl, que contribueix a la eficiència energètica i minimitza la necessitat de nou sòl. Cal potenciar la rehabilitació de forma decidida com a instrument de recuperació dels centres històrics degradats, de millora de l'estat de manteniment dels habitatges i de les condicions d'habitabilitat, i de reducció del consum indiscriminat de sòl, consolidant el model de viles i ciutats compactes, sostenibles i socialment integrades.
- h. Potenciarem la intervenció administrativa que permeti tendir a equilibrar l'habitatge com a inversió amb el seu valor d'ús, és a dir, garantint tendencialment que tota l'oferta d'habitatge disponible estigui al mercat i que l'habitatge desocupat sigui el mínim possible. Política que també està vinculada al foment de la rehabilitació i que ha de tendir a:
  1. El reequilibri dels règims de tinença de propietat-lloguer cap a patrons europeus. Cal aprofitar que el que és un efecte positiu de la crisi (la pujada del lloguer del 13 al 17% del parc d'acord amb les dades de la Generalitat de desembre de 2009), es converteixi en estructural.
  2. Una fiscalitat adequada, que eviti de manera estructural el desviament excessiu de recursos tant públics com privats cap al sector immobiliari, com han suposat les deduccions a l'IPRF. Proposem, en concret, la regulació de les plusvàlues de les transmissions a menys de 8 anys, tal com es fa a Alemanya com a mecanisme de control de preus.
  3. Instar l'Estat a impulsar mesures que ajudin a la col·locació dels estocs existents, sobretot els que han obtingut la qualificació d'habitatge protegit.

2. Propostes per consolidar un nou patró i garantir el dret a l'habitatge

Sota la premissa que la millor política d'habitatge és aquella que fa que els preus s'adeqüin a la capacitat de renda de la gent, hi ha estratègies que hi poden contribuir:

- a. Desplegarem, durant la propera legislatura, el Pla Territorial Sectorial d'Habitatge de Catalunya, que garanteixi el compliment del mandat de solidaritat urbana de la Llei de l'habitatge. És a dir, que un 15% de tot el parc de primera residència es destini a l'habitatge assequible en 20 anys.

- b. Continuarem desenvolupant els programes de la Llei del dret a l'habitatge i en concret:
  - 1. El Reglament del Llibre de l'Edifici, clau per fixar les condicions de manteniment del parc d'habitatges.
  - 2. Dotació del fons de solidaritat urbana, que faciliti que els ajuntaments puguin complir l'objectiu de que el 15% del parc, estigui destinat a polítiques socials.
- c. Desenvoluparem les iniciatives polítiques compreses a la Llei de l'habitatge davant el govern de l'Estat, com per exemple:
  - 1. L'aplicabilitat del recàrrec previst a la Llei d'hisendes locals per l'habitatge desocupat, previ desenvolupament reglamentari per part de la Generalitat de la figura de l'habitatge desocupat en compliment de la Llei de l'habitatge.
  - 2. Instar l'Estat a la cessió de sòl no utilitzat amb destí a l'HPO.
- d. Garantirem el manteniment dels increments pressupostaris en matèria d'habitatge contingudes al Pacte Nacional, fins a arribar al 2% del pressupost de la Generalitat en despesa directa l'any 2016. Completar a Catalunya els topalls del RD de 6 de febrer de 2009 de moratòria hipotecària establerts en 170.000 €, fins a 220.000 €, d'acord amb els saldos vius de les hipoteques a Catalunya.
- e. Reclamarem al govern d'Espanya que abordi les reformes reclamades de la fiscalitat a l'habitatge, en concret:
  - 1. El tractament fiscal de l'habitatge desocupat als efectes dels recàrrecs a l'IBI, amb destí finalista per finançar polítiques d'habitatge.
  - 2. L'impuls d'una regulació específica dels fons d'inversió immobiliària i les seves plusvàlues que puguin incloure deduccions als fons que inverteixen en habitatge de lloguer sobre sòl de propietat del fons o finançant actuacions públiques sobre sòl públic amb títol concessional o superficiali.
  - 3. L'establiment d'un IVA del 4% a tots els supòsits de rehabilitació.
  - 4. L'establiment d'un IVA del 4% a les transmissions d'habitatge de les cooperatives d'habitatge transmiseses mitjançant la modalitat de cessió d'ús.
- f. Instarem, per part de la Generalitat, les entitats financeres signatàries del Pacte Nacional, a incentivar les hipoteques amb interès fix enfront les hipoteques amb interès variable. Establirem, per part de la Generalitat, un programa de conversió d'hipoteques variables existents a tipus fix o d'assegurança davant fluctuacions dels tipus d'interès.
- g. Introduïrem l'obligatorietat de les caixes d'estalvi de destinar un 5% del seu coeficient de caixa al finançament de la política d'habitatge del govern, com a retorn a la col·lectivitat de part del negoci bancari provinent de les hipoteques.
- h. Desmantellarem l'actuació de la «Sociedad Pública de Alquiler» a Catalunya, per evitar el solapament amb «la xarxa catalana pel lloguer social».
- i. Reclamarem l'efectivitat de l'exercici de la competència exclusiva de la Generalitat en matèria d'habitatge i l'efectiu traspàs de les partides pressupostàries vinculades del «Ministerio de la Vivienda» a la Generalitat.
- j. Reforçarem les mesures per a la reducció dels estocs:
  - 1. Tenint present que el Pla Estatal 2009–2012 permet qualificar com a habitatge protegit tot l'habitatge en construcció o acabat en estoc amb llicència anterior a setembre de 2009, caldria reforçar els avals públics als préstecs hipotecaris assumits per les persones compradores d'habitatge protegit.
  - 2. Tenint present, així mateix, que el pla estatal 2009–2012 preveu generar 34.000 M€ en préstecs, el reforçament de la línia ICO de cobertura d'habitatge de juliol de 2009, que cobreix el 50% de l'import, podria utilitzar-se a elevar la cobertura, fins i tot amb compromís de recompra en cas d'insolvència.

- k. Impulsarem la creació del coeficient bancari de crèdit obligatori (dipòsits/crèdit). Aquest hauria d'afavorir més préstecs directes per compra d'HPO, finançar un fons estatal per reforçar els programes ICO habitatge com l'exposat o també, per exemple, per finançar un programa de conversió d'hipoteques de tipus variable a tipus fix.
- l. Cal incentivar les polítiques d'innovació en el sector, especialment en els sistemes d'eficiència i estalvi energètic. Els habitatges construïts i rehabilitats han d'avançar en l'objectiu del consum energètic zero.

Infraestructures al servei de les persones

La mobilitat és avui en dia, un dels factors clau de la qualitat de vida i del benestar de les persones. En aquest sentit, cal garantir el dret a la mobilitat de les persones i l'accessibilitat al lloc de treball, fomentant el transport col·lectiu en la recerca d'una mobilitat més eficient. Una mobilitat planificada i dissenyada, que pugui reduir el consum energètic i l'impacte ambiental.

Això vol dir, en una primera instància, posar les bases per a una política a mig i llarg termini que faciliti la mobilitat, d'acord amb criteris d'eficàcia, d'eficiència econòmica i d'equilibri territorial, però també de sostenibilitat, que impliqui no generar mobilitat innecessària, afavorir els mitjans de transport col·lectiu per sobre del particular, els mitjans poc consumidors de territori i de recursos i la coordinació entre els diferents sistemes de transports.

Amb plena visió de futur, la gestió de la mobilitat només es pot enfocar des d'una triple perspectiva que tingui en compte: el desenvolupament de polítiques de gestió de la demanda per a una mobilitat eficient, el disseny d'una xarxa d'infraestructures eficaç amb un alt grau d'intermodalitat, i l'alta dotació dels serveis de transports col·lectius, en qualitat i en quantitat.

Una gestió que ha de preveure i aplicar mesures per contrarestar alguns dels problemes que venim arrossegant al país, com l'existència dels peatges que graven la mobilitat interna i l'externa i obliguen a duplicar infraestructures sobredimensionades, la deficient xarxa secundària que no dóna el servei necessari, i que sovint és una de les causes de la congestió de la xarxa primària, o el dèficit real en infraestructures i serveis de transport col·lectiu (ferrocarril, autobús o metro).

1. Estratègies per a una mobilitat eficient

Calen nous criteris per a reduir l'impacte de l'augment de la mobilitat. Cal reduir el paper del cotxe particular i promoure els mitjans de transport més eficients, és a dir, els sistemes col·lectius i aquells que són menys consumidors d'energia i menys emissors de partícules contaminants. Cal, també, establir estratègies per reduir la congestió urbana, origen de contaminacions, sorolls, ineficiència laboral i disminució de la qualitat de vida.

Introduïrem el concepte de repartiment modal en funció del seu impacte ambiental. És a dir, aplicarem uns criteris d'avaluació de la sostenibilitat als diferents sistemes de transport i orientarem els objectius estratègics a transvasar viatgers i viatgeres dels modes menys sostenibles als modes més sostenibles.

- a. Impulsarem una aposta estratègica pel transport col·lectiu. Volem ampliar de forma molt significativa l'oferta de transport col·lectiu per garantir l'accessibilitat, no només amb l'existència d'infraestructures, sinó amb serveis de transport eficients. Garantint la cohesió social i la igualtat d'oportunitats, tot establint unes condicions de mobilitat adequades i segures, vinculant totes les accions i mesures de mobilitat a la planificació territorial:
  1. Aplicarem mesures que afavoreixin els transports col·lectius en detriment del transport privat. No només amb mesures restrictives sobre l'ús particular, sinó amb un augment molt significatiu de l'oferta de serveis de transport col·lectiu.
  2. Habilitarem carrils BUS en plataformes segregades, en vies ràpides de les àrees metropolitanes i en els corredors industrials més congestionats.

3. Incrementarem els recursos destinats al transport col·lectiu, vinculant-los a la realització de plans de qualitat del servei.
  4. Fomentarem la inclusió dels polígons industrials en els trajectes de les línies de transport públic.
  5. Fomentarem mesures per a estendre el transport col·lectiu a les comarques més enllà de les zones metropolitanes. Millorarem l'oferta per accedir a les xarxes principals i la introducció de serveis adaptats a les necessitats dels nuclis petits (accés als serveis bàsics sanitaris, educació, transport de persones grans...).
  6. Habilitarem carrils per a Vehicles d'Alta Ocupació (VAO) a l'entorn de les àrees metropolitanes.
- b. Implementarem mesures de sostenibilitat i qualitat ambiental. Cal implementar mesures de limitació de trànsit rodat, per reduir el consum energètic, les emissions contaminants, les emissions de CO₂ i, indirectament, el consum de sòl. Els principis de sostenibilitat han de ser el full de ruta de qualsevol estratègia de mobilitat:
1. Promourem un Pla de mesures d'extensió de biodièsel a les àrees de major consum de combustible.
  2. Establirem un programa de foment de vehicles elèctrics en flotes públiques (prioritzant taxis i autobusos) i de repartiment.
  3. Establirem un programa de foment de vehicles híbrids en els sectors públic i professional.
  4. Introduïrem incentius fiscals que promoguin la utilització de vehicles energèticament més eficients i menys contaminants.
  5. Impulsar la sostenibilitat a les ciutats i als desplaçaments interurbans que no superin els 10 quilòmetres, bàsicament mitjançant la potenciació dels mitjans a peu i en bici i la reducció de la utilització del cotxe.
  6. Millorar la intermodalitat, especialment amb la bicicleta, per tal d'ampliar el radi d'abast del transport col·lectiu des de les estacions existents i facilitar l'accés en bicicleta fomentant la intermodalitat.
- c. Impacte paisatgístic. Entendrem i projectarem l'assentament de qualsevol xarxa de transport com una traça paisatgística de primer ordre i, per tant, amb dotació econòmica per consolidar-la com a tal. Així, es preveu incorporar la creació de noves vies, variants, desdoblaments o millores de xarxes viàries locals, d'espais segregats amb valor paisatgístic, que configuren itineraris alternatius per a bicicletes o caminants.

Sempre que sigui possible, es prendrà cura d'agrupar la xarxa viària i ferroviària en els mateixos corredors de transport, per tal de no fragmentar excessivament el territori i de poder oferir una alternativa eficient al cotxe.

2. Xarxa ferroviària

Una vegada assumides durant aquesta legislatura les competències sobre la gestió dels serveis de transport ferroviari de passatgers/es de rodalies, cal que el Govern de Catalunya assumeixi en el futur el repte de ser l'únic operador en el transport ferroviari de passatgers/es de curta i mitja distància. Cal que el nou operador públic català esdevingui un referent en la gestió, incorporant els elements d'innovació internacional en el sector.

- a. Marc competencial:
1. Negociarem el traspàs al Govern de la Generalitat de les infraestructures ferroviàries estatals existents a Catalunya.
  2. Aconseguirem la transferència dels trens regionals i n'impulsarem la millora des de la proximitat.

3. Negociarem les dotacions econòmiques suficients per garantir el correcte funcionament del servei ferroviari, el manteniment de les infraestructures actuals i les noves inversions a realitzar.
- b. Xarxes de proximitat. Estendrem la xarxa ferroviària de rodalies a les principals àrees urbanes de Catalunya i impulsarem les modalitats del tramvia, del tren tramvia, del metro regional i del metro comarcal a les zones d'alta densitat de mobilitat del territori. Caldrà, de forma genèrica, millorar la interconnexió de les diferents xarxes incrementant el grau d'intermodalitat.
    1. Ampliarem la xarxa de rodalies de Barcelona fins a Girona i Tarragona.
    2. Estructurarem, entre les ciutats de Tarragona, Reus, Valls i el Vendrell, una xarxa de rodalies pròpia, construint noves estacions a les zones on els usuaris i les usuàries potencials ho justifiquin, amb un increment de freqüències i l'adequació d'horaris. També ho farem entre les ciutats de Girona, Blanes, Figueres i l'aeroport.
    3. Impulsarem el sistema del tren tramvia per tal de millorar les comunicacions de les principals àrees urbanes del país: Reus-Tarragona, Girona, Vallès occidental i Manresa.
    4. Estendrem la xarxa de tramvies de Barcelona a la seva àrea metropolitana, de Sant Feliu fins a Quatre Camins, de Cornellà fins a Sant Boi de Llobregat, de Sant Adrià fins al Port de Badalona, de Ciutadella fins al World Trade Center, de Torribera fins a Sant Adrià, del Tram-baix fins al tramvia de la Diagonal i una nova línia entre Montcada i Reixac i la UAB.
    5. Impulsarem la prolongació de la xarxa d'FGC de Sabadell (quatre noves estacions) fins a Castellar del Vallès, de Terrassa (tres noves estacions) fins a Matadepera, de plaça d'Espanya fins al Besòs i del Poblenou fins a la UAB.
    6. Ampliarem la construcció de nous intercanviadors de les línies d'FGC amb RENFE.
    7. Millorarem la circulació de les línies d'FGC (construcció del túnel de maniobres del carrer Fontanella).
    8. Construïrem un nou túnel ferroviari a Horta.
    9. Impulsarem la prolongació de la línia 6 dels FGC des de Reina Elisenda fins a Sant Joan de Déu. Proposem l'estudi de la prolongació fins a Sant Feliu de Llobregat de la L6, com a alternativa a la prolongació de la línia 3 del metro entre Zona Universitària i Sant Feliu.

3. Xarxa de metro

Més enllà de l'obra estrella que representa la construcció de la nova línia 9 (entre l'aeroport i el parc logístic fins a Can Zam), cal desplegar una política de prolongacions de les línies existents, donant servei i connexió a municipis de l'àrea metropolitana i a les principals infraestructures de transport (aeroport i ferrocarril) i altres punts d'elevada mobilitat. Cal treballar també en l'increment dels enllaços entre les diferents línies, accelerant la construcció dels intercanviadors projectats.

Desplegarem prioritàriament les accions previstes al Pacte Nacional d'Infraestructures de prolongació de les següents línies:

- a. Línia 1 entre Bellvitge i el Prat de Llobregat, i entre Fondo i Badalona centre.
- b. Línia 2 entre Sant Antoni, Fira 1, Fira 2, Parc Logístic i enllaçant amb la línia 9 fins l'Aeroport (a principis del 2011 està prevista l'entrada en funcionament de la connexió entre Pep Ventura i Badalona centre).
- c. Línia 3 entre Zona Universitària, Esplugues de Llobregat, Sant Just Desvern, Sant Joan Despí i Sant Feliu de Llobregat. Cal revalorar la seva idoneïtat, estudiant l'alternativa d'allargament de la línia 6 del FGC. Prolongació, d'altra banda, cap a Trinitat Nova-Trinitat Vella.
- d. Línia 4 entre la Pau i Sagrera.
- e. Línia 5 entre Horta i Vall d'Hebron.
- f. També entenem com a prioritària la integració a la xarxa de metro de la línia 12 fins a Castelldefels, com a alternativa a la línia de rodalies entre Cornellà i Castelldefels que havia estudiat el ministeri i que s'ha incorporat al traspàs de Rodalies.

4. Transport públic per carretera

El transport públic per carretera representa un important complement al transport ferroviari, en aquells trajectes on el número d'usuaris i d'usuàries no justifica les elevades inversions que representa el ferrocarril. Cal millorar significativament l'oferta d'autobusos, fent-lo competitiu amb el vehicle privat i incrementant la quantitat i qualitat de l'oferta:

- a. Millorarem l'oferta d'autobusos en el nuclis rurals, incrementant les freqüències i garantint la connexió entre tots els municipis i la seva corresponent capital de comarca.
- b. Dotarem d'intercanviadors les estacions de ferrocarril i coordinarem els horaris dels serveis de tren i autobús per tal de facilitar l'intercanvi modal dels passatgers i passatgeres.
- c. Farem efectiva la integració tarifària en el conjunt dels territoris.
- d. Crearem carrils específics per al bus, als corredors d'entrada de les principals àrees urbanes i configurarem corredors preferents d'autobús d'àmbit metropolità, així com vies exprés en els principals corredors viaris.

5. Xarxa viària secundària

Més enllà de bastir una xarxa viària estructuradora, competitiva i ajustada a les necessitats, cal desplegar una política de modernització de l'actual xarxa de carreteres comarcals i locals, i dotar-les d'uns estàndards mínims, tant quantitius com qualitius, per tal de millorar l'accessibilitat entre les diferents poblacions, fer-la més segura i afavorir el reequilibri territorial i la connectivitat entre poblacions, especialment en el món rural.

6. Nous espais i possibilitats per a la bicicleta

Cal implementar les mesures incorporades en el Pla estratègic de la bicicleta per tal de promoure de forma decidida l'ús de la bicicleta com a mitjà de mobilitat eficient, tant en els àmbits de la mobilitat quotidiana com en l'esport i el lleure. Prioritzarem l'implementació de les mesures següents:

- a. Promourem figures de coordinació de la Xarxa de Vies Verdes actuals.
- b. Habilitarem trams de les vies de serveis, paral·leles a trams d'autovia, arreu.
- c. Facilitarem la interacció amb el ferrocarril per fer possible el transport de bicicletes en els trens.
- d. Executarem passarel·les per a bicicleta i vianants en ponts i trams urbans i periurbans de vies d'alta densitat.
- e. Elaborarem plans locals i regionals de carrils bici en infraestructures existents.
- f. Inclourem carrils bici en noves infraestructures viàries o ferroviàries en determinats trams.
- g. Promourem espais per a l'aparcament de bicicletes dins dels edificis d'habitatges.

7. Rescat de peatges

Cal posar fi a la discriminació històrica que Catalunya pateix pel vigent sistema de peatges, que grava la mobilitat interna i externa i obliga a duplicar infraestructures sobredimensionades. Impulsarem la creació d'un fons de rescat amb l'Impost de Societats i l'IVA recaptat per les concessionàries a Catalunya, que ha de prioritzar la reducció de la congestió, l'homogeneïtzació dels peatges i ha de fomentar una mobilitat més sostenible, amb les següents prioritats proposades:

- a. En una primera fase, el rescat prioritari de les barreres de Mollet, les Fonts, Maresme i Martorell.
- b. En una segona fase, l'alliberament dels trams Montblanc-Lleida, Girona-La Jonquera i Tarragona-Castelló.
- c. Cal prioritzar la supressió o bonificació dels peatges que corresponen a trams que no tenen alternativa lliure de peatge raonablement eficient i als accessos a les conurbacions:
  1. Impulsarem una normativa d'obligat compliment per part de les concessionàries, destinada a millorar la seguretat i l'aixecament de barreres en casos de catàstrofes, accidents o embussos extraordinaris.
  2. Afavorirem els vehicles d'alta ocupació, menys contaminants, que circulen en horari vall i el transport col·lectiu.

Infraestructures al servei del país

Les infraestructures, entre moltes altres coses, han estat un instrument de construcció i d'articulació dels estats des d'una perspectiva centralista i radial. Catalunya, en el marc del corredor del mediterrani, necessita trencar definitivament aquesta restricció per articular l'arc del mediterrani amb Europa. La construcció d'Europa és una oportunitat que per força tendirà a superar els models radials dels estats, per passar a articular eixos transfronterers a partir de les lògiques i necessitats econòmiques i logístiques europees. L'economia ha de trencar l'absurd model centralista espanyol i francès per donar pas a projectes com el corredor ferroviari del mediterrani FERRMED.

Al mateix temps, hem de construir un model de país reticular, no radial, que connecti tot el conjunt de ciutats mitjanes a una xarxa policèntrica que al mateix temps no pot ignorar la centralitat econòmica i demogràfica de Barcelona, ni l'alta densitat del transport sobre el corredor del litoral.

1. L'EURAM. L'articulació econòmica dels Països Catalans

El nexa d'unió més evident dels Països Catalans ha estat en el passat la història, la cultura i la llengua, compartides per tots els territoris. No obstant, des de sempre, les relacions econòmiques i comercials han estat un potent factor articulador, encara que menys visible en el discurs polític de construcció nacional. El concepte EURAM, Euroregió de l'Arc Mediterrani, es construeix sobre aquesta realitat preexistent, indiscutible des de tots els àmbits, i amb important interès pels sectors econòmics del País Valencià, del Principat de Catalunya i per la Catalunya Nord.

L'EURAM respon també a la necessitat d'articular regions europees amb unes similituds econòmiques i socials, més enllà de les fronteres tradicionals, per defensar millor els interessos propis i influir en les polítiques públiques. L'EURAM avui, necessita trencar amb els dèficits d'infraestructures de qualitat i d'estratègies de gestió eficients que limiten les oportunitats de desenvolupament social i econòmic del conjunt dels territoris que en formen part.

- a. Infraestructures de l'EURAM. Cal desplegar la millora i la gestió de les infraestructures del mediterrani amb visió i estratègia del conjunt de la Regió, per tal de reforçar el seu enllaç amb Europa i potenciar les seves relacions internes.

1. Especialització de la doble xarxa viària del mediterrani:

La doble xarxa viària constituïda per l'A7 / N-II i l'AP7 en construcció ha d'afavorir que els trànsits de mitjà i llarg recorregut, en particular els vehicles pesants, circulin per les autopistes i que les autovies actuïn com a col·lectors del trànsit local i s'integrin adequadament amb les xarxes secundàries. Cal que l'Estat executi el tram de l'A7 entre la Jana-el Perelló i l'Hospitalet de l'Infant i que es finalitzi la construcció del tercer carril a tot el traçat de l'AP7. De la mateixa manera, cal que l'Estat executi el desdoblament de la N-II, amb un traçat al màxim de compactat amb l'AP-7.

Cal fer una reformulació del peatge de les autopistes mentre existeixin, per tal de trobar un equilibri amb una lògica econòmica i ambiental.

2. Xarxa ferroviària d'alta velocitat entre Perpinyà i Alacant:

Cal incidir sobre el govern de l'Estat, per tal de completar la xarxa ferroviària d'alta velocitat amb la seva extensió cap a València i Alacant des de Tarragona i cap a Perpinyà des de Girona, incorporant estacions que articulin el territori. El Govern de Catalunya ha de convertir les estacions d'alta velocitat en grans nodes intermodals de transport de passatgers/es.

3. Adaptació de la xarxa ferroviària a l'ample UIC:

Impulsarem l'adaptació dels itineraris principals de la xarxa ferroviària convencional dels Països Catalans, per a la circulació amb ample internacional. Cal prioritzar l'adaptació dels itineraris bàsics per a llarg recorregut i mercaderies, especialment les comunicacions amb els ports de Tarragona i Barcelona i les plataformes logístiques preferents.

2. FERRMED, corredor de mercaderies estructurador

En el futur, la logística influenciarà de forma determinant l'estructuració econòmica del món. La posició geoestratègica del nostre país pot esdevenir una important oportunitat de desenvolupament econòmic que hem de saber potenciar i aprofitar. La façana portuària des d'Algesires fins a Marsella, i especialment els ports de l'EURAM, poden absorbir una bona part dels fluxos asiàtics de mercaderies, que creixeran molt durant els propers anys. Cal preparar el país per fer arribar de forma eficient, econòmicament i ambientalment, aquestes mercaderies arreu d'Europa.

La línia ferroviària de mercaderies FERRMED, des d'Algesires fins a Escandinàvia passant per les valls del Roine i del Rin, és un projecte absolutament estratègic que cal que la Unió Europea incorpori com un projecte prioritari en la propera revisió de la Xarxa transeuropea de transports. Un projecte que incrementarà de forma substancial el transport de mercaderies per ferrocarril, en detriment del transport per carretera, impulsant la competitivitat de la Unió Europea i millorant la cadena de valor afegit en el transport multimodal transcontinental.

3. Infraestructures per un país en xarxa

Volem l'establiment d'un model reticular, no radial, en la xarxa de comunicacions viàries, ben connectades amb Europa i l'eix mediterrani.

a. Xarxa viària estructurant:

1. Eix transversal: seguirem l'execució del desdoblament de la C25 entre Lleida i Girona.
2. Eix Occidental: desdoblament de la C12 des del port dels Alfacs fins a Lleida, enllaçant amb el desdoblament de l'N230 cap a Vielha.
3. Continuarem defensant que la sortida de l'A68 sigui l'actual traçat de l'N240 fins a Tarragona, amb una interconnexió entre Gandesa i Benifallet amb l'Eix de l'Ebre.
4. Eix diagonal: seguir impulsant l'eix que ha de millorar la connexió de Manresa i Igualada amb Vilafranca i Vilanova i la Getrú, millorant la connexió entre l'eix transversal i l'AP7 i la C32. Actualment està en fase d'execució d'obra.
5. Eix del Llobregat: finalitzar la projecció de la C16 cap a Tolosa, enllaçant amb l'N152.
6. Autovia A27: seguirem l'execució del tram de l'autovia A27 entre Tarragona i Montblanc per part de l'Estat, impulsant l'execució posterior del tram entre Montblanc i Lleida, connectant d'aquesta manera l'Eix Transversal i el corredor del mediterrani i el Port de Tarragona.
7. Desdoblament de la C55, entre Castellbell i Manresa, per tal de garantir una bona comunicació a la ciutat de Manresa.
8. Impulsarem la conversió en autovia de l'actual C53 (tram Tàrraga-Balaguer) i de la C26 (tram Balaguer-Alfarràs), així com el desdoblament de la C13 entre Lleida i Balaguer.
9. Desdoblament de l'Eix Vic-Ripoll: cal finalitzar les obres de desdoblament i millora de la C17.
10. Eix Pirinenc: cal que l'Estat continuï desenvolupant les diverses obres de millora a les carreteres N260 i N152 entre el Pont de Suert i Figueres, amb el túnel de Toses.
11. Cal continuar treballant per la construcció d'una via intercomarcal entre el Baix Llobregat i el Vallès per descarregar la B30 del trànsit intern d'aquestes comarques.
Proposem que la nova via segueixi el corredor de la carretera C155, resseguint els principals teixits residencials i industrials de la plana vallesana, substituint l'antic projecte de l'Autovia Orbital (anomenat Quart Cinturó), que s'ha mostrat ineficient i excessivament impac tant sobre el territori. Aquesta nova via, ha de ser paradigma d'un nou model d'execució de l'obra pública a Catalunya, amb una gestió austera del consum de sòl (aprofitant traces ja existents o previstes) i amb unes solucions constructives d'acord amb les noves exigències ciutadanes, ambientals i paisatgístiques.
Aquesta nova ronda del Vallès s'emmarca dins d'un programa d'actuacions per a la millora de la mobilitat a la segona corona metropolitana que té com a objectiu donar prioritat a l'oferta de transport col·lectiu i de mercaderies per ferrocarril.

Proposem redactar un Pla Director Urbanístic de la Ronda del Vallès coincident amb el traçat del corredor de la C155.

b. Xarxa ferroviària estructuradora:

Propostes prioritàries de millora de la xarxa ferroviària estructuradora:

1. Eix transversal ferroviari: representa una important comunicació entre Lleida i França passant per Girona. Un eix que trenca amb la Catalunya radial, alhora que articula el territori amb una xarxa d'infraestructures policèntrica. Cal prioritzar la connexió de l'Eix transversal amb el port de Barcelona per Cervera–Igalada–Martorell, i amb l'aeroport d'Alguaire.
2. Eix orbital ferroviari: trenca el caràcter radial de la xarxa ferroviària a l'entorn de Barcelona i facilita la mobilitat directa entre les ciutats de la segona corona metropolitana (Mataró, Granollers, Sabadell, Terrassa, Martorell, Vilafranca i Vilanova).
3. Ramal Castellbisbal-Mollet: cal incrementar a curt termini la capacitat ferroviària d'aquest corredor, desdoblant les vies i finalitzant la seva adaptació a l'ample UIC.
4. Estudiarem la viabilitat de l'Eix ferroviari occidental, que uniria Tortosa amb Lleida. Connexió en una primera fase de les estacions de Tortosa i Móra la Nova, enllaçant la línia del mediterrani amb la línia Reus–Casp.
5. Renovació de les línies Barcelona–Manresa–Lleida, Reus–Móra d'Ebre i Vic–Puigcerdà.
6. Estudiarem la prolongació de la línia de Puigcerdà fins a la Seu d'Urgell, així com la prolongació de la línia de la Pobla fins a Sort.

Infraestructures al servei de la competitivitat de l'economia catalana

Les nostres indústries, el turisme, el comerç, les empreses de serveis tecnològics i logístics i, en general, el nostre teixit empresarial tenen en la internacionalització una clau estratègica de la seva competitivitat en l'economia postindustrial. Una economia en la qual, cada vegada més, el creixent transport internacional de mercaderies i de persones esdevé fonamental, i en la qual els dèficits en infraestructures de transport del nostre país representen un dels obstacles més rellevants per poder afrontar els reptes de la globalització econòmica.

Catalunya disposa d'importants condicions per esdevenir el pol logístic del sud d'Europa, per esdevenir un dels nodes de connexió dels grans corredors estructuradors de la xarxa comercial internacional. Més enllà de la nostra sòlida estructura industrial, i de la nostra posició geoestratègica, disposem de certes infraestructures altament competitives com dos ports de primer nivell, un aeroport amb un gran potencial i sòl logístic especialitzat. Tot i aquest potencial, arrosseguem importants dèficits que caldrà resoldre en el futur.

Aquests dèficits havien estat centrats fonamentalment en la manca de capacitat d'aquestes infraestructures; tanmateix, en el cas de les infraestructures aeroportuàries i portuàries, després de les inversions en curs i executades aquests darrers anys, la situació ha millorat substancialment. Tot i així, els principals reptes i dèficits pendents els trobem en els models de gestió i competencials i, sobretot, en la seva deficient interconnexió a la xarxa de transport viari i ferroviari. Una xarxa ferroviària que pateix disfuncions estructurals, de concepció, d'homologació als estàndards internacionals, amb greus dèficits de capacitat, de gestió i de connectivitat.

1. Infraestructures aeroportuàries

Les infraestructures aeroportuàries a Catalunya tenen un doble repte: transformar l'aeroport del Prat en un *hub* intercontinental i estructurar un model aeroportuari català en el marc de les competències transferides a la Generalitat.

a. El Prat, *hub* intercontinental:

A partir de l'acord del Consell de Ministres de l'1 d'agost de 2008, l'Estat pretén desplegar un nou model de gestió aeroportuària que, en definitiva, preveu la incorporació de capital privat en

l'accionariat de l'ens estatal gestor dels aeroports en un 30% i donar entrada a les institucions locals amb una participació minoritària a les societats estatals gestores dels aeroports singulars (el Prat i Barajas), un plantejament que queda lluny de les expectatives de la societat catalana. L'objectiu d'Esquerra passa, òbviament, per assumir la transferència de la titularitat sobre l'aeroport del Prat, amb la posterior creació d'un consorci amb la participació del Govern català, de les administracions locals i de les organitzacions socials i empresarials més representatives. Tot i això, mentre aquesta no arribi, caldrà treballar per aconseguir que l'aeroport de Barcelona disposi de les eines necessàries per poder competir en el mercat internacional, trencant el concepte de sistema radial i centralista a l'entorn de l'aeroport de Barajas. Reclamem que les administracions catalanes puguem tenir una posició decisiva en la política comercial, tarifària i d'assignació d'slots (drets d'operació aeroportuària), com també en l'aprovació dels plans estratègics i en la programació anual de les inversions.

b. Model aeroportuari català competitiu:

El Govern de Catalunya, en el marc de les competències assignades per l'Estatut, ha fet passos significatius durant aquesta legislatura per tal d'articular un model català d'infraestructures aeroportuàries. El Govern s'ha dotat d'eines importants per a la gestió aeronàutica, per a la potenciació de la xarxa d'aeroports comercials i per a la construcció de noves infraestructures. S'ha abordat el marc normatiu, la gestió i la planificació de les infraestructures aeronàutiques, tant de les existents com les noves o les que es desclassifiquin com d'interès general, mitjançant el Pla d'aeroports, aeròdroms i heliports de Catalunya 2009–2015, la Llei 14/2009 d'aeroports, heliports i altres infraestructures aeroportuàries, així com l'ens públic Aeroports de Catalunya, SL.

Continuarem articulant l'ens públic Aeroports de Catalunya com una estructura nacional aeroportuària, amb potencial per assumir en el futur la gestió de l'aeroport del Prat:

1. Seguirem impulsant la tasca del Comitè de Desenvolupament de Rutes Aèries de Barcelona (CDRA), amb l'objectiu de promoure el desenvolupament de noves rutes intercontinentals des de l'aeroport de Barcelona.
2. Aconseguirem que l'Estat desclassifiqui com d'interès general els aeroports de Girona i de Reus i que la Generalitat n'esdevingui d'aquesta manera l'administració competent.
3. Desplegarem i articularem, a l'entorn de l'aeroport d'Alguaire, un polígon on desenvolupar activitats de recerca, logístiques i industrials. Connectarem l'aeroport al futur eix ferroviari transversal.
4. Construïrem l'aeroport corporatiu empresarial d'Igualada–Òdena, amb l'objectiu d'alleugerir la pressió de l'aviació corporativa i esportiva de l'aeroport de Barcelona i de l'aeròdrom de Sabadell.
5. Apostarem pel transport de mercaderies en primera instància des de l'aeroport de Barcelona, atès el seu pes en vols de llarg recorregut, amb la intenció d'atreure també l'activitat d'operadors logístics als aeroports de Reus i Lleida.
6. Millorarem les connexions entre els aeroports i altres mitjans de transport.

Durant la propera legislatura, Aeroports de Catalunya podrà gestionar els aeroports d'Alguaire, Reus, Girona, la Seu i Òdena, com també l'aeròdrom de Sabadell una vegada desclassificat. Un volum global de trànsit que, tot i ser discret, pot esdevenir un àmbit d'assaig per acumular expertesa i per posar en pràctica una gestió moderna. Es desplegarà un model de proximitat que incorpori les administracions locals i les cambres de comerç en els òrgans gestors, que aprofiti sinergies entre les diferents infraestructures, alhora que les doti de les eines necessàries per poder competir i que, alhora, impliqui socis privats tecnològics en la gestió aeroportuària.

2. Front portuari del sud d'Europa

Els ports del litoral dels Països Catalans s'han de convertir en l'entrada preferent de les mercaderies provinents dels països asiàtics, guanyant terreny als ports del mar del Nord. Aquest objectiu s'ha

d'aconseguir mitjançant l'ampliació de la capacitat de les seves instal·lacions i una gestió més autònoma, alhora que cooperativa, abocada a l'ampliació dels seus *hinterlands*, millorant preferentment les seves connexions viàries i especialment les ferroviàries.

Cal desplegar una estratègia de generació de valor agregat a les mercaderies semielaborades provinents del *foreland* asiàtic, reforçant una estructura empresarial industrial i logística autòctona. Una estratègia que s'ha d'articular amb el desplegament d'àrees logístiques intermodals al nostre país, com també una política d'aliances amb plataformes logístiques d'altres nodes de la cadena logística cap als mercats europeus.

- a. Transferència dels nostres ports a la Generalitat:
Treballarem amb l'objectiu d'assolir la transferència de la titularitat dels ports de Barcelona i Tarragona a la Generalitat. Paral·lelament, i mentre aquesta no arribi, cal fer passos endavant, introduint millores en la Llei de règim econòmic i de prestació de serveis en els ports d'interès general, incrementant el nivell d'autonomia en la gestió dels nostres ports, descentralitzant les decisions estratègiques (tarifes, inversions, acció comercial...) i reduint el fons de solidaritat amb els ports espanyols.
- b. Ampliació de l'hinterland portuari:
Els ports de Barcelona i Tarragona han d'ampliar els seus *hinterlands* envers les grans àrees econòmiques més pròximes, cap a Madrid (els ports secs d'Azuqueca o Coslada) i cap al sud i centre de França. També caldrà incrementar les associacions estratègiques o la presència directa a les plataformes logístiques de Saragossa, Perpinyà, Tolosa, Lió...
- c. Àsia, el *foreland* dels ports catalans:
Cal apostar per incrementar el pes del tràfic marítim de llarga distància amb Àsia i Àfrica. Països com la Xina, l'Índia, el Japó i altres països asiàtics són els que tenen més creixement en el tràfic cap a Catalunya. Així doncs, per assolir aquest repte el nostre sistema logístic ha de guanyar competitivitat: reducció de costos i de temps de lliurament.
- d. Ampliació dels ports de Barcelona i de Tarragona:
El Pla director del Port de Barcelona en execució ha de doblar la superfície del port, passant de 563 Ha a 1.265 Ha, mentre que les línies de molls d'atracament també s'estan incrementant de 19.766 metres lineals a 29.702.
El port de Tarragona té aprovat un Pla director que preveu el creixement fins a 613 Ha, mentre que amb la construcció futura d'un nou dic exterior obtindrà un guany d'unes 300 Ha més.
- e. *Hubs* logístics del sud d'Europa:
Aquestes grans ampliacions de capacitat dels ports han d'anar acompanyades per una millora important de les seves connexions intermodals, tant viàries com ferroviàries, com també de la xarxa ferroviària interna:
  1. Connectarem el sòl logístic extern vinculat als dos ports amb llançadores ferroviàries.
  2. Impulsarem la participació de les respectives autoritats portuàries en la creació d'operadors per als sistemes ferroviaris de servei al Port.
  3. Cal destinar un vial preferent per a camions de Martorell al port de Barcelona.
  4. Impulsarem la plataforma logística ferroviària a l'antiga llera del Llobregat i la segona fase del Parc Logístic de la Zona Franca.
  5. El port de Tarragona ha d'incrementar la seva especialització en el tràfic marítim de curta distància (*short sea shipping*), desplaçant el transport de mercaderies per carretera amb els països europeus.
  6. Impulsarem la Zona d'Activitats Logístiques (ZAL) del port de Tarragona i ampliarem el CIM del Camp per ampliar el trànsit de contenidors.
- f. Impuls als ports dels Alfacs, Vilanova i la Geltrú i Palamós:
Cal estructurar un pla de cooperació entre els tres ports catalans i els ports de Tarragona i Barcelona, per tal de treballar en xarxa. Cal millorar les connexions viàries dels ports i les se-

ves instal·lacions, com també implementar una política comercial competitiva, que transformi aquestes infraestructures en motors econòmics dels seus respectius *hinterlands*.

3. Xarxa ferroviària de mercaderies

El transport de mercaderies per carretera és la base del sistema logístic, perquè garanteix el transport porta a porta. El mode carretera és el majoritari per al transport de mercaderies (80%), pel qual cal evitar la saturació de la xarxa viària estructural desdoblant l'Eix de l'Ebre, l'Eix Transversal i el tram Tarragona-Lleida, finalitzant l'A7 o incorporant el tercer carril a tot el traçat de l'AP7.

Tot i reconèixer el paper fonamental del transport per carretera, per la seva flexibilitat, cal fer importants esforços en avançar cap a sistemes de transport de mercaderies més equilibrats i sostenibles, com el transport ferroviari i el transport marítim de curta distància.

El transport ferroviari ha anat perdent pes i quota de mercat al nostre país, com a conseqüència de la deixadesa a la que ha estat sotmès. És imprescindible que canviï aquesta tendència i que es prioritzin les inversions ferroviàries, aportant al servei ferroviari una explotació més àgil i competitiva. Cal millorar la connexió del sistema ferroviari a les principals infraestructures logístiques, millorar els passos fronterers, així com resoldre els colls d'ampolla i les disfuncions operatives.

- a. Apostarem clara i decididament per l'anomenat corredor FERRMED d'Algesires a Duisburg.
- b. Propiciarem l'entrada en el sector de nous operadors catalans públics o privats.
- c. Garantirem la connexió ferroviària amb Europa en amplada internacional (UIC) per al transport de mercaderies. Doblaurem la via entre Tarragona i Castelló i l'adaptarem a l'amplada UIC i al transport de mercaderies en el tram entre Castellbisbal, Mollet, Sant Celoni i Portbou, i entre el Port de Tarragona i Castellbisbal.
- d. Millorarem l'accés i funcionalitat interna als ports marítims en amplada UIC.
- e. Gestionarem el conjunt de modes de transport i d'infraestructures logístiques a l'entorn de la xarxa ferroviària, optimitzant la seva competitivitat i eficiència global.
- f. Desplegarem l'Eix Transversal ferroviari amb accessos al Port de Barcelona des de la conca d'Òdena.

MEDI AMBIENT

Diagnosi

A hores d'ara, ningú dubta ja de la necessitat de plantejar canvis profunds en el sistema productiu i en el proveïment energètic, amb alguns fets incontrovertibles: l'escalfament global, el consum dels recursos molt per damunt de la capacitat de càrrega del sistema, la ineficiència energètica o material, l'apropament de l'anomenat pic petroler o fins i tot l'evidència de la inviabilitat de l'energia nuclear com a substitutiu dels combustibles fòssils.

D'altra banda, tots els informes d'abast mundial assenyalen que indicadors com els de pèrdua de la biodiversitat, de pèrdua de sòl productiu i d'altres, segueixen tendències negatives que les mesures polítiques aplicades fins ara només han pogut alleugerir.

Mentre que la sensibilització i la conscienciació sobre les qüestions ambientals estan cada cop més esteses, els hàbits i les maneres de fer no canvien al mateix ritme, sent una dificultat real per assolir noves conductes que facilitin un model més sostenible.

Catalunya no és aliena a aquesta situació mundial. El Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible (CADS), en la seva Declaració solemne d'octubre de 2009 titulada «Reptes de la sostenibilitat a Catalunya», constata que «la situació al nostre país d'un ús intensiu de l'energia i d'altres recursos fonamentals, com el propi territori, juntament amb l'actual crisi econòmica, planteja una situació excepcional sense precedents històrics, que obliga que la sostenibilitat i les qüestions ambientals deixin de ser marginals o reservades a especialistes i esdevinguin elements centrals, tant pel que fa al coneixement com en les decisions polítiques i en la vida quotidiana de les persones».

Catalunya s'enfronta a reptes molt importants derivats del seu funcionament socioeconòmic i que afecten de manera palesa el territori, la qualitat de vida i la disponibilitat dels recursos immediats, que també repercuteixen de forma menys visible, però igualment efectiva, en la degradació de les condicions ambientals globals.

És el consum energètic del país una de les més importants qüestions estratègiques de país: l'elevat consum per capita, la dependència de l'exterior (fins en un 90%) i la insostenibilitat de les fonts de les que s'alimenta el nostre sistema energètic. Aquesta realitat ve donada per l'elevat grau d'industrialització del país i per una economia basada en un creixement constant del consum i, en termes generals, amb una baixa productivitat. Cal pensar en estratègies que facin que la nostra indústria sigui més sostenible i competitiva. L'elevada aportació d'emissions per capita a casa nostra (prop de 8 tones de CO₂ per persona i any), ens han de fer reflexionar sobre la nostra responsabilitat envers els impactes globals de l'escalfament global. Hi ha tres sectors en què l'evolució encara és molt negativa: el transport (27% de les emissions), la construcció (un 23% de les emissions) i la generació elèctrica (un 14%). Les mesures que emanen del Protocol de Kyoto i de la Directiva de comerç d'emissions a la UE no han estat suficients. Només la crisi ha permès un respir en aquest sentit, però aquest no pot ser el camí.

Paral·lelament, el país ha patit un consum accelerat de sòl, que ha degradat i banalitzat àrees molt extenses del nostre país. La crisi i els primers efectes de la planificació engegada ja amb l'elaboració dels plans territorials parcials han ajudat a atenuar aquesta depredació del sòl, però encara estem lluny d'haver assolit els mínims necessaris per a una ordenació racional del territori.

Catalunya té un recurs limitador, que és l'aigua. Aquesta evidència ja l'hem pogut corroborar amb períodes de sequera severa que han posat en tensió el sistema d'abastament d'aigua. Més que revertir aquesta situació amb falses i costoses solucions, cal trobar la forma d'adaptar-s'hi de la manera més competitiva i menys costosa possible. Tot i així, s'ha fet un avenç significatiu en la implementació de la nova cultura de l'aigua: l'abandonament de les polítiques de transvasaments, les inversions emblemàtiques de les que ja s'han pogut començar a rebre els fruits o la decisió valenta de reintroduir l'aigua regenerada al cicle de l'aigua potable, marquen un abans i un després. Tot i això, les temptacions de recórrer a transvasaments entre conques encara planegen sobre una nova gestió de l'aigua, encara a mig desenvolupar i ofegada econòmicament.

La baixa productivitat dels espais forestals, l'abandonament de conreus i la manca d'una política de gestió d'espais protegits ferma i orientada a la integració al territori, estan ocasionant una pèrdua progressiva i generalitzada de biodiversitat al nostre país.

El creixement constant del consum, especialment pel que fa als envasos i embalatges, s'ha traduït en un increment continu en la generació de residus que posa en crisi el sistema de gestió. Tot i així, des d'Esquerra s'ha treballat activament en la millora del sistema del cànon d'incineració i abocador. També celebrem que, finalment, la recollida selectiva hagi arribat arreu del país de forma completa.

L'augment de la mobilitat tant de persones com, especialment, de mercaderies ha estat exponencial en els darrers anys; aquest fet, a més de representar un increment d'emissions en el sector més crític, presenta problemes de mobilitat, congestió, accidentabilitat i, fins i tot, sobre la salut de les persones, com ja està ocorrent a l'àrea metropolitana de Barcelona.

El desequilibri territorial, ambiental i socioeconòmic que encara mostra el nostre país tanca finalment el capítol de reptes ambientals. Calen estratègies de país, transversals i decidides, per donar resposta als diferents territoris, posant en valor els seus actius i treballant per reduir els seus aspectes menys favorables. Entenem que, en els darrers quatre anys, s'ha avançat en alguns dels àmbits de la sostenibilitat. Així i tot, bona part d'aquests avenços s'han vist enterbolits per un estil poc consensuat i poc facilitador de la participació i de la concertació amb la gent i el territori. L'elevada conflictivitat d'algunes mesures preses pel Govern només vindria justificada per un alt grau d'efectivitat o de capacitat de transformació d'aquestes, cosa que no ha succeït, mentre que de vegades han esdevingut conflictives actuacions que necessiten d'un altíssim consens social i territorial.

Objectius

- Promoure i facilitar els canvis necessaris per anar assolint un model de desenvolupament socioeconòmic més sostenible, aprofitant l'actual context de crisi, com una oportunitat i no pas com un impediment a aquests canvis.
- Posar les bases per a un sistema de proveïment energètic de qualitat, que sigui cada cop al més autònom possible, basat en energies renovables i que abasteixi les necessitats de la ciutadania, amb una aportació àmpliament predominant de fonts renovables, en un context de màxima eficiència i estalvi.
- Fomentar uns models de producció i consum que ens permetin una gestió eficient i optimitzada dels recursos i la minimització en la producció de residus.
- Fer de l'aigua un element estratègic per a la planificació econòmica i territorial.
- Tendir a un model de producció, de transport i de benestar de les persones, baix en emissions d'efecte hivernacle.
- Promoure un canvi de paradigma en la gestió dels espais protegits integrant la plena compatibilitat d'usos, la conservació adient i la rendibilitat econòmica i social al seu entorn.

Propostes

La Nova Revolució Verda

Des d'Esquerra, proposem a la ciutadania de Catalunya l'inici del camí cap a una Nova Revolució Verda, una revolució que, lluny de frenar o posar en entredit el desenvolupament de la nostra societat, la posi en millors condicions per afrontar els reptes del futur. Una revolució que, precisament vulgui dir això: «re-evolució», la nova evolució cap a la societat del futur, una societat que ha de vetllar per la qualitat de vida, pel benestar, pel desenvolupament humà en el seu sentit més ampli i per la sostenibilitat d'aquest model de desenvolupament per tal de fer-lo estable i perdurable en el temps.

Cal aplicar polítiques orientades cap a la sostenibilitat, tenint en compte que el concepte sostenibilitat es refereix a la mateixa activitat humana i integra els objectius ambientals, econòmics i socials. Si el desenvolupament humà no és sostenible, pot quedar seriosament limitat qualsevol d'aquests tres aspectes, en forma de manca de recursos, de greus riscos ambientals, de pèrdua de qualitat de vida o de desigualtats socials i econòmiques.

En l'àmbit de la Nova Revolució Verda, és bàsic que des de totes les àrees de govern es formulin propostes per a la sostenibilitat amb un sentit de transversalitat i que es vagin assumint i implementant els petits canvis que han d'ajudar a una transició tranquil·la cap a un canvi de model econòmic, energètic, de transport, de política territorial, etc., que ha de garantir-nos la viabilitat de la mateixa societat amb un alt nivell de qualitat de vida i en món finit.

D'altra banda, la Nova Revolució Verda no podrà ser només una re-evolució exclusivament tecnològica o econòmica, també ha de ser una revolució dels valors, de l'ètica, la responsabilitat amb les generacions futures i la comprensió del món com un espai finit de recursos finits. Ens ha de fer canviar bona part dels valors que imperen avui en dia en les societats desenvolupades.

La crítica a les iniciatives agosarades que han de sortir d'aquesta proposta serà fàcil, és molt fàcil dir que s'ha de continuar fent igual que sempre, que canviar fa molta mandra i que pot costar molts diners (tot i que no fer-ho ens en costaria molts més), tot això és i serà cert. La pregunta que ens hem de fer és si des del coneixement de la situació i la responsabilitat política podem seguir mirant cap a una altra banda, si algú en aquests moments està plantejant alguna altra alternativa de futur viable i, sobretot, seriosa.

Aquesta ha de ser l'aposta de l'ecologisme positiu, prepositiu i constructor d'alternatives eficaces, sobre les bases científiques i tecnològiques que han fet possible el discurs de l'ecologisme polític modern, lluny de la imatge d'un ecologisme negatiu, restrictiu, de mala cara i de pitjor gest.

La Nova Revolució Verda ha de ser el full de ruta que ha de permetre la societat catalana encarar els canvis amb garanties d'èxit, canvis que es basaran en decisions polítiques i econòmiques, però de les que la societat no en pot ser aliena; tot al contrari, els canvis cap a la sostenibilitat només són possibles amb la participació i la coresponsabilització de tota la societat.

Catalunya, cap a un *Green New Deal*

Malgrat les receptes neoliberals que intenten sostenir que cal tractar la crisi econòmica per separat de la resta, la lògica i el seny comença a prendre força a la majoria d'àmbits de decisió polítics i econòmics del món i es comença a considerar la crisi com un tot, arribant a la conclusió que si no tractem transversalment la totalitat dels símptomes no podrem guarir la malaltia.

Proposem un *Green New Deal* per a Catalunya que vagi, fins i tot, més enllà de la conjuntura del moment de crisi que vivim ara mateix. Cada nova inversió que es faci, especialment els plans per a sortir de la crisi, ja s'han de fer pensant en la nova economia verda. El model econòmic actual incorpora elements insostenibles des d'un punt de vista ecològic. Així doncs, cal començar a plantejar-se l'abast real d'aquests elements i a imaginar noves formes de prosperar i progressar.

- a. Fixarem l'objectiu d'assolir que el 50% de la inversió en mesures de resposta a la crisi econòmica es faci en àmbits de l'anomenada economia verda i activitats relacionades.
- b. En consonància amb la proposta anterior, vetllarem perquè la inversió en R+D+I de l'àmbit sigui major que el percentatge de PIB que suposa l'economia verda per al conjunt de l'economia.

El desenvolupament més enllà del creixement ineficient

La prosperitat, el progrés, no es pot reduir a l'abundància material, sinó que és la capacitat de desenvolupar-nos, de realitzar-nos com a éssers humans, per ara mateix i per les generacions que vindran. Fins ara hem assimilat prosperitat amb creixement de l'activitat econòmica material en un planeta immens i generós. Seguir fent-ho aviat només serà possible amb un ús eficient dels recursos i, per tant, el repte és crear les condicions que facin viable una prosperitat compartida en una societat plural i en un món ecològicament constret.

La nova indústria catalana: recerca i ecoinnovació

Cal una nova revolució industrial catalana basada en la reconversió dels sistemes productius. Una indústria orientada a aprofitar al màxim les noves oportunitats estratègiques i possibilitats tecnològiques, que contribueixi a millorar els sistemes productius, fent-los més eficients, més competitius, més exigents, tal com marquen els nous temps.

- a. Farem de la recerca i la innovació en matèria ambiental factors clau en la dinamització econòmica del territori, la creació d'empreses i de noves ocupacions i professions, apostant per una economia associada als valors de la sostenibilitat i la responsabilitat social, impulsant la nova economia del futur.
- b. Prioritzarem el desenvolupament dels models productius, que permetin donar valor afegit als recursos propis, amb un augment de la rendibilitat que ha de permetre augmentar la productivitat i, per tant, fer més competitiva la producció i la nostra indústria en front el món.

- c. Promourem l'ecoinnovació entesa com l'evolució dels processos productius, de l'organització, dels dissenys i dels materials, cap a una millora ambiental del cicle de vida dels productes finals, contribuint a canviar el model productiu, fent-lo més eficient, més competitiu i més sostenible.
- d. Prioritzarem la recerca i el desenvolupament en els entorns ambientals i energètics estratègics per al país, com a motor industrial català amb mercat d'abast mundial.
- e. Promourem la recerca i la inversió en sectors estratègics lligats a l'economia sostenible, especialment aquells en què Catalunya ha estat o és puntera com ara les energies renovables, l'eficiència energètica, les tecnologies de l'aigua, la gestió dels residus... Promourem, al mateix temps, la internacionalització d'aquests sectors.
- f. Avançarem cap a l'economia sostenible, introduint criteris decidits de fiscalitat i economia ambiental que permetin internalitzar els costos ambientals dels processos productius i invertir per millorar-los i també en polítiques eficaces de recerca i desenvolupament industrial.

El sector agrari: un sector vital per al país

Creiem estratègic per al país des del punt de vista econòmic, ambiental i, sobretot, territorial, el relleu d'un sector agrari potent, basat en una producció de qualitat i en una transformació excel·lent, que aportí valor afegit als productes.

Cal començar a considerar el paisatge, la qualitat del medi i la prevenció de riscos, com a productes neta-ment fruit de l'activitat agrícola i començar a pensar en les formes en què les persones productores agràries i forestals es poden veure beneficiades per aquesta consideració. Cal explorar també noves fórmules per a l'explotació racional i rendible de terres productives amb una nova perspectiva social.

- a. Fomentarem l'agricultura adaptada a les característiques del territori que minimitzi la seva dependència hídrica i dels productes fitosanitaris, que permeti la revalorització dels productes autòctons i dels seus transformats.
- b. Explorarem noves línies d'innovació en la gestió agroforestal i recuperarem el patrimoni cultural d'aquests àmbits, posant en valor la terra conreada i gestionada sota criteris agroambientals, tot promovent la implantació d'activitats innovadores en el terreny agroalimentari i ambiental arreu del territori.
- c. Impulsarem una llei de regulació estricta dels cultius OGM, que protegeixi els conreus convencionals i, especialment, els ecològics. Aquesta llei ha de servir perquè els agricultors i les agricultores vegin protegit de forma estricta el seu dret a triar el tipus de producció que volen desenvolupar, també regularà la protecció del dret dels consumidors i consumidoras a rebre tota la informació corresponent a través de l'etiquetatge obligatori dels productes.
- d. Fomentarem estratègies de promoció i comercialització que converteixin el mercat interior, en el principal mercat dels productes autòctons i que, alhora, potenciïn la internacionalització dels grans sectors productius i dels productes de qualitat.

Un comerç de proximitat, ara més que mai

Apostem per un model de comerç que, situat en la trama urbana de les nostres ciutats, actua com a factor de cohesió social i contribueix a la mobilitat sostenible en la mesura en què es tracta d'un comerç basat en la proximitat, tot esdevenint també un element de convivència, seguretat, ciutadania, integració i progrés econòmic i social.

Un model comercial que va associat a ciutats compactes amb diversitat d'usos, sostenibles i socialment cohesionades, perquè són capaces de donar resposta a les necessitats de tota la seva població i on, per tant, el comerç urbà i de proximitat hi juga un paper fonamental.

- a. Seguirem potenciant i fomentant el comerç de proximitat en la trama urbana, les xarxes de mercats municipals i la promoció del producte fresc de proximitat.
- b. Desplegarem la recentment aprovada Llei de comerç en el sentit d'assentar un model de comerç de qualitat, de proximitat i amb un baix impacte ambiental i una alta eficiència energètica i social.
- c. Promourem els hàbits comercials de menor intensitat energètica i de menor producció de residus.

En turisme, menys pressió +qualitat +valor afegit = major rendibilitat

Aquesta fórmula ha de continuar orientant l'estratègia turística del país en els propers anys cap a l'augment de la competitivitat, de la rendibilitat i la reducció de l'impacte global de l'activitat, sempre sobre la base de la concertació social i de la col·laboració estreta amb el sector. Proposarem establir un ampli acord social i econòmic sobre els límits dels diferents models turístics al nostre país:

- a. Treballarem per la reducció de la pressió sobre àrees d'alta demanda, compensant-la amb la promoció de l'augment del valor afegit de l'oferta. La competència de només sol i platja ja és insostenible davant la irrupció d'altres mercats igualment atractius i econòmicament més competitius.
- b. Promourem i afavorirem un turisme qualificat, divers en l'estacionalitat i en la tipologia, capaç de repartir els seus efectes sobre el conjunt del país.
- c. Seguirem incidint, com s'ha fet en aquestes dos darreres legislatures, en posar en valor el turisme d'identificació cultural i territorial, el valor de l'intangible, que representa que allò que es troba a Catalunya no es pot trobar arreu del món.

Cap a la nova cultura del territori

Entenem la qualitat del territori on vivim com a element fonamental de la qualitat de vida per al desenvolupament humà i, fins i tot, com a actiu econòmic a preservar i, com a tal, també ha de tenir una gestió acurada per a tenir-ne el millor rendiment perdurable possible. Un territori de qualitat, doncs, amb una planificació harmònica entre els usos humans, la seva funcionalitat i el patrimoni natural és garantia d'un desenvolupament humà de qualitat, però també és pol d'atracció d'activitats de qualitat.

Cal tendir a una xarxa de pobles i ciutats compactes, complexos i integradors, que siguin eficients en l'ús del sòl, que mancomunin equipaments, que siguin multifuncionals quant a diversitat d'oferta de serveis i que ofereixin possibilitats reals d'integració social. La planificació ha de posar en valor els recursos naturals, incloent el paisatge, els espais protegits, les capacitats productives del sector primari i de la indústria de transformació derivada de la producció primària.

- a. Vetllarem perquè el desplegament de la planificació territorial es faci respectant l'esperit i la lletra dels nous plans territorials parcials, posant unes condicions molt estrictes a les seves modificacions, evitant així la seva desvirtuació.
- b. Establirem un fons de gestió dels espais lliures per tal de promoure actuacions de recuperació de la qualitat del medi i de restauració paisatgística i de millora de la seva gestió, en aquells espais definits de protecció als plans territorials.
- c. Impulsarem la mancomunació de serveis i d'equipaments territorials, especialment en l'àmbit del sòl industrial.
- d. Promourem, amb suport públic, les incitatives locals d'inversió en àmbits de la nova economia, especialment en l'àmbit de les energies renovables, amb instal·lacions dimensionades d'acord amb les característiques de cada entorn.
- e. Establirem un Pla de Regeneració del Sector Forestal que, sota criteris de sostenibilitat, biodiversitat i eficiència, promogui la reconversió del sector i la seva redefinició com un àmbit de gestió al territori de primer ordre.
- f. Impulsarem noves figures de gestió per tal d'aconseguir fixar la població al territori, evitant el despoblament d'àrees agroforestals i que permetin una gestió propera, creant nous focus d'atracció al territori que aportin innovació en l'explotació i en el propi model de gestió.

Els espais protegits, orgull i motor del territori

Establirem una nova filosofia en la gestió dels espais d'interès, protegits o no, sota un nou concepte, orientat a esdevenir un veritable motor de desenvolupament (no només econòmic, tot i que també) per al territori, vencent les reticències actuals. Cal trencar la tendència aconseguida fins ara de relacionar la protecció del territori amb una cosa negativa per a qui hi viu.

- a. Dotarem els espais protegits dels recursos econòmics i humans que mereixen i que ja fa temps que haurien de tenir, integrant, a més, les xarxes PEIN i Natura 2000.
- b. Establirem estratègies de desenvolupament local en tots els sectors a partir de la presència de figures de protecció de cada territori. La gent ha d'acabar considerant la protecció del territori com una oportunitat única de desenvolupament.
- c. Fomentarem l'extensió territorial dels acords de custòdia del territori, tant en àmbits protegits com no, tant en àmbits agrícoles i forestals com en l'àmbit fluvial i marí.

L'aigua, criteri bàsic de planificació territorial i econòmica

El país ha avançat en l'aplicació dels criteris de la nova cultura de l'aigua. Hem demostrat que tenim la capacitat d'assolir un elevat nivell d'estalvi, sense renunciar al benestar quotidià, i ens hem dotat de modernes infraestructures que no només garanteixen l'abastament d'ara i del futur, sinó que permeten internalitzar adequadament els costos reals del nostre consum hídic. Ara cal anar un pas més enllà i reconèixer que l'aigua és un element estratègic de primer ordre i que la seva planificació ha d'anar més enllà de la simple gestió del recurs.

Establirem la disponibilitat d'aigua com a eix estructurador a l'hora de planificar o fomentar la implantació de nova activitat econòmica i productiva al territori, obtenint com a resultat un reequilibri real en funció de la disponibilitat d'un recurs escàs i costós:

- a. Proposarem un «Pacte Nacional sobre l'Aigua» per a la propera legislatura, que defineixi com ha de ser la planificació i gestió hídrica a llarg termini i els objectius per a la redistribució de l'esforç. Aquesta planificació s'ha de basar en dos elements clau: el desplegament complet de la Directiva marc i els criteris de la nova cultura de l'aigua, que han de permetre garantir la suficiència econòmica i de mitjans del sistema d'abastament i sanejament.
- b. Completarem la definició del règim de cabals mínims que s'ha de mantenir en els sistemes naturals, de manera consensuada i sota criteris objectius.
- c. Treballarem perquè l'administració catalana assoleixi la màxima competència possible en el marc legal actual en la gestió dels seus recursos.
- d. Desenvoluparem els Plans de Conca derivats del Pla de gestió de districte de conca fluvial de Catalunya, sota criteris de segregació de conques, de manera que cada conca de cada riu tendeixi a ser tractada de manera independent, rebutjant les interconnexions de xarxes i els transvasaments entre conques.
- e. Garantirem el progressiu i ràpid retorn de l'aigua del transvasament del Ter cap a la seva conca.

Catalunya, cap al Residu Zero

Catalunya ha de tendir cap al concepte de Residu Zero. Segons la Directiva de residus de la UE, els residus deixen de ser-ho per esdevenir recursos aprofitables, i quan algú disposa d'un recurs, ni l'enterra ni el crema, sinó que mira de treure'n el màxim profit possible. Pensem que ha arribat el moment de passar de la «gestió dels residus» a la «gestió dels recursos». En estimacions de la Zero Waste Alliance, el reciclatge sosté entre 10 i 25 vegades més llocs de treball que la incineració i l'abocament. Això vol dir aplicar les noves tres R dels residus:

- a. La primera R, renunciar als tractaments tèrmics per a la valorització energètica, que s'han demostrat menys eficients energèticament que la recuperació dels materials i minimitzar, fins fer-la zero (o gairebé) l'aportació a abocadors.
- b. En segon lloc, reorientar la inversió cap a la reducció de residus, la recuperació i la infraestructura de llocs de treball verds. Això inclou també l'eliminació de l'herència de sòls contaminats que esperen sota la catifa, Flix n'és un exemple, però n'hi ha d'altres arreu del país.
- c. La darrera de les R és el redisseny de productes i sistemes perquè siguin segurs per a les persones i per al planeta, mitjançant programes sectorials de minimització en origen i reciclatge, basant-se en

l'anàlisi del cicle de vida del producte (ACVP). Això inclou també la redefinició del funcionament de les nostres viles i ciutats de cara a assolir una reducció efectiva dels residus.

- d. Generalitzarem així la gestió eficient de tots els residus, amb la prevenció com a criteri bàsic, la recollida selectiva completa i la implementació adient del cicle de recuperació, amb nous mètodes de tractament que permetin abandonar la incineració en massa.
- e. Promourem la progressiva eliminació de les bosses d'un sol ús i promourem la reimplantació del sistema de devolució, dipòsit i retorn d'envasos.

Cap a una Catalunya 100% renovable

El repte energètic és un dels més importants de la societat actual. Només si ens en sortim tenim garantit un lloc entre les nacions capdavanteres al món. I Catalunya se n'ha de sortir. Cal treballar per assolir un sistema de proveïment energètic suficient, de qualitat, provinent de fonts renovables i amb un baix impacte en el medi ambient. En aquest context, cal un esforç suplementari per a reduir la dependència dels combustibles fòssils i assolir un tancament progressiu i raonable de les centrals nuclears, com aconsella el seu estat d'envelliment. Catalunya, com a país sense recursos fòssils propis, ha de ser capdavantera en les noves tecnologies energètiques, tant en les fonts de proveïment com en els sistemes de producció, distribució i gestió de l'energia, així com en les tecnologies d'autoabastament i d'estalvi energètic:

- a. Treballarem per un proveïment energètic tant independent com sigui possible. Un sistema que ha de tendir al 100% de proveïment per fonts renovables, a la reducció de la intensitat en carboni i a l'abandonament de l'energia nuclear.
- b. Prioritzarem l'eficiència, l'estalvi i la millora dels processos productius com a base de la reducció de la intensitat energètica de la nostra economia.
- c. Prepararem el país per al canvi energètic que pot representar el risc de canvi climàtic, juntament amb les previsions del pic petrolíer, prenent l'energètic com un sector estratègic clau en el sistema econòmic i productiu del país, prenent aquest repte com una oportunitat.
- d. Elaborarem una Llei de desplegament de les energies renovables, amb l'objectiu de duplicar la previsió del Pla de l'Energia per a 2020, fins arribar al 25% del consum elèctric renovable.
- e. Desplegarem tot el potencial de l'energia eòlica terrestre, sempre sota criteris de protecció dels espais d'interès, del paisatge i amb consens amb el territori i l'eòlica en aigües profundes abans de 2015.
- f. Promourem la producció d'energia distribuïda de manera generalitzada arreu del territori i les experiències encaminades a la gestió intel·ligent de xarxes que permetin una major maniobrabilitat del sistema, una democratització real de l'energia i el reequilibri territorial generació/demanda.
- g. Farem de Catalunya un país capdavanter en R+D+I en energies renovables i eficiència energètica, en desplegament en tots els àmbits de l'ús de l'energia fotovoltaica i de l'energia solar termoelèctrica.
- h. Elaborarem el mapa de l'energia geotèrmica a Catalunya i en promourem el seu aprofitament.
- i. Reclamarem el dret de Catalunya a decidir sobre el tancament de les seves centrals nuclears, que cal planificar abans de 2013 i sobre el sistema de gestió dels reus residus nuclears. En aquest sentit, rebutjarem la instal·lació d'un cementiri de residus radioactius (MTC) a qualsevol municipi de Catalunya. Paral·lelament, exigirem a l'Estat que part dels beneficis de les centrals es destinin a implementar un pla de diversificació econòmica de les zones nuclears.
- j. Promourem que la Generalitat assumeixi el màxim de competències que preveu el nou Estatut en l'àmbit de la distribució elèctrica i garantirem el volum necessari i continuat d'inversions per assolir una xarxa elèctrica suficient i que ofereixi un servei segur i de qualitat al país.
- k. Impulsar el soterrament de la MAT en els trams de Bescanó a Santa Llogaia i ramal a Riudarenes, aprofitant el desplegament d'infraestructures de vies de comunicació.

La guerra contra el canvi climàtic. Som europeus i europees, baixem els fums

El fracàs de la cimera de Copenhaguen va posar de manifest les dificultats de la lluita contra l'escalfament global. La representació de quasi 200 països reunits no va saber —o no va poder o voler— reeixir i donar-nos la resposta satisfactòria que el planeta necessita. Als catalans i catalanes, com a europeus i europees,

ens calia un bon acord que ens permetés afrontar la lluita contra el canvi climàtic i l'adaptació als seus futurs impactes de manera col·lectiva i decidida. Tanmateix, el fet que l'acord final hagi estat insatisfactori i insuficient, no pot convertir-se en una barrera per justificar la nostra inacció. El país, els municipis i les empreses han de seguir autoexigint-se objectius ambiciosos de reducció de les emissions, per tal d'avançar en aquest exercici d'autoresponsabilitat envers el medi i envers nosaltres mateixos i mateixes.

- a. Promourem des de Catalunya totes aquelles actuacions que s'encaminin cap a un acord global ambiciós, vinculant i just. Catalunya ha de fer la seva feina i coresponsabilitzar-se dels efectes que les seves emissions tenen arreu del món.
- b. Els riscos del canvi climàtic, han de ser en la base de totes les estratègies (productives, econòmiques, formatives, socials, etc.) que s'enduguin al nostre país.
- c. El Pla Marc de Mitigació del canvi Climàtic 2008–2012 és un bon punt de partida, però sens dubte requerirà una revisió a l'alça el 2012 i, sobretot, li caldrà l'assignatura pendent: ser creïble. Un Pla de Mitigació realment nacional no pot esperar que Espanya faci la feina, cal també prendre la iniciativa en els sectors afectats per la Directiva.
- d. Establirem objectius propis per a Catalunya per als sectors afectats per la Directiva, mitjançant la promoció i l'impuls de l'aplicació de bones pràctiques, la innovació i el desenvolupament de noves tecnologies.
- e. Promourem, des de tots els sectors productius, una economia baixa en emissions de carboni, base fonamental de la Nova Revolució Verda que proposem a la ciutadania.

Participació ciutadana, coresponsabilitat de la ciutadania

Plantegem canvis que es basaran en decisions polítiques i econòmiques, però dels quals la societat no en pot ser aliena, tot al contrari, els canvis cap a la sostenibilitat només són possibles amb la participació i la coresponsabilització de tota la societat.

Entenem la participació com un dret de veritable implicació de la ciutadania amb el model de país. Cal impulsar un debat previ a l'aprovació dels projectes, per evitar que aquest deure de l'administració es converteixi en un simple tràmit administratiu que menysprea aquest dret de participació de la ciutadania.

La democràcia, en tant que «govern del poble», més que en les lleis està en el tarannà democràtic de la ciutadania, que ha d'assumir que la seva participació no és un dret sinó una responsabilitat. La democràcia no es dóna, es conquereix i es defensa, o es degrada.

- a. Introduïrem canvis en la Llei d'avaluació d'impacte ambiental i en la Llei d'avaluació ambiental de plans i programes, per tal d'introduir el concepte de debat públic, que permeti ampliar i aprofundir en els processos de participació ciutadana, dins del sistema de presa de decisions públiques.
- b. Impulsarem la figura de la comissió ciutadana de seguiment, en tots aquells projectes de gran abast que siguin susceptibles de generar conflicte social o territorial.

SOCIETAT DE LA INFORMACIÓ

Diagnosi

Mai abans cap govern havia realitzat una política de cohesió territorial amb una planificació global a nivell de país, que tingués un tant alt impacte en el desenvolupament i creixement personal o en l'arrelament del teixit productiu al territori. Per primera vegada s'han assolit unes condicions de partida, que permetran que la propera legislatura hi hagi una Catalunya vertebrada des del punt de vista de les telecomunicacions. Per primera vegada, també, les tecnologies de les telecomunicacions i la informació figuren de manera transversal a la planificació global i, alhora, amb capítols específics, com ara l'Acord estratègic per la internacionalització, la qualitat de l'ocupació, i la competitivitat de l'economia catalana (2008–2011), el Pacte Nacional per a les Infraestructures, o el Pacte Nacional per a la Recerca i la Innovació.

D'altra banda, la importància de l'aplicació de les TIC com a motor per a la millora de la competitivitat i l'eficiència empresarial s'ha traslladat al conjunt de la societat catalana i, per primera vegada, s'ha fet una política proactiva cap el teixit empresarial, així com per al conjunt de la ciutadania. La focalització en el teixit productiu ha permès promoure les TIC com a eina per sortir de la crisi a les nostres empreses, ja que els permet millorar en la productivitat, reduir costos, incrementar les vendes o innovar en els processos.

S'ha definit un model de compra pública de les TIC, que ha permès un augment significatiu de la presència de PIME catalanes, així com impulsar la Societat de la Informació per al conjunt de la ciutadania. En aquest sentit, cal seguir treballant per tal de garantir l'accés a internet de tota la ciutadania com a servei universal, independentment de llur capacitat adquisitiva i en qualsevol punt del territori català. Això permetrà que els serveis oferts per les empreses TIC arribin efectivament a tot el públic potencial.

Objectius

- Consolidació dels fonaments per al desenvolupament de la Societat de la Informació a Catalunya.
- Dinamització de l'economia catalana mitjançant els instruments de la Societat de la Informació.
- Contribuir a l'estat del benestar i la qualitat de vida mitjançant les TIC.

Propostes

Disponibilitat d'e-infraestructures

Garantirem la disponibilitat d'aquelles infraestructures que han de permetre la cohesió digital, el desenvolupament econòmic i la competitivitat del país.

- a. Assolirem un Acord Nacional que faciliti el desplegament de les infraestructures de comunicacions electròniques necessàries, per dotar el país de serveis en telecomunicacions de primer nivell.
- b. Connectarem amb fibra òptica 250 polígons industrials de Catalunya, en funció del seu valor estratègic al territori.
- c. Impulsarem el Pla Catalunya Connecta Vies de Comunicació, com a continuació del Pla Catalunya Connecta de l'anterior legislatura que haurà de permetre que les principals xarxes viàries disposin de cobertura de telefonia mòbil, tot assegurant d'aquesta manera, la base per a un desenvolupament capdavanter de les tecnologies de la informació i el coneixement al nostre país.
- d. Consolidarem les anelles sectorials de fibra òptica ja existents (Industrial, Cultural, Científica i Logística) i n'impulsarem de noves en d'altres sectors.
- e. Connectarem 4.000 seus de les administracions públiques catalanes amb fibra òptica a finals de 2014 i prepararem el país per connectar les 4.000 seus restants durant el 2015 i 2016.
- f. Crearem una anella de fibra òptica específica per a la interconnexió entre les administracions públiques catalanes.
- g. Impulsarem el desplegament de la banda ampla mòbil d'alta capacitat a tots els nuclis de població de més de 2000 habitants.
- h. Augmentarem el trànsit intercanviat a CATNIX i n'impulsarem la seva capillaritat territorial, per millorar l'eficàcia i la seguretat de les comunicacions, tot afavorint la presència de proveïdors de comunicacions electròniques locals.
- i. Connectarem 1.500 centres d'educació amb fibra òptica a finals de 2014.
- j. Farem extensiva l'anella científica per donar cobertura als centres tecnològics de la xarxa TECNIO.
- k. Millorarem la capacitat de l'ample de banda rural actual i vetllarem perquè el seu preu sigui comparable amb el que s'ofereix mitjançant ADSL.
- l. Avançarem en el Green IT: reduint un 20% les emissions de CO₂ de les TIC a l'administració pública catalana en els propers quatre anys.
- m. Connectarem 500 centres de salut amb fibra òptica a finals de 2014.

Facilitarem un marc favorable per al desenvolupament de la Societat de la Informació

Consolidarem el desenvolupament de la Societat de la Informació, potenciant un entorn dinamitzador i de confiança, que afavoreixi la penetració, l'expansió i l'aprofitament dels beneficis de les tecnologies de la informació.

- a. Potenciarem Catalunya com a seu i centre neuràlgic de les decisions dels principals organismes TIC internacionals.
- b. Impulsarem un marc de comercialització de continguts digitals catalans.
- c. Consolidarem les funcions d'inspecció i control, ja sigui per mitjà de les competències transferides o per encàrrecs de gestió.
- d. Crearem un servei d'inspecció d'operadors de telecomunicacions per al seguiment i control de la qualitat dels seus serveis.
- e. Vetllarem per un major control de les emissions radioelèctriques de les antenes de telefonia mòbil, mitjançant sondes de mesura repartides per tot el territori.
- f. Potenciarem al màxim la relació directa amb altres nacions europees i, en especial, les del corredor del Mediterrani a l'hora de compartir experiències.

Dinamització de l'economia catalana mitjançant els instruments de la Societat de la Informació

Cal una aposta ferma per a la consolidació d'un sector TIC català, com a base d'un model econòmic basat en la productivitat i la creació de valor.

- a. Posicionarem el sector TIC català com a motor de creixement econòmic.
- b. Crearem les condicions per al desenvolupament de grups empresarials catalans de referència en el sector, amb ambició de creixement internacional.
- c. Impulsarem la capacitat de compra pública com a tractor del sector TIC.
- d. Augmentarem fins a un 40% més els treballadors/es ocupats/es en el sector TIC i en un 50% la facturació.
- e. Potenciarem la formació reglada d'estudis en enginyeria i cicles formatius. Alhora, impulsarem la reconversió de professionals d'altres sectors cap al sector de les TIC.
- f. Incrementarem, difondrem i farem atractiva la política d'incentius fiscals a programes d'R+D+I a les empreses TIC, en atenció especial a les PIME.
- g. Promocionarem un teixit empresarial TIC català, especialitzat en les àrees següents: seguretat, salut, educació i cultura, audiovisual, mobilitat, agroalimentari i ciutats intel·ligents (*smart cities*). Potenciant especialment les empreses catalanes dedicades a l'animació audiovisual i els videojocs, per crear serveis innovadors en català i dissenyats per a ser usats en dispositius mòbils.
- h. Interconnectarem sectors i recursos d'alt nivell tecnològic: anella científica, anella industrial, anella cultural, anella logística i anella audiovisual.
- i. Incrementarem la R+D+I del sector TIC.
- j. Impulsarem una xarxa internacional de desenvolupament de l'R+D+I TIC internacional.
- k. Crearem un centre d'excel·lència en programari.
- l. Consolidarem el model de contractació pública de les TIC que afavoreixi la contractació de programari lliure i de PIME catalanes.
- m. Promourem Catalunya com a pol atractor d'esdeveniments i reunions internacionals relacionades amb el sector TIC.
- n. Impulsarem el desenvolupament del Full de ruta del programari lliure realitzat en la darrera legislatura

Millorarem la competitivitat i l'eficiència empresarial mitjançant l'ús de les TIC

Fomentarem la cultura i les solucions de la SI a la petita i mitjana empresa de Catalunya, com a mesura per a augmentar la seva productivitat i la seva eficiència, de manera que es tradueixi en una millora de la seva competitivitat en un mercat global.

- a. Implementarem procediments electrònics per a la compra pública.
- b. Continuarem impulsant la implicació i complicitat de diferents agents empresarials i institucions públiques: PIME, patronals i associacions empresarials, sector TIC, administracions, etc., per tal d'elaborar actuacions que permetin a les micropime i PIME de tots els sectors d'activitats, abordar projectes d'adopció de les TIC dins dels seus processos productius de forma òptima.
- c. Promourem projectes de referència territorial en les TIC, que permetin l'acompanyament al teixit productiu en el procés d'emprenedoria i consolidació de noves empreses.
- d. Crearem el Pla PIMESTIC 2.0, orientat a empreses amb alta capacitat de creixement i internacionalització.
- e. Assolirem el reconeixement acadèmic i professional per a totes les enginyeries TIC en el nou marc establert per la Unió Europea.
- f. Impulsarem la fixació de les atribucions professionals per a l'Enginyeria i l'Enginyeria Tècnica en Informàtica.

La contribució a l'estat del benestar i la qualitat de vida

S'entén per l'estat del benestar al sistema en què l'Estat garanteix a la ciutadania uns nivells mínims de benestar social mitjançant serveis públics, assistencials i de previsió social. Considerem altament estratègic l'aplicació de totes les potencialitats de la Societat de la Informació per a contribuir a la consolidació i millora de l'estat del benestar a Catalunya.

- a. Millorarem la qualitat de vida de la ciutadania mitjançant les TIC:
  - Fomentarem el desenvolupament de la persona, tant a nivell individual com col·lectiu.
    - 1. Crearem el pla 3TIC.cat per fomentar la cultura i les solucions de la SI al tercer sector (l'espai existent entre el sector públic i el sector privat), que permetin augmentar-ne l'eficàcia i l'eficiència, de manera que es tradueixi en una millora dels serveis oferts (serveis socials, formació no reglada, cultura, oci, temps lliure i esport, promoció del voluntariat, activitat cultural).
    - 2. Impulsarem l'anella del tercer sector.
    - 3. Crearem una xarxa de centres de producció territorials distribuïda (CPTD) per facilitar l'accés al mercat laboral d'aquelles zones geogràfiques més descentralitzades.
    - 4. Impulsarem una plataforma electrònica de consultes per vot electrònic.
    - 5. Continuarem impulsant la xarxa de punts TIC com a referents territorials per a la consolidació de la SI a tot el país.
    - 6. Millorarem l'accessibilitat per a persones amb discapacitats als punts TIC.
    - 7. Crearem una xarxa de facilitadors que ajudin en la incorporació de la ciutadania a l'administració electrònica.
- b. La potenciació de l'eficiència de l'Administració:

Desplegament del potencial dels instruments de la Societat de la Informació a l'Administració per tal de consolidar a Catalunya una funció pública més eficaç i més propera a la ciutadania. Les tecnologies de la informació i les comunicacions ofereixen noves plataformes per a l'optimització de les activitats de l'administració i la coordinació de les operacions, aportant més eficàcia, més fiabilitat, més transparència i un servei millorat i més solidari al territori, al temps que es facilita la participació de la ciutadania en accions de govern.

  - 1. Crearem una targeta sanitària electrònica universal, que permeti fer tràmits amb qualsevol administració catalana.
  - 2. Treballarem perquè les administracions catalanes, al final de la propera legislatura, permetin realitzar tots els tràmits administratius en nivell 5 (personalització de perfil d'usuari/a-empresa que es relaciona amb l'administració).

3. Farem possible el concepte d'administració electrònica proactiva (CAEP).
4. Garantirem la interoperabilitat i l'ús d'estàndards oberts en totes les relacions entre administracions i amb la ciutadania.

Noves eines per a la Societat de la Informació

Per poder executar els projectes anteriorment assenyalats, cal una reorganització competencial, un increment substancial dels pressupostos i disposar de l'estructura que permeti la seva execució.

- a. Crearem l'Agència Catalana de les TIC (Agència Catalana de Desenvolupament Digital).
- b. Agruparem sota una mateixa organització els àmbits relacionats amb la SI i les comunicacions electròniques, incloent-hi àmbits com ara l'e-administració, els mitjans audiovisuals relacionats directament amb les tecnologies de la informació i la comunicació, la promoció sectorial o la supercomputació.
- c. Garantirem la transversalitat entre departaments del Govern, per a optimitzar els recursos creant «un únic punt de contacte amb el mercat».
- d. Potenciarem el cercle de coneixement i transferència tecnològica entre la universitat, centres tecnològics, associacions professionals i empresarials, essent objectiu prioritari, la comercialització dels projectes que es realitzin en R+D+I.
- e. Definirem de forma contínua la Planificació estratègica, en base als resultats de l'observació dels indicadors de les TIC a la societat catalana.
- f. Seguirem treballant perquè la Generalitat actuï realment com a finestra única en telecomunicacions i Societat de la Informació a Catalunya.
- g. Potenciarem la promoció de les TIC, la gestió eficient de l'administració pública i la contractació de serveis TIC.
- h. Continuarem treballant per propiciar un augment substantiu del pressupost assignat a les infraestructures de telecomunicacions i al desplegament de la Societat de la Informació, que ens acosti al nivell de les administracions públiques que ja tenen les TIC com a eix central de les seves actuacions.

Bloc 4.

Identitat i republicanisme: els nostres valors

4

Catalunya ha viscut durant tota la seva història sota el signe de la lluita per la llibertat. La nació catalana segueix construint-se avui sota aquest mateix signe. En aquest camí cap a la llibertat del nostre poble, Esquerra assumeix el seu paper com a partit nacional i de progrés per tal d'avançar cap a una societat més justa, més plena, més lliure. Treballem per fer de la ciutadania la protagonista de l'avenç social i nacional del nostre poble des de les nostres premisses: la cohesió social, la llibertat republicana, la identitat nacional.

La nació catalana té dret a decidir per si mateixa, i és amb l'acció de govern que hem posat les bases adequades per a que el dret d'autodeterminació pugui exercir-se adequadament. Les institucions del país, i en particular el Govern de la Generalitat, són per Esquerra els instruments adequats per garantir una política al servei al poble. Des d'aquestes institucions Esquerra ha treballat governant per a tothom, amb visió de país i construint aquelles estructures que ens permetran fer un pas decisiu cap a la llibertat nacional.

El nostre país es construeix des de la ciutadania, un concepte clau en el pensament republicà que modela la nostra actuació política. La nostra nació és una nació de ciutadans lliures i iguals en drets i en deures, amb voluntat inclusiva, en la qual tothom qui vol ser-ne partícep hi és benvingut. Els valors republicans que impregnen la nostra mirada a la nació són la guia amb la qual Esquerra construeix el futur. D'entre aquests valors, la llibertat entesa com a no dominació és el fonamental. Només des d'una ciutadania lliure d'elements constrenyidors de la seva voluntat, ja siguin econòmics, socials, de gènere, d'identitat sexual, podrem aconseguir una societat més justa. L'acció política d'Esquerra doncs, va encaminada a garantir l'efectivitat d'aquesta llibertat, en tots els àmbits de la societat on encara persisteixen situacions de desigualtat i injustícia, i on es perpetuen situacions de dependència que fan impossible l'exercici de la plena ciutadania. Esquerra treballa per superar aquestes situacions.

La cultura i la llengua són elements indestruïbles de la nostra definició com a nació, i alhora són elements imprescindibles per a construir una nació cohesionada i solidària. La catalanitat és l'expressió de la nostra voluntat i compromís amb la societat on vivim, amb el nostre poble, amb els nostres veïns i amb els pobles del món.

PARTICIPACIÓ CIUTADANA, RADICALITAT DEMOCRÀTICA, DRET A DECIDIR

Diagnosi

Vivim uns dies difícils pel que fa al prestigi de la política. Aquesta situació, tot i no ser nova, s'ha vist agreujada per una sèrie de factors de recent aparició, que tenen aspectes tant circumstancials, com estructurals que cal desgranar.

La superposició de diferents tipus de crisi, sigui a nivell econòmic, ambiental, etc. els efectes derivats del procés de globalització mundial o l'allunyament dels centres de decisió, poden generar una sensació de frustració important en la ciutadania i una percepció creixent de pèrdua de la capacitat, que com a individu i/o col·lectiu tenim per a decidir sobre aquells temes que més ens afecten. En qualsevol cas, tot i que aquest no és un fenomen aliè a la majoria de democràcies occidentals, suposa un problema més important encara per a un estat emergent com el nostre.

El fet d'estar vivint la primera gran crisi econòmica global, ha afectat molt negativament en la percepció que el ciutadà té en vers la política com a via per a solucionar problemes. Això juntament amb la actitud irresponsable del govern de l'estat de carregar les solucions de la crisi a l'esquena de les classes populars i mitjanes del nostre país tampoc ajuda.

Al nostre país, la constatació de que no disposem de les eines suficients per a fer front a la crisi econòmica tal com caldria, estan fent créixer alhora un altre tipus de descrèdit, el descrèdit vers l'estat espanyol. Paral·lelament a això, creix la percepció de la necessitat d'assolir un nou estatus per al nostre país, que permeti donar respostes més eficaces als nostres problemes quotidians. Una bona mostra d'això, són les consultes populars que s'estan duent a terme al conjunt de poblacions del nostre país, com a resposta a l'esgotament del model autonòmic, que amb la propera sentència del Tribunal Constitucional quedarà en via morta. En aquest sentit, en un moment de canvi com l'actual, caldrà ser valents i impulsar un nou horitzó polític per al nostre país, amb la celebració d'un referèndum sobre el futur del nostre país. Aquesta ha de ser una condició sine qua non, en la configuració dels possibles pactes post-electorals.

Els republicans i les republicanes, seguim creient que la política és la millor eina de transformació i progrés per al nostre entorn, perquè com deia Fuster, tota política que no fem nosaltres, serà feta contra nosaltres. En aquest sentit, cal tornar la política, al lloc que li correspon, apropar-la a la ciutadania i apoderar-la per tal de fer-la particip de les decisions. Ara bé, per assolir aquest objectiu, caldrà tenir en compte que no existeixen ni receptes màgiques, ni falses dreceres. Com sempre, el treball, el diàleg i l'impuls a la transparència i la participació pel que fa als aspectes de l'esfera pública, són les úniques vies per a tornar la política al lloc que li correspon. En síntesi, contra la desafecció política, cal més política que mai, però sobretot, més política en majúscules. És per això que des de l'any 2003, Esquerra ha portat a terme una sèrie d'iniciatives per tal d'afavorir la radicalitat democràtica, la transparència i la participació de la ciutadania en els assumptes de la res pública. Només així, s'entén l'esforç realitzat per impulsar la prohibició de les donacions anònimes, la limitació de les despeses de campanyes electorals, o la llei 14/2008 de l'Oficina Antifrau de Catalunya, que ha de ser l'eina per tornar a donar valor la tasca política, esborrant la sensació d'impunitat de la corrupció en la qual s'ha viscut durant molts anys i que com sempre, fa pagar justos per pecadors.

Modestament, creiem que des d'Esquerra hem fet passos importants pel que fa a l'aprofundiment democràtic. L'aprovació de la Llei de Consultes Populars, l'eina que ha de permetre l'exercici polític del dret de decidir, possiblement n'és el paradigma, però n'hi ha d'altres que valdria la pena recordar com per exemple, la La Llei 1/2006 de la Iniciativa Legislativa Popular, que suposa un avenç important pel que fa a la corresponsabilització en l'elaboració de legislació per part de la ciutadania i l'associacionisme del nostre país. Tot i així, encara resta molta feina a fer. L'ocasió perduda per l'aprovació de la Llei Electoral, és un bon exemple, del mal que els interessos partidistes poden arribar a fer al sistema democràtic. En aquest cas concret, no deixa de ser paradigmàtic que aquest bloqueig, sigui causat precisament per aquells que

volen que tot segueixi igual. Així doncs, en aquesta propera legislatura, caldrà seguir treballant per bastir un marc legal que permeti l'apropament de la ciutadania vers els seus electes, en millori els seus sistemes d'elecció i determini clarament les regles del joc.

L'aprovació en les dues darreres legislatures dels diferents Pactes Nacionals, neixen a partir del nostre compromís per vetllar per la conciliació i la concertació política, amb un visió a mig i llarg termini. Aquest pactes, han suposat un salt qualitatiu important pel que fa a la qualitat de la nostra democràcia i als seus resultats i es que la capacitat de diàleg entre els diferents partits, associacions, patronals, sindicats, etc. han deixat com a fruit, acords tant vitals per al país com els pactes nacionals en matèria d'immigració, de Recerca i Innovació, d'Educació, etc. Darrerament s'han fet passos importants per acabar amb la manera d'entendre tot allò referent a l'esfera pública amb una visió a curt termini i és que aquest, acaba sent un dels grans mals endèmics de la praxi política, ja que dificulta la construcció d'horitzons col·lectius i marcs d'acord tangibles i amb resultats concrets. En aquest sentit, aquesta propera legislatura, ha de tornar a ser una legislatura de grans acords, pel que fa als temes estructurals de país alhora que es vetlla per el compliment dels pactes ja aprovats.

La radicalitat democràtica, té com a condició necessària apropar la ciutadania, als assumptes de la res pública, creant una consciència cívica i de responsabilitat política que sigui capaç de apropar la participació democràtica, en l'esfera pública, en aquest sentit, caldrà seguir impulsant els mecanismes de participació directa de la ciutadania en el dia a dia de la política.

Propostes

- a. Utilitzarem la Llei de Consultes Populars per a la celebració d'un referèndum sobre el futur de Catalunya. Condicionarem la presència d'Esquerra al Govern de la Generalitat a la presentació per part del Govern al Parlament de Catalunya d'una proposta de consulta popular per via de referèndum sobre el futur de Catalunya, en què els ciutadans puguin escollir quina ha de ser la via de desenvolupament de les llibertats nacionals de Catalunya.
- b. Impulsarem el desenvolupament normatiu de l'article 122 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, amb l'aprovació de la Llei de Participació Ciutadana. En la propera legislatura desenvoluparem les normatives que permetin fer efectives les altres formes de consulta popular diferents del referèndum previstes a l'article 122 de l'Estatut i que permetin impulsar eines com els fòrums de participació, les enquestes o les audiències públiques. Impulsarem en aquest àmbit l'aprovació de la Llei de Participació Ciutadana, que regularà aquestes figures.
- c. Continuarem fomentant l'elaboració de nous Pactes Nacionals i farem el seguiment dels pactes ja existents. Vetllarem per al compliment dels diferents Pactes Nacionals que hem subscrit la present legislatura, i per a la seva extensió a altres àmbits, des de la convicció que l'esforç en la concertació política entre els diferents agents afectats, amb un horitzó temporal que superi els quatre anys vista, no només és un factor de per si positiu, sinó que a més, és capaç de generar unes sinergies importantíssimes, pel que fa a la credibilitat de la política i la seva capacitat de transformació de la realitat.
- d. Llei de transparència i accés a la informació pública
La millor manera de combatre la corrupció és adoptant mecanismes de prevenció dins del sistema institucional i polític. Mesures que incrementin la responsabilitat, la transparència, la rendició de comptes, i en definitiva, la democràcia. Un d'aquests mecanismes és la Llei de la transparència i accés a la informació pública, que va néixer als Estats Units i a Suècia cap als anys 60, i que ha culminat amb lleis modèliques com la del Regne Unit, vigent des del 2005. Aquesta Llei té per objectiu apoderar als ciutadans per a poder exercir el dret a rebre la rendició de comptes dels poders públics.
- e. Pactes d'integritat en l'àmbit de la contractació pública
El Pacte d'Integritat (PI) és una eina per ajudar els governs, les empreses i la societat civil a lluitar contra la corrupció en l'àmbit de la contractació pública.
Es tracta d'un procés que inclou un acord entre un govern o un departament del govern i tots els licitadors per a un contracte del sector públic. El PI estableix els drets i obligacions en el sentit que cap de les parts del contracte pagarà, oferirà, exigirà o acceptarà suborns, ni participarà amb els competidors

per obtenir el contracte. A més, els licitadors estan obligats a revelar totes les comissions i despeses similars pagats per ells en relació amb el contracte.

f. Òrgan únic de contractació pública

Significa la centralització de les compres de l'administració pública mitjançant una plataforma electrònica pública per garantir la transparència en les contractacions.

Aquesta centralització evita que l'administració tingui centenars d'òrgans de contractació de difícil fiscalització, disminueix els casos de corrupció, promou la simplificació en la contractació i en disminueix els costos i permet unificar la demanda de necessitats. A més, tot el procés és públic i els ciutadans poden fer el seguiment a través de plataformes electròniques.

MOVIMENTS SOCIALS

Amb l'objectiu de millorar la qualitat de vida de les persones, la societat catalana necessita un compromís de l'administració i del conjunt de ciutadans per tal de trobar els canals de convivència de tothom.

A Catalunya calen associacions, entitats fortes, democràtiques i compromeses amb l'interès general i amb la voluntat de cooperar amb els poders públics per garantir la cohesió i el benestar social.

Una bona dotació de serveis i equipaments es bàsic per garantir la qualitat de vida i reforça els valors de convivència i la cultura del respecte.

És imprescindible fomentar i promoure l'associacionisme i el voluntariat. En aquest sentit des d'Esquerra continuem apostant per l'impuls d'estructures creadores de xarxa, de potenciació de del treball de qualitat, de participació i formació que tinguin com a marc referencial els Països Catalans i llur intercanvi intercanvi de treball internacional

La sensibilització cívica i social i el suport a les entitats i el voluntariat ha estat una de les principals tasques fetes per Esquerra al govern. Entre d'altres accions s'ha desenvolupat el Pla Nacional d'Associacionisme i Voluntariat en tres eixos (persones, entitats, societat), Un programa amb 16 línies estratègiques, 16 objectius i 98 mesures envers l'associacionisme i el voluntariat per al període 2008–2011 ell pressupost total del qual ascendeix 140 milions d'euros.

Des del Departament s'ha enfortit igualment el treball amb aquells sectors de voluntariat que tenen un contacte força estret amb el sector públic. Ha estat el cas del voluntariat sociosanitari i el voluntariat penitenciari, amb la participació a la CIRSO (Comissió Interdepartamental per a la Reinserció Social) i a la TPS (Taula de Participació Social).

Així mateix, s'ha col·laborat en l'establiment a Barcelona de l'oficina tècnica de l'IAVE-Youth (Internacional Association for Volunteer Effort) a Catalunya, juntament amb la Fundació Privada Catalunya Voluntària i els departaments d'Acció Social i Ciutadania (Secretaria de Joventut) i el Departament de la Vice-presidència (Secretaria d'Afers Exteriors). Per primera vegada s'ha impulsat des del departament la celebració del dia internacional del voluntariat.

La tasca feta al govern ha permès consolidar el suport públic a la tasca de voluntariat que realitzen multitud d'entitats de voluntariat social i organitzacions no governamentals, reforçant la visió del voluntariat com a peça clau de la vida civil del nostre país. Igualment, per tal d'enfortir aquesta tasca s'ha incrementat l'esforç en la promoció i formació del voluntariat, a través del Pla de formació del voluntariat a Catalunya i a través del Servei Català del Voluntariat, un espai de comunicació, de trobada i d'intercanvi entre les entitats i els ciutadans que volen saber on i com fer-se voluntaris.

Esquerra ha promocionat i impulsat els plans de desenvolupament comunitari (PDC) com a mètode de treball participatiu, consensuat i corresponsable, amb l'objectiu d'afavorir i millorar les condicions de vida

de la ciutadania mitjançant intervencions de caràcter social i comunitari. Tota aquesta acció s'ha concretat en la participació de 923 entitats en els 479 projectes vinculats als PDC i en la implementació de 68 PDC arreu del territori català.

El civisme és la norma bàsica que ha d'orientar la relació entre les persones i el comportament amb els elements que conformen el seu entorn. En aquest sentit, el Govern de la Generalitat ha considerat necessari crear un òrgan assessor de l'Administració de la Generalitat en matèria de civisme a Catalunya, en el qual participin entitats públiques i privades i experts en l'àmbit del civisme i la cohesió social, que sigui un instrument específic que contribueixi de manera eficaç a la divulgació d'aquests valors i que fomenti i garanteixi el seu respecte

Esquerra també ha impulsat l'acció sectorialitzada cap al poble gitano. El Pla integral del poble gitano té com a objectiu combatre, des d'una perspectiva global, la situació de desigualtat que pateix la població gitana a Catalunya, per tal que es pugui equiparar socioculturalment i econòmicament amb la societat general catalana de la qual forma part, i, alhora, promoure i reconèixer els trets culturals que són propis d'aquest col·lectiu.

Propostes

Associacionisme i voluntariat

- Aplicació de les mesures del Pla Nacional d'Associacionisme i Voluntariat que finalitza l'any 2011.
- Impuls d'un nou Pla d'Associacionisme per el període 2011–2015 consensuat amb totes les entitats del sector.
- Foment i promoció del voluntariat.
- Augment dels serveis d'assessorament per a les entitats de voluntariat.
- Augment dels recursos al Pla de Formació del Voluntariat a Catalunya (PFVC).
- Augment de recursos per a entitats sense ànim de lucre per a projectes d'actuacions cíviqes, comunitàries i de foment del voluntariat.
- Potenciació i millor del Servei Català del Voluntariat, de la xarxa Associativa i de Voluntariat de Catalunya xarxanet.org.
- Crearem programes i eines de facilitació de la participació interna de les associacions i entitats.
- Implicarem l'àmbit universitari en processos d'investigació social d'associacions i d'entitats de voluntariat.
- Millorarem les línies de finançament i de suport a les associacions mitjançant la col·laboració entre administracions públiques i entitats privades.

Desenvolupament i cooperació social

- Augment del pressupost destinats a promocionar i impulsar els Plans de desenvolupament Comunitari (PDC) amb l'objectiu d'afavorir i millorar les condicions de vida de la ciutadania mitjançant intervencions de caràcter social i comunitari.

Ludoteques, espais de trobada per als més petits i les seves famílies

- Desenvolupament i aplicació del Decret de Ludoteques.
- Creació i posada en marxa de noves ludoteques de referència.
- Creació de ludoteques mòbils o itinerants per fomentar el joc com a eina d'aprenentatge de formació cívica en les àrees més allunyades dels centres de demarcació.

Gent gran, aprofitar l'experiència de la nostra gent gran

- Dotar al consell de la Gent Gran de Catalunya de mitjans humans, materials i tècnics necessari per continuar desenvolupant la seva tasca.

Valors del civisme

- Foment i divulgació del civisme a través de l'observatori Català del Civisme.
- Foment dels Plans locals del Civisme.

Xarxa d'equipaments cívics i socials

- Dinamització i millora de la Xarxa d'equipaments cívics i socials que està format per tots els equipaments cívics de Catalunya, sigui quina sigui la seva titularitat i forma de gestió (casals cívics, casal de joves, casals de la gent gran, hotel d'entitats, casals de mar, ateneus...).
- Creació nous equipaments cívics segons les necessitats.

Actuacions en l'àmbit gitano

- Desenvolupament de les línies previstes i consensuades en el Pla Integral del poble Gitano de Catalunya fent especialment esment en:
  - La incorporació al mercat laboral.
  - La promoció a l'accés a un habitatge digne.
  - La promoció dels joves i les dones com a motor de canvi social.
  - La lluita contra l'absentisme escolar potenciant el nombre l'ambient d'actuació del mediador intercultural, així com la seva formació i els mitjans i recursos adients.
  - Impuls de programes per conèixer la llengua caló pròpia de la comunitat gitana.
- Dotació de mitjans tècnic i recursos humans al Consell Assessor del Poble Gitano a Catalunya.
- Impuls a plans específics de desenvolupament comunitari i cohesió social en aquelles poblacions catalanes en que hi ha una presència de gitanos i gitanes.

POLÍTIQUES PER A GAIS I LESBIANES

Els darrers anys han suposat un avenç notable en la consecució d'una major igualtat en drets de les persones LGTB en relació al conjunt de la ciutadania. Notablement, mitjançant la modificació de la legislació sobre el matrimoni, que ha permès l'extensió d'aquest dret a gais i lesbianes. En aquest aspecte s'ha assolit un elevat grau de normalització, essent a Catalunya on, en relació a altres nacions on aquest dret és reconegut, es dona un major percentatge de casaments entre persones del mateix sexe (2,5%, 2009).

El reconeixement del dret a l'adopció ha permès la regularització de moltes famílies gais i lesbianes, que s'havien constituït sense l'empara legal, quan només un dels pares o de les mares era reconegut com a tal, i ha facilitat, junt amb la realització de nous projectes familiars, la manifestació pública d'un model de família que no és nou, però que es visibilitza per primer cop a ulls de molts dels nostres conciutadans i conciutadanes.

Es pot pensar que un major grau de visibilitat de gais i lesbianes a la nostra societat, hauria de comportar un augment del respecte cap a aquestes persones per part del gruix de la ciutadania i, de fet, la major part d'estudis d'opinió realitzats apunten en aquesta direcció.

Paradoxalment, però, aquesta major visibilitat i consciència social de la diversitat sexual, sembla haver comportat també un repunt dels comportaments homòfobs, fins i tot de les agressions, i això és especialment més punyent quan moltes d'aquestes es donen a escoles i instituts, protagonitzats per agressors joves que tenen per objectiu d'altres joves. Mentrestant, des de determinats àmbits conservadors, es promou un nou discurs homòfob basat en els suposats privilegis atorgats a gais i lesbianes en detriment de les persones heterosexuales (per exemple afirmant que el reconeixement legal de les famílies formades per

gais o lesbianes afebleix el que anomenen «família tradicional», o bé al·legant l'existència d'un lobby gai que determina l'agenda política en temes socials).

D'aquí es desprèn la necessitat de dotar-nos d'una legislació que ens defensi de les accions homòfobes, i que contribueixi a assegurar el compliment de fet dels drets que les lleis atorguen a gays i lesbianes en igualtat amb la resta de la ciutadania.

El reconeixement i la normalitat legal, no ha arribat de la mateixa manera per a totes les persones LGTB. En l'àmbit de les persones transsexuals encara manca donar moltes passes en benefici del reconeixement legal, de l'accés a mesures per a la reassignació de gènere i en la lluita contra la discriminació en tots els àmbits, una discriminació que el col·lectiu transsexual pateix severament, especialment en l'àmbit laboral, però també en molts d'altres.

En relació a la salut, hem de manifestar la nostra preocupació per la incidència dels nous contagis del VIH i d'altres malalties de transmissió sexual, una qüestió que afecta especialment, però no només, les persones més joves. Aquests nous contagis estan relacionats amb una relativització del que suposa viure amb el VIH i la consideració de la sida com una malaltia crònica més, oblidant que la sida s'ha convertit en una malaltia que es pot tractar, efectivament, però que encara ara hi ha persones que moren a conseqüència d'aquesta malaltia o veuen reduïda la seva qualitat de vida degut als efectes secundaris de la seva medicació, especialment quan han hagut de seguir el tractament durant molts anys.

Finalment, volem fer esment als mitjans de CCMA, així com a molts mitjans de comunicació locals del nostre país, pel seu esforç en mostrar el col·lectiu LGTB com a part integrant d'aquesta societat, a través del seus espais de producció pròpia. Tot i així, pensem que ha arribat el moment per donar alguna passa endavant des de la televisió i la ràdio nacionals.

El canvi social que hem viscut en els darrers no s'explicaria sense l'existència d'un teixit associatiu amb molts anys de lluita, sovint en temps difícils, però no per això hem de deixar de reconèixer que el paper d'Esquerra al govern de la Generalitat de Catalunya ha estat decisiu.

Amb Esquerra al govern hem estat el primer país del món que tenim un programa per el col·lectiu de gays, lesbianes i transsexuals i, des de 2006, un Pla interdepartamental per a la no discriminació del col·lectiu LGTB. Molts governs de l'àmbit europeu s'han fixat en la nostra acció de govern per a la creació d'un programa propi.

Un altre exemple del lideratge del nostre país en aquest àmbit, és la constitució, el 2007, del Consell Nacional de Lesbianes, Gais i Transsexuals, que pretén la plena normalització del col·lectiu i la lluita contra la discriminació, i que compta amb la participació de moltes entitats.

Així mateix, amb Esquerra al govern, el 2007, la Generalitat de Catalunya ha entrat com a govern associat a la International Lesbian and Gay Association (ILGA) com a govern associat.

Els darrers anys, bé sigui específicament a través del Programa per al col·lectiu LGTB o a través de l'acció coordinada amb diverses conselleries a través del Pla interdepartamental coordinat pel Programa, s'ha fet èmfasi en una sèrie de mesures per afavorir la igualtat de drets i d'oportunitats, els deures ja hi eren tots, en totes les esferes de la vida ciutadana.

S'ha editat, des del Departament de Cultura, una bibliografia «Cultura Gai, lèsbica o transsexual» adreçada als bibliotecaris i bibliotecàries dels serveis de lectura pública. S'ha editat, a càrrec de la Secretaria de Polítiques Familiars i Drets de Ciutadania, la publicació «Principis de Yogyakarta. Principis sobre l'aplicació de la legislació internacional de drets humans en relació a l'orientació sexual i la identitat de gènere». S'ha realitzat, des de la Secretaria de Joventut, un estudi sobre els itineraris vitals dels joves LGTB. Suport econòmic a l'associacionisme LGTB. Per primer cop s'ha obert una línia de subvencions adreçada a entitats

del col·lectiu. S'ha donat suport, entre d'altres esdeveniments, als Eurogames (2008) i el Pride (2009) celebrats a Barcelona. S'ha promogut la campanya PKNO, per a l'acceptació positiva de la diversitat sexual. Finalment, el 2009, s'ha inaugurat el Centre de Documentació LGTB de la Generalitat de Catalunya.

Propostes

Programa per a gais i lesbianes del Govern de la Generalitat

- Expansió del Programa per a Gais i Lesbianes del Govern de la Generalitat amb més recursos de personal i pressupost. Creació d'un Institut Català LGTB amb un Observatori que ens porti informació sobre el col·lectiu i que ens permeti analitzar l'evolució i mesurar l'impacte de les polítiques adreçades al col·lectiu.
- Augmentar el suport tècnic i econòmic a les associacions LGTB.
- Promoure Catalunya com a país obert i d'acolliment amb l'objectiu de garantir el màxim respecte cap als Drets Humans de gais, lesbianes i transsexuals fent del nostre país un referent internacional. Prendre mesures que permetin adquirir la condició d'asilat/refugiat a les persones LGTB on pertànyer al col·lectiu implica pena de mort, presó o persecució institucional.
- Aprovar una Llei contra l'homofòbia.
- Realitzar campanyes per a la prevenció de les malalties de transmissió sexual i, específicament, de la SIDA. Tant de caràcter genèric com pensades per col·lectius específics.
- Aplicar íntegrament el pla d'acció contra la sida 2010–2013 elaborat pel Departament de Salut.
- Afavorir mesures de prevenció de les MTS en els locals d'oci nocturn
- Vetllar pel compliment integral dels drets previstos en la Llei de Parelles de Fet i la Llei d'Unions Estables de Parella, per part de funcionaris, jutges i altres persones implicades en la seva aplicació.
- Aplicar íntegrament el Pla Interdepartamental per a la no discriminació de les persones homosexuals i transsexuals, aprovat pel govern de la Generalitat el 5 de setembre de 2006.
- Crear un programa per a sensibilitzar el conjunt de la comunitat educativa: docents, pares, mares i alumnes, davant la incorporació escolar de fills/es de pares o mares LGTB.
- Incorporar un protocol o programa per a personal educador o psicòlegs dels centres escolars per tal d'orientar i ajudar a l'alumnat homosexual que ho necessiti.
- Vetllar per a que en els materials didàctics adreçats a infants i/o adolescents no es produeixi cap tipus de discriminació per raó d'orientació sexual o de gènere. Garantir recursos bibliogràfics que tractin la qüestió LGTB en centres docents, de formació, biblioteques que no en disposin.
- Garantir que en els programes curriculars d'educació s'incorpori l'educació sexual, amb informacions clares sobre la sida i les altres malalties de transmissió sexual.
- Garantir que en els programes educatius es faci atenció a l'homosexualitat, tenint en compte la seva realitat social i promovent el respecte a la diversitat com a mesura per evitar el *bullying* homofòbic.
- Incloure el fet LGTB en els programes de formació continuada adreçats a professionals educatius, sanitaris, cossos policials i altres treballadors públics que facin atenció pública.
- Normalitzar els formularis i documents legals per a que reconguin la diversitat de les formes de convivència.
- Incloure explícitament informació sobre el dret de les persones LGTB en els processos d'acollida de les persones nouvingudes.
- Impulsar, amb els sindicats, organitzacions patronals i entitats ciutadanes, un espai de treball per a la no discriminació en l'àmbit laboral, on es dissenyin estratègies i recursos per assolir la igualtat de drets.
- Impulsar als consells comarcals programes de suport al col·lectiu LGTB.
- Garantir els drets de les persones gais i lesbianes en la certificació d'idoneïtat en els processos d'adopció.
- Revisar i actualitzar el funcionament de les entitats ICIF.
- Aprovar una llei per al reconeixement del col·lectiu transsexual amb tres eixos: salut, educació i integració laboral i social.
- Revisar el protocol per a que els i les menors transsexuals tinguin garantits els drets a les intervencions mèdiques.

- Realitzar actes institucionals de sensibilització per a la normalització dels col·lectius LGTB, especialment en dates emblemàtiques, com ara el 17 de maig, el 28 de juny o l'1 de desembre.
- Dedicar un espai o monument en homenatge a les persones LGTB que han patit violència o discriminació al llarg de la història, i a aquelles persones que han col·laborat dins del moviment pels drets civils de les persones LGTB.
- Reforçar Internacionalment el màxim reconeixement per al 28 de juny com a Dia Internacional de gais, lesbianes i transsexuals en àmbits com el Parlament Europeu o l'ONU.
- Promoure la despatologització de la transsexualitat a la OMS.
- Aprofundir en el sistema participatiu de les diferents organitzacions de drets civils, entitats empresarials i associacions lúdiques per al bon desenvolupament de l'àmbit LGTB de Catalunya.
- Creació a la televisió pública d'un programa sobre la diversitat sexual i afectiva LGTB.
- Garantir el respecte al col·lectiu LGTB als mitjans de comunicació.
- Elaborar i difondre campanyes específiques de sensibilització en el respecte a la normalitat de l'opció homosexual i en defensa de l'equiparació de drets de lesbianes i gais
- Creació d'un arxiu històric LGTB de caràcter públic, per recopilar la memòria històrica del col·lectiu.

CULTURA

La cultura a Catalunya, avui. Un breu diagnòstic

La cultura catalana viu sota l'impacte de quatre fenòmens nous o relativament nous que la condicionen poderosament: la globalització, que obliga a repensar el sentit de les identitats locals; el progrés tecnològic, que transforma permanentment els processos de producció i consum de l'art i la cultura; l'arribada a Catalunya durant els darrers anys de més d'un milió de persones d'altres cultures, que ha modificat radicalment el paisatge humà del país; i la crisi econòmica, que té un doble efecte: sobre l'agenda dels creadors i sobre els pressupostos públics. La combinació d'aquests quatre elements està provocant profundes transformacions en el sistema cultural que només serem capaços de calibrar amb el pas dels anys. S'obren nous reptes i perspectives, noves oportunitats.

La cultura catalana encara aquest moment històric en un bon moment creatiu, que sovint no ve acompanyat del corresponent grau de cobertura del mercat local immediat. Disposem d'un molt bon capital humà en la majoria dels segments de la creació i la producció, concentrem dosis de talent realment remarcables, però la feblesa del teixit empresarial propi i de les xarxes de distribució, tant públiques com privades, dificulta, amb algunes excepcions destacades, l'accés al públic (al mercat).

Les dificultats de cobertura del mercat de proximitat, o, si es prefereix, les dificultats de la cultura catalana per disposar d'una posició hegemònica en l'espai públic, tenen però altres causes, entre les quals en destacaríem dues:

En primer lloc, la difícil relació entre el món de la cultura i el món dels mitjans de comunicació del nostre país. La creació d'un Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació pretenia precisament assenyalar la necessitat d'una aliança estratègica entre aquests dos mons. Hem avançat, però aquesta és una política de molt llarg termini. Continuem convençuts que cultura i mitjans es necessiten recíprocament. La cultura necessita els mitjans perquè s'han convertit en el principal intermediari entre oferta i demanda, i perquè tenen una capacitat prescriptora indiscutible. I els mitjans necessiten la cultura perquè la lluita per la supervivència en el mercat mediàtic passa, a mig i llarg termini, per l'arrelament identitari, i no hi ha font de proveïment d'identitat més potent que la cultura.

En segon lloc, la desconexió entre el sistema cultural i el sistema educatiu. Més enllà dels currículums, l'educació i la cultura viva viuen desconnectades. S'aprenen unes lliçons i uns temaris però no hi ha una educació en el gust cultural, no entrenem els estudiants en l'accés a un consum cultural de qualitat, ni en-

tren en contacte amb el fet artístic. Hem fet servir l'expressió (i la subratllem) «més enllà dels currículums» perquè no creiem que la solució a la qüestió que plantejem passi per la modificació dels temaris, dels llibres de text o de les assignatures. Passa més aviat perquè el sistema educatiu interioritzi l'extraordinari potencial educatiu de la cultura i entri en contacte real amb la producció cultural viva i amb els professionals que la fan possible.

En qualsevol cas, aquestes dues assignatures pendents externes (mitjans de comunicació i escola) se sumen a les febleses internes de la cultura per explicar la baixa presència i consideració de la cultura en la complexa societat catalana d'avui.

Volem assenyalar també els reptes relacionats amb el dret democràtic d'accés a la cultura, especialment pel que fa a les barreres territorials. Catalunya és un país territorialment desequilibrat. Una gran conurbació metropolitana (sense la força de la qual cal dir que ja hauríem desaparegut com a cultura i com a país) concentra la immensa majoria de l'oferta cultural disponible. Malgrat els esforços correctors dels successius governs democràtics (especialment dels dos darrers Governos d'Esquerres), el desequilibri persisteix. És absolutament necessari persistir en les polítiques reequilibradores i entendre la cultura com un servei bàsic al qual tot ciutadà té dret, visqui on visqui.

Lligant amb el factor territorial, també creiem que qualsevol anàlisi de la situació de la cultura catalana seria absolutament coix si no té en compte la seva amplitud territorial real i la fragmentació político-administrativa que pateix. Dividida en quatre estats i amb l'afegit de les fronteres regionals o autonòmiques, la cultura catalana té grans dificultats per ser pensada globalment, i encara més per ser subjecte de polítiques públiques coordinades i mínimament unitàries. És sabut que Esquerra Republicana aposta per la construcció d'un imprescindible Espai Català de Cultura i Comunicació que sigui capaç de funcionar al marge o independentment de les vicissituds polítiques de cada territori concret. Creiem que aquest hauria de ser un objectiu compartit de manera transversal, perquè l'existència d'aquest espai cultural comú no té contraindicacions i només pot ser beneficiós per als actors culturals de cadascun d'aquests territoris. En aquest capítol de diagnòstic, però, ens limitem a constatar aquesta gran limitació, que alhora significa un repte formidable per als responsables de la política cultural.

Finalment, voldríem cridar l'atenció sobre un darrer factor limitador per a un bon desenvolupament de la cultura a Catalunya: la poca consciència social i política del valor econòmic de la cultura. Més endavant, quan parlem dels eixos de treball de la pròxima legislatura, ens hi tornarem a referir, però també en fase de diagnòstic cal subratllar-ho. S'ha generat un consens a nivell europeu sobre el paper central que les anomenades indústries creatives (indústries de la cultura en sentit ampli) hauran de tenir en les polítiques per sortir de la crisi econòmica que ens afecta. S'ha explicat en tota mena de fòrums que el futur de les economies modernes passa per atorgar un fort protagonisme a les activitats creatives. S'ha demostrat sobradament la capacitat de transferència de coneixement que aquestes activitats exerceixen cap a altres sectors de l'economia. Tot això és cert, aquests consensos hi són, però encara no s'ha aconseguit traduir-los en els pressupostos públics. A Catalunya, el pressupost de Cultura és l'1% del total del pressupost governamental. Aquesta dada, per ella mateixa, demostra que les polítiques econòmiques a casa nostra continuen ancorades en els vells esquemes. Aquest programa electoral fa propostes positives i viables per capgirar aquesta situació en poc temps.

Propostes

Per primera vegada des de la recuperació de l'autogovern, Esquerra Republicana de Catalunya presenta el seu programa electoral en matèria de Cultura ostentant precisament la màxima responsabilitat al capdavant de la Conselleria. Aquesta circumstància ens permet elaborar el full de ruta per als propers quatre anys a partir de l'experiència i el coneixement adquirits des del Govern, i al mateix temps ens permet formular compromisos que sabem que podrem complir.

En primer lloc, entenem que ha arribat el moment d'exigir i obtenir el compliment d'una vella aspiració: Esquerra es compromet amb el sector cultural a convertir en una condició principal de qualsevol pacte de Govern l'objectiu que el pressupost de Cultura representi el 2% del pressupost total de la Generalitat de Catalunya (actualment és l'1%).

Som conscients que Catalunya es troba immersa en una crisi econòmica greu, que ha impactat significativament en els ingressos de les administracions públiques. Malgrat això, la cultura no pot renunciar als seus objectius històrics en matèria pressupostària. Creiem i defensem que aquest és un objectiu just, realista i convenient per a l'economia del país, si es formula adequadament, és a dir: 1) de manera progressiva, de forma que s'arribi al 2% en el darrer any de la legislatura, amb augments intermitjos del 25% anual; i 2) concentrant la major part del creixement en els capítols inversors i financer del pressupost, és a dir en aquells capítols que més contribueixen a moure l'economia.

D'alguna manera, el que proposem amb aquesta mesura és un compromís recíproc entre la cultura i el Govern. D'una banda, que el Govern assumeixi per fi el paper central de la cultura. De l'altra, en un moment de crisi econòmica, que la cultura respongui solidàriament a les necessitats del país.

Com no podria ser d'una altra manera, Esquerra desplegarà una política cultural progressista, republicana en els valors i desacomplexadament emmarcada en el procés de construcció nacional, aprofundint i potenciant les estratègies del període 2006–2010.

Articularem la nostra acció de govern en cinc eixos bàsics:

1. El valor econòmic de la cultura. Tot i que el valor afegit de la cultura per a una economia moderna ha estat reiteradament descrit pels millors especialistes, la despesa pública en cultura continua estereotipada com una despesa poc productiva o en alguns casos fins i tot directament improductiva. La despesa en cultura seria allò que el Govern fa amb els diners sobrants un cop resoltes les necessitats «bàsiques» o «importantes». Nosaltres defensem i practicarem polítiques que posin en valor l'aportació de la cultura a l'economia del nostre país, des de l'activitat de les indústries culturals pròpiament dites fins al valor afegit que, per al sector turístic (clau en l'economia catalana), representa una oferta cultural potent, variada i equilibrada en el territori.
2. Accés democràtic a la cultura. Catalunya segueix per sota dels estàndards dels països del seu entorn en matèria de possibilitats d'accés a la cultura, i aquest és un indicador bàsic de progrés material i espiritual per a un país. El Pla d'Equipaments Culturals (Peccat) és una eina bàsica d'aquesta estratègia, i també ho són les noves tecnologies i internet, pel seu immens potencial democratitzador. Qualsevol ciutadà, visqui on visqui, ha de tenir l'oportunitat d'accedir al coneixement i la cultura.
3. Desenvolupament de públics. Encara són moltes les produccions culturals en les quals el pes de les subvencions és superior al dels ingressos procedents del públic. L'objectiu de qualsevol creador i productor és arribar a tot el seu públic potencial, per tant cal desenvolupar estratègies per incrementar els consums culturals dels ciutadans en tots els segments de la producció i a tot el territori, de manera que progressivament la viabilitat de les produccions culturals depengui menys dels ajuts i més dels ingressos procedents del públic.
4. La cultura al servei de la cohesió social. El fet cultural no es pot aïllar del fet social. Catalunya té importantíssims reptes en matèria social derivats de l'allau immigratori i de desigualtats cròniques no resoltes. Una política cultural d'esquerres no pot ser insensible a aquesta realitat, no pot ser autista. La cultura pot ser una formidable eina de transformació social, com ho demostren innumbrables experiències arreu del món. Activarem aquest vector, perquè la política cultural ha de ser considerada com una política social més.

5. La construcció nacional, una oportunitat per a la cultura. A diferència dels projectes nacionals dels estats que ens rodegen (incloent l'estat del qual formem part), que són projectes que es veuen a si mateixos com a tancats i acabats, el projecte nacional català està encara en construcció i per tant admet aportacions i modificacions, començant per les que facin els nouvinguts. En aquest context, la cultura, tan sensible als canvis socials i polítics, té una gran oportunitat d'incidir per fer-se un lloc en el centre del projecte nacional català. Tots plegats estem construint una nació nova: nosaltres proposem que la cultura aprofiti aquesta conjuntura històrica per ocupar el lloc que li pertoca i que la política autonòmica dels darrers 30 anys li ha negat.

Compromisos en l'àmbit de les arts escèniques

- Concertarem amb el sector un ambiciós Programa de Difusió, Promoció i Creació de Públics per arribar, al final de la legislatura, als 4 milions d'entrades venudes a l'any en el conjunt del sistema de teatres públics i privats d'arreu de Catalunya (l'any 2009 han estat 3,5 milions).
- Potenciarem els ajuts als municipis i les companyies per reforçar les programacions locals i garantir el manteniment i creixement dels circuits existents, a través del programa Cultura en Gira.
- Crearem un programa de col·laboració amb els municipis mitjans i petits per garantir la figura del professional dedicat exclusivament a la programació dels equipaments escènicomusicals públics.
- Crearem un circuit d'arts escèniques dels Països Catalans conveniant amb els governs corresponents, o bé, quan això no sigui possible, arribant a acords directes amb els municipis d'aquests territoris.
- Desplegarem en tota la seva amplitud els Plans Integrals del Circ, la Dansa i l'Espectacle Familiar, que han estat acordats amb els sectors respectius i que contenen una bateria de mesures per impulsar aquests segments de la producció cultural.
- Organitzarem trobades de programadors nacionals i estrangers per posar-los en contacte amb la millor oferta escènica del país.
- Continuarem la política de convenis triennals amb sales, companyies i productores teatrals, revisant-ne els criteris per millorar-ne l'eficiència. Donarem suport a les sales alternatives, les sales off i altres sales de petit i mitjà format.
- Consolidarem la xarxa territorial de centres de creació i producció escènica. Posarem en marxa, juntament amb l'ajuntament de Granollers i el Mercat de les Flors, el centre de creació i producció de circ i dansa a la fàbrica Roca Umbert. Garantirem, a través de l'estratègia definida al Pla Integral corresponent, un increment de la producció d'espectacle familiar de qualitat.
- Incrementarem les gires territorials de les produccions dels grans equipaments d'arts escèniques participats per la Generalitat.
- Impulsarem el teatre d'objectes (titelles, etc.) en totes les seves modalitats.

Compromisos en l'àmbit de les Lletres (literatura, llibre, lectura)

- Reformarem la llei de la Institució de les Lletres Catalanes per dotar la ILC de major agilitat de gestió i per adaptar les seves funcions i objectius a les noves necessitats derivades dels canvis socials, culturals i tecnològics.
- Elaborarem un Pla Nacional del Llibre en Català concertat amb els agents del sector que haurà d'incloure almenys les següents actuacions:
- Pla d'Impuls i Modernització de la Xarxa de Llibreries per garantir la competitivitat d'un sector estratègic per al foment de la lectura i de la indústria del llibre del nostre país.
- Pla de Promoció i Difusió del llibre català (2010–2014), amb l'objectiu d'augmentar significativament la quota de mercat del llibre en català per acostar-la progressivament al 50% de les vendes, a través de diverses mesures, entre les quals: assegurar la creació i distribució de llibres digitals en català, incrementar l'oferta de traduccions al català, incentivar la presència del llibre en català a les grans superfícies comercials, assegurar la presència del llibre en català a les botigues i espais comercials de les infraestructures gestionades o participades per la Generalitat (aeroports, estacions, etc).
- Pla per la recuperació dels principals fons editorials en suport digital.

- Crearem a Barcelona una Casa de les Lletres, centre de referència nacional i internacional d'activitats literàries, que sigui seu de la Institució de les Lletres Catalanes, que pugui acollir les associacions d'escriptors i que sigui punta de llançament del Sistema de Patrimoni Literari.
- Promourem, d'acord amb els editors, la creació d'una Biblioteca de les Lletres Catalanes que reforci la visibilitat pública del patrimoni literari i garanteixi l'accés dels lectors als clàssics de la nostra literatura.
- Articularem en el territori el Sistema de Patrimoni Literari, d'acord amb les Cases i Fundacions d'Autor, per reforçar l'autoestima a partir dels referents literaris pròxims i estimular el turisme cultural.
- Aprofundirem la coordinació entre els agents públics i privats de tots els Països Catalans i Andorra per a accions de promoció de la literatura catalana i dels seus autors.
- Prolongarem per quatre anys més el Pla Nacional de Foment de la Lectura, incidint especialment en aquelles accions destinades al públic infantil i, sobretot, juvenil.

Compromisos en l'àmbit de la Música

- Posarem en marxa, d'acord amb el sector, un Pla de Promoció de la Música Catalana, tant interior com exterior (internacionalització). En el marc d'aquest Pla, sistematitzarem les estratègies per fer més visible la música del país i fer que ocupi el lloc que li correspon en l'espai públic i en el mercat.
- Continuarem incentivant la prioritització de la contractació de músics catalans a les programacions de música en viu.
- Aprofundirem en les polítiques destinades a acompanyar el sector discogràfic cap a les noves formes de negoci derivades de la revolució digital.
- Desplegarem en tota la seva amplitud el Pla d'Orquestres i Formacions Estables, posant un èmfasi especial en els processos d'excel·lència de cada orquestra i en la difusió de la música culta arreu del territori.
- Reclamarem al Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC) que, fent ús de les seves competències, revisi les instruccions per al millor compliment de la llei en matèria de programació radiofònica de música en llengua catalana.
- Aprofundirem la política iniciada de col·laboració del Gran Teatre de Liceu amb l'Anella Cultural, fent possible que com més va més estrenes es puguin viure en directe des de diferents punts del territori català.
- Donarem suport a l'Auditori de Barcelona per tal de consolidar la seva posició en la xarxa d'auditoris d'excel·lència d'Europa.
- A través de la nova Agència Catalana de Difusió Cultural, donarem un fort impuls a la circulació de les propostes musicals catalanes arreu de Catalunya i de la resta dels Països Catalans.
- Ampliarem la Xarxa de Cases de la Música Popular, en concert amb els ajuntaments i la iniciativa privada, per estendre l'ús de la música com a eina de treball comunitari i desenvolupament social.
- Arribarem a acords amb empreses i institucions per comprometre-les a difondre la música en català a través dels fils musicals, ja siguin telefònics o ambientals (grans superfícies comercials, grans espais públics de transport, etc).
- Instarem la ràdio pública a posar en marxa una radiofórmula competitiva que tracti amb normalitat la producció musical del país.
- Acordarem amb el Departament d'Universitats, Innovació i Empresa mesures per impulsar la recerca i la investigació al voltant de les obres musicals dels compositors catalans de tots els estils i àmbits musicals.

Compromisos en l'àmbit de la Cultura Popular

- Incrementarem els recursos per a la recerca etnològica i per a la protecció del patrimoni etnològic (dotacions per a les Zones d'Interès Etnològic).
- Avançarem en el reconeixement internacional de les nostres expressions de cultura popular.
- En el camí cap a la creació del futur Museu Nacional d'Història, Arqueologia i Etnologia, formalitzarem la col·laboració estable amb el Museu Etnològic de Barcelona per tal de sumar esforços a l'hora de posar en valor el nostre patrimoni etnològic.

- Finalitzarem l'elaboració del catàleg del patrimoni festiu del país, comarca a comarca.
- Incrementarem els recursos per a donar suport a les festes catalogades com a Patrimonials d'Interès Nacional.
- Substituirem les subvencions pels convenis de col·laboració amb l'associacionisme, que activin un nou programa de dinamització comunitària.
- Crearem un programa d'intercanvi d'entitats de cultura popular d'arreu dels Països Catalans.
- Impulsarem, d'acord amb la nova Agència Catalana de Difusió Cultural, els circuits professionals de cultura popular arreu del país.
- Avançarem en l'aplicació de les noves tecnologies per a la dinamització associativa així com, especialment, la digitalització del nostre patrimoni documental i la difusió sense fronteres del coneixement de la nostra cultura popular i tradicional.
- Incorporarem nous mecanismes de participació ciutadana, al costat de l'actual Consell de Cultura Popular, que permetin la representació de l'associacionisme al Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació.
- Concertarem una nova eina comunicativa que garanteixi la difusió de la tasca associativa entre els mitjans de comunicació o els membres de les pròpies entitats associades.
- Desplegarem el Pla Estratègic de l'Aula de Música Tradicional i Popular i estendrem la seva activitat arreu del territori a través d'acords i convenis amb les escoles municipals de música.

Compromisos en l'àmbit de les Arts Visuals

Recollint la demanda del sector, ens comprometem a redactar el Pla Estratègic de les Arts Visuals a Catalunya, com a resultat d'un procés participatiu amb tots els agents implicats, públics i privats. El Pla hauria de recollir, almenys, les següents mesures:

- Augmentar la presència de les arts visuals a la premsa escrita, ràdios i televisions públiques amb programes específics. Millorar la difusió de les activitats d'art contemporani als mitjans de comunicació i foment dels nous públics.
- Increment del suport al galerisme compromès amb la promoció de l'art contemporani i foment del nou col·leccionisme. Impulsar el mercat de l'art, mitjançant la millora de la competitivitat de les galeries i de la seva capacitat de finançar projectes de producció. Crèdits tous per a la creació de noves galeries.
- Definició una estratègia unitària per articular una fira d'art de nivell internacional a la ciutat de Barcelona que no sigui una mera imitació dels models coneguts més propers.
- Augmentar les plataformes de difusió i projecció dels artistes. Intensificar les iniciatives per difondre l'art contemporani fora del país. Nova orientació de difusió internacional de l'art contemporani català per situar-lo en relació a la producció internacional d'alt nivell.
- Impulsar una línia d'acció orientada a la generació de coneixement i pedagogia de l'art contemporani, especialment adreçant als segments de població més joves.
- Introduir la pluridisciplinarietat (ciència, cultura, pensament i comunicació) en els criteris d'actuació de la Xarxa de Centres d'Art. Establir objectius concrets de programació dedicada als artistes emergents.
- Garantir que l'estat dipositarà en centres i museus de Catalunya les obres d'art d'artistes catalans obtingudes com a bescanvi del pagament d'impostos, així com les obres d'art de contribuents fiscals catalans obtingudes per aquesta via.
- Definir la política de Col·lecció Pública d'Art de Catalunya, amb la participació necessària del MNAC, el MACBA i els museus d'art del territori.
- Impulsar la visibilitat dels artistes i les arts visuals a Internet. Creació d'un portal de difusió i comercialització *on-line* de les arts visuals.

Compromisos en l'àmbit del Patrimoni

- Reformarem la Llei del Patrimoni Cultural (1993) i la Llei de Museus de Catalunya (1990) per adaptar-les a les noves necessitats i reptes, i per desplegar al màxim les oportunitat d'autogovern en aquests àmbits derivades del nou Estatut d'Autonomia de Catalunya.

- Posarem en funcionament el nou Museu Nacional d'Història, Arqueologia i Etnologia, equipament criat a exercir una funció capdavantera en el conjunt del sistema museístic català.
- Continuarem desplegant el Pla de Museus de Catalunya, completant el mapa de Serveis d'Atenció Museística (SAM).
- Posarem en marxa, de forma consorciada amb l'Ajuntament de Barcelona, el Museu Nacional de Ciències Naturals.
- Obrirem el Museu del Còmic i la Il·lustració de Catalunya a l'antiga fàbrica CACI de Badalona, en col·laboració amb l'ajuntament de la ciutat.
- Desplegarem el Pla Integral d'Arqueologia de Catalunya (PIACAT), obrint les línies de subvenció corresponents i posant un especial èmfasi en la connexió entre la recerca acadèmica, la gestió pública i el món professional.
- Gestionarem des del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació els recursos procedents de l'1% cultural de la Generalitat, bastint programes coherents d'actuació temàtica i territorial, en la línia dels programes Romànic Obert i Cellers Cooperatius. Reclamarem la gestió íntegra per part de la Generalitat de l'1% cultural de l'Estat que correspongui a Catalunya.
- Completarem el Mapa d'Arxius amb la finalització de la construcció dels arxius pendents (Borges Blanques i Pont de Suert), i intensificarem les polítiques de digitalització dels seus fons.
- Continuarem reclamant la devolució a Catalunya de documents confiscats durant la Guerra Civil o per motius repressius i que no estiguin en mans dels seus legítims propietaris.
- Continuarem defensant la integració al sistema d'arxius de Catalunya dels fons catalans custodiats a l'Arxiu de la Corona d'Aragó.
- Instarem el govern espanyol a construir l'Arxiu Històric-Provincial de Barcelona.

Compromisos en l'àmbit de les Biblioteques

- Reformarem la llei del Sistema Bibliotecari de Catalunya (19993) per tal d'actualitzar-la en el marc de la Societat de la Informació i adaptar-la a la nova distribució territorial per vegueries, redefinint les competències de les institucions implicades i consolidant la idea de Sistema Nacional de Lectura Pública.
- Creació de la Biblioteca Pública d'Informació de Catalunya (BPIC), que estarà formada per les quatre biblioteques provincials que gestiona la Generalitat. La BPIC serà la capçalera del sistema de lectura pública i, a través de les biblioteques filials provincials, donarà servei a les biblioteques públiques municipals.
- Desplegarem el Pla 3000, en el marc del Pla d'Equipaments Culturals de Catalunya, per dotar de serveis bibliotecaris els municipis menors de 3.000 habitants.
- Impulsarem les polítiques de difusió del patrimoni bibliogràfic de la Biblioteca de Catalunya, creant i liderant la Xarxa de Biblioteques Patrimonials de Catalunya i establint sinèrgies amb el Sistema de Lectura Pública.
- Mantindrem i millorarem la dotació pressupostària per al Pla Específic de Biblioteques per continuar cofinançant amb els ajuntaments la construcció de biblioteques públiques municipals arreu del territori.
- Mantindrem i potenciarem la política de compra de col·leccions bibliogràfiques, amb un especial èmfasi en la compra de títols en llengua catalana.
- Reforçarem l'acció de la Generalitat de Catalunya en matèria de biblioteques, creant una direcció general específica per desenvolupar les polítiques nacionals en aquesta matèria.
- Potenciarem el paper de les biblioteques com a centres d'informació i accés al coneixement. Igualment, fomentarem el paper actiu de les biblioteques en l'educació i la formació de la ciutadania.

Compromisos en l'àmbit del cinema i l'audiovisual

Garantirem la plena aplicació de la llei de Cinema de Catalunya, i en particular:

- Impulsarem des de l'ICIC l'Acord Marc per al Foment de la Cinematografia amb TVC, ICF i el Departament d'Universitat, Innovació i Empresa, amb l'objectiu d'enfortir la indústria de la producció cinematogràfica i augmentar la visibilitat i la quota de mercat del nostre cinema.

- Posarem en marxa les noves línies d'ajuts a les empreses catalanes de distribució i d'exhibició cinematogràfica.
- Crearem i desplegarem sobre el territori la Xarxa Concertada de Pantalles Cinematogràfiques per garantir l'accés dels ciutadans al cinema en versió original, europeu i català.
- Farem complir les disposicions lingüístiques de la Llei, de manera que s'acabi garantint, en el termini previst, el dret dels ciutadans a triar en quina llengua volen veure el cinema
- Endegarem, d'acord amb el Departament d'Educació i els empresaris de l'exhibició, un Programa per a l'Educació en la Cultura Cinematogràfica destinat al sistema educatiu.
- Reforçarem la Filmoteca de Catalunya i en desplegarem totes les potencialitats gràcies a la nova seu de la Rambla del Raval.
- Renovarem i potenciarem, a través del Consorci Catalan Films!, la política de promoció internacional del cinema català.

Compromisos de caràcter transversal

- Farem un especial seguiment del tractament dels continguts culturals en els mitjans públics, a través de les eines definides en el Contracte Programa de la CCMA. Exigirem als mitjans públics una tasca proactiva de difusió i divulgació del patrimoni cultural català i de prescripció de consums culturals, especialment dels de producció catalana.
- Posarem en marxa l'Agència Catalana de Difusió Cultural (ACDC), instrument estratègic de les polítiques públiques de difusió i creació de públics, al servei de totes les disciplines artístiques i culturals.
- Crearem nous instruments de política industrial (préstecs, participacions a risc, etc.) per potenciar la capacitat financera de les empreses que vulguin afrontar projectes de creixement i/o internacionalització.
- Estimularem la presència dels continguts culturals en els mitjans de comunicació privats que reben ajuts del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació.
- Promourem un estudi sobre les manifestacions i conseqüències del dèficit fiscal català en l'àmbit de la cultura i en farem la màxima difusió. Exigirem el compliment de l'estatut en matèria de competències de cultura.
- Dotarem el CoNCA dels mitjans necessaris per complir els objectius marcats pel Contracte Programa entre el CoNCA i el Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació.
- Posarem en marxa un Programa transversal per potenciar les funcions de la cultura com a eina de millora i transformació social, implicant-hi totes les unitats del Departament i altres Departaments del Govern, així com les entitats del tercer sector especialitzades en treball social i comunitari.
- Continuarem desplegant l'Anella Cultural, tant des del punt de vista tecnològic com de continguts, amb l'objectiu de potenciar al màxim la interconnexió entre equipaments culturals dels Països Catalans i de facilitar l'accés dels ciutadans a l'oferta cultural.
- Col·laborarem amb l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament en la definició de programes de cooperació cultural.
- Agruparem en un mateix organisme depenent del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació aquells centre i unitats governamentals que tenen com a àrea d'interès la història, les polítiques de memòria i el pensament contemporani.
- Impulsarem l'ús de les llicències de Creative Commons en les obres culturals de producció pública o amb una participació pública majoritària.
- En cas que sorgeixi, a iniciativa dels autors, un projecte sòlid de creació d'una entitat de gestió de drets d'autor d'àmbit català, hi donarem suport.
- Demanarem la transferència de les competències de creació i control de les entitats de gestió de drets que operen a Catalunya.
- Adscriurem l'Institut Ramon Llull al Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació per a la millor optimització del conjunt de les polítiques públiques de la Generalitat en matèria de cultura.

Institut Ramon Llull

L'Institut Ramon Llull és l'organisme encarregat de la projecció internacional de la llengua catalana i la cultura que s'hi expressa. Entre les seves tasques hi ha l'ajut a la traducció d'obres escrites en llengua cata-

lana a altres idiomes i la contribució a la projecció dels artistes dels nostres territoris a l'exterior. Exemples d'aquesta feina són l'organització de la participació de la cultura catalana com a convidada d'honor a la Fira del Llibre de Frankfurt el 2007 o el primer pavelló català a la Biennal d'Art de Venècia el 2009.

La Fira del Llibre de Frankfurt del 2007 suposà un nou impuls a la traducció de la literatura catalana, com demostren el prop d'un centenar d'obres que s'han anat traduint anualment des de llavors. L'Institut Ramon Llull, a través de les seves línies de subvenció, ajuda aquelles editorials internacionals interessades en traduir qualsevol obra de literatura o pensament escrites en català. Concretament, entre el 2007 i el 2009 s'han traduït un total de 256 obres a 25 llengües diferents, el que suposa una inversió de 787.261 euros en subvencions a la traducció. Igualment, s'han donat 111 subvencions a la promoció literària, per un valor total de 414.853 euros. El francès (43) i l'alemany (31) són les dues llengües de destí més freqüents.

Una altra gran branca de l'Institut Ramon Llull és la responsable de la projecció internacional dels nostres artistes i creadors i creadores. Màxims exponents d'això han estat la presència de Catalunya com a convidada d'honor al Festival Internacional Cervantino de Guanajuato (Mèxic) el 2008, el primer pavelló català a la Biennal d'Arts Visuals de Venècia, els Catalan Days de Nova York o la presència de Catalunya i Balears com a convidat d'honor al Festival Iberoamericano de Teatro de Bogotà.

A Guanajuato, noms propis com els de Serrat, Els Pets, Cesc Gelabert, La Troba Kung-Fú, Calixto Bieito amb el seu Tirant lo Blanc o la Colometa de Mercè Rodoreda en la veu d'Ana Belén, van posar Catalunya en primera línia de les arts escèniques internacionals.

El juny de 2009, per primera vegada a la història, Catalunya va tenir un pavelló propi a la Biennal de Venècia, dins els eventis colaterals. El comissari va ser designat per un jurat internacional, tal com recomana el Document de Bones Pràctiques en Museus i Centres d'Art. Aquest comitè d'experts va escollir Valentín Roma i el seu projecte La Comunitat inconfessable per representar Catalunya en aquest escenari. El projecte final incorporava tres projectes: Sitesize (Joan Vila-Puig i Elvira Pujol), Technologies to the People (Daniel G. Andújar) i Archivo F.X. (Pedro G. Romero) El pavelló català s'emmarcava dins els Eventis Colaterals i es va ubicar al Magazzini del Sale número 3 de Venècia, amb una superfície de 500 m². Va restar obert del 5 de juny al 29 de novembre de 2009 i en aquest període de temps va rebre 45.633 visites.

Nova York és un dels grans focus estratègics per a la projecció internacional de la nostra cultura. Ja el 2007 s'hi va organitzar un cicle d'activitats catalanes: Made in Catalunya, que va tenir com a punt culminant un recital de poetes catalans a càrrec de Lou Reed, Patti Smith i Laurie Anderson. El 2009 es va repetir iniciativa, amb els Catalan Days (15 d'abril–20 de maig), una mostra d'arts escèniques, gastronomia, literatura i cinema promoguda des de l'Institut Ramon Llull amb l'objectiu de promoure internacionalment la cultura catalana. Durant un mes es van programar més de 20 activitats a 7 espais diferents de la ciutat. Entre elles s'hi compta la participació de 5 escriptors i poetes catalans al festival literari internacional PEN World Voices. Un total de més de 3.300 persones van assistir a les diverses activitats, entre les quals cal destacar la interpretació de La Plaça del Diamant que va fer l'actriu Jessica Lange al Baryshnikov Arts Center.

A Bogotà, el març de 2010, l'Institut Ramon Llull ha coordinat un programa amb 11 espectacles diferents dels quals se'n celebraran 44 funcions durant els 18 dies que dura el Festival. En total, una vuitantena d'artistes catalans i balears.

A banda de la participació en festivals i esdeveniments internacionals, l'IRL col·labora en els desplaçaments d'artistes que són convidats a actuar fora dels territoris de parla catalana. En els darrers 3 anys s'han otorgat un total de 2.175 subvencions al desplaçament d'artistes i creadors.

La tercera gran àrea de l'Institut Ramon Llull es dedica a l'ensenyament de la llengua i la cultura catalanes a les universitats de fora de l'àmbit lingüístic. En total, més de 160 universitats de fora del domini lingüístic ofereixen docència d'estudis catalans amb la col·laboració de l'Institut Ramon Llull. Alemanya, amb 25 universitats i més de 2.000 estudiants encapçala la llista seguida del Regne Unit, França, Itàlia i els Estats Units.

Entre el curs 2006–2007 i el curs 2009–2010, s'han creat 23 lectorats nous, entre els quals destaquen set als Estats Units, dos al Regne Unit, dos a Itàlia, dos al Canadà, dos a França, dos a la Índia, i un cada a un país com Estònia, Iran, Croàcia, Alemanya, o Suïssa.

Pel nou curs 2010–2011, hi ha la previsió d'obrir lectorats nous a la Universitat de Colorado (EUA) a la Universitat de Leipzig (amb estudis de grau i de postgrau en traductologia) i a la Universitat d'Edimburg.

A més, durant aquests anys s'han impulsat els centres d'estudis catalans de les universitats de la Sorbona (París) i de la Queen Mary University (Londres); i, amb professorat visitant, les càtedres Mercè Rodoreda i Frederic Mompou (Graduate Center, CUNY, Nova York), Salvador Dalí (Universitat de Brown, EUA), Joan Coromines (Universitat de Chicago, EUA), Ginebre Serra (Universitat de Stanford, EUA); així com la creació d'una càtedra d'estudis catalans a la Universitat de Frankfurt. Alhora, s'han promogut els estudis catalans a través d'acords amb les sis associacions internacionals de catalanística (NACS, ACS, AISC, AFC, DKV i FIAC).

Des de l'any 2009, l'Institut Ramon Llull està integrat pels governs de la Generalitat de Catalunya i de les Illes Balears. Paral·lelament, s'ha creat la Fundació Ramon Llull, una entitat d'abast internacional, amb seu a Andorra, que té per objectiu intensificar l'estudi, la promoció i la defensa de la llengua catalana i fomentar la projecció exterior de la llengua i dels diferents àmbits culturals que s'hi expressen. La Fundació està integrada pel Govern d'Andorra, la Generalitat de Catalunya, el govern de les Illes Balears, el Consell General dels Pirineus Orientals, l'Ajuntaments de l'Alguer i la Xarxa de Ciutats Valencianes Ramon Llull.

Tots els membres de la Fundació van signar el 21 de gener de 2010 el document El català, llengua de 10 milions d'europes, amb motiu de la participació de la llengua catalana com a convidada d'honor a Expolangues 2010.

PROPOSTES

- Consolidar la Fundació Ramon Llull i posicionar-la, com a màxima institució dels territoris de parla catalana, en esdeveniments claus del món cultural, seguint l'exemple d'Expolangues.
- En aquesta línia, treballar també per incrementar la representació dels ajuntaments valencians a la Fundació Ramon Llull, amb l'objectiu final que en dia futur s'hi pogués incorporar la Generalitat Valenciana.
- Consolidar la presència d'un pavelló català a la Biennal d'Art de Venècia. Garantir un espai per al 2011 i, un cop concedit, caldrà designar un nou jurat per escollir el comissari, seguint el mateix format que en l'edició del 2009.
- Seguir treballant per aconseguir un paper clau, com a convidats d'honor o bé organitzant focus de programació catalana, en festivals d'arreu del món, sempre amb la voluntat de situar la nostra cultura al més alt nivell internacional.
- Continuar promovent l'obra dels creadors catalans arreu del món com és el cas de la propera exposició —ja prevista— de Joan Miró a la Tate Modern de Londres.

MITJANS AUDIOVISUALS

Per tal que Catalunya pugui articular de manera eficaç el seu sistema cultural i lingüístic dins del propi territori i donar-lo a conèixer a nivell global, és necessari que disposi d'un sistema de comunicació fort i consolidat. Les mesures necessàries per impulsar i reforçar aquest espai català de comunicació passen pel suport a la indústria de la comunicació del país i als sectors afins, la regulació del sector audiovisual i la potenciació dels mitjans de comunicació públics nacionals.

En aquesta legislatura, s'ha completat l'arquitectura legislativa en matèria audiovisual a Catalunya amb l'aprovació de la Llei de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, que juntament amb la Llei de la

comunicació audiovisual de Catalunya i la Llei del Consell de l'Audiovisual de Catalunya ens doten d'un marc estable. També s'ha aprovat el Mandat Marc dels mitjans públics audiovisuals (i s'està treballant en un nou contracte programa entre el Govern i la CCMA).

Propostes

- Mantenir les subvencions estructurals als mitjans de comunicació, com a garantia per assegurar una mínima aportació pública als mitjans que treballen en llengua catalana.
- Garantir la continuïtat de les subvencions a projectes de comunicació, per tal d'enfortir i fer més competitives les empreses del sector.
- Obrir línies de préstecs sense interessos encaminades a facilitar les inversions de les empreses de comunicació, per tal d'afavorir les fusions entre empreses i la creació de grups de comunicació que contribueixin a enfortir el sector a Catalunya.
- Col·laborar amb el sector de la ràdio privada per tal de dissenyar estratègies adreçades a potenciar el consum de ràdio entre el públic jove, un segment de mercat clau que actualment es troba en retrocés.
- Mantenir i potenciar el programa de subscripcions gratuïtes per als joves de 18 anys, per tal de continuar acomplint el seu doble objectiu: la seva contribució al Pla de Foment de la Lectura, que beneficia tant als joves com a les seves famílies, però també el suport a les empreses editores de premsa, facilitant-los l'accés a nous públics potencials.
- Cooperar amb les diverses associacions de premsa per a potenciar la creació de mecanismes de col·laboració entre elles, que facilitin la seva coordinació per a l'assoliment d'objectius comuns.
- Impulsar un pla transversal per tal d'estudiar la situació que travessen actualment els punts de venda de premsa i emprendre mesures de suport als quiosquers i quiosqueres, tot implicant-hi els ajuntaments i el propi sector.
- Endegar polítiques per valoritzar el sector econòmic de la publicitat, en consonància amb el seu important pes específic dins del sector de la comunicació.
- Mantenir el suport al Baròmetre de la Comunicació i la Cultura, com a eina fonamental per tal de mesurar les audiències i conèixer els comportaments i consums de la població de Catalunya en matèria de cultura i comunicació. Utilitzar les dades del Baròmetre com a paràmetre de referència per a les subvencions estructurals als mitjans de comunicació.
- Modificar la Llei 22/2005 de la Comunicació Audiovisual de Catalunya per actualitzar-ne alguns aspectes i adaptar-la als canvis legislatius que s'han produït en l'àmbit europeu i de l'Estat.
- Completar la planificació de l'espectre radioelèctric, valorant la conveniència de l'adjudicació de noves freqüències de ràdio per tal de donar una forma definitiva al mapa radiofònic a Catalunya.
- Seguir actuant amb fermesa contra les emissores comercials il·legals que no disposin de llicència.
- Vetllar perquè el Consell de l'Audiovisual de Catalunya faci respectar la normativa audiovisual i els compromisos dels concessionaris beneficiaris d'una llicència, amb una atenció especial a les obligacions relacionades amb l'ús de la llengua catalana.
- Continuar impulsant la regulació dels mitjans audiovisuals comunitaris, havent desplegat mitjançant el Decret de serveis audiovisuals sense ànim de lucre les previsions de la Llei de l'audiovisual de Catalunya en relació a aquest sector:
  - Exigir al Ministerio de Industria, Turismo y Comercio la planificació corresponent de l'espectre.
  - Demanar al Consell de l'Audiovisual de Catalunya la convocatòria del concurs de les llicències per tal que les entitats sense ànim de lucre interessades puguin regularitzar la seva situació.
- Vetllar perquè tant el Govern com la CCMA compleixin els compromisos acordats a través del Contracte Programa, assegurant la informació plural, l'entreteniment de qualitat, els continguts educatius, culturals i de divulgació, i garantint una oferta líder per a tots els públics en les diferents pantalles i plataformes de què es disposi.
- Potenciar la funció de servei públic de prescripció de la cultura que han de complir els diversos mitjans de comunicació de la CCMA.
- Mantenir el model mixt de finançament, amb fons públics i publicitat, dels mitjans de comunicació de la CCMA, que han de continuar sent líders i referents dins del sistema de comunicació català.

- Assegurar els recursos necessaris perquè la CCMA prengui una posició pionera i de lideratge en el sector dels mitjans de comunicació digitals, essencials per tal de mantenir la connexió amb el públic jove.
- Consolidar la CCMA com a motor de la indústria audiovisual de Catalunya, per tal de garantir una producció suficient i de qualitat, exportable a nivell internacional.
- Garantir la transparència dels mecanismes de contractació en relació a les campanyes de publicitat institucional.
- Fixar mecanismes conjunts d'acció entre l'àmbit de cultura i comunicació per assegurar espais publicitaris de difusió i promoció per convertir els mitjans de comunicació en prescriptors de cultura i motor per al creixement de públics.
- Enfortir el paper de l'Agència Catalana de Notícies (ACN) com a instrument fonamental per assegurar la cobertura informativa a totes les comarques del Principat i als altres territoris de parla catalana i enfortir la presència internacional per explicar Catalunya al món i explicar el món des de Catalunya.
- Donar suport a la producció de continguts audiovisuals per a televisions locals, afavorint la col·laboració entre les diverses xarxes de televisió i impulsar línies específiques de suport per a la producció d'aquestes televisions.
- Vetllar perquè RTVE compleixi els seus compromisos vers les obligacions d'emissió en llengua catalana i defensar el centre de producció de Sant Cugat com un espai idoni pel desenvolupament de projectes públics audiovisuals, entre ells un canal d'àmbit estatal en llengua catalana.
- Impulsar la Llei d'Estatut de Garantia del Dret a la Informació de la ciutadania i impulsar el canvi legislatiu corresponent a l'àmbit competencial estatal en quan a mesures laborals i de seguretat social dels professionals.

POLÍTICA LINGÜÍSTICA

Des de l'inici del 2004, mitjançant el Decret 68/2004, de 20 de gener, la política lingüística del Govern és a mans per la Secretaria de Política Lingüística, que, amb rang orgànic de secretaria general assumeix les tasques de l'antiga Direcció General de Política Lingüística.

Aquest canvi de rang en l'òrgan i en el màxim responsable de la política lingüística obeeix a l'objectiu d'Esquerra que la màxima autoritat en política lingüística, el secretari, pogués incidir directament en totes les actuacions que, dutes a terme per altres departaments de la Generalitat, afecten directament i de forma transversal la política lingüística del Govern.

Esquerra és conscient de les limitacions encara existents en l'àmbit de la planificació i la implementació de la política lingüística del govern, molt sovint assetjada per elements políticament molt oposats a la normalització de la nostra llengua a tots els àmbits de la societat. La nostra tasca ha estat sempre encaminada a garantir una política lingüística coherent amb el nostre objectiu d'assolir la plena normalitat de la llengua. La gestió d'Esquerra en matèria de política lingüística ha estat sorda i constant, sovint posada a prova mediàticament i contestada per l'adversari polític però sempre valenta. En aquest sentit és bo valorar la tasca feta durant aquest temps de gestió de la política lingüística per part d'Esquerra.

L'any 2008, la Secretaria de Política Lingüística i l'Institut Ramon Llull, en col·laboració amb el Consorci per a la Normalització Lingüística, van posar en marxa el curs de català en línia parla.cat, una de les eines internacionalment més innovadores en l'àmbit de la formació lingüística virtual. El parla.cat és un entorn d'aprenentatge de català en línia que té per objectiu posar a disposició de tothom, independentment de l'origen, residència o nivell de coneixement del català, materials didàctics per aprendre la llengua o millorar les habilitats comunicatives. En els tres primers mesos s'hi van inscriure més de 10.000 persones.

El Consorci de Normalització Lingüística ha duplicat des del 2004 el nombre d'alumnes atesos en els cursos de català, gràcies a l'augment del finançament i a l'esforç organitzatiu fet per l'organisme. El Consor-

ci ha innovat adaptant noves metodologies i sistemes organitzatius a les noves demandes, especialment les provinents de les persones nascudes fora de Catalunya, que representen actualment més del 50% de l'alumnat dels cursos de català. L'any 2008 van assistir als cursos de català el 43% més d'alumnes que l'any anterior.

Els plans d'acolliment lingüístic de la població immigrada s'han estès a tot el territori de Catalunya i han permès atendre els darrers anys 120.000 inscripcions. L'objectiu d'aquests plans és facilitar la integració d'aquestes persones a Catalunya i la igualtat d'oportunitats. En aquests plans es treballa, a més de la formació en llengua catalana, el coneixement de l'entorn.

Igualment s'ha impulsat l'OPTIMOT, que és el servei d'atenció de consultes lingüístiques adreçat a les empreses i a la ciutadania, que ofereix criteris, eines i recursos per facilitar un ús correcte de la llengua catalana. Des de la seva posada en funcionament i fins a final del 2008, s'han fet gairebé 6 milions de cerques i s'han rebut més de 5.000 consultes al servei d'atenció personalitzada.

Cal destacar els serveis que presta el Centre de Terminologia TERMCAT en la creació i difusió de lèxic tècnic i científic, l'assessorament a professionals i organismes i l'elaboració de diccionaris especialitzats. En aquests dos anys, el TERMCAT ha treballat en uns 50 projectes terminològics anuals; ha normalitzat més de 600 neologismes de diferents àmbits del coneixement; ha atès 7.800 consultes procedents de professionals i especialistes dels sectors públic i privat i ha signat 42 convenis de col·laboració amb diferents institucions per al desenvolupament i la difusió de la terminologia en llengua catalana.

En l'àmbit legislatiu, s'ha aprovat la Llei de la llengua de signes catalana. El text estableix el dret genèric de les persones sordes de Catalunya a usar la llengua de signes catalana, en regula l'aprenentatge, establirà l'acadèmia d'aquesta llengua i designa els òrgans de govern i de participació social que vetllaran per al foment i la difusió.

S'han de destacar també la promoció intensa dels valors positius associats a l'ús del català. El Voluntariat per la llengua (VxL) s'ha consolidat com una eina de participació social que ha servit per posar de manifest valors positius associats a l'aprenentatge del català relacionant-los clarament amb l'arrelament de les persones novingudes i amb la convivència i el coneixement mutu entre persones de diferents cultures. A més, el VxL s'ha convertit en una eina molt útil perquè les persones catalanoparlants s'adonin que no han de canviar necessàriament de llengua quan s'adrecen a una persona desconeguda o estrangera, i per tant és un instrument clar de foment de l'ús social del català.

D'altra banda, la Secretaria de Política Lingüística ha donat suport a 145 projectes d'entitats sense finalitat de lucre per al foment de l'ús interpersonal de la llengua catalana. Entre els projectes subvencionats destaquen els d'organitzacions sindicals (com ara CCOO i UGT), els empresarials (com ara PIMEC o la Confederació de Comerç de Catalunya), els d'organitzacions de l'àmbit jurídic i judicial (com ara el Consell de Col·legis d'Advocats de Catalunya-CICAC), i els d'entitats com Òmnium Cultural o la Plataforma per la Llengua.

Esquerra també ha impulsat la promoció del coneixement i ús de l'occità. Al juliol del 2007 es va crear el Programa per a la creació de l'oficina Occitan en Catalonha, dependent de la Secretaria de Política Lingüística, amb l'objectiu de promoure i coordinar projectes i mesures d'impuls de la llengua occitana i de garantir el desplegament adequat de la condició de llengua oficial que l'Estatut atorga a l'occità. En el mateix sentit s'ha aprovat la històrica Llei de l'occità, que entre altres coses regula els drets i deures que es deriven de l'oficialitat de l'occità a Catalunya. I s'ha constituït un grup de lingüistes experts en occità (Grup de Lingüística Occitana) per assessorar la Secretaria de Política Lingüística sobre la varietat a utilitzar, en la doble perspectiva de la unitat de la llengua occitana i del respecte per la varietat aranesa.

Al novembre del 2008, el servei de traducció automàtica que el web de llengua catalana ofereix en línia va incorporar també l'occità (català-occità-castellà). En aquesta línia, s'han editat dues publicacions divulgatives sobre l'occità i la literatura occitana.

Esquerra sempre ha considerat la Política lingüística, com una política transversal. Afegint valor als cursos de llengua catalana de la formació contínua. El 2008, amb el Departament de Treball i el Servei d'Ocupació de Catalunya, es va signar un Acord de col·laboració entre el Consorci per a la Formació Contínua de Catalunya i el Consorci per a la Normalització Lingüística, amb l'objectiu d'ordenar els itineraris formatius del Consorci per a la Formació Contínua adequant-los al marc europeu, certificar la formació en català que promou el Consorci i garantir la qualitat i l'equivalència amb els títols oficials de català.

La política lingüística en el marc de la responsabilitat social de les empreses, per a la millora professional i de la prestació dels serveis al públic. Al febrer del 2008, amb el Departament d'Economia es va signar l'Acord de col·laboració entre l'Agència Catalana de Consum, el Consell de Cambres de Comerç de Catalunya, el Foment del Treball Nacional, PIMEC i altres organitzacions per al foment d'actuacions en matèria de consum. En aquest acord s'ha incorporat, com a un dels valors importants de la responsabilitat social empresarial, les actuacions de política lingüística.

Foment de la llengua catalana en el sector de la justícia. Al desembre de 2008 es va signar l'Acord marc de col·laboració entre el Consell de Col·legis d'Advocats de Catalunya, el Departament de Justícia i la Secretaria de Política Lingüística, que fixa un pla de treball per al foment de la llengua catalana entre l'advocacia, amb la finalitat que treballar en català sigui fàcil i valorat per tots els professionals de l'advocacia.

Una proposta per als professionals de la restauració: el programa PROFIT. Al febrer de 2008, amb el Departament d'Innovació, Universitats i Empresa i el Departament d'Acció Social i Ciutadana, es va presentar el Programa per a la restauració orientat a la formació integral dels treballadors (PROFIT), coordinat i desenvolupat pel Consorci per la Normalització Lingüística, amb l'objectiu de millorar la qualitat en el servei de la restauració fomentant la llengua catalana com a llengua d'oportunitat i de dret social.

El català com a element de cohesió social. Dins el Pla de ciutadania i immigració, la Secretaria de Política Lingüística en col·laboració amb la Secretaria per a la Immigració, ha elaborat, editat i distribuït diversos materials d'aprenentatge de català per a persones d'origen estranger, especialment parlants de xinès, àrab, urdú i amazic, com ara la col·lecció Viure a Catalunya, que inclou un vocabulari en imatges, un manual de català bàsic i unes làmines, dels quals s'han distribuït en total més de 131.000 exemplars, o les fitxes Aprenem català, incloses en el suplement «Vivim junts» dels diaris adreçats a col·lectius estrangers.

Reforçar l'espai comunicatiu del català. La Generalitat promou el doblatge i/o la subtitulació, el copiatge i la promoció de pel·lícules estrangeres en versió catalana, mitjançant una ordre de convocatòria de subvencions dirigida a les empreses distribuïdores que es publica al DOGC. També destina recursos a finançar-ne la publicitat en mitjans de comunicació que pertanyen a la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA). Amb l'objectiu de fomentar l'oferta de cinema doblat i subtitulat al català, la Secretaria de Política Lingüística ha subvencionat, en aquests dos darrers anys, el doblatge i la subtitulació de 51 estrenes de cinema comercial, i de 20 documentals per a exhibició en sales de cinema. D'altra banda, s'ha organitzat el Cicle de cinema infantil (CINC) a 31 poblacions de Catalunya, a les sessions del qual han assistit 91.275 espectadors.

Propostes

Foment de l'ús social del català

MODIFICACIONS LEGISLATIVES

Cal impulsar les reformes legislatives que garanteixin als ciutadans i a les ciutadanes una vida quotidiana fàcil i normal en la llengua pròpia del país, a l'empara del mateix Estatut. També, d'acord amb la màxima llei, cal aprofundir en la prioritat del català com a única llengua oficial i pròpia alhora de tot Catalunya.

1. Impulsarem una nova Llei de política lingüística o esmenes a la vigent, que garanteixin:

- L'ús del català en la publicitat i en l'ocupació del domini públic, la creació d'un certificat de bones pràctiques lingüístiques per a les empreses que vulguin contractar amb les administracions, de consecució i renovació periòdica obligatòria per a les empreses concessionàries i les que tenen participació pública. Cal garantir també l'obligació d'ús del català en les ofertes de béns i serveis en tots els suports, fins i tot el virtual, per a les empreses que no operin directament des de fora de l'Estat espanyol.
  - La disponibilitat lingüística en tots els productes i serveis que es comercialitzen o presten a Catalunya.
  - La prioritat de l'ús del català, no només ús mínim, en totes les comunicacions públiques.
2. Impulsarem un decret del Govern per regular l'obligació de tots els museus i monuments de Catalunya de disposar d'informació i visites guiades almenys en català, ja sigui mitjançant audioguies multilingües, ja amb visites guiades amb horaris preestablerts i garantits per al català.
  3. Impulsarem un decret del Govern que confereixi al secretari de política lingüística les competències administratives que li permetin fer el seguiment de l'aplicació de la normativa lingüística i vetllar per l'aplicació, impartir instruccions i directrius escrites d'obligat compliment per a la correcta interpretació, coordinació i aplicació de la normativa lingüística vigent i conèixer i informar sobre els aspectes lingüístics, si n'hi ha, continguts en qualsevol nova normativa de la Generalitat.
  4. Impulsarem un decret del Govern per desenvolupar l'article 34.2 de la Llei de Política Lingüística, relatiu a l'etiquetatge dels productes amb denominació d'origen, denominació de qualitat, artesanals i d'agricultura ecològica, que inclogui la necessitat d'aplicació de la normativa lingüística en aquests productes com a condició per acollir-se a les denominacions referides.

L'Administració com a impulsora de l'ús social

L'Administració de la Generalitat ha d'establir una coordinació efectiva de totes les actuacions en matèria de política lingüística i ha d'iniciar accions decidides des de l'àmbit públic per garantir l'ús normal del català per part dels ciutadans amb total garantia dels seus drets lingüístics. D'altra banda, ha de proposar mesures per prestigiar la llengua catalana fins que assoleixi en lloc que nacionalment, culturalment i demogràficament li pertoca com a llengua de feina i de lleure.

1. Garantirem que l'Administració catalana requereix l'ús del català a l'Administració de justícia en totes les actuacions en què sigui part: als notaris, registradors i personal de l'Administració de l'Estat i de la justícia.
2. Continuarem impulsant amb més personal i dotació pressupostària les Oficines de Garanties Lingüístiques.
3. Continuarem desplegant l'acord pel qual s'incorporen clàusules lingüístiques com a condició en la contractació pública, subvencions, crèdits i avals atorgats per la Generalitat en tots els departaments de la Generalitat.
4. Actuarem per suprimir les barreres existents en la distribució i comercialització de productes editorials.
5. Establirem línies de subvenció per a la distribució, comercialització i difusió de videojocs en català.
6. Potenciarem la presència de música cantada en català, especialment en els mitjans de comunicació de masses i en totes les activitats que rebin ajuts o subvencions per part de la Generalitat. cursar totes les llicenciatges en català, per això incentivarem la presència de la llengua catalana en la docència, la recerca i els intercanvis a través dels contractes programa. Incentivarem també el nivell de competències lingüístiques dels estudiants, professorat i personal administratiu de les universitats.
7. Promourem la signatura de convenis amb els sindicats més representatius, pels quals aquests incorporaran a les taules de negociació dels convenis col·lectius la reivindicació de la retolació interior i de seguretat de les empreses almenys en català i la creació de cursos de català en horari laboral per al personal que ho desitgi i, com a mínim, d'aquelles persones que fan funcions d'atenció al públic i, per tant, tenen el deure de disponibilitat lingüística.
8. Continuarem les campanyes de foment de l'ús del català de forma segmentada, definint missatges diferents i específics segons el tipus de públic al qual s'adreça.

9. Assegurarem que les clàusules de condicions per a la concessió d'ajuts i subvencions inclouen el compromís del beneficiari de complir la normativa vigent en matèria de política lingüística en relació amb les activitats subvencionades pels departaments i organismes de la Generalitat.
10. Inclourem la llengua occitana en tots els webs de la Generalitat i garantirem els drets dels parlants d'aquesta llengua a dirigir-se a qualsevol òrgan de l'administració de la Generalitat i a rebre resposta en occità.

Política lingüística, una política transversal

La llengua ha de ser l'eina fonamental de cohesió social, que integri en una mateixa societat gent nouvinguda i gent nascuda a Catalunya, ha de ser el millor ascensor social per prosperar socialment i culturalment, ha de ser una clau per a les oportunitats. També ha de ser, però, les nostres finestres a l'exterior. Una llengua per viure i treballar, a casa i fora de casa.

- Elaborarem un protocol d'acolliment lingüístic dels immigrants, en col·laboració amb els agents socials i les institucions que han de participar-hi.
- Inclourem dins de la carta d'acollida l'assistència a cursos sobre llengua del país que garanteixi la competència lingüística dels immigrants d'acord amb les competències bàsiques establertes a nivell europeu.
- Garantirem que les aules d'acollida escolar són un instrument integrador lingüísticament i nacionalment.
- Garantirem que les organitzacions i ONG que rebin fons públics amb aquesta finalitat organitzaran l'acollida lingüística de les persones immigrades en català, tot garantint un ús no sexista del llenguatge.
- Assegurarem la continuïtat de les polítiques que s'han portat a terme en matèria d'aprenentatge de la llengua catalana i normalització lingüística efectiva entre el col·lectiu immigrant.
- Garantirem l'ús del català com a llengua vehicular en la formació ocupacional i de persones adultes, organitzats per l'Administració o bé per entitats que els organitzen amb fons públics.
- Continuarem oferint programes que combinin l'aprenentatge de la llengua amb l'aprenentatge d'un ofici adreçat a joves nouvinguts imitant el model de l'escola-taller.
- Continuarem impulsant un espai català de comunicació en l'àmbit dels països de parla catalana mitjançant la consolidació dels canals de televisió digital terrestre de la CCMA, l'entramat de canals públics i privats de TDT locals que s'expressaran normalment en català, el desenvolupament del canal Euroregió i l'intercanvi de recepció entre TVC, RTVV i IB3.
- Crearem línies específiques de subvenció per al foment de les àrees de llengua i de política lingüística de les institucions de l'àrea lingüística comuna, com l'Institut d'Estudis Catalans, l'Institut Joan Lluís Vives, l'Institut Ramon Llull, així com també reforçarem les línies de subvenció per a les entitats amb l'objectiu que treballin per una consciència lingüística comuna.
- Donarem suport a la voluntat de l'IEC de convertir-se en un veritable ens regulador de la llengua als Països Catalans i la seva projecció nacional i internacional com a Acadèmia científica de les terres de llengua i cultura catalanes, mitjançant la cooperació amb aquelles institucions, entitats i universitats que s'ocupen de la llengua comuna i que en reconeixen la unitat.
- Impulsarem la signatura d'acords institucionals amb els governs dels territoris del domini lingüístic, especialment amb Andorra.
- Assegurarem el compliment de la legalitat vigent (Estatut, Llei de política lingüística, Llei d'educació, Codi de consum, Llei del cinema... i la Carta europea de les llengües minoritàries i regionals) per part de tots els organismes i serveis de l'Administració de l'Estat per tal de respectar els drets de la ciutadania.
- Treballarem perquè el català gaudeixi de plena oficialitat a la Unió Europea i perquè es compleixin els acords del Parlament i les altres institucions europees respecte a l'ús del català.
- Cooperarem amb Andorra per afavorir, a través de la seva participació en les instàncies i organitzacions internacionals, el reconeixement internacional de la llengua catalana.
- Reforçarem els vincles de col·laboració institucional per compartir experiències amb altres institucions governamentals amb una situació sociolingüística similar a la dels Països Catalans, i buscarem complexitats a favor de la llengua catalana.
- Fomentarem el coneixement del nostre país i, en especial, del nostre idioma a l'estranger, a través de l'Institut Ramon Llull, de Lingüamón-Casa de les Llengües i dels casals catalans.

POLÍTIQUES PER A DONES

Els drets de les dones a Catalunya són innegociables. Des d'Esquerra volem seguir avançant en la garantia i defensa d'aquests drets, així com continuar treballant per assolir la igualtat efectiva de dones i homes. Entenem que esborrar les desigualtats requereix reconèixer els diferents punts de partida de les dones i dels homes, actuar sobre les causes estructurals que han generat aquestes desigualtats i, alhora, donar valor a l'experiència i a les aportacions de dones en tots els àmbits de la vida econòmica, política, cultural, etc.

Per aquest motiu, les polítiques de dones que ens comprometem a seguir desenvolupant tenen en compte que aquesta igualtat ha d'acollir la diferència que suposa ser dona i ser home al món.

Les dones a Catalunya constituïm el 52% de la població. Malgrat això, encara no gaudim d'una igualtat d'oportunitats real o efectiva i, com a conseqüència, la nostra presència en determinats àmbits continua sent molt baixa. En el món universitari i científic, només hi ha un 16,6% de dones catedràtiques i un 16,9% de professores d'investigació del CSIC. Aquestes dades encara són menors en el món esportiu, on només hi ha un 9,5% de dones en les juntes directives, o en el món empresarial, amb un 6,5% de dones en càrrecs de presidència i direcció de PIMES. També en l'àmbit de la política, a Catalunya només comptem amb un 12,6% d'alcaldeses i un 36,2% de regidores. A la Generalitat, del total de conselleries només el 26,6% estan liderades per dones, i solament hi ha un 36,5% de dones diputades. Des d'Esquerra volem trencar aquest «sostre de vidre» que impedeix l'accés de les dones als nivells de decisió o de responsabilitat.

Entenem que el lideratge femení suposa uns nous valors, capacitats i talents que beneficien no només les dones, sinó també els homes. Es tracta, al cap i a la fi, d'impulsar un nou marc de relacions on pactem altres maneres de gestionar, construir i fer sostenible la nostra societat, on l'experiència i les aportacions femenines siguin presents en tot moment.

En el món laboral, les dones guanyem un 30% menys per hora de treball que els homes; tenim més contractes temporals i a temps parcial, de mitjana, i malgrat les xifres sorgides amb l'actual conjuntura econòmica, encara amb més taxa d'atur. A més a més, les dones que treballen fora de casa continuen portant el pes de les tasques domèstiques, familiars i de cura, ja que s'encarreguen del 72,1% d'aquestes, mentre que els homes només ho fan del 22,7%. Si es comptabilitzessin les hores de feina que fem les dones i que queden fora de l'intercanvi monetari, suposaria un 40% del PIB català. En aquest sentit, és imprescindible que es posi en valor tota aquesta tasca, i que dones i homes trobem una manera de compartir els diferents temps de la vida d'una forma coresponsable.

Finalment, cal que ens seguim mostrant contundents en la lluita contra la forma més intolerable de discriminació, la violència masclista, que atempta directament contra els drets bàsics de ciutadania de les dones: dret a la vida, a la seguretat, a la salut i a la llibertat. I que està basada en un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones que, malauradament, encara structuren la nostra societat. Els avenços assolits en aquesta lluita no són menors, però cal seguir treballant per la total eradicació d'aquest fenomen i en la construcció d'una societat de dones i homes lliures de relacions violentes.

Hi ha hagut un abans i un després del pas d'Esquerra per l'Institut Català de les Dones. S'ha aprovat la Llei del dret de les dones a eradicar la violència masclista, s'ha potenciat un discurs basat en l'apoderament no només des de l'òptica del perill d'exclusió social, i lluny del victimisme; s'han elaborat dos Plans de polítiques de dones del Govern de la Generalitat de Catalunya, dels quals se'n fa un seguiment exhaustiu i, encara en curs, i el 7 de setembre es va aprovar el projecte de llei per a una nova ciutadania i per a la igualtat efectiva de dones i homes, que dóna rang legal a les obligacions dels poders públics i dels agents socials per afavorir i dur a terme les transformacions necessàries per avançar cap a una nova ciutadania de dones i homes, és a dir, una societat on el concepte de ciutadania es vagi configurant amb la participació activa dels dos sexes.

Tota la tasca feta exigeix continuar treballant, sempre des d'una perspectiva de gènere i de les dones i amb la participació de les mateixes dones en l'elaboració de les polítiques que els afecten i que permeten

avançar cap a una societat més equilibrada, justa i sostenible. Per aquest motiu, Esquerra es posiciona obertament pel ple exercici dels drets de ciutadania de les dones amb tota la seva amplitud i complexitat.

A les dones totes les polítiques públiques ens afecten. No hi ha cap aspecte de la política que ens sigui aliè. Per aquesta raó cal tenir sempre en compte l'impacte que qualsevol actuació política té en les dones i en els homes per tal de corregir possibles discriminacions i desigualtats. És allò que en diem l'aplicació transversal de la perspectiva de gènere. D'altra banda, les dones sempre hem participat en el manteniment i la construcció històrica, econòmica, social, cultural i política de la nostra societat, i ho hem fet de maneres i llocs diversos. També des d'un lloc diferenciat que ha estat el manteniment de la vida quotidiana. Això, però, no ha merescut la deguda consideració. Per això des d'Esquerra, a més de l'aplicació de la perspectiva de gènere, creiem imprescindible que les actuacions polítiques tinguin en compte les aportacions i els coneixement que comporta aquesta trajectòria històrica i vital, és a dir, la perspectiva de les dones.

D'altra banda, les dones no conformem un grup homogeni, com moltes vegades se'ns ha fet creure: som diverses i plurals i aquesta diversitat ha de ser tinguda en compte davant de qualsevol proposta política. Hem de fugir, per tant, del concepte de normalisme que encara avui homogeneïtza injustament i aplanar la gran riquesa de realitats i desitjos de les persones del nostre país. I també cal trencar, defugint l'esmentat normalisme, aquella mirada estereotipada sobre les persones que fa que qualsevol característica que surti d'aquest estereotip quedi invisibilitzada.

Abans de passar a la descripció dels punts programàtics d'Esquerra, volem esmentar una estratègia que, com les anteriors, resulta imprescindible per a la qualitat democràtica del nostre país. Ens referim a la participació. Catalunya té un amplí i divers teixit associatiu, i el format per associacions de dones és extens, divers i plural. És un paradigma i un observatori privilegiat per al coneixement de la realitat. Comptar i dialogar amb aquesta polifonia de veus és imprescindible per impulsar les polítiques necessàries que han de respondre als reptes del nostre país.

El Govern ha de saber escoltar i actuar en conseqüència, donant autoritat a l'experiència d'aquest teixit associatiu —de caràcter científic, econòmic, cultural, social, polític, etc.— que ha estat motor de transformació social.

Aquests supòsits, perspectiva de gènere, perspectiva de les dones, diversitat i participació, juntament amb els mecanismes i la defensa d'accions positives conformen els utilitatges d'una política pensada des dels drets de ciutadania amb l'objectiu de minvar els desequilibris que encara avui, malgrat els avenços realitzats, perviuen a la nostra societat.

Propostes

A partir d'aquestes premisses, els compromisos d'Esquerra Republicana de Catalunya en relació a les polítiques de dones, i estructurats per àmbits, són:

Treballs

En el món laboral segueixen persistint grans desigualtats per raó de sexe, com són la discriminació salarial de les dones, les dificultats d'harmonitzar la vida personal, familiar i laboral, la precarietat, les altes taxes de les dones en el treball a temps parcial, l'assetjament sexual i per raó de sexe a les empreses, etcètera.

- Potenciarem el lideratge i el talent femení com a eines necessàries per al desenvolupament de l'economia i la societat catalanes.
- Impulsarem accions que promoguin la presència de les dones en els llocs de decisió econòmica i empresarial.
- Establirem acords per promocionar les dones en els consells d'administració de les empreses.
- Durem a terme accions de sensibilització social en el reconeixement de l'adequació dels valors femenins a les actuals necessitats de lideratge.

- Impulsarem actuacions per fer front als obstacles vinculats a la gestió i usos dels temps laborals, familiars i personals, que impedeixen a les dones accedir a càrrecs de responsabilitat.
- Fomentarem la coresponsabilitat en les tasques domèstiques i de cura.
- Vetllarem pel correcte compliment de les polítiques de gestió i usos dels temps com a eines que afavoreixen el lideratge femení.
- Incrementarem les mesures de suport a l'emprenedoria femenina i a les dones empresàries.
- Fomentarem mesures que impulsin la visibilitat de les empresàries en tots els sectors empresarials.
- Fomentarem l'esperit emprenedor des de l'escola i a la universitat.
- Donarem suport a les xarxes d'empresàries, directives i professionals.
- Impulsarem iniciatives d'emprenedoria que estableixin xarxes nacionals i internacionals per a l'eficiència i l'eficàcia dels projectes liderats per dones.
- Obrirem vies d'investigació per l'exploració de negoci, amb especial atenció a la promoció de les dones emprenedores en l'àmbit rural.
- Establirem convenis de col·laboració amb entitats que treballin en el foment de l'emprenedoria femenina.
- Incrementarem el finançament als projectes empresarials dirigits per dones.
- Promourem accions de reconeixement a les empresàries rurals, com a propulsors del desenvolupament territorial.
- Potenciarem l'autoocupació mitjançant ajuts a les cooperatives impulsades per dones.
- Impulsarem les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC) com a eines bàsiques de suport a les dones emprenedores.
- Desenvoluparem programes que promoguin la creació de xarxes de dones a Internet.
- Fomentarem l'ús professional de les eines 2.0.
- Actuarem contra les discriminacions sexuals i per raó de sexe al món laboral
- Farem seguiment de l'acompliment dels convenis col·lectius en matèria d'igualtat i no discriminació.
- Continuarem promovent i donant suport a la implantació de plans d'igualtat a les empreses, i la figura de l'agent d'igualtat.
- Crearem grups específics dins de la Inspecció de Treball que facin un seguiment de les possibles discriminacions directes i indirectes de les dones a les empreses, a partir d'indicadors estadístics i, si escau, el planejament de les mesures correctores adients.
- Desenvoluparem mecanismes de control perquè no es produeixin discriminacions envers les dones en les situacions de reducció de plantilla o en els casos d'expedients de regulació o tancament d'empreses.
- Impulsarem mesures específiques d'ocupació per a dones joves, dones de més de cinquanta anys i dones responsables de famílies monoparentals.
- Impulsarem mesures específiques que impedeixin qualsevol tipus de discriminació en l'àmbit del treball per raó d'opció sexual, edat, situació familiar i cultural.
- Durem a terme accions específiques que millorin la qualitat de les condicions de treball i les oportunitats d'ocupació de les dones en situacions específiques.
- Establirem un protocol d'actuació contra l'assetjament sexual i per raó de sexe d'obligat compliment a tots els òrgans de l'Administració pública.
- Millorarem les prestacions i cobertures per evitar que la maternitat sigui un obstacle a la vida laboral i professional de les dones, amb mesures especials per a casos amb dificultats econòmiques i/o socials.
- Incentivarem i donarem suport a les empreses per tal que apliquin mesures de conciliació de la vida familiar, laboral i personal.
- Impulsarem mesures que ens permetin fomentar l'ocupació de les dones.
- Potenciarem l'ocupació femenina en els sectors tradicionalment masculinitzats, mitjançant accions de formació ocupacional adreçades a les dones.
- Establirem i defensarem les polítiques actives d'ocupació, especialment per a les dones i sense paràmetres androcèntrics.
- Impulsarem línies de microcrèdits per a projectes tecnològics liderats per dones.
- Donarem suport a les xarxes d'organitzacions de dones situades en el tercer sector.
- Instarem al govern de l'Estat espanyol a incloure les treballadores de la llar dins el Règim General de la Seguretat Social.
- Reduirem un tram de l'IRPF per la contractació de treballadores de la llar.
- Durem a terme polítiques de suport a les dones pageses i empresàries del món rural.

- Dissenyarem polítiques que afavoreixin la plena incorporació de les dones al món laboral, amb mesures que vagin encaminades a la millora de les infraestructures i dels serveis socials bàsics de proximitat.
- Vetllarem pel reconeixement de la feina de les dones col·laboradores de les explotacions agràries perquè deixi de ser «invisible» i puguin gaudir de prestacions socials i sanitàries.
- Enfortirem la participació de les dones pageses a tots els àmbits sindicals, cooperatius i polítics, mitjançant programes de formació continuada per millorar la gestió de les explotacions agràries, que al mateix temps serveixin per fomentar la igualtat i l'equitat entre totes les persones que viuen i treballen en aquest sector productiu.
- Treballarem per visibilitzar i reconèixer les tasques que les dones pageses exerceixen dins el marc de l'explotació familiar agrària, donant suport a les seves iniciatives productives, comercials i de gestió com una eina fonamental per afavorir la gestió i l'equilibri territorial.
- Consolidarem un programa interdepartamental per a la promoció de les dones del món rural, tant en el vessant econòmic com en els vessants propis de la vida social, tenint cura especialment de les qüestions relatives a la seguretat i a la vellesa.

Polítiques dels temps

En el darrer segle els canvis socials i econòmics han produït canvis en l'ús del temps. Si sempre hem trobat dificultats de compatibilització avui, les dificultats per harmonitzar els temps que les persones dediquen als diferents àmbits de la seva vida (personal, de mobilitat, laboral, de cura, familiar, social...) han fet del temps un bé escàs i un element clau i prioritari per al benestar de les persones.

Aquesta situació s'ha d'abordar amb una estratègia que vagi més enllà de les mesures englobades sota l'epígraf de "conciliació de la vida familiar, personal i laboral". Hem de fer propostes des d'una mirada integral dels diferents temps de vida i parlar, doncs, d'harmonització i de sincronització entre els diferents temps i el seu ús social, tal com hem anat fent des de la Secretaria de Polítiques Familiars i Drets de Ciutadania i l'Institut Català de les Dones.

Les polítiques dels temps han de ser un conjunt d'actuacions amb la finalitat de garantir el dret a gaudir d'un temps propi, una major equitat de gènere i un major benestar quotidià. Des del Govern, Esquerra ha impulsat una estratègia consensuada adreçada al canvi social i cultural de la concepció del temps. Tenint en compte que els usos del temps vénen determinats per les diferències de gènere i que homes i dones no usen ni els afecta de forma igual el temps a causa dels rols socials establerts i la discriminació que històricament han patit les dones, aquesta estratègia té una clara perspectiva de gènere, alhora que una vocació d'actuació integral. El Pla Estratègic dels Usos i Gestió dels Temps de la Vida Quotidiana (2008-2018) ha de seguir sent l'estratègia central en les polítiques dels temps, una estratègia fruit del consens ciutadà i la cooperació entre les administracions.

- Desenvoluparem el Pla Estratègic d'Usos i Gestió dels Temps a la Vida Quotidiana, per tal d'harmonitzar i sincronitzar els temps de vida.
- Promourem la diversificació horària dels serveis per tal d'adaptar-los a les necessitats de la ciutadania.
- Impulsarem l'administració electrònica i no presencial, i la simplificació dels tràmits administratius.
- Ampliarem els horaris de les instal·lacions esportives, per tal d'adequar-los a les necessitats de les persones, especialment de les dones.
- Promourem la creació de serveis i prestacions que facilitin una millor gestió del temps, com serveis de repartiment a domicili, obertura conjunta, etc.
- Crearem una xarxa de serveis públics de cura que, des dels serveis de proximitat, atengui d'una manera integral les demandes en aquest sentit, prioritzant el primer lloc els serveis establerts en la Llei de dependència.
- Impulsarem l'adaptació dels horaris dels comerços a les necessitats de la vida quotidiana de les persones.
- Potenciarem l'atenció telefònica en els serveis de salut tant en l'atenció sanitària com en l'accés als serveis.

- Incentivarem la creació de serveis complementaris al comerç que afavoreixin el proveïment de productes bàsics a la gent gran o les persones amb dificultats de mobilitat.
- Seguirem elaborant materials de suport per dur a terme pactes territorials de reorganització dels temps i dels treballs.
- Desenvoluparem els acords polítics amb el món local per tal de donar suport als municipis per implementar les polítiques del temps.
- Reduirem les necessitats i els temps de mobilitat, impulsant un model de municipis compactes i complexes, que permetin la proximitat dels serveis.
- Seguirem impulsant la transversalitat de la perspectiva de gènere en el disseny urbanístic, així com la incorporació de processos participatius en el disseny de l'espai urbà.
- Potenciarem accions de desenvolupament urbà que s'orientin cap a la integració de funcions, la descentralització de serveis i equipaments, la proximitat de la residència i la introducció d'activitats de treball productiu en les zones on es resideixi.
- Millorarem la freqüència de pas i velocitat del transport públic.
- Incrementarem la provisió de serveis de proximitat i prestacions.
- Promourem una gestió integrada de la mobilitat en els diferents territoris, garantint i prioritant l'oferta i la qualitat del transport públic.
- Potenciarem la descentralització de les decisions de govern més a prop dels territoris disminuint els trasllats i, per tant, el temps de dedicació de les persones amb responsabilitats en aquest àmbit de decisió.
- Continuarem treballant per promoure el valor del temps de cura i per assolir la coresponsabilitat entre dones i homes en el treball familiar, domèstic i de cura de les persones.
- Seguirem impulsant accions de sensibilització social que posin en valor les tasques domèstiques, familiars i de cura i atenció a les persones, així com el seu valor econòmic.
- Durem a terme accions de suport i atenció a les persones cuidadores.
- Seguirem potenciant i millorant l'atenció domiciliària, especialment per a les persones que requereixen cures pal·liatives i/o tinguin dificultats de mobilitat.
- Seguirem impulsant accions de sensibilització social per promoure un repartiment equitatiu entre dones i homes en el treball domèstic, familiar i de cura.
- Durem a terme accions de sensibilització per tal que els homes s'acullin al permís de paternitat.
- Promourem mesures de flexibilitat en l'àmbit laboral que permetin un millor equilibri entre els diferents temps de la vida.
- Donarem suport a les entitats que duen a terme projectes que fomenten la coresponsabilitat i l'ètica de la cura.
- Potenciarem la informació, l'adquisició i l'ús d'estratègies i habilitats que ajuden a les persones a donar valor a la necessitat d'aconseguir una coresponsabilitat en el treball no remunerat entre homes i dones, i a negociar-hi.
- Facilitarem la participació ciutadana i social com a espai imprescindible de la dinamització social.
- Promourem un pacte social —famílies, escoles i comunitat— per garantir la qualitat i la quantitat del temps dels infants i de la vida familiar.
- Facilitarem l'accés al lleure educatiu i els recursos culturals als infants, i en especial a aquells amb famílies amb més dificultats socioeconòmiques.
- Seguirem dotant de formació, eines i recursos a les mares i pares per tal de desenvolupar el seu rol parental i educatiu.
- Seguirem impulsant programes per promoure el temps d'oci i de lleure compartit entre pares i mares i els seus fills o filles.
- Facilitarem les relacions entre la gent gran i els infants i joves, a través dels equipaments socials, culturals i esportius per tal que esdevinguin un punt de trobada intergeneracional.
- Seguirem promovent la utilització de les tecnologies per apropar oportunitats de participació democràtica i enfortir la vida participativa i les associacions.
- Seguirem impulsant els espais de participació i seguiment del Pla Estratègic d'Usos i Gestió dels Temps de la Vida Quotidiana com a espais imprescindibles per al consens social i desenvolupament de les polítiques del temps com a polítiques públiques.

Qualitat de vida

1. Salut

Històricament, els avenços mèdics s'han produït a partir d'un model masculí. Això significa que els problemes i necessitats de salut de les dones han quedat relegats a un segon terme. Cal que seguim vetllant per la incorporació de la mirada de gènere i una visió integral de la salut (biològica, psicològica i social), per tal d'avançar en els problemes específics que afecten la salut de les dones.

- Durem a terme accions encaminades a reduir les desigualtats entre dones i homes en l'àmbit de la salut.
- Avançarem en un abordatge psicosocial de la salut.
- Impulsarem la recerca mèdica no androcèntrica en el camp de la salut de les dones.
- Impulsarem el reconeixement de les necessitats específiques dels homes i les dones joves, adults/es i de la tercera edat, així com de totes les orientacions sexuals.
- Impulsarem un abordatge específic per evitar la medicalització de la salut de les persones i, en concret, de les dones.
- Desenvoluparem la Llei de salut pública per tal de fer efectiva la perspectiva de gènere en totes les actuacions.
- Defensarem els drets sexuals i reproductius de les dones.
- Vetllarem pel total i correcte desenvolupament de la Llei orgànica 2/2010 de salut sexual i reproductiva i de la interrupció voluntària de l'embaràs.
- Donarem suport a projectes de desenvolupament i atenció a la salut sexual i reproductiva de les dones, en totes les etapes de la vida i en totes les situacions, des d'una mirada no normalista.
- Compliment dels compromisos establerts en la llei, com la creació de l'Estratègia Nacional de Salut Sexual i Reproductiva.
- Garantirem la seguretat, la qualitat i la gratuïtat en l'accés a les interrupcions voluntàries de l'embaràs dins el sistema sanitari català.
- Impulsarem l'educació afectivosexual, conjuntament amb les entitats de dones i d'educadores.
- Dissenyarem i aplicarem programes de formació a totes les persones professionals sociosanitàries implicades en els processos relacionats amb la salut sexual i reproductiva.
- Regularem l'objecció de consciència en les prestacions sanitàries, sobretot les relacionades amb els drets sexuals i reproductius. Els i les professionals sanitàries que exerceixen a la xarxa pública de salut no poden deixar de donar un servei imprescindible que s'haurà de suplir a la xarxa privada.
- Garantirem la ràpida inclusió dels anticonceptius de tercera generació en la cartera de serveis públics, i impulsarem la incorporació progressiva de tots els mètodes anticonceptius a la cartera de serveis de la sanitat pública.
- Afavorirem la consolidació i funcionament de les entitats sense ànim de lucre amb una àmplia experiència i expertesa en els temes relacionats amb la salut sexual i la salut reproductiva i, comptarem amb aquestes entitats per tal d'elaborar les polítiques sociosanitàries que se'n deriven.
- Garantirem l'atenció sociosanitària integral i la informació i seguiment sobre salut sexual i reproductiva amb equitat, qualitat, perspectiva de gènere i intercultural.
- Impulsarem altres mesures de defensa dels drets sexuals i reproductius de les persones.
- Establirem formació i seguiment amb aquells/es professionals sociosanitaris i educatius que treballen amb població resident en centres internats, per garantir els drets sexuals i reproductius dels seus i les seves residents: presons, centres de menors, residències de gent gran, centres de persones amb disminució psíquica i mental i malalties mentals.
- Afavorirem l'adequació d'espais en els centres de persones internades per a la seva intimitat sexual.
- Impulsarem canvis normatius que impedeixin utilitzar informació o dades en contra d'una persona i dels seus drets reconeguts, en relació a la seva salut sexual i reproductiva i a l'expressió de la seva sexualitat, sempre que aquests no vulnerin els drets sexuals d'altres.
- Incrementarem i potenciarem la formació dels i les professionals que treballen amb joves tant des de l'àmbit sanitari com des de l'educatiu (personal sanitari i educadors/es), dotant-los de coneixements i habilitats tant per a l'atenció en matèria de sexualitat i anticoncepció com per a l'abordatge de l'educació sexual en grup.

- Incrementarem la formació de professionals de la Salut en matèria afectivosexual dins dels seus currículums acadèmics, així com per a qualsevol professional que en l'exercici de la seva tasca estigui relacionat amb aspectes dels drets sexuals i l'atenció a les persones.
- Incrementarem la formació als diversos professionals de la Salut en matèria de sexualitat dins dels seus currículums acadèmics, així com per a qualsevol professional que en l'exercici de la seva tasca estigui relacionat amb aspectes dels drets sexuals i l'atenció a les persones.
- Impulsarem el reconeixement acadèmic i laboral dels i les professionals en educació sexual.
- Divulgarem els coneixements basats en dades científiques de salut sexual i reproductiva en els diversos mitjans de comunicació de caràcter públic i general per a la població.
- Treballarem per incloure, en el sistema sanitari públic, els aspectes relacionats amb la preparació per a la concepció i les noves utilitzacions de la reproducció assistida.
- Consolidarem l'atenció sanitària al transsexualisme en la cartera de serveis del sistema sanitari públic espanyol.
- Impulsarem la inclusió de l'atenció dels trastorns sexuals en l'atenció pública.
- Donarem difusió i formació entre professionals socials, sanitaris i judicials sobre la violència sexual, per tal que es reconegui com una realitat que es produeix dins de la violència masclista.
- Establirem a nivell legal el control i/o tractament de forma obligatòria i legalitzada dels abusadors sexuals, per a la protecció de les seves víctimes o possible reincidència de les seves conductes.
- Garantirem mesures per a la criança dels fills i filles amb coresponsabilitat dels pares, dels drets i deures de la maternitat i paternitat, garantint els drets dels fills i filles i tenint en compte les excepcions possibles (donació d'esperma, monoparentalitat voluntària, etc.).
- Donarem suport i afavorirem la consolidació de l'Observatori de Drets Sexuals i Reproductius, amb l'objectiu de fer el seguiment de les polítiques sobre salut sexual i reproductiva, la seva aplicació i funcionament.
- Millorarem el sistema de subvencions per a investigacions, estudis i entitats sense ànim de lucre, creant línies específiques per a projectes relacionats amb la salut sexual i reproductiva de la població.

2. Serveis socials

- Formarem en perspectiva de gènere els equips professionals bàsics i d'atenció especialitzada per tal de destriar les necessitats de les dones i detectar la seva demanda oculta d'atenció.
- Treballarem per l'apoderament de les nenes i noies que es troben en situació de tutela institucional a partir de la formació i suport als i les professionals que els atenen.
- Vetllarem per la qualitat de l'ocupació de les professionals del sistema català de serveis socials.
- Formarem els equips professionals de serveis socials bàsics per millorar la detecció precoç de les situacions relacionades amb la violència masclista.

3. Inclusió social

Esquerra entén la inclusió social, tal com la defineix la Comissió Europea, com un procés que afavoreix el guany de recursos necessaris per participar de manera completa en l'activitat econòmica, social i cultural de la vida en societat, tot permetent l'accés a un major benestar i a una vida normalitzada dins la societat. I aquest ha de ser l'objectiu últim de totes les intervencions en col·lectius de dones en situació o risc d'exclusió social (vídues, preses, expreses, dones víctimes de TEH amb finalitat d'explotació sexual, dones que exerceixen la prostitució i que es troben en situació de vulnerabilitat social, immigrants en situació irregular que treballen en l'economia submergida, famílies monoparentals sense recursos suficients, dones en situació de discapacitat sense recursos suficients, dones d'ètnies minoritàries, etc.).

Des d'Esquerra treballarem per aplicar acuradament la perspectiva de gènere en el desenvolupament del pla d'inclusió social 2010-2015, aprovat pel Govern a iniciativa del DASC.

SITUACIONS DE PROSTITUCIÓ

Tracta d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual

La tracta d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual és una gravíssima violació dels drets fonamentals, que vulnera, entre d'altres, els drets a la llibertat, a la igualtat, a la seguretat, a la dignitat, i a la lliure elecció del treball, essent considerat com un dels delictes més greus a nivell mundial, i suposa per a les seves víctimes una nova forma d'esclavitud. Aquest fenomen, que afecta especialment les dones i les nenes, és una manifestació més de la situació de desigualtat en la que es troben les dones arreu del món i constitueix una clara expressió de la violència masclista.

Des d'Esquerra, posarem tots els esforços per lluitar contra aquest delicte, exigint la coordinació interinstitucional i la cooperació amb el teixit social especialitzat.

Reforçarem les mesures per combatre el proxenetisme i la tracta de persones:

- Desenvoluparem el «programa de mesures per a l'abordatge de situacions de prostitució, en especial de les d'explotació de persones amb finalitat sexual».
- Promourem l'enduriment del tractament penal de l'explotació sexual de persones.
- Destinarem més recursos humans a la detecció, prevenció i atenció a les víctimes d'aquest delicte.
- Treballarem per a la diferenciació entre prostitució voluntària i tràfic i explotació sexual, creant espais i mesures per a la denúncia del tràfic i l'explotació.

Treball sexual

Des d'Esquerra, entenem que la incertesa jurídica que existeix al voltant de les treballadores sexuals ajuda a situar-les en situació d'exclusió social severa, tant econòmicament com psicològicament i socialment. Per això, hem demanat diverses vegades la regulació de la seva situació, cosa que comportaria l'accés a drets laborals, l'accés a la prevenció, de seguretat social, etc. i, per tant, també s'afavoriria la sortida del treball sexual per part d'aquelles dones que així ho desitgin.

En aquest sentit:

- Promourem la concertació d'un model d'atenció a les treballadores sexuals.
- Aplicarem mesures de suport a les persones que exerceixen el treball sexual.
- Dissenyarem i donarem suport a programes per a la intervenció social i comunitària en l'àmbit de les treballadores sexuals.
- Aplicarem mesures de suport a les persones que decideixin abandonar aquesta activitat.
- Exigirem el suport i reconeixement a les entitats especialitzades i garantirem la formació específica als equips professionals que tenen les dones en aquestes situacions.

Atenció a situacions específiques

- Garantirem la implementació i avaluació de la perspectiva de gènere en l'àmbit de les polítiques d'immigració, acollida i integració.
- Vetllarem per la garantia dels drets fonamentals de totes les dones que visquin a Catalunya.
- Consolidarem l'aplicació de la perspectiva de gènere a les polítiques de cooperació al desenvolupament de la Generalitat.
- Establirem acords amb les ONGD que treballin per als drets de les dones dels països amb qui es cooperi.
- Treballarem pel reconeixement i visualització de les dones amb discapacitats i de les seves necessitats específiques.
- Seguirem avançant en el reconeixement i la normalització de la diversitat afectiva, sexual i familiar.

Educació i cultura

Mesures d'impuls per incorporar la perspectiva de gènere i de les dones a la cultura i als mitjans de comunicació:

- Incentiuem per a la formació en matèria de perspectiva de gènere i de les dones, a les i els professionals dels mitjans de comunicació.
- Seguirem promovent un ús no sexista ni androcèntric dels llenguatges en els mitjans de comunicació.
- Establirem convenis amb els mitjans de comunicació per augmentar la visibilitat i audibilitat de les dones.
- Impulsarem la presència de les dones en llocs de decisió i càrrecs de responsabilitat als mitjans de comunicació.
- Impulsarem la creació de la Comissió d'igualtat efectiva entre dones i homes a la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals.
- Seguirem donant suport als projectes d'associacions i de xarxes de periodistes amb visió de gènere.
- Promourem la presència de diversos cànons de bellesa física en els mitjans de comunicació públics i privats, per visibilitzar la realitat diversa i canviant de les dones.
- Impulsarem un codi ètic de compromís dels mitjans de comunicació de respecte i difusió dels drets sexuals i reproductius, entre d'altres.

Impulsarem accions per superar la concepció androcèntrica de la cultura:

- Continuarem impulsant la recuperació de la memòria històrica de les dones mitjançant el suport a projectes i activitats que hi contribueixin.
- Seguirem promovent l'autoria femenina en els mitjans de comunicació i en la cultura mitjançant la creació de línies d'ajut.
- Difondrem les creacions i produccions culturals femenines.
- Durem a terme accions de sensibilització a la societat civil en la perspectiva de gènere i en el reconeixement de les aportacions i els sabers femenins.
- Promourem i donarem suport als estudis que aportin propostes per superar l'androcentrisme i el sexisme en l'àmbit de la cultura.
- Seguirem treballant per incloure personatges femenins en els espais expositius dels centres d'acollida turística de Catalunya, així com per impulsar la presència de creadores catalanes en les activitats de promoció exterior de la cultura catalana.
- Elaborarem i difondrem reculls de bones pràctiques en l'àmbit de la programació cultural.
- Oferirem formació específica en perspectiva de gènere a professionals dels museus, dels arxius històrics i altres agents culturals, parant especial atenció a la captació de nous públics entre la població femenina.
- Revisarem els continguts dels museus i altres equipaments culturals de Catalunya tenint en compte la perspectiva de gènere.
- Promourem la projecció internacional de les creadores catalanes.
- Incrementarem les mesures de promoció de la creativitat femenina en espais artístics on estan infrarepresentades.
- Durem a terme mesures específiques per afavorir la visualització de la realitat intercultural de les dones de Catalunya.
- Impulsarem la presència de continguts relacionats amb la cultura de les dones i la seva diversitat als mitjans de comunicació.
- Vetllarem perquè les iniciatives industrials de les dones en l'àmbit de la cultura tinguin els recursos necessaris i suficients per al seu desenvolupament.

Implementarem i desenvoluparem l'acció coeducativa:

- Adaptarem l'organització i la pràctica de les institucions educatives a la coeducació i a la perspectiva de gènere i de les dones.
- Consolidarem la figura de la persona responsable de coeducació als consells escolars.
- Garantirem la formació del professorat en matèria de coeducació, tant en la formació inicial com en la formació continuada.

- Potenciarem la coeducació de manera transversal en els currículums i prestarem especial atenció al currículum ocult.
- Promocionarem els estudis i la recerca sobre coeducació.
- Durem a terme accions de sensibilització social en els valors coeducatius.
- Vetllarem per la correcta implantació de l'educació afectivosexual en totes les etapes educatives.
- Apostarem per la formació a les AMPA en relació amb la coeducació.
- Treballarem amb les famílies immigrades en l'àmbit dels valors coeducatius.
- Donarem suport a la creació de comissions de coeducació als centres educatius i la igualtat d'oportunitats i de tracte entre dones i homes en els plans, els projectes i les memòries dels centres.
- Promourem la incorporació dels valors de la coeducació en els materials lectius i didàctics.
- Promourem la incorporació de la perspectiva de gènere en l'organització espacial dels centres educatius.
- Afavorirem les pràctiques coeducatives en l'àmbit familiar

Incorporarem la perspectiva de gènere i de les dones a la formació universitària, la innovació i la recerca:

- Contribuirem a la consolidació i l'expansió de l'Institut Interuniversitari d'Estudis Dones i Gènere (IIEDG).
- Fomentarem la revisió dels paradigmes científics des d'una mirada no androcèntrica.
- Impulsarem la revisió dels currículums des de la perspectiva de gènere de totes les disciplines i els estudis.
- Impulsarem la creació i desenvolupament de màsters i postgraus específics d'estudis de dones i gènere.
- Promourem la incorporació de les dones en els estudis en què estan subrepresentades, visibilitzant el paper de les dones científiques i oferint dinamització als centres educatius per apropar els estudis científics i tècnics a les noies.
- Promocionarem els grups de recerca de dones a les universitats, la investigació de les dones i sobre les dones.
- Difondrem els treballs de recerca científica duts a terme per dones en tots els àmbits.

Incorporarem la perspectiva de gènere i de les dones al món de l'esport:

- Durem a terme accions de sensibilització social, especialment destinades al personal tècnic i directiu de les àrees, organismes, federacions i clubs esportius, per incorporar la perspectiva de gènere a l'esport.
- Donarem suport a la visibilització de les dones en tots els àmbits de l'esport.
- Fomentarem la investigació des de la perspectiva de gènere de l'evolució i trajectòria de les dones a l'esport i sobre els factors que incideixen en la segregació de la pràctica esportiva.
- Farem seguiment i difusió de les actuacions en perspectiva de gènere dutes a terme per les àrees, organismes, federacions i clubs esportius.
- Vetllarem pel compliment del Decret 58/2010, de 4 de maig, de les entitats esportives de Catalunya.

Incorporarem la perspectiva de gènere i de les dones a les polítiques mediambientals, urbanístiques i de planejament del territori:

- Visualitzarem les aportacions de les dones a la conservació de l'entorn, el medi i la sostenibilitat.
- Seguirem impulsant la participació de les dones en el disseny de les polítiques públiques en aquests àmbits.

Violència masclista

Com va dir l'ONU, la violència masclista constitueix el "crim encobert més extens del món", i des d'Esquerra ens comprometem fermament a continuar i avançar contra aquesta violència. Ja fa més de dos anys que vam aprovar la Llei del dret de les dones a eradicar la violència masclista, que va suposar un important avenç front aquesta problemàtica. S'ha desplegat una xarxa de sensibilització, detecció, informació, atenció, recuperació i reparació de recursos específics arreu de Catalunya. S'han establert estratègies de col·laboració i cooperació interinstitucional, interadministrativa i amb el teixit social. Així mateix, s'ha aprovat el Fons de Garantia de Pensions i Prestacions (FGPP), que té l'objectiu de cobrir l'impagament de pensions o prestacions alimentàries i compensatòries en casos de separació familiar.

XARXA DE RECURSOS CONTRA LA VIOLÈNCIA MASCLISTA

La Llei del dret de les dones a eradicar la violència masclista, impulsada per Esquerra des de l'Institut Català de les Dones, preveu la creació d'una xarxa de recursos per tal de donar atenció integral a les dones en situació de violència i les seves filles i fills.

La construcció d'aquesta Xarxa, però, cal seguir-la desenvolupant i consolidant a tot el territori facilitant una major descentralització dels diferents serveis, en part ja feta a partir de la implementació a tot el territori de Catalunya dels Serveis d'Atenció a les Dones, però sobretot pel que fa als serveis especialitzats com ara serveis d'acolliment o punts de trobada. L'any 2003 el Govern només havia desenvolupat 5 serveis d'acolliment residencial. Actualment, amb el lideratge d'Esquerra al Govern, comptem amb 102 Serveis d'informació i atenció a les dones, 8 Centres d'Intervenció Especialitzada (a finals del 2010), 6 serveis d'Acolliment i Recuperació, 38 noves places familiars residencials complementàries, 15 Serveis Tècnics de punts de trobada familiar, 12 Serveis d'acolliment substitutori de la llar.

- Consolidarem el desenvolupament de la Xarxa i la seva coordinació per tal de millorar l'atenció i incrementar els serveis.
- Seguirem implementant un model d'atenció integral a les dones en situació de violència i les seves filles i fills tot creant indicadors de qualitat dels serveis i amb la formació continuada de les i els diferents professionals que intervenen.
- Consolidarem la xarxa de Centres d'Intervenció Especialitzada amb el desplegament territorial que faciliti l'atenció des de la proximitat.
- Desenvoluparem els Serveis Tècnics de punts de trobada familiar a tots els partits judicials, tenint en compte les possibles coordinacions entre ells.
- Incrementarem el nombre de places residencials d'acolliment i recuperació.
- Desenvoluparem el model d'atenció dels serveis d'acolliment d'urgències amb l'acord del món local i atenent les especificitats dels diferents territoris.
- Crearem un observatori català sobre la violència masclista, que ens permeti fer un seguiment i control del fenomen a Catalunya.

Ara, ens cal seguir avançant en el desplegament normatiu d'aquest marc legal per tal d'assegurar les garanties que la Llei ofereix.

Mitjançant una bateria d'accions administratives, legislatives i governamentals i l'establiment dels corresponents protocols, hem d'oferir a les dones que pateixen o han patit d'aquesta mena de violència un marc que les empari, tot i assegurant el dret a la prevenció, detecció, atenció, recuperació i reparació del dany patit.

- Desplegarem totalment de la Llei del dret de les dones a eradicar la violència masclista.
- Dotarem els pressupostos de la Generalitat amb els crèdits necessaris per al finançament de totes les prestacions que la Llei garanteix.
- Garantirem que el govern de l'Estat faciliti la dotació pressupostària suficient per al bon desenvolupament d'aquesta Llei.
- Incrementarem les accions de sensibilització social per assolir un canvi cultural que faci impensable la violència masclista.
- Seguirem avançant en la garantia de mesures integrals i creació de recursos respecte a la prevenció, sensibilització, atenció, assistència, protecció, recuperació i reparació de la violència, desplegant la xarxa d'atenció i recuperació integral.
- Continuarem avançant en l'aplicació del protocol per una intervenció coordinada contra la violència masclista i el seu desplegament territorial, així com en la cooperació interdepartamental, interinstitucional i amb els grups i entitats de dones.
- Vetllarem per minvar la violència institucional que revictimitza les dones en situacions de violència masclista, en especial en l'àmbit judicial.

- Insistirem en la necessitat de formació especialitzada sobre violència masclista als diferents equips professionals que atenen les dones.
- Farem seguiment de l'aplicació pràctica de la llei en tots els àmbits, com salut, serveis socials, educació, justícia, seguretat, treball, etc.
- Ampliarem el suport a les dones que han patit agressions greus, així com als fills i filles de les dones assassinades.
- Vetllarem per minvar el síndrome d'esgotament professional de les persones que atenen de forma directa les dones en situació de violència.
- Promourem una revisió dels marcs normatius vigents, per tal d'adequar-los a les garanties de seguretat i reparació del dany sofert per les dones en situacions de violència masclista.

Posarem en marxa el Centre d'Estudis, Recerca i Capacitació per avançar en el coneixement de la violència masclista, per tal de poder dissenyar polítiques cada cop més efectives de prevenció de la problemàtica a llarg termini i que tingui un impacte substancial en la realitat. Així mateix, aquest Centre haurà de convertir-se en el punt neuràlgic de capacitació per les i els professionals que atenen les dones i llurs filles i fills en situacions de violència masclista.

Participació política de les dones

La relació i el treball conjunt de les entitats i grups de dones amb les institucions públiques és d'interès comú i una garantia democràtica. D'altra banda, és imprescindible per fer visibles els seus sabers, la seva experiència i les seves aportacions al conjunt de la societat. Els grups de dones han de poder conèixer i validar les polítiques públiques de dones, així com fer- hi aportacions i nodrir-les de continguts.

- Seguirem mantenint una estreta relació amb el moviment feminista i grups de dones.
- Seguirem comptant amb l'expertesa dels grups i associacions de dones a l'hora de dissenyar i avaluar accions i polítiques públiques en tots els àmbits.
- Establirem processos participatius a l'hora d'elaborar les nostres accions i polítiques.
- Seguirem atenent les demandes de les associacions de dones mitjançant la proximitat, el diàleg, el debat continu i l'oferta de recursos.
- Continuarem enfortint el Consell Nacional de Dones de Catalunya, especialment mitjançant les Assemblees Territorials de Dones, com a òrgan consultiu i participatiu de l'Institut Català de les Dones. Obrirem el debat sobre la seva independència orgànica respecte a l'ICD.
- Seguirem potenciant i donant suport al teixit associatiu femení; implementarem accions formatives i d'intercanvi d'experiències a les associacions de dones per aconseguir que incrementi la participació d'aquestes.
- Donarem suport a entitats que desenvolupin projectes i activitats de dinamització social i cultural adreçats a les dones.
- Donarem suport a entitats formades per dones en situacions específiques.
- Donarem suport a la creació i manteniment de les xarxes d'entitats de dones.
- Vetllarem per la incorporació de les dones migrades al teixit cívic i associatiu.
- Fomentarem la participació de les dones en totes les fases consultives i d'avaluació de les polítiques públiques.
- Ens comprometem a fer efectiva la paritat en tots els organismes públics institucionals.

La transversalitat de les polítiques de dones

Aprovació parlamentària i desplegament de la Llei per a una nova ciutadania i per a la igualtat efectiva de dones i homes.

- Consolidarem definitivament la transversalitat de la perspectiva de gènere i de les dones en tota l'acció de govern i en tots els àmbits de l'Administració de la Generalitat.
- Garantirem la paritat en tots els òrgans de l'Administració de la Generalitat i treballarem per implementar-la en tots els àmbits de representació social.

- Seguirem establint mecanismes de formació i capacitació del personal de l'Administració de la Generalitat en matèria de polítiques de dones i perspectiva de gènere i de les dones.
- Integrarem el principi d'igualtat efectiva d'homes i dones en la interpretació i elaboració de les lleis i en d'altres disposicions normatives.
- Incrementarem els mecanismes d'incorporació de la perspectiva de gènere en els pressupostos de la Generalitat.
- En el context de crisi econòmica, vetllarem pel manteniment d'una adequada dotació pressupostària de les polítiques de dones.
- Seguirem promovent un ús no sexista ni androcèntric dels llenguatges.
- Fomentarem la incorporació de professionals d'igualtat a l'Administració de la Generalitat de Catalunya.

Consolidarem la transversalitat de les polítiques de dones a l'Administració local.

- Seguirem promovent i donant suport als ens locals en l'elaboració i implementació de plans de polítiques de dones.
- Consolidarem i enfortirem la xarxa dels serveis d'informació i atenció a les dones.
- Impulsarem una xarxa d'intercanvi d'experiències en polítiques de dones del món local.
- Incentivarem la incorporació de professionals d'igualtat.

POLÍTICA INTERNACIONAL I RELACIONS EXTERIORS

Context internacional

Durant els últims anys, el món ha viscut immers en una globalització accelerada. Aquesta situació ha generat una transformació transversal d'escala global: avui el món és més petit i interconnectat, amb uns nivells de mobilitat, de contactes i d'intercanvi d'informació entre persones, llengües, cultures i civilitzacions sense precedents.

Tanmateix, aquest fenomen ha generat també un context internacional de dependències, a causa en bona part d'una crisi institucional, supeditades a interessos de caràcter econòmic i ha teixit uns lligams financers i comercials que superen les fronteres i els límits dels estats. Una crisi evidenciada amb processos de desregulació o de manca de regulació dels mercats financers, que han deixat els estats nació en una situació de manifesta feblesa.

El context de globalització, si bé ha obert noves oportunitats, també ha consolidat una cursa global entre estats, entitats financeres, multinacionals i interessos particulars. La falta de mesura, en aquest sentit, ha provocat una forta crisi financera que, malauradament, ha desencadenat una crisi econòmica global que afecta, a hores d'ara, gran part de la ciutadania.

Tot i la importància de les crisis institucional i financera, la globalització ha generat noves interdependències i el foment d'un context de presa de decisions en el que conflueixen actors, públics i privats, fins i tot, estats emergents. Aquest fet suposa el creixement d'un món multipolar, amb estats i territoris que per les seves demografies i potencialitats de desenvolupament poden i volen jugar un paper cada cop més rellevant en l'escena internacional. Alhora, el desenvolupament de la societat del coneixement i l'aparició de noves eines de comunicació ha obert la porta a superar, fàcilment, els "murs" de llunyania i dificultats que presentaven, fins no fa massa i de manera transversal, les relacions internacionals a tots els nivells i en tots els àmbits.

El taulell de joc internacional compta, entre d'altres, amb aquests tres grans reptes globals: fer front a les crisis institucional i financera, tenir veu pròpia a l'hora d'afrontar col·lectivament els reptes globals que formen part de l'agenda internacional en la que no només es compta amb els estats nació, i aprofitar el re-dimensionament global per introduir-nos en organismes i xarxes internacionals que ens permetin defensar els interessos de Catalunya.

Aquest context global i internacional té un impacte directe sobre les polítiques públiques de qualsevol govern, i la Generalitat de Catalunya ho ha de tenir present, apostant per una política d'afers exteriors forta i visible. Davant d'aquest escenari complex i cada cop més policèntric, Catalunya ha d'esdevenir un actor internacional responsable que contribueixi a l'assumpció dels reptes marcats per l'agenda global.

En aquest sentit, cal subratllar que s'ha fet un camí. L'última legislatura ha suposat un salt institucional endavant en matèria d'acció exterior. Si amb anterioritat el plànol internacional havia estat una referència dels diferents governs de la Generalitat, durant els últims quatre anys la política exterior ha esdevingut una prioritat governamental. Així, s'ha construït una estructura institucional capaç de fer front de manera eficaç als reptes internacionals del país i, com evidència, s'ha aprovat el Pla de l'Acció Exterior del Govern de Catalunya 2010-2015, que suposa el primer document estratègic en matèria de política exterior de Catalunya que ha de garantir una major coherència, coordinació i eficiència a l'acció exterior de la Generalitat de Catalunya i ens ha de permetre decidir quin actor internacional volem ser, com ens volem relacionar amb altres estats, amb la Unió Europea i amb els organismes multilaterals.

Aquests nous instruments han de permetre al Govern ser presents i participar activament en totes les taules en les que, de manera directa, puguem contribuir a la consecució dels reptes globals. Cal, doncs, assumir els deures que la responsabilitat i la consciència global de Catalunya imposen sense deixar d'exigir la capacitat i el dret de representar directament els nostres interessos davant dels organismes de la Unió Europea (tenint en compte que el Govern és l'encarregat de gestionar la major part del pressupost europeu i l'aplicació de la major part de la legislació europea al nostre territori), dels organismes internacionals i del sistema de les Nacions Unides.

La societat catalana ha tingut, des d'èpoques històriques en les que no es disposava d'una infraestructura institucional i competencial, una gran vocació internacional des d'un punt de vista social, comercial, cultural, esportiu i identitari. Cal reconèixer, per tant, el paper que ha tingut i té la nostra societat civil com a protagonista i configuradora de la imatge de Catalunya al món, en el passat, en el present i, més enllà, en el futur.

Aquest fet indiscutible obliga a reservar un espai concret de participació a la societat civil en la política d'afers exteriors de la Generalitat. El protagonisme de la societat organitzada suposa un valor afegit i de gran potencialitat que ha de vehicular-se a través d'una col·laboració mútua, en xarxa i sistematitzada entre la societat civil i la Generalitat, un eix estratègic que garanteixi una fortalesa en la defensa dels interessos del país davant la diversitat d'actors internacionals.

Relacions Internacionals

1 Objectius estratègics

El ple desenvolupament del Pla de l'Acció Exterior del Govern de Catalunya pel període 2010-2015 ha de permetre a la Generalitat dotar la seva política pública d'acció exterior dels recursos organitzatius, humans i econòmics, així com de planificació i legislació necessaris, per tal que el Pla es pugui implementar i gestionar de manera eficaç i desacomplexada. Aquesta eina ha de ser la garantia d'una planificació nacional estratègica que es consolidi independentment del color polític del Govern de torn, amb plena visió de país.

Aquest desenvolupament cal que sigui liderat i coordinat des de l'òrgan competent en matèria d'acció exterior des d'una visió de conjunt del Govern, donant compliment a les disposicions adreçades a regular la coordinació executiva de l'acció exterior de la Generalitat.

L'objectiu principal és el de posicionar l'executiu català com implementador d'una política d'acció exterior ambiciosa, com actor responsable en el context internacional compromès amb el reconeixement internacional de Catalunya i amb l'objectiu d'obtenir els suports necessaris pel procés cap a la independència,

treballant per participar en els fòrums internacionals, col·laborar amb organismes multilaterals i establir acords d'entesa amb tercers estats.

Per tal d'assolir els seus objectius, el Govern ha de reconèixer el paper de la societat civil catalana que gaudeix o vol gaudir de reconeixement per part d'organismes internacionals així com dels catalans i catalanes que viuen a l'exterior. Cal comptar i implicar en els objectius estratègics institucionals en matèria d'acció exterior del Govern a tots aquells actors i actius amb incidència internacional dels que disposa, ja a dia d'avui, Catalunya.

La Unió Europea és un objectiu prioritari i ha de ser un element més de la política catalana en tant que les seves polítiques i legislació afecten el dia a dia de les nostres institucions i de la nostra ciutadania. Cal, doncs, que el Govern de la Generalitat implementi una política pública per a la Unió Europea amb l'objectiu d'assolir veu pròpia a les institucions europees i poder assumir la nostra responsabilitat envers la construcció d'una Europa supraestatal més forta, amb un nivell de govern europeu, amb millors institucions i més marge de maniobra respecte els interessos dels estats membres, en el compromís vers les iniciatives transfrontereres i en la defensa del reconeixement i la defensa de la diversitat interna existent al si de la Unió Europea.

Finalment, cal projectar el Parlament de Catalunya al món com a màxim òrgan representant de la sobirania popular catalana i com a màxima expressió de la voluntat de la ciutadania catalana. Per tant, el Parlament ha de participar de tots els òrgans de col·laboració entre cambres legislatives internacionals i en tots aquells fòrums en els que pugui ser acreditat com a garant dels interessos dels catalans i catalanes.

2 Programa de Relacions Internacionals

- Implantar un Departament d'Afers Exteriors que planifiqui, coordini i executi la política europea, les relacions internacionals, la política de pau i drets humans, la cooperació al desenvolupament i l'acció humanitària.
Aquest Departament ha de garantir la coherència de polítiques públiques d'acció exterior i establir una coordinació efectiva de les iniciatives i actuacions que implementen els diferents departaments de la Generalitat de Catalunya. Cal continuar convocant el Comitè de Seguiment d'Acció Exterior i millorar el seguiment del desplegament del Pla de l'Acció Exterior
- Definir, dins la funció pública catalana, un àmbit especialitzat en l'acció exterior que respongui al perfil professional requerit per desenvolupar les tasques pròpies dels llocs de treball.
- Aconseguir la presència directa de la Generalitat de Catalunya a la UNESCO i a la resta d'organismes multilaterals amb els que hem establert relació en funció de les nostres competències i interessos.
- Garantir la presència de Catalunya en aquelles xarxes internacionals que puguin contribuir a assolir les polítiques públiques de l'executiu i a presentar, a l'exterior, què fem a Catalunya i com ho fem, amb l'objectiu de prestigiar el país al món.
- Reforçar el treball en institucions polítiques supraestatals i estatals, identificant regions i estats de col·laboració estratègica per a guanyar el consens internacional en favor de la independència de Catalunya, una més estreta col·laboració en favor dels nostres interessos i subscriure els acords internacionals que convinguin.
- Fomentar l'establiment a Catalunya de representacions diplomàtiques i enfortir les relacions amb el cos consular.
- Continuar defensant el dret del poble sahrauí a exercir el referèndum d'autodeterminació. Denunciar la repressió que pateix per part del Marroc i l'espoli a què es sotmeten el seus recursos naturals.
- Garantir la participació del Govern de Catalunya en aquells tractats internacionals negociats per l'Estat espanyol que afectin de manera directa les competències de Catalunya.
- Impulsar la presència del Parlament de Catalunya, en tant que òrgan que gaudeix de més perspectiva i legitimitat política, en les xarxes internacionals de parlaments i a la Conferència de Regions Europees amb Poder Legislatiu (REGLEG), en particular. Cal projectar el Parlament com a màxima realització institucional i representativa del poble de Catalunya.

- El Parlament de Catalunya ha de continuar sent un espai institucional que doni acollida a representants institucionals i de la societat civil que vinguin a explicar la situació en els seus països d'origen.
- El Parlament permet expressar punts de vista que no tenen oportunitat de ser escoltats en països on els drets humans no estan garantits. El Parlament pot conèixer el treball d'activistes i entitats que treballen en defensa dels drets humans i està capacitada per emetre resolucions on posi de relleu aquestes mancances.
- Cal que el Govern de la Generalitat proposi i potenciï les polítiques de cooperació transfronterera i interregional dins la UE, com a polítiques de proximitat que responen a llaços naturals i no a lògiques frontereres.
- Constituir l'eurodistricte com a organisme de cooperació transfronterera de proximitat que agrupi totes les comarques de la Catalunya Septentrional situades a banda i banda de la frontera hispanofrancesa.
- L'executiu ha de treballar per consolidar la Comunitat de Treball dels Pirineus, l'Euroregió Pirineus–Mediterrània i potenciar els llaços comuns i de cooperació amb Occitània.
- Cal implementar mecanismes de participació directa a la UE en l'àmbit de les competències exclusives i compartides. En aquest sentit, cal que es promoguin les reformes de la legislació espanyola i dels espais bilaterals (Generalitat–govern central) d'afers europeus, per tal que això sigui possible.
- Cal que la Delegació del Govern de la Generalitat davant de la Unió Europea assumeixi un paper més actiu en la defensa i promoció dels interessos de Catalunya davant les institucions europees.
- Cal que la Generalitat fomenti una política pública d'afers europeus que reconegui i respecti la diversitat nacional, especialment en el seu vessant lingüístic, amb l'objectiu que el català esdevingui llengua oficial i de treball de les institucions europees.
- Cal que la Generalitat s'identifiqui com un actor institucional de referència en àmbits europeus com la mediterrània, assumint el rol de lideratge en la prevenció, gestió i resolució de conflictes.
- Cal fer un seguiment de la política europea des de tots els Departaments de la Generalitat, des de l'àmbit sectorial que els correspongui, amb una Coordinació i lideratge des de les unitats d'afers europeus.
- Cal desenvolupar aquelles vies de participació de Catalunya a la UE previstes a l'Estatut del 2006.
- Cal que el Govern de la Generalitat insti que Catalunya sigui una circumscripció electoral europea, tal com estableix l'Estatut aprovat pel Parlament de Catalunya el 30 de setembre de 2005.
- Promourem la possibilitat que Catalunya accedeixi al Tribunal de Justícia Europeu a través del Comitè de les Regions, tal com proposava l'Estatut aprovat pel Parlament de Catalunya el 30 de setembre de 2005.

En l'àmbit de la Mediterrània, de l'Amèrica Llatina, i de l'Àsia i Pacífic:

- Reforçar la Política Europea de Veïnatge a la conca mediterrània, el procés de Barcelona i la Unió per la Mediterrània.
- Potenciar el diàleg, la cooperació i els intercanvis amb els països de la mediterrània en l'àmbit de les relacions humanes, comercials, migracions, l'educació i la cultura, especialment amb els països del Magreb.
- L'executiu català ha de fer d'Amèrica Llatina un espai prioritari, després de la Mediterrània i Europa, per les relacions internacionals de Catalunya.
- Fomentar protocols de col·laboració i acords marc d'entesa, de govern a govern, dins les competències d'acció exterior, amb els països de renda mitjana de la regió, en especial aquells que formen part de Mercosur i Mèxic.
- Desplegar els protocols de col·laboració amb projectes puntuals en els àmbits sectorials de govern que així sigui possible.
- Fomentar la intermediació entre la Unió Europea i la regió d'Amèrica Llatina.
- Impulsar accions sectorials de caràcter comercial, de respecte als drets humans i dels drets dels pobles de l'Àsia Oriental i intercanvis de cooperació en l'àmbit cultural i educatiu.

Una estratègia de Diplomàcia Pública

1. Objectius estratègics

El Pla de l'Acció Exterior del Govern de Catalunya estableix com un dels seus cinc objectius el de "desplegar una estratègia de diplomàcia pública". La diplomàcia pública es materialitza en un seguit d'instruments que permeten millorar la política exterior del país tot complementant les relacions internacionals entre agents institucionals. Tant es pot tractar d'iniciatives informatives o de programes de comunicació, com d'actuacions adreçades a augmentar els fluxos de persones entre Catalunya i l'exterior, la multiplicació d'actuacions internacionals a Catalunya o d'actuacions catalanes a l'exterior.

Un dels elements distintius de la diplomàcia pública rau en el reconeixement del protagonisme de la societat civil com un actor que col·labora en l'assoliment, mitjançant consens i alineació, d'objectius estratègics exteriors del Govern de Catalunya. És indubtable el vigor en la projecció internacional de la nostra societat civil. Aquesta projecció s'ha consolidat des de fa temps i, el que és més important, cada dia es generalitza més gràcies a la concepció internacional de l'activitat de la societat catalana. Es tracta de sumar esforços, iniciatives, recursos i actuacions que ja fa temps que desenvolupa la nostra societat civil i col·laborar-hi, identificant tot allò d'interès estratègic pel Govern, per ser presents, en tant que Catalunya, en totes les taules i espais que determinen l'opinió pública i la imatge exterior del nostre país.

Finalment, la diplomàcia pública té identificat com a àmbit objectiu l'opinió pública nacional i internacional. Una opinió pública que sigui receptiva a la necessitat de Catalunya d'esdevenir un Estat sobirà en el marc de la Unió Europea. Amb aquest objectiu central i en defensa dels interessos de Catalunya, caldrà establir mecanismes de comunicació bidireccional entre la societat civil i la Generalitat i donar suport a les institucions del país que poden aportar materials d'estudi i de recerca sobre política internacional que generin una cultura internacional a Catalunya i especialistes en la matèria. Els fluxos bidireccionals han de portar a l'establiment de xarxes permanents, on es materialitzi la complicitat de l'opinió pública interna i internacional amb l'actuació de la Generalitat en matèria d'acció exterior i així implicar la ciutadania en la consecució dels objectius institucionals.

Entre d'altres actuacions, convé destacar l'activitat desenvolupada per les comunitats catalanes a l'exterior i que es configura com una xarxa social de promoció i difusió internacional de la realitat catalana. Cal, doncs, que el Govern desenvolupi tots els mecanismes necessaris per poder garantir una col·laboració efectiva i eficient entre la Generalitat i cadascuna de les comunitats catalanes a l'exterior, així com les mesures que facilitin el foment de les relacions d'aquestes amb les institucions i societat civil del país de residència.

2. Programa de Diplomàcia Pública

- Reforçar el suport a la internacionalitat de les entitats catalanes amb l'objectiu d'augmentar la capacitat d'acció i influència de Catalunya al món i com a eina de participació catalana al món, lliure de possibles barreres institucionals.
- El suport específic a les entitats que tenen reconegut l'estatus de consultores en el sistema de les Nacions Unides, de la Unió Europea o del Consell d'Europa.
- Cal fomentar la celebració d'esdeveniments internacionals a Catalunya i l'establiment de seus d'organitzacions internacionals al país.
- Crear el Consell Internacional de Catalunya com a òrgan d'interlocució permanent entre la societat civil catalana i el Govern de la Generalitat. Aquest òrgan hauria de ser garant d'una col·laboració efectiva amb entitats, institucions, consorcis i fundacions que actuen en l'àmbit internacional amb l'objectiu que participin en el desplegament de l'acció exterior de Catalunya, en tant que agents actius de la diplomàcia pública.
- Donar suport a l'actuació internacional en xarxa de la societat civil catalana, identificant espais de col·laboració internacional i teixint complicitats en tots i cadascun dels sectors (cultural, lingüístic, econòmic, esportiu...), en favor d'un procés cap a la plena independència de Catalunya en el marc de la Unió Europea.

- Crear un aparell de comunicació de notícies i d'estudis sobre la política internacional del Govern, amb un públic objectiu tant domèstic com internacional amb l'objectiu de garantir una difusió institucional coherent de la política exterior.
- Fomentar *think tanks* sobre relacions internacionals que permetin generar una cultura internacional i millors especialistes en la matèria.
- Promoure una política de beques i ajuts per a estades d'estudiants i professionals catalans i catalanes a organitzacions internacionals, principalment a Nacions Unides, a institucions europees i a l'àmbit euromediterrani.
- Donar suport a les comunitats catalanes a l'exterior per aconseguir que siguin agents actives de diplomàcia pública catalana, especialment en aquelles àrees geogràfiques que es determinin com a estratègiques, implementant i potenciant les xarxes continentals.
- Continuar dedicant esforços a les polítiques juvenils i culturals dels casals catalans i incrementar-ne la partida pressupostària, per tal que aquests puguin gestionar millor les activitats culturals pròpies de manera directa i eficient i puguin dur a terme projectes de promoció i difusió de la llengua i cultura catalanes.
- Actualitzar el marc legal de la ciutadania catalana a l'exterior. Es fa necessària l'actualització de la normativa vigent en matèria de ciutadania i comunitats a l'exterior per adaptar-la a l'Estatut d'Autonomia, la Llei 40/2006 de l'estatut de la ciutadania espanyola a l'exterior, la Llei 52/2007 de la memòria històrica que va introduir canvis significatius respecte l'accés a la nacionalitat i la Llei 18/1996 perquè els tràmits de relació amb la comunitat a l'exterior es puguin simplificar d'acord amb un model basat en l'eficàcia.

COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT I ACCIÓ HUMANITÀRIA

En funció de les possibilitats econòmiques davant un escenari global de crisi econòmica i de crisi financera de la Generalitat, s'ha mantingut ferm el compromís amb el desenvolupament dels pobles més empobrits, tot treballant per disposar d'un sistema de finançament més just que respongui a les necessitats reals del país i que ens permeti complir amb la voluntat de sumar esforços amb la comunitat internacional en la lluita contra la pobresa i les desigualtats.

Malgrat el context de crisi, aquesta darrera legislatura el pressupost de l'ACCD s'ha estabilitzat entorn els 50 milions d'euros anuals, quantitat que sumada a les destinades pel conjunt de departaments del govern han fet que l'Ajut Oficial al Desenvolupament de la Generalitat de Catalunya respecte dels ingressos tributaris, hagi passat del 0,32% del 2006 al 0,40% del 2009.

La crisi financera de la Generalitat i la congelació pressupostària de l'ACCD no ens han permès complir amb la voluntat d'incrementar els recursos al nivell previst en el Pla director 2007–2010. Però allò nuclear en el debat entorn la cooperació al desenvolupament no han de ser els aspectes merament quantitius ni les xifres absolutes dels recursos que s'hi destinen, sinó que el repte rellevant és el que se centra en el model de cooperació i el compromís amb la qualitat i l'eficàcia així com en la garantia de l'exercici de polítiques rigoroses i transparents, l'aposta per la professionalització, les avaluacions d'impacte i de satisfacció de les persones destinatàries i l'adopció de models de gestió de qualitat.

En matèria organitzativa institucional, s'ha creat i implementat la Direcció General de Cooperació al Desenvolupament i Acció Humanitària, que desenvolupa la planificació, avaluació i tractament de dades de la política pública. S'ha desenvolupat un pla de millora intern per optimitzar la gestió interna i aprovar un nou organigrama. S'ha implantant un sistema de gestió de millora continuada (ISO 9001). S'han definit els processos de treball i els llocs de treball. S'ha dissenyat un sistema de gestió del coneixement.

En matèria de planificació, s'han aprovat els Plans Anuals corresponents com a instruments que inspiren l'execució. S'ha aprovat el Pla Director de la Cooperació Catalana 2010–2014.

Alhora, s'ha fet una ferma aposta pel que fa a l'increment de recursos humans i de les capacitats tècniques de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament. S'ha reforçat així l'òrgan executor de les polítiques públiques, optimitzant-ne la gestió interna i aprovant-ne una nova estructura organitzativa que n'han millorat l'eficiència. S'ha implantant un sistema de gestió per resultats, de qualitat i amb mecanismes de millora continua amb un quadre d'indicadors d'estat, un mapa de processos i un cos de procediments que el fan operatiu, auditable i certificable (basat en la norma UNE-EN ISO 9001:2008).

S'ha dissenyat un sistema de gestió del coneixement i una política de gestió de personal per competències. S'han dissenyat i implantat tres mecanismes d'avaluació de l'execució com les auditories internes i externes del sistema de gestió, el Programa d'avaluacions de les actuacions i el Programa d'avaluació de la satisfacció dels destinataris.

En una clara aposta per la transparència i el rigor, s'ha proveït a l'ACCD d'un òrgan intern de control econòmic financer, d'acord amb el decret 325/1996, sobre el funcionament dels òrgans de control econòmic financer intern en les empreses públiques de la Generalitat. S'han incorporat clàusules ètiques als plec de condicions de compra de béns i serveis. S'han ampliat les capacitats de l'ACCD, establint presència permanent de personal a terreny a vuit dels onze països prioritaris de la cooperació catalana, concretament al Marroc, Senegal, Moçambic, Guatemala, Nicaragua, Colòmbia, Equador i Bolívia. Enfortint les capacitats d'interlocució amb les contraparts així com també el seguiment dels projectes i programes de la cooperació catalana.

En matèria de planificació estratègica s'han aprovat els Plans Anuals corresponents com a instruments que inspiren l'execució. S'ha aprovat el Pla Director de la Cooperació Catalana 2010–2014. S'han aprovat les directrius de gènere, l'estratègia de codesenvolupament, l'estratègia d'Educació per al Desenvolupament, i les estratègies de país de Nicaragua i Colòmbia.

S'han convocat el Consell Català de Foment de la Pau CCFP i el Consell Català de Cooperació al Desenvolupament CCCD. S'han convocat sis reunions del Comitè Català d'Ajut Humanitari d'Emergència (CCAHE): el 17 d'agost de 2007 per fer front al terratrèmol de Perú, el 8 de maig de 2008 pel cicló Nargis a Myanmar, el 3 de gener de 2009 pels bombardeigs a la Franja de Gaza i el 10 febrer de 2009 per fer seguiment de les actuacions allà impulsades, el 14 de gener de 2010 pel terratrèmol a Haití, i el 4 de març de 2010 pel terratrèmol a Xile.

Amb l'objectiu de promoure la cultura democràtica i el bon govern, la Generalitat de Catalunya ha enviat tres missions internacionals d'observació electoral a El Salvador, a Bolívia i a Guatemala.

A la modalitat anomenada Cooperació Bilateral, a iniciativa d'altres actors, s'han potenciat les convocatòries públiques de subvencions a projectes i programes com el principal instrument d'assignació de recursos, en tant que procediment de concurrència basat en criteris de transparència i igualtat d'oportunitats, destinant-hi més de la meitat del pressupost anual de l'ACCD. S'ha donat suport cada any a través d'aquesta modalitat a aproximadament 250 projectes (instrument de planificació tècnic-econòmic que té previst una durada d'execució d'un any) i a 50 programes (d'una durada d'execució de tres anys), destinant-hi la mateixa proporció de recursos econòmics (projectes 47% i programes 53%).

El principal canalitzador de fons de l'ACCD han estat les ONGD, amb més de la meitat dels recursos distribuïts a través d'elles, però s'ha ofert un espai de concurrència per cadascun dels actors de la cooperació catalana: ONGD, sindicats, universitats, ens locals, entitats juvenils i agents empresarials.

S'ha aprovat una normativa específica per a la regulació de les subvencions en matèria de cooperació al desenvolupament atorgades per l'ACCD.

A la modalitat anomenada Bilateral directa, s'han impulsat actuacions com: Arxiu de la policia a Guatemala, Panalaka i Amictlan a Nicaragua, PNUD a Colòmbia, Sasiku a Equador, Agència de Desenvolupament

Rural de Kolda al Senegal, Departament Provincial de Salut d'Inhambane a Moçambic, Comitè de Rehabilitació d'Hebron a Palestina, etc.

S'ha apostat per un nou instrument de cooperació que no havia estat mai usat per la Cooperació Catalana com el suport pressupostari (SWAP), la canalització de fons a través d'Administracions Públiques dels països socis, en aquest cas als pressupostos en l'àmbit de la salut del govern de Moçambic.

A la modalitat anomenada Multilateral, s'han consolidat els acords amb els organismes multilaterals, sobretot amb agències de Nacions Unides com ACNUR, PNUD, UNIFEM, UNICEF, UNFPA...

I altres organismes, fons mundials i xarxes socials, com els Objectius del Mil·lenni, Via Campesina, Fons Global contra la Sida, la malària i la tuberculosi i el Fòrum Social Mundial, en el que es va organitzar una carpa pròpia sobre l'autodeterminació dels drets dels pobles. S'ha donat suport als ens locals a través del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament i de la convocatòria de subvencions per a actuacions dels ajuntaments en l'àmbit de la sensibilització. S'ha donat suport a l'organització de la 35a Conferència Internacional de Solidaritat amb el Poble Sahrauí, que es va dur a terme a Barcelona el novembre del 2009.

Estructura organitzativa interna

- Continuarem apostant pel desenvolupament i consolidació de l'ACCD com a estructura organitzativa d'execució de la política pública de cooperació al desenvolupament de la Generalitat de Catalunya.
- Continuarem treballant perquè l'ACCD sigui un referent en execució de la política d'acord amb els principis de qualitat, planificació operativa per resultats, transparència, eficàcia i eficiència. Potenciarem un sistema de gestió basat en qualitat i la millora continuada. Incrementarem els processos analítics i de control intern de l'ACCD. Potenciarem les avaluacions de projectes de cooperació al desenvolupament per aconseguir corregir i millorar l'impacte de les actuacions.
- Dotarem de personal propi la Direcció General de Cooperació al Desenvolupament i Acció Humanitària perquè desenvolupi les funcions de planificació, avaluació i tractament de dades d'acord amb la Llei.
- Continuarem desplegant la presència permanent de l'ACCD sobre terreny als diferents països prioritaris i zones preferents per a la Cooperació Catalana segons el Pla Director 2010–2014.

Finançament i distribució de recursos

- Assolir el 0,7% dels impostos propis i cedits per l'any 2014.
- Millorarem la concessió de subvencions desenvolupant convocatòries adreçades a nous actors de la cooperació catalana.
- Implementar el Pla Director de Cooperació al Desenvolupament 2010–2014.

Actuacions

- Marc Normatiu:
  - Modificarem el marc normatiu de la Cooperació Catalana fent una nova Llei catalana de cooperació al desenvolupament que reculli l'experiència acumulada des de les institucions des que va entrar en vigor.
  - Modificarem la composició i funcionament dels òrgans consultius de la Cooperació Catalana.
- Avaluació Formativa:
  - Avaluarem les estratègies i els instruments de planificació anteriors, tals com les estratègies país i el Pla Director 2007–2010 per generar aprenentatge.
  - Farem públics els resultats assolits de les avaluacions per compartir coneixement i difondre bones pràctiques.

- Avaluarem les actuacions.
  - Avaluarem la satisfacció de les persones destinatàries.
- Cooperació Bilateral:
- Augmentarem la cooperació bilateral d'iniciativa directa amb altres agents del Sud, preferentment del sector públic institucional.
  - Augmentarem la cooperació bilateral amb organismes multilaterals, d'acord amb l'estratègia de treball amb organismes multilaterals de cooperació al desenvolupament aprovada pel Govern de la Generalitat.
- Estratègies sectorials i país:
- Implementarem els plans estratègics sectorials i de país elaborats per l'ACCD amb el consens de la societat civil i els altres actors de la cooperació catalana, com el de gènere, el de codesenvolupament, d'educació per al desenvolupament, Nicaragua i Colòmbia.
  - Definirem les estratègies de la resta dels països prioritaris per aconseguir un alineament i harmonització per aplicar els nous enfocaments i instruments relacionats amb la qualitat de l'ajut a la cooperació catalana.
- Educació en el desenvolupament i sensibilització:
- Implementarem l'estratègia d'educació per al desenvolupament.
  - Formarem els i les professionals de l'educació i implicarem la comunitat educativa, les ONG i el departament d'educació.
  - Elaborarem campanyes d'informació i sensibilització per fomentar el compromís amb la solidaritat, el desenvolupament i la cultura de la pau.
  - Explorarem noves formules per a la sensibilització adreçada al públic en general.
- Comerç just, consum responsable i finançament ètic:
- Farem extensives a la resta de la Generalitat les clàusules ètiques, socials i mediambientals incorporades als plecs de condicions de compra de béns i serveis dels contractes de l'ACCD.
  - Farem els processos pertinents per adherir l'ACCD a la Xarxa de Compra Pública Ètica mitjançant acord de govern.
  - Impulsarem la introducció de productes de comerç just en tots els edificis i dependències dels Departaments de la Generalitat i organismes dependents.
  - Impulsarem la creació de xarxes i acords amb organitzacions promotores del finançament ètic.
  - Fomentarem els instruments de Banca ètica i treballarem perquè l'ACCD pugui fer-ne ús per esdevenir un exemple a seguir.
  - Treballarem amb l'administració municipal per finançar projectes de desenvolupament en àmbit local per incrementar la proximitat amb la ciutadania. Consolidarem la convocatòria pública de subvencions adreçada als Ajuntaments en aquest àmbit.
- Ens locals i supralocals:
- Treballarem amb el Fons Català de Cooperació al Desenvolupament per millorar l'eficàcia i coherència de les administracions locals que destinen esforços a la cooperació al Desenvolupament.
  - Donarem suport als ajuntaments en l'àmbit de la sensibilització.
  - Identificarem i donarem suport a actuacions concertades amb Administracions locals que treballin en l'àmbit del codesenvolupament.

- ONGD, Federació i Coordinadores:
  - Mantindrem un diàleg obert i constant per a l'obtenció del consens que requereix la planificació i execució de la política pública de cooperació al desenvolupament.
  - Consolidarem els acords amb les Federacions i Coordinadores per a la prestació de serveis i formació a les entitats del sector.
  - Dissenyarem i implementarem uns programes de suport i formació a les entitats de cooperació al desenvolupament que tinguin com a base el voluntariat i que no s'hagin professionalitzat per garantir la qualitat i la coherència en l'impacte i la sostenibilitat de la cooperació catalana.

- Altres agents de cooperació al desenvolupament:
  - Consolidarem les convocatòries adreçades a sindicats, universitats, ACCIÓ, adaptant-les a les necessitats i capacitats de cada sector.
  - Explorarem possibles vies de col·laboració directa, i les establirem en cas que sigui adient, amb el sector empresarial, preferentment amb agrupacions de petites i mitjanes empreses i cambres de comerç, per a l'assumpció de la responsabilitat social corporativa, especialment amb actuacions als països del Sud.
  - Estudiarem la possibilitat d'una convocatòria de subvencions per a la implantació de la Responsabilitat Social Corporativa.
  - Establirem acords de col·laboració amb els Col·legis Professionals per tal que implementin actuacions i projectes de cooperació al desenvolupament en el seu àmbit sectorial.

- Organismes Multilaterals:
  - Consolidarem els acords de col·laboració ja signats amb organismes multilaterals en anys anteriors.
  - Implementarem l'estratègia de treball amb organismes multilaterals aprovada per Acord de Govern.
  - Dedicarem un percentatge entre un 15 i un 17% dels recursos de l'ACCD al treball conjunt amb els organismes multilaterals de referència, especialment amb agències i organismes de Nacions Unides.

- Foment de la Pau:
  - Impulsarem l'activitat del Consell Català de Foment de la Pau. Establirem un programa específic per a les seves comissions de treball.
  - Coordinarem els projectes de cooperació basats en el foment de la pau i resolució de conflictes amb l'Institut Català Internacional de la Pau.
  - Potenciarem la construcció de pau com un objectiu estratègic prioritari de la cooperació catalana.

- Drets Humans i la governabilitat democràtica:
  - Potenciarem els drets humans i la governabilitat democràtica com un objectiu estratègic prioritari de la cooperació catalana.
  - Reclamarem el respecte als drets humans als països amb els que mantenim relacions prioritàries de cooperació i als estats amb els que establim acords comercials.

- Acció Humanitària i d'Emergència:
  - Proveïrem l'ACCD dels mecanismes, instruments i empara legal per poder donar resposta directa i ràpida a les emergències humanitàries en països empobrits o en conflicte violent.
  - Promourem els acords amb ONGD i altres organismes multilaterals.

LAÏCITAT, EL RESPECTE A TOTES LES OPCIONS RELIGIUSES I DE PENSAMENT

Diagnosi

L'Acció del Pla de Govern propulsada per Esquerra durant les legislatures 2003–2010 ha estat afavorir, des de la laïcitat, el respecte a la diversitat religiosa i de pensament i la convivència.

- Laïcitat.
Hem impulsat una concepció de laïcitat, definida l'any 2009 pel Parlament de Catalunya com a respecte a la diversitat religiosa i de pensament, després que vam situar la relació entre Govern i confessions religioses en el marc de la separació entre les dues realitats: el Govern com a tal no s'identifica amb cap creença religiosa (ni amb l'ateisme ni amb l'agnosticisme) ni entra a l'interior de les institucions religioses, i cap creença religiosa (ni l'ateisme ni l'agnosticisme) no s'ha d'estendre a través del Govern.
- Diàleg amb institucions religioses i d'altres opcions.
Hem mantingut un diàleg cordial amb totes les confessions religioses i amb altres opcions de pensament, i hem mantingut contactes amb totes les institucions religioses que ho han volgut, des de les minoritàries a Catalunya fins a l'Estat del Vaticà.
- Reconeixement institucional a totes les opcions religioses i de pensament.
Hem donat a conèixer la diversitat religiosa de Catalunya, actualitzant el mapa de les religions i col·laborant amb els mitjans de comunicació. Hem donat reconeixement institucional a totes les confessions religioses i altres organitzacions de pensament.
- Impuls per afavorir el respecte a la diversitat religiosa i de pensament.
- Llei 16/2009, del 22 de juliol, dels centres de culte.
Hem impulsat una llei pionera a Europa, que ajuda a garantir que es pugui exercir el dret de llibertat religiosa i que vetlla per les condicions tècniques i materials dels centres de culte.
- Guia per al respecte a la diversitat de creences en l'àmbit funerari.
Hem editat una guia dirigida als tanatoris, en col·laboració amb el Gremi d'Empresaris de Serveis Funeraris de Catalunya, de propostes d'actuació per al respecte a les cerimònies religioses i laiques de comiat de les persones difuntes.
- Guia sobre la festa islàmica del Sacrifici.
Hem elaborat una guia dirigida als municipis i a les entitats religioses islàmiques, en la qual s'explica el sentit de la celebració islàmica del Sacrifici i s'ofereixen recomanacions per tal de complir la legalitat vigent en matèria de salut.
- Recomanacions per a la gestió de la diversitat religiosa en l'àmbit dels cementiris.
En col·laboració amb la Federació de Municipis de Catalunya i amb l'Associació Catalana de Municipis i Comarques, hem ofert orientacions als municipis davant les peticions de diverses confessions religioses.
- Guia per al respecte a la diversitat de creences en l'àmbit penitenciari.
Després d'haver impulsat, en col·laboració amb el Departament de Justícia, la Instrucció del 27 d'abril de 2005 als centres penitenciaris, que iniciava la regularització dels serveis d'assistència religiosa plural a les presons, més enllà de l'assistència catòlica ja existent, hem ofert pautes d'actuació per al respecte als drets de llibertat religiosa i de pensament als i les professionals dels centres penitenciaris. Impuls de la convivència.
- Convenis de col·laboració.
Hem ofert a totes les confessions religioses i a les federacions de laïcitat la possibilitat de signar convenis de col·laboració, a través de convocatòria pública. Hem signat nou convenis de col·laboració, vuit

amb federacions o entitats representatives de les confessions religioses més significatives a Catalunya i un amb la Lliga per la Laïcitat. La col·laboració es concreta en aportacions diverses a la convivència, assistència religiosa en presons i hospitals i normalització lingüística.

- Convocatòria pública de subvencions
Hem establerts tres línies d'ajuts a través de convocatòries públiques i transparents, i amb criteris definits. No es tracta pas de subvencionar fes, sinó activitats de bona relació entre entitats religioses i la resta de la societat, i en especial el diàleg interreligiós.
- Hem reconegut la tasca social de les religioses i dels religiosos de Catalunya, donant a conèixer l'estudi Al servei de servir, sobre les actuacions dels col·lectius de la Unió de Religiosos de Catalunya en favor de les persones marginades i més necessitades de la nostra societat.
- Hem reconegut les aportacions de les religions a la llengua i a la cultura catalana, amb l'exposició al Palau Robert Religió, llengua, cultura, a Catalunya. Programa 2010–2014.
- Impulsar polítiques que fomentin el respecte dels drets de llibertat religiosa, de pensament i de consciència, i la bona relació entre les entitats religioses i la resta de la societat catalana.

Propostes

- Continuarem actuant des de la laïcitat o separació entre Govern i confessions religioses (i altres opcions de pensament), entesa com a garantia de respecte a la pluralitat. Mantindrem el reconeixement institucional a totes les entitats representatives corresponents a la diversitat de creences i el diàleg amb totes les institucions religioses i d'altres opcions de pensament.
- Seguirem impulsant, des de la laïcitat, el respecte dels drets de llibertat religiosa i la convivència.
- Complirem els compromisos adquirits amb la Llei 16/2009, del 22 de juliol, dels centres de culte, i oferirem els ajuts previstos en la disposició addicional tercera d'aquesta llei, destinats a adaptar els locals existents a la nova normativa.
- Distribuirem una guia dirigida als centres d'educació, d'informació i de propostes d'actuació davant les diverses creences religioses i culturals, amb base en un recull de les solucions afavoridores del respecte i de la cohesió social que els i les professionals docents ja ha sabut donar a les noves situacions plantejades.
- Elaborarem una guia de propostes d'actuació relativa als símbols religiosos.
- Impulsarem l'elaboració d'un Pla Interdepartamental de Relacions amb les Tradicions Religioses, amb el compromís de tots els organismes del Govern, que faciliti la coordinació en tots aquells aspectes transversals relacionats amb els afers religiosos que impliquen diversos Departaments de la Generalitat.
- Mantindrem les línies d'ajuts decretades per convocatòria pública des de l'any 2004, públiques i transparents i amb criteris definits, i en la línia de no subvencionar fes ni creences sinó activitats de bona relació entre les entitats religioses i la resta de la societat catalana.
- Procurarem que l'Estat faciliti la màxima participació de la Generalitat en els òrgans estatals que tenen atribuïdes funcions en matèria d'entitats religioses i en la gestió del Registre d'aquestes entitats, i exigirem que aporti els recursos econòmics necessaris per tal d'executar els acords signats entre l'Estat i les confessions, segons l'article 161 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya.
- Procurarem que l'Estat legisli per regular la participació de la Generalitat en la Comisión Asesora de Libertad Religiosa.
- Procurarem que les lleis que han de determinar la participació de la Generalitat en la gestió del Registre d'Entitats Religioses amb relació a les entitats que a compleixen llur activitat a Catalunya, permetin el màxim poder de decisió al Govern català.
- Promourem la signatura d'un Pacte Nacional de Laïcitat.
Per tal de consolidar la laïcitat com a distinció entre institucions polítiques i institucions religioses i com a espai on caben totes les opcions legítimes, i per seguir aprofundint en el respecte als drets de lliber-

tat religiosa i de pensament davant del pluralisme religiós a Catalunya, Esquerra proposa la signatura d'un Pacte Nacional de Laïcitat. Aquest pacte ha de servir per afavorir la convivència i la cohesió social, per promoure la laïcitat com un valor cívic, positiu i imprescindible per a enfortir les societats democràtiques i per dissenyar un marc de comú acord entre entitats civils i entitats religioses per tirar endavant les polítiques públiques del Govern de la Generalitat i de les administracions locals.

ESPORT

Catalunya és una nació que aspira a exercir el dret a decidir per si mateixa. I l'esport català també té dret a decidir el seu futur per si mateix.

L'esport, a Catalunya, és un fet social sobradament conegut per tothom. Només cal fer una ullada al temps que dediquen els mitjans de comunicació a la informació esportiva. En canvi, l'esport no sempre ha gaudit del reconeixement que es mereix. Un reconeixement que ha de rebre de la societat pel seu paper com a motor de canvi.

L'esport és un motor de canvi a nivell individual, ja que la seva incorporació a l'estil de vida de les persones els permet gaudir de més benestar personal, tant físic com psíquic, d'una millor qualitat de vida.

L'esport també és un motor de canvi social, ja que permet aprofundir la cohesió social dels nostres pobles i comarques, barris i ciutats, a través de la incorporació del projecte esportiu al projecte educatiu dels centres docents, a través de la millora de les polítiques de salut, a través de la incorporació dels nous catalans a l'exercici d'una ciutadania més plena fent servir la pràctica esportiva com a eina de socialització i d'arrelament al país.

L'esport és un motor de canvi econòmic que fa una aportació significativa al PIB del país, amb capacitat de generar ocupació i riquesa i de moure tot un complex sector productiu i de serveis.

L'esport també és un motor del teixit cívic i associatiu català, un teixit que en quantitat i en extensió no té cap altre de comparable, què és la base per a l'assoliment d'uns resultats esportius d'alt nivell.

Finalment, l'esport és una targeta de presentació immillorable per a portar Catalunya al món, tant a través dels i les nostres esportistes i clubs, com a través de la participació de les nostres seleccions esportives en competicions oficials o amistoses.

En els darrers anys hem aconseguit un pas endavant important. Hem aconseguit que la societat reconegui que l'esport mou Catalunya. Ara cal fer una passa més. Ara en la perspectiva de la nostra independència, cal i és possible organitzar l'esport català com si ja ho fossim. L'únic que no podem tenir són unes seleccions absolutes en alguns esports, però l'estructura des de la base en tots els esports i modalitats ha d'existir i demostrar la seva eficiència.

Dret a decidir la seva organització

El sector esportiu aplega més de 10.000 clubs i associacions esportius, amb prop de 70 federacions esportives i 45 consells esportius, més de 700.000 llicències federatives i prop de 3.000.000 de practicants, que utilitzen més de 30.000 instal·lacions esportives. El sector esportiu té prou dimensió i prou capacitat com per decidir per si mateix la manera d'organitzar-se. Una estructura esportiva no es pot improvisar, per tant hem d'emmirallar-nos en els estats que estan obtenint els millors resultats i aplicar les seves experiències adaptades al nostre país.

Proposem que el sector esportiu català s'organitzi a través d'una estructura única, pròpia i independent, que aplegui totes les modalitats esportives i totes les formes de pràctica esportiva, ja sigui competitiva, es-

colar, de salut o de lleure. Entenem que aquesta organització ha de tenir una doble organització, territorial i sectorial, que garanteixi l'arrelament de la pràctica esportiva a tots els territoris i la promoció de totes les pràctiques esportives, amb independència del nombre de persones que el practiquin. Aquesta visió global del sector esportiu hauria de superar les clàssiques dialèctiques entre l'esport federat i l'esport escolar o entre l'esport de competició i l'esport de salut i lleure. Aquesta organització hauria de partir de les actuals estructures organitzatives de l'esport, tant les federades com les territorials, fins arribar a crear la Confederació de l'Esport de Catalunya.

Proposem que les entitats esportives, atès el seu caràcter privat i la seva funció social, tinguin reconeguda una alta capacitat d'autoorganització, evitant un excés de regulació per part de les administracions públiques. De totes maneres i donada la situació actual de les entitats esportives i principalment de la majoria de clubs no professionals, cal que l'Administració faciliti i tuteli la renovació estructural de les entitats, aportant els recursos per que puguin complir amb les normes de professionalitat exigibles en la nostra societat, tan a nivell de gestió econòmica com esportiva. En aquest sentit s'han d'establir uns paràmetres de gestió homologables. En aquesta línia, cal enfortir l'organització de les entitats pròpies de l'esport escolar, tant de les associacions esportives escolars com de les persones coordinadores i dinamitzadores del Pla Català d'Esport a l'Escola. També cal treballar per crear agrupacions esportives de clubs a nivell territorial, per tal de dotar tots els clubs esportius d'un territori (ja sigui un municipi, una comarca o una vegueria) d'una estructura que els representi i que els permeti aplegar esforços per a defensar els seus interessos davant les administracions públiques o davant altres agents socials.

Propostes

- Creació de la Confederació de l'Esport de Catalunya.
- Consolidació de les organitzacions de l'esport escolar.
- Creació i enfortiment d'agrupacions esportives territorials de clubs.

Dret a disposar de recursos econòmics suficients

El dret a decidir se sustenta en dos fets: la voluntat d'exercir-lo i la capacitat de mantenir-lo. De la mateixa manera que, sense recursos econòmics suficients, la viabilitat de l'autogovern restaria en entredit, el sector esportiu també necessita disposar d'un sistema de finançament propi suficient, estable i independent, per tal de poder impulsar el seu desenvolupament de manera autònoma.

El sector esportiu és un sector econòmic de primer ordre. En els darrers anys hem fet un gran salt endavant en reconeixement de l'esport com un sector econòmic més. Un sector que ha estat capaç de regular l'exercici de les seves professions, a través de la llei de l'exercici professional, evitant l'intrusisme i garantint la formació dels i les professionals que hi intervenen. Un sector que ha començat a estructurar les seves necessitats de recerca, innovació i desenvolupament, amb la creació del consorci de la recerca de l'esport. Un sector que ha començat a articular una consciència institucional pròpia, a través de la creació d'una primera associació d'empreses esportives innovadores. Un sector que ha col·laborat amb el govern de Catalunya en la creació de l'Esport Parc Internacional de Catalunya, un centre empresarial i tecnològic vinculat al CAR de Sant Cugat.

L'any 2003, el govern de Catalunya destinava 35,2 M€ a l'esport. El 2010 dedicarà 113,4 M€. S'han multiplicar per 3 els recursos i s'ha passat d'una despesa anual de 5,2 €/hab a una de 15,1 €/hab. Ha estat un salt històric, sense precedents. Però amb això no n'hi ha prou.

El sector esportiu genera al voltant d'un 3% del PIB, però el govern de la Generalitat només hi destina un 0,3% del seu pressupost consolidat. Cal que el sector es doti d'un sistema de finançament propi que corregeixi aquest desequilibri. Un sistema que no només depengui del finançament públic, sinó que aprofiti part dels recursos que el propi sector genera. Un sistema que sigui estable en el temps i que permeti al sector planificar el seu desenvolupament. Un sistema que eviti la penalització fiscal de la inversió esportiva i que permeti retornar part de la riquesa que generem cap al propi sector.

Per aconseguir aquesta fita, no n'hi ha prou amb que el govern estigui predisposat a treballar-hi. Cal que el sector esportiu es faci respectar. I per a fer-ho, ha d'enfortir la seva articulació, no només institucional, sinó també com a sector econòmic. Cal que es desenvolupi el clúster esportiu de Catalunya, que aplegui les empreses del sector, amb els agents de la recerca, la innovació i el desenvolupament i amb les instal·lacions i els esportistes de més alt nivell. Aquesta articulació és l'objectiu estratègic que persegueix l'Esport Parc Internacional de Catalunya i que cal seguir desenvolupant a partir d'ara.

Propostes

- Desenvolupament de l'Esport Parc Internacional de Catalunya.
- Presentació davant les Corts Espanyoles d'una proposició de llei que permeti la recuperació de l'IVA suportat per part de les entitats sense ànim de lucre que facin inversió esportiva.
- Presentació davant les Corts Espanyoles d'una proposta de modificació del tram estatal de l'IRPF i de l'impost de societats per a l'establiment de desgravacions fiscals per patrocini i mecenatge esportiu.
- Creació d'una línia específica de crèdit públic per a la inversió esportiva des de l'Institut Català de Finances.

Dret a competir internacionalment

L'esport és l'únic fet social que té una estructura organitzativa pròpia, independent dels estats, a nivell planetari. Efectivament, el moviment olímpic i la resta d'organitzacions esportives internacionals, neixen i s'estructuren a través del pacte entre entitats esportives, sense la intervenció dels poders públics. Per a què s'entengui ràpidament, ni el CIO depèn de l'ONU, ni la UEFA depèn de la Unió Europea, ni la NBA depèn de la Casa Blanca.

Aquesta és la nostra concepció del moviment esportiu. Les entitats esportives neixen de la voluntat dels ciutadans i ciutadanes de practicar l'esport i s'organitzen lliurement al voltant d'aquesta activitat. La força i la vitalitat del sector esportiu neix, precisament, d'aquesta llibertat. De la mateixa manera que no apostem per l'intervencionisme públic a l'hora d'organitzar l'esport al nostre país, tampoc acceptarem que cap estat ens posi barreres a l'hora de portar els i les nostres esportistes a competir a qualsevol lloc del món. Desgraciadament, l'estat espanyol i l'estat francès no comparteixen aquesta visió de l'esport i ens imposen una versió ben diferent. El sistema esportiu espanyol i francès pateix d'un excés d'intervenció pública, com podem veure en la intervenció habitual que el CSD fa de les «reals» federacions espanyoles o en les actuacions «diplomàtiques» que l'estat espanyol ha desplegat contra el reconeixement internacional de les nostres federacions esportives.

Les federacions esportives catalanes, com a entitats privades que són, tenen dret a afiliar-se a totes aquelles organitzacions esportives internacionals que les acceptin lliurement. Les nostres federacions i els i les nostres esportistes tenen dret a decidir on competeixin i quina bandera volen representar. El mateix dret que tenen els estats reconeguts i molts altres països esportius que no són estats, des d'Escòcia a Puerto Rico, des de les Feröe a Macao.

Des de l'any 2003 fins ara, hem passat de tenir 1 esport amb reconeixement internacional a tenir-ne prop de 20. Hem aconseguit demostrar que el reconeixement oficial de les nostres seleccions esportives no era una utopia, com abans se'ns havia volgut fer creure. En aquests darrers anys, hem aconseguit que la Federació Catalana de Patinatge hagi estat membre de la FIRS, competint oficialment en el mundial B que va tenir lloc a Macau, i que actualment sigui membre de ple dret de confederació americana. La Federació Catalana de Bitlles i Bowling ha aconseguit l'ingrés en la seva internacional, establint el primer precedent estable d'admissió en una federació reconeguda pel CIO, un cas que ha superat l'intent espanyol d'expulsar-la, amb una sentència favorable del Tribunal d'Arbitratge Esportiu (TAS) de Laussane que estableix un precedent importantíssim, de primacia de la regulació esportiva per sobre de la regulació estatal.

El camí del reconeixement oficial de les nostres seleccions ha de seguir endavant. Des del govern, donant suport institucional a les federacions catalanes que facin el pas. Des del sector esportiu, treballant per a què altres federacions catalanes trobin les esclètxes per on avançar cap al reconeixement i, amb discreció i amb eficàcia, facin el pas endavant. El pas cap a la normalitat: competir allà on vulguem i allà on ens vulguin.

Més enllà de la lluita jurídica, cal crear les condicions favorables per a què els clubs i els i les esportistes catalans puguin fer aquest pas sense por a les represàlies esportives, bàsicament, l'exclusió de les competicions estatals o internacionals de clubs. Per a avançar en aquesta línia, donarem suport a les federacions i als clubs catalans que promoguin lligues professionals, al marge de les competicions organitzades directament per les federacions espanyoles. També desplegarem un pla específic per a millorar el nivell esportiu en aquelles modalitats que assoleixin el reconeixement internacional, prioritzant els recursos econòmics, tècnics i d'instal·lacions disponibles.

Propostes

- Continuar donant suport legal i institucional a les federacions esportives catalanes per a la seva afiliació internacional.
- Promoció de lligues professionals al marge de les competicions espanyoles.
- Pla específic de millora del nivell esportiu per a les modalitats amb reconeixement internacional.

Dret a fer una pràctica esportiva de qualitat

La pràctica de l'activitat física i l'esport és un bé social que cal protegir, atesos els beneficis que la seva pràctica produeix en la salut i el benestar de les persones i en la cohesió social i la prosperitat econòmica del nostre país. Totes les persones, independentment de la seva edat, sexe, nivell socioeconòmic o lloc de residència, tenen el mateix dret a practicar l'activitat física i l'esport, i a fer-ho en unes condicions de qualitat.

En els darrers anys hem fet un gran esforç per aconseguir que la pràctica esportiva arribi al màxim nombre de persones. Aquest esforç s'ha realitzat en múltiples fronts. D'una banda, s'ha aconseguit una notable extensió de la xarxa bàsica d'instal·lacions esportives, definida en el Pla Director d'Infraestructures Esportives (PIEC) aprovat el 2005, amb una considerable reducció del dèficit d'instal·lacions esportives. D'una altra banda, s'ha facilitat la cobertura d'assegurança esportiva als i les menors de 17 anys subvencionant-la totalment, per tal d'evitar que cap infant o jove resti al marge de la pràctica de l'esport per raons econòmiques. També s'ha fet una aposta de reequilibri territorial, per tal que les comarques amb menys població o amb dificultats especials causades per la climatologia o les comunicacions, no quedin fora de l'oferta d'activitat esportiva, en molts casos a través de l'oferta de l'esport en edat escolar.

No només hem treballat per a incrementar la pràctica esportiva. Hem treballat per a què aquesta pràctica es faci en unes condicions de qualitat òptimes.

Comencem per la pràctica esportiva de base, la que s'adreça a la població en general. En primer lloc, s'ha establert una regulació de les professions de l'esport, per a evitar l'intrusisme i la pràctica professional de persones poc qualificades, amb el perill que això pot representar per a la salut i la seguretat dels i les practicants. De totes maneres cal aprofundir més en aquest sentit, ja que la seva aplicació és encara insuficient, principalment en l'esport de base, precisament allà a on fa més falta que el jovent estigui correctament format en la pràctica esportiva. En aquesta línia, hem afegit també la millora en la qualitat de la formació esportiva, amb el desenvolupament de les titulacions reglades de personal tècnic esportiu i de la nova ordenació de la formació de grau i postgrau universitari. També hem treballat per a què les instal·lacions esportives permetin que la pràctica es faci en les condicions de seguretat i de confort adients, i per a què la construcció i el funcionament d'aquestes respectin els requeriments de sostenibilitat i eficiència energètica. Finalment, el govern també ha engegat un programa per a millorar la qualitat de la gestió de les organitzacions esportives, que ha començat per les federacions esportives i que s'ha d'estendre a la resta d'entitats esportives.

El requeriment de qualitat és especialment important en l'àmbit de la tecnificació esportiva i de l'alt rendiment. Des del govern, s'ha impulsat un pla de tecnificació esportiva que ha permès el desenvolupament d'una xarxa d'instal·lacions esportives de tecnificació que cobreix la majoria de modalitats esportives i que s'ha desplegat de forma equilibrada per tot el territori. A més a més, s'ha posat en marxa la construcció d'un nou mòdul esportiu de 20.000 m² al CAR de Sant Cugat, una instal·lació que serà referent mundial per la incorporació de les més modernes eines tecnològiques que permetran un salt qualitatiu en la preparació dels i les nostres esportistes.

Els processos de qualitat, per definició, no s'aturen mai. Així doncs, tot i haver fet un esforç important en aquesta línia, cal seguir impulsant la millora contínua de la qualitat del nostre sistema esportiu. Per a fer-ho, caldrà aprofundir les línies de treball iniciades i obrir-ne de noves.

Per començar, continuarem desplegant la planificació d'instal·lacions esportives, tant de xarxa bàsica com de complementària, prevista al PIEC, amb nous plans d'inversió. També estendrem el pla de qualitat a les associacions esportives escolars i als clubs federats.

Pel que fa a les noves iniciatives, definirem un pla d'usos esportius del medi natural, per tal de garantir una pràctica esportiva de qualitat que respecti el medi i que aprofiti les seves potencialitats. Desenvoluparem la inspecció esportiva, per tal que l'administració vetlli pel compliment de les normatives de qualitat d'instal·lacions o per la correcta titulació dels i les professionals del sector. Desenvoluparem un pla estratègic per a la recerca, el desenvolupament i la innovació en el sector esportiu. Finalment, per tal que la pràctica de l'activitat física i de l'esport estigui sempre coberta per l'assegurança esportiva, estendrem l'expedició de la llicència esportiva a tots i totes els i les practicants i establirem una regulació de les cobertures vinculades a aquesta assegurança.

Propostes

- Programa d'inversió en equipaments esportius de xarxa bàsica. Avaluar el nivell d'utilització i de rendibilitat social de les instal·lacions existents.
- Obertura a la pràctica esportiva escolar o no de les instal·lacions esportives de centres educatius fora de l'horari lectiu.
- Programa d'inversió en equipaments esportius de tecnificació
- Elaboració del Pla Director d'Usos Esportius del Medi Natural
- Adaptació del pla de qualitat als clubs federats i les associacions esportives escolars.
- Extensió de la llicència esportiva a tots i totes els i les practicants d'activitat física i esport.
- Elaboració del Pla Estratègic per a la Recerca, Desenvolupament i Innovació en l'Esport.
- Creació del Centre Tecnològic de l'Esport a l'Esport Parc Internacional de Catalunya.
- Increment de l'oferta formativa de formació professional esportiva.
- Creació d'un nou centre públic de l'INEFC.
- Pla de recuperació i promoció dels jocs tradicionals i de les modalitats esportives tradicionals de Catalunya.
- Pla de promoció esportiva en zones rurals.

Dret a decidir els valors del nostre model productiu

En les societats modernes l'esport juga un paper fonamental en la consolidació d'ideals que poden fomentar la cohesió i la identitat dels individus amb la seva comunitat. És per aquesta raó que creiem que el model esportiu no pot ser neutre en relació a aquesta qüestió. S'ha de superar la dicotomia entre un model esportiu basat en l'esport professional i un model que aposti per l'esport base. Tots dos models han de ser complementaris i autoalimentar-se mutuament.

Catalunya ha estat sempre un país pioner en l'esport, tant pel que fa a la introducció de la pràctica esportiva, com pel que fa a la vivència d'uns valors esportius socialment avançats i nacionalment compromesos.

Aquests valors no són altres que els valors republicans, uns valors que tant bé van quedar sintetitzats en l'expressió «esport i ciutadania» que regia la política esportiva de la Generalitat en els anys 30.

El nostre model esportiu fa una aposta clara per aquests valors d'esport i ciutadania, per aquests valors republicans. El nostre model esportiu aposta en primer lloc per l'esport per a tothom, com a instrument privilegiat de millora de la salut individual i de la cohesió social, sense discriminacions d'origen, de nivell socioeconòmic o de residència. En segon lloc, aposta pel binomi esport i educació en tots els nivells, és a dir, fent que qualsevol projecte esportiu incorpori també un projecte educatiu i, recíprocament, que qualsevol projecte educatiu doni rellevència al projecte esportiu. En tercer lloc, opta per un esport que incorpora la lluita contra les desigualtats com un element fonamental, posicionant-se a favor de la igualtat efectiva d'homes i dones i en contra de les discriminacions per raó d'origen, d'orientació sexual o d'accessibilitat a les instal·lacions i a la pràctica esportiva.

Catalunya ha de continuar sent pionera en el desenvolupament de nous valors, com ara la connexió entre la cooperació pel desenvolupament o la lluita per la pau amb la pràctica esportiva.

Propostes

- Promoció de la pràctica esportiva en família.
- Elaboració d'un pla especial contra la obesitat infantil i els trastorns alimentaris a través de la pràctica de l'esport.
- Posada en marxa d'un pla específic per a la pràctica de l'esport en els centres d'educació especial.
- Dotació dels mateixos recursos al pla ARC de l'esport paralímpic.
- Universalització del Pla d'Esport Escolar.
- Pla d'igualtat efectiva entre homes i dones en les organitzacions esportives.
- Incorporació al sistema esportiu ordinari de la pràctica esportiva dels col·lectius d'immigrants.
- Desenvolupament d'un pla estratègic per la cooperació al desenvolupament i la lluita per la pau a través de l'esport.

Dret a disposar d'una administració esportiva d'excel·lència

Els valors d'excel·lència i de transformació social que volem per l'esport han d'arribar també a les administracions públiques amb competències en matèria d'esports. Tenim dret a disposar d'una administració esportiva que també sigui un exemple d'excel·lència.

Amb la represa de la Generalitat, Catalunya va perdre una oportunitat històrica de fer una nova administració pública sense els defectes que arrossegaven les administracions públiques hereves del franquisme. Una oportunitat que es va desaproveitar i que va fer que, malgrat els esforços per a evitar-ho, la nova administració catalana heretés part dels vicis que volia evitar.

L'administració esportiva no ha restat al marge d'aquest fet. Encara ara, l'administració esportiva catalana pateix els efectes devastadors de l'excés de burocràcia, de la resistència al canvi i la innovació i de les dificultats en la relació amb altres administracions.

Cal aprofitar el coneixement que tenim i posar les bases d'una nova administració esportiva que respongui a les necessitats del sistema esportiu. No pot ser que una administració esportiva no sigui ràpida, forta, àgil o competitiva. Com ho són les nostres entitats o els i les nostres esportistes.

Per a fer-ho, cal reordenar els organismes que depenen de la Secretaria General de l'Esport, per tal de millorar el seu funcionament, creant un nou organisme gestor de les polítiques esportives de la Generalitat, l'Agència Catalana de l'Esport. Aquest nou organisme ha de tenir més agilitat en la seva actuació i ha de ser capaç d'establir col·laboracions amb el sector esportiu privat, per tal de sumar-lo de manera decidida a les polítiques del govern.

També cal que l'administració esportiva millori els seus procediments, eliminant els obstacles burocràtics que dificulten l'accés als recursos de l'administració i passant a un concepte integral d'administració *on-line*.

Propostes

- Transformació del Consell Català de l'Esport en l'Agència Catalana de l'Esport
- Fusionar en una sola empresa pública de gestió esportiva totes les empreses i organismes públics que gestionen els serveis i instal·lacions dependents de la Secretaria General de l'Esport, per tal d'unificar-ne la gestió i optimitzar-la
- Adaptació de l'administració esportiva als requeriments de l'administració electrònica
- Pla de simplificació administrativa per a reduir la burocràcia innecessària

Bloc 5.

Joventut

5

Les JERC hem liderat les polítiques de Joventut a Catalunya aquesta darrera legislatura, entre 2006 i 2010. Això ha significat més Catalunya i més polítiques d'esquerres, però, per davant de tot, compromís i respecte a la paraula donada. És a dir, compliment dels objectius i compromisos amb què les JERC vam arribar a la Secretaria de Joventut de la Generalitat de Catalunya.

S'ha treballat per a afavorir l'emancipació juvenil amb la creació d'una Xarxa Nacional d'Emancipació Juvenil que coordina tots els serveis públics adreçats a facilitar l'emancipació dels i les joves a tot el territori, siguin de l'administració que siguin. Hi participen la Generalitat de Catalunya, els ajuntaments i els consells comarcals i s'hi ofereixen serveis com Borsa Jove d'Habitatge, Oficina Jove de Treball i Punt d'Informació Juvenil, així com un assessorament en temes de salut a càrrec de persones professionals especialitzades. Actualment, les Oficines Joves ja estan donant servei als i les joves del Montsià, l'Alt Urgell, el Garraf, les Garrigues, el Vallès Oriental, la Noguera, la Conca de Barberà, el Gironès, la Selva i el Priorat. Durant el 2010 se n'obriran una dotzena més.

Hem impulsat un Acord de Mesures per a l'Ocupació Juvenil a Catalunya adreçat a reduir la precarietat, la temporalitat i la sinistralitat laboral de la gent jove, i conciliar la formació, la feina i la vida laboral. L'Acord estableix l'estratègia d'actuació del Govern pel que fa a ocupació juvenil a curt i mitjà termini en aquells àmbits competencials inclosos en l'Estatut. Cal destacar que el Govern català ha estat el primer de l'Estat en desenvolupar un pla específic per promoure l'ocupació juvenil, demostrant la centralitat de les polítiques de joventut en l'acció de la Generalitat. El document conté 68 mesures i actuacions concretes, acompanyades de calendari, pressupost i indicadors d'avaluació, per facilitar la inserció laboral de la gent jove i millorar les seves condicions de feina.

Hem treballat amb més rigor que mai: Abans de fer un nou Pla Nacional de Joventut hem avaluat el vigent i hem engegat un procés de consulta que ha arribat a més de 10.000 joves als i a les quals hem traslladat la possibilitat de decidir el futur de les polítiques de joventut a Catalunya. Els eixos sobre els que s'ha estructurat el procés de consulta han estat tots aquells aspectes que afecten la vida del jovent: habitatge, treball, educació, salut, cultura, igualtat i participació. I durant el 2009 s'han dut a terme diferents accions com 25 tallers territorials amb joves, 7 tallers temàtics per eixos, 80 sessions a centres d'ESO i FP, 13 tallers a les universitats públiques, 7 tallers amb joves d'origen immigrant i, per fomentar la participació dels i les joves en el procés de consulta, s'ha llençat una campanya amb el lema «Volem decidir. cat», per Internet, el mitjà més utilitzat pel jovent.

---

* Programa elaborat per les JERC.

La base d'aquest treball rigorós han estat els múltiples estudis de l'Observatori Català de la Joventut encarregats amb l'objectiu de generar informació sobre les condicions de vida de la gent jove a través de la recerca social i així garantir que les polítiques de joventut es dissenyin en base a la comprensió de la realitat juvenil catalana i que, per tant, aquestes responguin a les seves necessitats reals. Així, des de la Secretaria de Joventut hem conegut i donat a conèixer la realitat juvenil en els àmbits del món rural, la immigració, els mitjans de comunicació, el col·lectiu LGTB, la participació, la llengua, etc. Essent-ne el màxim exponent el Sistema d'Indicadors sobre la joventut que proporciona informació fiable, significativa i periòdica sobre la realitat juvenil a Catalunya, per tal de detectar les tendències principals que s'hi produeixen i contribuir a identificar les necessitats d'intervenció.

Ens vam comprometre a consolidar la Xarxa d'Habitatge Jove augmentant el nombre de Borses d'Habitatge Jove, i la Secretaria de Joventut no només ha consolidat i ampliat el programa Borsa Jove d'Habitatge (BJH), sinó que a finals de 2010 ja hem cobert tot el territori. El servei ha crescut en totes les demarcacions i coordinacions territorials de Joventut, bé obrint noves borses, bé comarcalitzant-les, arribant el 2009 a un total de 68 borses joves. Aquest servei té com a objectiu oferir habitatge de lloguer en condicions avantatjoses, tant per al jovent llogater com per a les persones propietàries dels immobles. D'una banda, informa i assessora els i les joves d'entre 18 i 35 anys sobre qualsevol aspecte vinculat amb la compra o lloguer d'un pis (procediments legals, impostos, taxes, ajuts públics, crèdits, hipoteques, habitatges de protecció oficial, autoconstrucció, cooperatives...); i de l'altra, fa d'intermediària entre llogaters i llogateres joves i persones propietàries, facilitant que se signin contractes a un preu sensiblement inferior al del mercat.

Ens vam comprometre a fomentar la participació juvenil, a través del moviment associatiu, per a l'educació en el compromís, la implicació en la presa de decisions i la cohesió social i nacional. I en dues legislatures hem incrementat els ajuts en un 50%.

Pel que fa a l'associacionisme juvenil, la Secretaria de Joventut ha impulsat per primer cop unes campanyes per donar a conèixer l'associacionisme educatiu a l'estiu, aprofitant les activitats d'estiu, i al començament del curs escolar per tal de fomentar que nois i noies s'apunten als caus i esplais. De la mateixa manera, s'ha creat la comissió que ha de proposar una llei de reconeixement i foment de l'associacionisme juvenil.

S'ha creat el portal temàtic JOVE.CAT per tal de recollir i facilitar tota la informació necessària a les persones joves, així com per a demanar assessorament en aquells aspectes que els puguin ser d'interès.

S'ha aprovat la Llei de polítiques de joventut, que regula les competències en matèria de joventut per primer cop en 30 anys d'autogovern i permet fer un salt qualitatiu en les polítiques de joventut a Catalunya.

S'ha fet el primer estudi sobre la joventut al món rural per tal de posar en pràctica unes polítiques idònies per a les persones joves que visquin en zones amb densitats de població mitjanes i baixes.

Resumidament, hem pogut veure com amb la conformació de l'actual govern del Principat les JERC vam assumir un gran repte, ser els màxims responsables de les polítiques de joventut a Catalunya. En posarnos al capdavant de la direcció de la Secretaria de Joventut érem conscients que ens trobàvem davant una oportunitat històrica per a la nostra organització: transformar totes aquelles propostes que havíem anat desenvolupant al llarg dels anys en polítiques públiques reals.

Ara que arribem a la recta final de la legislatura podem mirar enrere i afirmar que tenim molts motius per sentir-nos orgullosos de la feina feta i aquí ho demostràvem. El jovent independentista hem demostrat que no només som capaços de fer propostes ambicioses sinó que quan en tenim l'oportunitat complim allò que hem dit assolint-ne els objectius.

En la propera legislatura, les JERC seguirem apostant per impulsar aquelles polítiques que permetin reduir les desigualtats que sofreixen les persones joves, especialment en temps de crisi, i permetre'ns un accés

a la plena ciutadania. Un país és el que una generació en fa. Ara ens toca posar les bases per a una nova generació, molt formada i disposada a trencar tòpics, que ja és a punt per a prendre el relleu.

Ha arribat l'hora de fer un salt endavant, de situar els i les joves al centre de l'agenda política. Ha arribat l'hora d'apoderar-los, de situar el dret a vot als setze anys, de donar-los responsabilitat de decidir quin futur volen per a la seva generació i per al seu país. Ha arribat, en definitiva, l'hora que els i les joves exerceixin el seu dret a decidir.

Aquesta és l'aposta de les JERC i treballarem per impulsar-la.

UN JOVENT QUE VOLEM DECIDIR LES NOSTRES VIDES

Diagnosi

Els darrers anys hem pogut viure en primera persona l'esfondrament dels arguments autonomistes. Després d'anys en què la centralitat del catalanisme l'ocupaven els posicionaments partidaris de buscar una entesa amb l'Estat espanyol, aquest s'ha vist progressivament desplaçat pels posicionaments clarament independentistes. El fracàs del procés estatutari, la manca de voluntat dels diversos governs espanyols a l'hora de fer el més mínim gest de reconeixement de la realitat catalana han posat de manifest la validesa i necessitat de les tesis independentistes. La feina feta per l'independentisme durant molts i molts anys ha permès que avui aquest ocupi una posició molt més central en el debat polític de Catalunya.

Cada cop són més els catalans i catalanes que volen decidir lliurement el futur del nostre país. Un exemple clar el trobem en l'allau de municipis implicats en les consultes per la independència arreu del territori. El jovent dels Països Catalans no només vol decidir el futur del país, sinó que amb els anys també s'han visualitzat les limitacions de la democràcia representativa. Com a republicanes i republicans hem de treballar per superar l'encotillament de l'actual sistema, obrint-lo, acostant-lo als ciutadans i ciutadanes, especialment al jovent, i apostar per una presa de decisions més participativa i directa.

Els darrers anys hem estat treballant per apujar el llistó de les reivindicacions del país, en el proper cicle electoral ens toca donar resposta al nou moment polític que vivim. Hem de contribuir a consolidar aquest canvi de cicle i evitar les temptacions de retornar als discursos del «peix al cove». Això s'aconsegueix marcant uns objectius molt clars, i en aquest sentit l'aposta per un referèndum independentista no és en cap cas una proposta tàctica, sinó un objectiu polític primordial a assolir en els propers anys.

La desafecció política del jovent és, però, una de les principals amenaces que hem de saber afrontar obrint els canals de participació democràtica. Com a joves, considerem que les nostres opinions han de ser tingudes en compte als espais de decisió pública i que aquests espais han d'anar més enllà dels que coneixem actualment. El sistema representatiu no ha estat capaç de canalitzar correctament les necessitats i demandes de la ciutadania que, cridada a les urnes un cop cada quatre anys, no ha disposat de suficients mecanismes per fer arribar la seva veu. És per això que les JERC apostem per un model que es basi en potenciar la participació ciutadana a través de canals a diferents nivells, des dels consells locals de participació a les consultes populars per la independència arreu dels municipis del Principat.

Però cal tenir present que la paraula «participació», sota la concepció juvenil, és entesa de forma diferent al concepte de participació tradicional. Per tant, més allunyat del sistema de participació electoral, és a dir del sistema institucional. Aquest allunyament de la participació més institucional respon a una manera clàssica de resoldre els assumptes socials on el jovent no s'hi sent ni representat ni partícip. Són, per exemple, els actes de protesta o de consum polític els que responen a la millor manera de fer política per als i les joves.

Segons el Sistema d'Indicadors de Joventut a Catalunya, el jovent es considera a ell mateix ciutadans i ciutadanes participatives, el qual es mobilitza i creu que pot influir en la societat i, de forma destacada, en la política d'esquerres entesa en sentit ampli. De fet, amb dades a la mà, el jovent és el que més participa en les eleccions —de 18 a 29 anys, un 50,5%, i majors de 29 anys, un 70%—. Per sexes, un 50% dels homes joves i un 51,2% de les dones joves participen activament als processos electorals. En podem extreure també que el jovent participa més de forma individualitzada que no pas de forma associada, així doncs ens trobem uns nivells baixos d'associacionisme. Aquest fet es pot observar com una conseqüència de la societat capitalista i del foment de l'individualisme, on els valors i les actituds de descontentament i desconfiança de la ciutadania poden provocar la desmobilització col·lectiva. Cal tenir en compte, també, la poca efectivitat que sovint comporta la participació actualment en la presa de decisions, així com la poca importància que des de l'administració se li atorga, malgrat algunes excepcions.

Objectius

- Treballar per tal que el jovent d'aquest país pugui decidir de forma democràtica el futur del nostre país, ja que creiem que aquest és un dret democràtic bàsic.
- Apostar decididament per la participació del jovent en totes aquelles decisions que els afectin, mitjançant processos participatius complets, en què el jove hi pugui participar en totes les fases, vinculants i amb un seguiment i retorn d'allò acordat.
- Enfortir els espais de participació i decisió de les entitats juvenils, apostant clarament pels Consells Locals de Joventut així com altres espais associatius, ja que les entitats juvenils del nostre país en són un dels seus pilars principals.
- Combatre la desafecció política juvenil acostant les administracions als joves, educant en la participació, reduint l'edat de vot i adaptant els canals d'informació a les noves eines tecnològiques.

Propostes

1. Independència és democràcia

El jovent d'aquest país no volem ni podem esperar més per tal de decidir el nostre futur. No poder-ho fer no només vulnera els principis democràtics més elementals sinó que ens afecta de forma directa a les nostres vides. El dèficit fiscal, la manca de competències en aspectes claus o els incompliments reiterats de les seves pròpies sentències judicials (traspàs de beques a la Generalitat) en són una mostra evident. Les conseqüències de no disposar d'un Estat propi són encara més dramàtiques en moments de crisi com l'actual. Catalunya és un dels territoris de l'Estat espanyol amb un índex d'atur més elevat, i en canvi amb prou feines podem prendre decisions amb aspectes claus com ara la política laboral.

Per tots aquests motius, perquè hi tenim dret, perquè cap constitució o llei pot estar per sobre de la voluntat d'un poble expressada de forma lliure i democràtica, no podem esperar més per tal d'assolir la nostra llibertat. Al llarg de la història hem pogut veure com moltes nacions esdevenien estat, i en el marc de l'Europa actual no són vàlids els arguments de la por o de la repressió armada. Som una generació que volem anar a les urnes, volem poder votar per decidir el nostre futur, perquè ens hi estem jugant el nostre present. Hem de tenir clar també que la celebració d'un referèndum independentista al Principat de Catalunya no és pas l'estació final del nostre projecte. Aquest ha de ser un pas més que ens permeti afrontar amb més força l'alliberament de la totalitat dels Països Catalans, ja que la celebració d'una consulta faria evident que, el nostre, és un projecte assolible.

- a. Condicionarem el nostre suport a qualsevol acord de govern al fet que aquest inclogui de manera pública i explícita la convocatòria d'un referèndum sobre la independència al llarg de la legislatura com un dels seus eixos centrals i irrenunciables.

2. Un jovent que decideix

Sembla haver-hi una preocupació especial perquè els i les joves tinguin una actitud passiva vers la seva societat, ja que sembla que estiguin allunyats i allunyades de la política i dels afers públics. La poca par-

ticipació de la gent jove és un recurs amb el qual s'estigmatitza el jovent fàcilment, fet que pot ser cert o no, però en tot cas ve donat per un fenomen més general del conjunt de la societat. Això pel que fa a la participació convencional, i que es fa palès en els comicis electorals. Tot i així, potser caldria observar si la participació continua entesa en el seu format clàssic o potser és que aquesta es dóna en noves formes.

Ens trobem davant d'un dilema que com a organització juvenil no podem deixar d'analitzar. Les noves formes de participació vénen centrades en els aspectes més positius de la participació —com l'altruisme, el compromís, generar capital social o compartir espais— i també en el nivell d'intensitat que es dóna en moments concrets. Aquesta última característica —la d'intensitat i temporalitat— és un aspecte al qual tendeix la joventut i que la caracteritza en la participació ciutadana.

A part de la participació individual en mobilitzacions concretes i l'associacionisme, una altra forma de participar de la societat civil és el voluntariat. Les JERC plantegem el voluntariat com la forma més propera a l'associacionisme, perquè el voluntariat està més sensibilitzat i per tant és un altre actor crític dins la societat que transforma i s'apodera del canvi. Per dur a terme aquesta capacitació de les persones, cal que les persones voluntàries estiguin formades i tinguin certa estabilitat, per tal que la seva mobilitat no serveixi com a lloc de treball encobert.

En contra del que sovint se sol pensar, es constata que el jovent és un dels grups d'edat que concentra més activisme participatiu, encara que aquesta vinculació intensa amb els anys tendeix a evolucionar i transformar-se per gairebé desaparèixer en l'edat adulta. Per tant, la participació ciutadana és una característica més dels i les joves, així que s'han de plantejar polítiques que tinguin en compte la participació, no només com a joves, sinó com a foment d'un hàbit ciutadà per a tota la vida.

Segons el diccionari, participar és, literalment, prendre part. Malgrat això, les JERC entenem la participació com una eina que afavoreix l'esperit crític, l'adquisició de coneixement, l'arrelament al territori i la transformació social.

La participació afavoreix una ciutadania compromesa que pugui definir quines actuacions i amb quines prioritats s'han de portar a terme en el seu espai de residència i convivència, que és el poble, barri, ciutat o país on viuen. Per tal de dur-la a terme, cal compromís, coresponsabilitat i sentir-se partícip.

La participació és, doncs, un espai on es practica la democràcia, on hi ha diàleg i negociació entre tots els actors implicats, on la ciutadania participant en el procés pot apoderar-se, pot desenvolupar les seves capacitats, etc. Per així poder ampliar el seu ventall de recursos per analitzar, descobrir i transformar la realitat que l'envolta.

El foment de la participació cívica, social i política entre la gent jove és una escola de la democràcia, preparant el jovent cap a la plena ciutadania i cap a una democràcia amb persones lliures i crítiques.

Participació pot considerar-se un concepte que dóna bona imatge a qui el practica, que justifica decisions, etc. Però tal com les JERC entenem la participació, és una eina de desenvolupament social i, per tant, de transformació comunitària.

La participació és una eina d'alliberament de la persona, perquè en processos estructurals on es constata una realitat d'injustícia i desigualtat, la participació permet ampliar concepcions i ampliar les mires de la societat. Així doncs, una societat participativa no pateix l'aïllament social, sinó que neix en la cultura del diàleg per construir aquesta concepció col·lectiva, que en definitiva ens remet a una societat amb identitat, i per tant rica culturalment i educativament.

Un altre dels beneficis d'una societat participativa és el cultiu de la democràcia, per tant d'enfortiment del sistema democràtic. Les persones que col·laboren les unes amb les altres, creuen i confien més en la democràcia i desenvolupen una tolerància política més gran.

Així mateix, un dels principals reptes democràtics que hem de saber afrontar és el d'aconseguir integrar la pluralitat de visions, demandes i projectes del jovent del nostre país. En aquest sentit, el jovent estem cridats a acabar amb els prejudicis i els rols patriarcalcs que encara avui suposen una trava per a la plena participació política i social de les dones, així com també haurem de fer front als recels que impedeixen escoltar la veu de totes les persones que viuen i treballen a Catalunya, amb indiferència del seu origen.

En conclusió, la participació és el mètode i l'objectiu a la vegada. És a dir, si la participació cívica està acompanyada per una confiança interpersonal, l'associacionisme, l'acció cívica i el voluntariat esdevenen autèntiques «escoles de democràcia i de transformació social». Per això, des de les institucions s'ha de fomentar aquest sistema complex on la participació individual i la col·lectiva es retroalimenten per a ser les bases d'una democràcia de qualitat i plena de bones pràctiques, tot evitant de generar falses expectatives, sinó construint un procés bidireccional.

Cal estudiar i promoure l'avançament de l'edat de vot als 16 anys per tal de fer coincidir als 16 la majoria de processos institucionals de pas del món juvenil al món adult. Aquesta mesura haurà de veure's acompanyada d'altres mesures que els aproximïn a la política institucional.

Considerem que els itineraris curriculars de secundària han d'incorporar, bé en el marc de plans educatius d'entorn, be com a crèdits de lliure configuració, la introducció a la participació ciutadana, per tal de donar a conèixer els instruments i eines de participació de què els ciutadans i les ciutadanes disposen i amb els quals poden contribuir a transformar la societat.

- a. Fomentarem l'educació per a la participació a través de l'educació dels valors, fomentant l'aprenentatge de la «societat participativa» des de la base, generant espais d'aprenentatge tant del sistema educatiu com en l'àmbit comunitari.
- b. Tindrem en compte els nous canals de participació (moviments socials, accions momentànies, Internet...), perquè són la imatge de les noves formes de participació. Cal tenir en consideració els diferents espais participatius (formals i informals) que els i les joves acostumen a freqüentar i on ja participen per comptar amb els nous actors de la participació institucionalitzada.
- c. Garantirem la plena participació política, econòmica i social de les joves reconeixent-les com a interlocutores i identificant els obstacles a què s'enfronten.
- d. Crearem una xarxa de dones joves en el marc del Pla de Foment de la Participació Juvenil per tal d'afrontar els estereotips que impedeixen la seva participació plena.
- e. L'administració ha de concebre l'eficàcia del foment transversal de tots els departaments de la Generalitat en el treball comunitari per tal de treballar integralment la participació. Considerant el treball comunitari com a eina participativa que té un efecte multiplicador en totes les polítiques.
- f. Iniciarem un Pla de Foment de la Participació juvenil, amb especial èmfasi en la creació i foment de noves formes de participació.
- g. Incrementarem el suport als programes i projectes que fomentin la relació, intercanvi i cooperació entre organitzacions catalanes i dels pobles i territoris del Sud, per tal de participar activament de la transformació del sistema partint del desenvolupament humà i la sostenibilitat.
- h. Incrementarem el suport a programes d'intercanvi juvenil internacional en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament.
- i. Incrementarem les beques per a joves cooperants i les beques per col·laborar en les agències de Nacions Unides.

3. Els consells de joventut, una eina per a la participació juvenil

Un dels pilars fonamentals de l'adquisició de la plena ciutadania per part de la gent és la participació social i política. Des de les JERC entenem que només des d'una participació activa i decidida del jovent en els debats socials i polítics es poden elaborar polítiques de joventut adequades als interessos i necessitats de la gent jove. Participar és sinònim d'incidir en la política que condiona com a persones joves el nostre projecte de vida.

És per això que des de les JERC creiem que cal continuar amb la promoció i la participació com a organització en tot tipus de plataformes i consells unitaris del teixit social juvenil, tot reconeixent aquests com els interlocutors principals de l'Administració pública en la definició de polítiques de joventut.

Els Consells de Joventut, i les plataformes associatives en general, són l'eina més propera del jovent per a transformar el seu entorn, però també els considerem com a espais per fomentar l'associacionisme juvenil i, en general, la participació democràtica. Són, també, l'espai de trobada i de creació de xarxes associatives de les entitats que en gran part impulsen el discurs juvenil a l'administració.

- a. Promourem el compromís entre l'ens local i la Generalitat per a l'impuls dels Consells Locals de Joventut com a eina de foment de l'associacionisme i la participació juvenil a través dels Plans Locals de Joventut de la Secretaria de Joventut.
- b. Continuarem donant suport al Consell Nacional de la Joventut i la Fundació Triangle Jove com a interlocutors de la Generalitat, i especialment de la Secretaria de Joventut, de les àrees que li són pròpies.
- c. Garantirem que la Generalitat, a través de la Secretaria de Joventut i la DG de Participació Ciutadana, incorporarà com a criteris a les bases de llurs convocatòries de subvencions l'existència de Consells Locals de Joventut com a element a considerar i a fomentar. De la mateixa manera, promourem el compromís dels ens locals i la Generalitat per l'impuls dels Consells Locals de Joventut com a eina de foment de l'associacionisme i la participació juvenil a través dels Plans Locals de Joventut de la Secretaria de Joventut.
- d. Vetllarem perquè l'associacionisme i l'administració adaptin el seu discurs de participació, fomentant la creativitat i la innovació de la comunicació per tal que sigui propera als i les joves, i en definitiva a la societat en general.

EMANCIPACIÓ JUVENIL

Els darrers anys han suposat una parada a l'increment de l'emancipació residencial i dels índexs d'ocupació que havien anat remuntant. Tot plegat és a causa, en gran mesura, de la irrupció de la crisi econòmica fonamentada en els excessos d'un sistema econòmic sense ànima. Malgrat això, l'increment de les taxes d'emancipació residencial i d'ocupació amagaven una realitat que la crisi ha posat damunt de la taula amb tota la seva cruesa: no es tractava d'una emancipació tal com podíem entendre-la, sinó que es tractava d'una mutació dels hàbits residencials de les persones joves que, més que emancipar-se, deixaven de compartir pis amb la família per compartir-lo amb nous companys residencials. També en el treball, els alts índexs d'ocupació amagaven una precarització en el treball que redundava en contractes de pràctiques, salaris baixos, acomiadaments barats, poques possibilitats d'accedir a llocs de comandament i una ingent *terciarització*.

Així, la recent crisi ha desmuntant alguns d'aquests mites que la pretesa bonança econòmica dels feliços anys 2000 havia fet creure. I els i les joves per davant de tot, han estat de nou la part més sensible de la societat, la que ha demostrat i avançat aquest canvi. Cal doncs que el jovent, per la naturalesa fràgil de llur condició, sigui part substantiva en la lluita dels governs i dels agents socials contra la crisi i en favor d'un canvi de model productiu per tal d'afavorir la cultura del coneixement, la tecnologia i la investigació. Apostem, doncs, per oferir instruments específics per als i les joves per tal d'afavorir llurs processos d'emancipació i d'accés a l'ocupació, bé sigui per compte aliè o per compte propi; ja que l'experiència ens ha demostrat que els instruments destinats específicament als i les joves esdevenen més eficients que els generalistes.

Un dels trets que caracteritza les condicions de vida de la gent jove actualment és que la transició a la vida adulta és un procés que s'ha allargat en el temps i és ple de rumbos d'anada i tornada. Entrar al mercat de treball, formar-se de forma contínua, marxar a viure sol/a o compartint pis són opcions que poden donar-se al mateix temps o ser seqüencials en el projecte vital d'una persona.

Aquestes formes d'emancipació «fragmentades» fan que els i les joves es trobin en una contínua planificació de la seva trajectòria. Planificació que sovint és a curt termini, ja que el mercat de treball, fortament precaritzat, no permet als i les joves generar masses expectatives en relació al seu futur.

Tot i això, a Catalunya les polítiques de joventut plantegen com a necessària la intervenció de l'administració per afavorir els processos d'emancipació de les persones joves. Per això proposem, entre d'altres mesures, la consolidació del desplegament de la Xarxa Nacional d'Emancipació Juvenil que es concreta en la creació d'oficines i d'una xarxa d'equipaments i serveis al conjunt del territori (facilitant la igualtat d'oportunitats d'accés dels joves als serveis oferts) que, integrant i ampliant les actuacions que funcionen actualment (com els punts d'informació juvenil, les borses d'habitatge o l'oficina de treball), permetin assolir l'objectiu de millorar l'emancipació de tots els joves catalans.

Aquesta Xarxa ha de possibilitar a les persones joves serveis d'habitatge, treball, salut, educació, cultura, mobilitat i participació. L'objectiu és acabar de desplegar la Xarxa Nacional d'Emancipació Juvenil per tal d'arribar a les 64 Oficines Joves abans de l'any 2015.

Cal garantir que les Oficines Joves de la Xarxa Nacional d'Emancipació Juvenil treballaran de manera connectada i enxarxada amb el Servei d'Ocupació de Catalunya i amb la Xarxa de Mediació pel Lloguer Social.

El Pla Nacional de Joventut de Catalunya (PNJCat), aprovat l'any 2000, ha suposat la creació d'un marc de referència per definir, impulsar i coordinar les polítiques de joventut a Catalunya amb l'objectiu de donar resposta a les importants transformacions que s'estan produint en la realitat juvenil. De fet, una característica diferencial del PNJCat és que no es tracta d'un pla interdepartamental de govern, sinó que la Secretaria de Joventut fa partícips en el disseny, la implementació i l'avaluació de les polítiques de joventut els diferents agents implicats (Govern, món local, entitats juvenils i les persones joves a títol individual), que també es concreta en un programa d'actuació de cadascun d'ells. En aquesta legislatura s'ha dut a terme un procés d'avaluació del Pla vigent, la recollida de propostes per al nou PNJCat 2010–2020 i la definició d'aquest, que ha de ser una eina capaç d'adaptar-se als canvis i de donar resposta a les noves necessitats i demandes dels i les joves i del seu entorn.

En aquest procés s'ha volgut donar la veu i el dret a decidir als protagonistes del Pla, que són els propis joves. Han estat milers de joves d'arreu del territori els que han participat als diferents tallers i espais (als instituts de secundària, a les universitats, als municipis, a través del qüestionari en línia, etc.) i que han tingut la possibilitat de decidir sobre el seu futur i sobre els reptes que ha d'abordar el PNJCat d'ara fins al 2020. Aquest estableix una trentena d'objectius prioritaris, compromisos amb la joventut catalana, a assolir en el termini de 10 anys, i incorporarà un nou sistema d'indicadors que ens permetrà avaluar-ne l'execució de manera objectiva. Les JERC es comprometen a executar el nou PNJCat.

OCUPACIÓ I TREBALL

Diagnosi

En els darrers 4 anys, la situació del mercat de treball en relació amb la gent jove ha canviat molt en el nostre país a causa de la crisi econòmica que ha patit i pateix el món en la seva globalitat, però especialment l'Estat espanyol i per extensió els Països Catalans. S'ha passat d'un context en què els problemes centrals del jovent en l'àmbit laboral eren la precarietat, la temporalitat i la rotació a un altre en què la tinença o no de feina és la principal qüestió.

En qüestió de xifres, podem observar com la desocupació de la gent jove de 16 a 29 anys del Principat de Catalunya del 1r trimestre del 2007 se situava en el 8,8% —per sexes, el 8,5% dels homes i un 10,31% de les dones eren a l'atur—, i les darreres xifres del segon semestre del 2009 fan enfilars el percentatge fins al

26,6%. D'aquest, un 41,57% són homes i un 29,85% són dones. Gairebé 18 punts més, amb la qual cosa més d'una tercera part dels i les joves que tenen voluntat de treballar no poden tenir accés a una ocupació.

Pel que fa a la temporalitat, aquesta s'ha rebaixat durant els darrers anys passant del 59,2% de l'any 2006 al 50% de l'any 2009, descens produït bàsicament per la major facilitat de destrucció del treball temporal en relació amb l'indefinit.

Les causes que han produït la crisi econòmica i laboral que pateixen els Països Catalans són diverses, però la seva essència rau en les crisis inherents del sistema capitalista, que combina períodes d'expansió i contracció de l'activitat econòmica de manera cíclica, tal com molts economistes, com ara Keynes, han explicat en repetides ocasions. L'explotació dels mercats i dels recursos per a obtenir els màxims beneficis en el menor temps possible xoca periòdicament amb l'esgotament dels models de producció i, mentre no s'arriba a una nova fórmula d'obtenció dels beneficis, s'entra en crisi i recessió.

En el nostre cas, la crisi està estretament vinculada amb la sobrerepresentació de la construcció en la nostra economia i, consegüentment, en l'estructura de l'ocupació. Això ha provocat que quan aquest sector productiu ha iniciat el seu declivi per la crisi de confiança dels mercats derivada de la bombolla immobiliària nord-americana, se n'hagi ressentit la resta de l'activitat econòmica. L'explicació d'aquesta situació la trobem en el tipus de model productiu estatal basat en baixos costos, en sectors productius que requereixen una baixa qualificació, especialment el turisme i la mateixa construcció, que tenen un molt baix valor afegit, una baixa productivitat i poques probabilitats d'augmentar-la i que fomenten una estructura salarial a la baixa, així com unes condicions laborals més aviat precàries.

A nivell social, com passa en cada crisi capitalista, les persones més afectades són aquelles amb unes condicions més vulnerables. Ja hem vist com la crisi ha impactat de ple en la gent jove, deixant-la en unes condicions objectives més desfavorables que quatre anys enrere. Si llavors es parlava de la dificultat de dur a terme una planificació del projecte vital amb certes garanties per la temporalitat i la rotació laboral, en aquests moments ens trobem en situacions greus de risc d'exclusió social d'una gran part del col·lectiu jove. Aquesta situació, prou lesiva de per si en el present immediat, pot ser encara més greu tant a nivell individual com de tota la societat si no es garanteix una sortida ràpida a la crisi. La possibilitat de seguir amb unes taxes d'atur juvenil tan elevades provoca que molta de la gent jove que està en edat de formar-se i adquirir primeres experiències professionals en perdi l'oportunitat i es creïn bosses de persones amb greus dificultats per tenir un bon nivell d'ocupabilitat, amb les conseqüències a mitjà i llarg termini que implicaran en termes de pèrdua de potencial capital humà pel mercat laboral i de despesa social.

Malgrat el costum de referir-nos al treball com a l'activitat remunerada de l'àmbit productiu, no hem d'oblidar que hi ha una part del treball que no està remunerat i que és necessari per tal de garantir el funcionament de la societat: el treball reproductiu.

Aquest treball, diari i no retribuït, recau bàsicament a mans de les dones que, des del treball domèstic i l'atenció i cura dels membres de la família, fan possible la sostenibilitat de la vida quotidiana. Una tasca que, si fos remunerada, suposaria 54.242,99 milions d'euros a Catalunya i representaria el 40% del PIB català de l'any 2001, segons dades de l'Institut Català de les Dones (ICD).

Ara bé, continuen sent les dones qui majoritàriament continuen fent aquest treball i la seva distribució, tot i que ha tendit a igualar-se en els darrers anys, continua lluny de ser equitativa.

En dades de l'any 2006, les dones dedicaven una mitjana de 23 hores setmanals a aquest treball i els homes no arribaven ni a les 8.

En els darrers anys, des de l'Institut Català de les Dones (ICD) s'ha fet un esforç important per posar sobre la taula aquest fet per tal de prestigiar aquest treball i posar-lo en el valor que realment mereix.

En aquest sentit, la descompensació que existeix entre sexes pel que fa a la realització d'aquest treball, ens porta a parlar de les diferències que existeixen en la responsabilitat que dones i homes assumeixen respecte les tasques quotidianes. És precisament aquest repartiment descompensat el que fa que les dones es vegin abocades a conciliar els diferents àmbits de les seves vides, renunciant sovint al temps personal i per a l'oci.

Objectius

- Cal passar d'un model centrat en baixos costos i poc valor afegit a un altre basat en el coneixement, en la potenciació de la recerca i la innovació i els productes i serveis amb valor afegit.
- Impulsar l'exercici de plenes competències en l'àmbit i adaptació de les regulacions a les necessitats reals del nostre país.
- Aconseguir una regulació social que protegeixi els sectors més vulnerables, com ara la gent jove, de la conculcació dels seus drets més fonamentals i poder garantir que duguin a terme els seus projectes vitals amb les màximes garanties.
- Garantir salaris justos, així com salaris iguals per a feines d'igual valor i condicions de treball dignes.
- Aconseguir una distribució del treball de forma equitativa mitjançant una jornada laboral més reduïda i el repartiment entre dones i homes del treball reproductiu.
- Millora dels mecanismes de formació, especialment la formació professional, però també la formació ocupacional, l'accés al sistema públic universitari i en general la transició escola-treball.

Propostes

1. Impulsarem la Xarxa Nacional d'Emancipació Juvenil

- a. Acabarem de desplegar la Xarxa Nacional d'Emancipació Juvenil per tal d'arribar a les 64 Oficines Joves abans de l'any 2015.
- b. Garantirem que les Oficines Joves de la Xarxa Nacional d'Emancipació Juvenil treballaran de manera connectada i enxarxada amb el Servei d'Ocupació de Catalunya i amb la Xarxa de Mediació pel Lloguer Social.

2. Millorarem els serveis públics d'informació, orientació i intermediació

- a. Reforçarem les polítiques actives d'ocupació juvenils, tot desenvolupant les mesures recollides en l'Acord de Mesures per a l'Ocupació Juvenil de Catalunya.
- b. Donarem especial suport a la creació de serveis d'informació, orientació i intermediació que donen les actuals Oficines Joves de Treball dins de les Oficines Joves, per tal d'assegurar un tracte personalitzat a cada persona jove d'acord amb les seves necessitats.

3. Més i millor formació

- a. Millorarem la planificació de la formació ocupacional per assegurar una formació adequada a cadascuna de les realitats territorials.
- b. Fomentarem els espais de trobada entre formació i ocupació (tastets d'oficis, escoles taller...).
- c. Garantirem que les pràctiques siguin un instrument vàlid en el procés formatiu i de transició formació-treball pels i les joves.

4. Relacions laborals

- a. Vetllarem perquè la Inspecció de Treball faci un seguiment especial dels sectors on hi ha més presència de gent jove.
- b. Fomentarem la visió juvenil als convenis col·lectius per tal que les reivindicacions pròpies es posin a l'agenda del debat.
- c. Avançarem cap al repartiment del treball tant en l'administració pública establint la jornada laboral de 35 hores, com en els plans d'ocupació juvenils, que passaran a ser de 32 hores setmanals.

- d. Fomentarem la valoració, coresponsabilitat i el repartiment del treball reproductiu en l'àmbit privat per part de la gent jove.

5. Prestacions socials

- a. Impulsarem la creació d'un bitllet de transport actiu, que permeti el transport públic gratuït per a joves en situacions de formació o recerca de feina.

6. Donarem suport a l'emprenedoria jove

- a. Millorarem els instruments financers de suport a projectes empresarials juvenils.
- b. Fomentarem els programes d'acompanyament gerencial que afavoreixin la cohesió social i la solidaritat intergeneracional.
- c. Implantarem la finestreta única per a joves emprenedores i emprenedors a les Oficines Joves de Treball.
- d. Fomentarem i difondrem entre la gent jove alternatives viables en el foment de l'equilibri financer ètic com ara l'ús de la banca ètica.
- e. Impulsarem l'economia social i cooperativa entre els emprenedors i les emprenedores joves.

7. Garantirem l'efectivitat dels drets laborals

- a. Donarem suport a les petites i mitjanes empreses que vulguin elaborar Plans d'Igualtat, com a via per acabar amb les discriminacions per raó de sexe a l'àmbit laboral.
- b. Inclourem a les inspeccions de treball el control dels mecanismes que utilitzen les empreses per evitar i abordar l'assetjament sexual i per raó de sexe i edat dins l'àmbit laboral.
- c. Inclourem la perspectiva de gènere i de les dones als programes d'orientació laboral per a l'alumnat en l'etapa d'educació secundària obligatòria, de tal manera que es pugui reduir progressivament la segregació de dones i homes en determinats sectors.
- d. Promourem la capacitat emprenedora de les dones joves com a via per a l'autoocupació a través d'incentius fiscals, formació i un acompanyament personalitzat.

EDUCACIÓ, FORMACIÓ PROFESSIONAL I UNIVERSITATS

Diagnosi

L'educació és un dels pilars bàsics de la societat actual, una societat sense un sistema educatiu modern adaptat a les noves tecnologies i sense sensibilitat cap als nous corrents pedagògics, és una societat amb greu risc de fractura social. El sistema educatiu català cobra especial importància en l'esdevenir de la nostra societat ja que és i ha de ser el garant de la igualtat d'oportunitats, de la integració de l'alumnat nouvingut i de l'ús del català com a llengua vehicular.

També cal tenir present que la funció educacional, entesa com el procés de formació i la configuració de la nostra personalitat, té lloc tant a les aules com en d'altres molts espais com pot ser el món associatiu i de l'esplai; els quals mitjançant l'educació en el lleure duen a terme una tasca ingent i sovint no reconeguda per la resta d'agents polítics i socials. És per això que des de les estructures de Govern cal seguir potenciant i fomentant l'associacionisme juvenil i implementar les mesures oportunes per tal de garantir el seu reconeixement com a element participatiu de l'activitat educativa.

Tinguem present també que no tots els alumnes que cursen ensenyaments secundaris accedeixen al sistema universitari. N'hi ha molts que opten per ingressar al món laboral un cop han finalitzat els seus estudis de cicle mitjà o superior. Aquest sector del jovent cal dotar-lo d'eines i programes que facilitin la seva formació continuada i la posada en marxa de cursos de reciclatge i d'adaptació als diferents aspectes de la seva professió. Cal incidir en el reconeixement de la formació professional i garantir la planificació i orien-

tació professional de les persones joves. Cal dignificar aquesta formació i fer-ne reconeixement d'aquesta per la societat i el propi sistema d'educació obligatòria; garantint mecanismes de planificació i orientació professional sense biaixos de gènere.

En relació a les universitats, aquests quatre anys, i especialment el passat 2009, la política universitària ha estat en el centre del debat i de l'actualitat mediàtica. És evident que l'aplicació i l'adaptació de les universitats catalanes a l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior (EEES) ha irritat i ha creat discrepàncies entre la comunitat estudiantil, els equips rectorals i la seva conselleria corresponent.

L'aplicació de l'EEES preveu un perfil d'estudiants a temps complet que fa que molts sectors de la població no ho puguin assumir. És imprescindible que el dret a l'ensenyament no sigui incompatible amb el dret al treball. Cal garantir, per tant, la compaginació d'estudis amb l'activitat laboral que es desitgi posant a disposició de l'alumnat dues vies d'estudi que prevegin aquestes eventualitats. Cal potenciar també un diàleg constant entre l'àmbit universitari i el laboral per superar el desajust persistent entre les titulacions i les necessitats del mercat de treball, sense que aquest fet suposi una subordinació de la universitat pública al capital privat. Així doncs, és necessari aprofitar aquest moment de canvis perquè la universitat catalana asseguri una oferta docent diversificada i de qualitat combinada amb un suport real a la recerca, amb la intenció d'esdevenir un referent europeu.

Objectius

- Posar èmfasi en l'educació com a motor de canvi davant l'actual col·lapse del sistema econòmic.
- Situar l'educació secundària de Catalunya com una eina de cohesió de la societat, mirall de fórmules de respecte i igualtat.
- Incidir en el reconeixement de la formació professional i garantir la planificació i orientació professional de les persones joves. Cal dignificar aquesta formació i fer reconeixement d'aquesta per la societat i el propi sistema d'educació obligatòria; garantint mecanismes de planificació i orientació professional sense biaixos de gènere.
- Flexibilitzar la formació professional i adaptar-la al territori (tant des de la vessant pública com privada) amb l'objectiu de facilitar el desenvolupament local i l'ocupabilitat dels joves en la seva localitat de residència o àmbit comarcal.
- Garantir en tot moment que el sistema universitari asseguri una veritable igualtat d'oportunitats per a tothom que vulgui accedir-hi i que els interessos empresarials no prevalguin sobre els socials.
- Traspàs de la política de beques per part del govern central a la Generalitat de Catalunya.

Propostes

- a. Vetllarem per la transferència competencial de totes les ajudes econòmiques destinades a l'ensenyament universitari.
- b. Incrementarem les beques tant en quantitat com en dotació per afavorir la mobilitat europea i dotarem de certa suficiència econòmica els estudiants que ho requereixin.
- c. Impulsarem la signatura de les universitats catalanes d'un acord de responsabilitat pel qual es comprometin a respectar la compaginació d'estudis i feina, així com la creació de la doble via (temps parcial/ temps complet) de titulació en tots els estudis i universitats del Principat per tal de garantir la compaginació de la feina i els estudis.
- d. Assolirem el 6% d'inversió pública en educació en un termini no superior a 4 anys.
- e. Incorporarem la coeducació com un dels fonaments del sistema educatiu català per tal d'educar des del reconeixement a la diversitat i a la igualtat d'oportunitats entre persones.
- f. Elaborarem un decret que reguli la constitució i la composició dels consells escolars i que en substitueixi l'actual per tal de poder reorganitzar-los escolars, dotar-los de més representativitat estudiantil i constituir-los com a òrgans de decisió i negociació pel que fa als temes relacionats amb la planificació i gestió del centre educatiu i dels seus espais.

HABITATGE

Diagnosi

La crisi econòmica desencadenada el 2007 ha agreujat les dificultats d'accés a l'habitatge per part del jovent, que havien estat una constant en els anys de la bonança econòmica, en part perquè aquesta es sostenia en un augment continuat dels preus de l'habitatge, mentre que el salari mitjà es mantenia pràcticament invariable.

La falta crònica de polítiques públiques d'habitatge ambicioses, que ha començat a corregir-se des de la participació d'Esquerra al Govern de la Generalitat a partir de 2003, ha estat un dèficit que ha tingut com a conseqüència la inexistència d'un parc d'habitatge públic per facilitar l'emancipació del jovent. A més, l'existència de terminis curts per al manteniment d'un habitatge protegit (durant el qual el preu de venda és el de protecció oficial), després dels quals aquests habitatges passaven al mercat lliure, va significar l'evaporació de bona part de l'esforç financer de la Generalitat dut a terme en aquest àmbit. És a partir del 2003, i destacadament amb l'aprovació de la Llei pel dret a l'habitatge el 2007 (on les JERC hi tenen un paper destacat), quan aquesta tendència comença a canviar.

Avui, però, els problemes del jovent per accedir a un habitatge es centren en tres eixos. En primer lloc el preu encara alt de l'habitatge de compra, en segon l'augment de preus del lloguer a conseqüència de l'augment de la demanda i finalment la restricció del crèdit als i les joves que volen accedir a un habitatge de propietat. Alhora, cal valorar molt negativament el desenvolupament de la Renda Bàsica de Emancipación (RBE) del govern espanyol, que compta amb una taxa elevada d'impagament d'ajuts reconeguts alhora que suposa una malintencionada invasió competencial.

Cal destacar també la inexistència d'un parc públic d'habitatge (tant d'habitatge protegit com de lloguer), prou important com per condicionar la dinàmica de la resta del mercat immobiliari, on el lloguer tingui un pes majoritari. Un objectiu encara lluny d'assolir-se.

Cal augmentar la construcció d'habitatge protegit, aprofitant la rehabilitació d'espais urbans i sense malbaratar més territori, i on el lloguer sigui clarament una prioritat. Alhora, el model català d'habitatge assequible ha de permetre la conversió en habitatge protegit de bona part dels habitatges construïts que resten buits a Catalunya (prop de 200.000).

El mercat immobiliari no només ha servit per proveir de béns els consumidors d'habitatge, sinó que ha estat víctima de l'especulació financera i immobiliària, facilitada per l'actitud poc prudent de les institucions financeres i per una regulació estatal i un marc fiscal que, fins a l'aprovació de la nova Llei del sòl al Congrés dels Diputats, era excessivament favorable a aquesta dinàmica especulativa.

Malgrat que la crisi financera que patim està repercutint en el mercat immobiliari, cal posar les bases per impedir que en un futur es produeixi una dinàmica similar a la del període 2000–2007. Una nova regulació hipotecària, un major control sobre la valoració dels actius immobiliaris per les entitats financeres, i una política fiscal de foment del lloguer han de ser les bases per extirpar l'especulació del mercat de l'habitatge.

Objectius

- Treballar per augmentar el nombre de joves que poden emancipar-se, ja que la crisi actual ha frenat l'augment del percentatge de joves emancipats que havia anat en augment els darrers anys gràcies a les mesures que s'estaven aplicant.
- Apostar prioritàriament pel lloguer com a forma que els joves accedeixin a un habitatge, garantint els drets com a llogaters i uns preus justos. Seguir duent a terme una feina d'assessorament i informació als joves que volen llogar un pis, així com mitjançant entre els joves i els propietaris per tal de suprimir clàusules abusives i obstacles innecessaris.

- Combatre l'especulació immobiliària, ja que la gran quantitat de pisos buits és un dels motius de l'encariment de l'habitatge i és necessari forçar la seva sortida al mercat.
- Augmentar la construcció d'habitatge protegit, especialment en aquells llocs amb una major necessitat d'habitatge per part de la població més jove.

Propostes

1. Foment del lloguer

- a. Impulsarem la intermediació i el lloguer com a mitjà per a fer aflorar al mercat els habitatges desocupats.
- b. Fomentarem la construcció d'habitatge protegit, fonamentalment de lloguer i en espais urbans.
- c. Augmentarem la quantia i garantirem la periodicitat de les ajudes al lloguer, tot eliminant l'RBE a Catalunya i exigint que els fons que s'hi destinen passin als programes que la Generalitat desenvolupa i pot desenvolupar en aquest àmbit.
- d. Fomentarem la pràctica de l'aval-lloguer (garantia de pagament del lloguer per part de la Generalitat) per tal d'eliminar els avals bancaris que moltes i molts joves han de satisfer en accedir al lloguer d'un habitatge.
- e. Penalitzarem fiscalment els fons d'inversió immobiliària i afavorirem la creació de societats d'inversió en habitatge protegit de lloguer.
- f. Impulsarem contractes de masoveria urbana: mediació per aconseguir acords entre propietaris d'habitatges que no estan en condicions òptimes i joves que actuarien com a masoveres i masovers i, per tant, durien a terme tasques de manteniment i rehabilitació.

2. Combatrem l'especulació immobiliària i les males pràctiques

- a. Desplegarem les potencialitats de la Llei pel dret a l'habitatge, en especial l'expropiació de l'usdefruit dels habitatges buits i l'obtenció de sòl per habitatge protegit en sòl urbà consolidat.
- b. Aprovarem el Pla Territorial Sectorial d'Habitatge de Catalunya per tal de delimitar les zones amb demanda acreditada d'habitatge, on es puguin portar a terme les expropiacions d'habitatges buits i l'adquisició de sòl consolidat per habitatge protegit.
- c. Combatrem el *mobbing* immobiliari cap a joves i gent gran en particular, i controlarem les pràctiques abusives exercides per algunes persones propietàries.
- d. Impulsarem la reformulació de la Llei hipotecària de l'Estat per tal de transformar la garantia personal per impagament de deutes hipotecaris en garantia real per, d'aquesta manera, permetre el pagament del deute amb el lliurament de l'habitatge, quedant liquidat el préstec hipotecari.
- e. Impedirem les pràctiques abusives de societats taxadores d'habitatges en conveniència amb les entitats financeres.
- f. Vetllarem per un major control sobre la valoració dels actius immobiliaris per part de les entitats financeres, com a mesura per a la contenció de preus.
- g. En la contractació pública de l'àmbit de la construcció, donarem prioritat a les empreses que garanteixin la igualtat d'oportunitats al seu si i establirem com a requisit indispensable l'existència de plans d'igualtat a les empreses que hi estan obligades.

CULTURA I SOCIETAT DE LA INFORMACIÓ

Diagnosi

El concepte «cultura» inclou una gran quantitat d'aspectes. De fet, si mirem la definició del DIEC ja hi trobem les múltiples facetes que engloba. Ja que és definida com el «Conjunt de les coneixences literàries, històriques, científiques o de qualsevol altra mena que hom posseeix com a fruit de l'estudi, de les lectu-

res, de viatges, d'experiència, etc. i també com el «conjunt dels símbols, valors, normes, models d'organització, coneixements, objectes, etc., que constitueixen la tradició, el patrimoni, la forma de vida, d'una societat o d'un poble». L'accés a la cultura és un element clau a l'hora de generar una consciència crítica sobre l'entorn que ens envolta.

En els darrers anys la difusió i l'accés als continguts culturals, i de fet a la informació en general, ha viscut un canvi espectacular. L'aparició i l'expansió de les noves tecnologies han possibilitat una democratització dels coneixements com no havia estat mai possible. Al mateix temps també ens presenta reptes i noves problemàtiques: com evitar esclatxes insalvables a la societat en funció de la capacitat d'accedir a aquestes noves tecnologies, com fer compatible la defensa dels drets dels creadors amb el lliure accés i distribució de la informació que permet Internet, com pot afectar a la nostra llengua... En definitiva, avui en dia les formes de creació, difusió i consum de continguts culturals molts cops difereixen enormement de la concepció més clàssica amb la que es dissenyen les polítiques culturals.

El nostre és un país ric en tradicions populars. Són innumbrables les associacions que duen a terme activitats en aquest àmbit: colles de bastoners, de diables, de balls tradicionals, sardanistes, geganteres... En aquestes hi participen activament moltes i molts joves del nostre país. Un discurs de falsa modernitat ha volgut arraconar o menystenir la importància de les mostres de cultura tradicionals al nostre país. Les JERC creiem que és especialment necessari que el jovent vegi aquestes activitats culturals com a atractives i properes, i per tant que es duguin a terme actuacions en aquest sentit. La modernitat en cap cas pot ser entesa com una negació del passat, de les nostres arrels i de les nostres tradicions. Lògicament, el manteniment i el gaudi de la cultura popular ha de ser completament compatible amb els fonaments d'una societat democràtica, actualitzant aquelles pràctiques discriminatòries que encara ara segueixen practicant-se al·legant raons històriques.

Cap poble, ni cap persona jove, pot construir la seva identitat, en aquest cas la identitat catalana, d'esqueines a aquelles expressions culturals que han anat persistint al llarg dels anys i que conformen una forma de ser, una realitat única i insubstituïble, igual que ho són totes les cultures i tradicions d'arreu del món. La globalització ha estat utilitzada molts cops com un procés d'homogeneïtzació cultural. Ens toca donar-hi la volta, precisament la globalització ens ha de permetre conèixer un major nombre de realitats culturals, diverses i diferents a la nostra, però en cap cas això pot significar renunciar a la nostra herència cultural. Això no vol dir viure ancorades i ancorats al passat, sinó que vol dir tenir la capacitat d'adaptar aquestes tradicions al moment en què vivim.

La llengua catalana compleix un paper central i fonamental en la nostra cultura, i és també un dels elements d'integració a la societat catalana més important. Actualment trobem que, si bé pràcticament un 90% del jovent entre 15 i 29 anys entenen el català (un 87,3% dels homes joves i un 89,2% de les dones joves), només un 44,3% l'utilitzen de forma habitual (d'aquests un 45,6% són homes joves i un 43% són dones joves). És necessari augmentar aquestes xifres, i perquè això sigui possible resulta imprescindible que el català guanyi pes en molts àmbits, i un d'aquests el trobem en les ofertes culturals. De fet, fa molt poc hem pogut observar la resistència d'un sector com el de l'exhibició cinematogràfica a l'hora d'augmentar l'oferta de cinema en català. Cal seguir treballant per tal de garantir una oferta en la nostra llengua en tots els àmbits culturals, especialment en aquells de més consum per part dels i les joves.

Objectius

- Garantir que la llengua catalana sigui l'eina de cohesió i foment de la cultura al nostre país.
- Combatre els obstacles que es troben molts joves a l'hora d'accedir als continguts culturals, ja siguin econòmics o geogràfics, per tal de garantir que tot el jovent català hi pot accedir.
- Fomentar i dotar d'eines els joves creadors catalans, capaços de generar continguts d'una gran qualitat però que molts cops no troben les eines o les ajudes suficients.

Propostes

1. Llengua catalana

La llengua i la cultura catalanes no són únicament una eina per transmetre uns coneixements, en el nostre país el coneixement del català i la cultura pròpia són també una forta eina de cohesió social i d'inclusió dels i les joves provinents d'altres països. Segons l'IDESCAT, a l'any 2008 un 25,2% del total de joves catalanes i catalans (un 25,8% dels homes i un 24,5% de les dones) tenia nacionalitat estrangera. Això significa una multitud de llengües, tradicions i costums molt diferents. Aquests i aquestes joves han de trobar en la llengua i la cultura catalanes l'eix vertebrador a partir del qual poder construir la seva identitat com a catalans i catalanes, al mateix temps que aquesta diversitat d'orígens culturals també ha de ser tinguda en compte ja que de facto passa a formar part de la realitat del nostre país. És fonamental per tal d'impulsar relacions constructives entre la cultura identitària nacional i les cultures de la població nouvinguda. A l'hora de pensar les polítiques culturals dirigides als i les joves s'han de reconèixer les diferències en el consum i vies d'accés a la cultura dels i les joves d'origen immigrant, i per tant actuar per garantir que tota la gent jove, independentment del seu origen, tingui les mateixes possibilitats d'accedir-hi.

- a. Farem del català la llengua comuna i de cohesió social.
- b. Incrementarem l'oferta de places i garantirem la territorialització de cursos de nivell de suficiència de llengua catalana (en especial al nivell C de català) i en garantirem la gratuïtat dels nivells A, B i C.
- c. Impulsarem relacions constructives entre la cultura identitària nacional i les cultures de la població nouvinguda.
- d. Elaborarem una nova Llei de política lingüística que garanteixi l'ús vehicular de la llengua catalana a l'educació secundària postobligatòria, el dret de l'alumnat a rebre la formació universitària en català, l'etiquetatge, com a mínim en català, dels productes de fabricació pròpia i estableixi quotes pel que fa a les produccions i manifestacions culturals de tota mena i intervenció en les televisions públiques i privades per tal de vetllar per una qualitat lingüística.
- e. Promourem, a través d'una línia d'ajuts i subvencions, les produccions i les manifestacions culturals d'autoria juvenil i/o dirigides a joves en llengua catalana.

2. Cultura per a tots i totes

A l'hora de garantir la igualtat d'oportunitats entre totes i tots els joves, a l'hora de poder accedir a les activitats i continguts culturals, ens trobem amb diversos aspectes que ho poden limitar. Per un costat, i pel que fa a aquelles activitats culturals de pagament, hi ha un factor molt clar que és la capacitat adquisitiva del jovent. És necessari doncs que aquest factor es tingui en compte a l'hora de dissenyar els descomptes i ofertes especials dirigides al jovent, millorant els descomptes per a persones joves en situacions d'atur, especialment. L'excés de centralització de les ofertes culturals al nostre país, sobretot en grans ciutats i especialment a l'Àrea Metropolitana de Barcelona, suposa un obstacle afegit per a moltes i molts joves, ja que desplaçar-se grans distàncies els suposa uns costos de temps i econòmics que molts cops no poden permetre's. S'ha d'intentar que els espais de difusió cultural estiguin al màxim de repartits arreu del territori, i en aquells casos en què no és possible s'ha de coordinar les diverses administracions per tal de facilitar l'organització de desplaçaments per assistir a esdeveniments culturals.

- a. Augmentarem els descomptes per a joves a l'hora d'accedir a les diverses ofertes culturals de pagament, tenint en compte el seu nivell de renda.
- b. Garantirem l'accés a la cultura dels i les joves en igualtat de condicions i oportunitats.
- c. Afavorirem la realització d'esdeveniments culturals que incorporin les necessitats de les famílies joves per la conciliació del consum cultural amb les càrregues familiars.
- d. Evitarem la centralització de les ofertes culturals a les àrees metropolitanes.
- e. Identificarem les manifestacions de cultura popular d'arreu de Catalunya que incorporin elements discriminadors per tal d'adaptar-los progressivament al nou context social.
- f. Reconeixem les aportacions culturals de les dones a través de la revisió dels productes culturals, recordant i homenatjant les dones als espais públics i fent visibles les creadores actuals a les programacions.
- g. Promourem que les convocatòries de subvencions a activitats culturals estiguin avaluades, també, en funció al seu impacte en els homes i dones joves.

3. Cultura lliure

Ens trobem amb la paradoxa que una de les eines que permet a la gent jove arribar amb major facilitat als diversos continguts culturals d'una forma econòmica, adaptada als seus horaris i sense necessitat de desplaçaments, Internet, està sent objecte de persecució sota l'argument dels drets d'autoria, amb una concepció arcaica que xoca frontalment amb la realitat actual. Les lleis s'han d'adaptar al segle XXI, i les administracions han de fomentar l'ús de la xarxa com a eina de difusió i intercanvi culturals i deixar de criminalitzar el jovent pel simple fet d'aprofitar les oportunitats que aquesta ofereix. Cal racionalitzar el concepte de la propietat intel·lectual i fer-lo compatible amb el moment actual.

- a. Formularem un Pla Integral de Foment de la Cultura i el Programari lliure, que inclogui la migració de tot el programari de l'administració autonòmica a programari lliure; incentius econòmics per empreses que facin servir programari lliure; assessorament econòmic i empresarial a artistes i creadors i creadores que produeixin obres sota domini públic o sota llicències *copyleft*; i la defensa dels drets dels i les internautes a descarregar i intercanviar sense ànim comercial continguts culturals mitjançant Internet.
- b. Combatrem la criminalització del jovent que intercanvia continguts culturals a través de les noves eines de comunicació.
- c. Adaptarem l'oferta cultural a les formes d'expressió i consum pròpies dels i les joves prestant especial atenció a l'ús de les noves tecnologies.

4. Cultura feta per joves

Quan parlem de cultura és important no considerar la persona jove com una simple receptora/consumidora de continguts artístics i culturals, sinó també cal tenir en compte les capacitats creadores del jovent del nostre país. Segons l'Enquesta de consum i pràctiques culturals, un 90% del jovent entre 15 i 29 anys (un 86,6% dels nois i un 94,3% de les noies) afirmen haver practicat alguna mena d'activitat artística o artesanal. Això suposa un potencial enorme que el país ha de saber aprofitar. S'han d'incentivar les potencialitats creadores del jovent català en totes les disciplines, treballant des dels agents educatius per tal de deselititzar la visió que molts i moltes joves poden tenir de la creació cultural i que pot suposar una barreira que impedeixi que s'acostin a la creació. Al mateix temps, des de les diverses administracions s'ha de fomentar la difusió i la promoció artística dels joves creadors i creadores, permetent que aquests s'incorporin progressivament als circuits de difusió molts cops reticents a oferir espais a les persones artistes i creadores novelles.

- a. Augmentarem el nombre d'espais públics destinats a la difusió de les obres de creadors i creadores joves de diferents disciplines.
- b. Unificarem tots els serveis que ofereix la Generalitat dirigits als i les joves creadors i creadores en les oficines d'Emancipació Juvenil.
- c. Crearem la Xarxa Nacional de Bucs d'Assaig, per tal de fomentar entre el jovent la creació com a manera positiva d'utilització del temps de lleure i promourem, al màxim possible, amb aquests equipaments, l'aparició de grups que a mig o llarg termini puguin optar amb garanties a la seva professionalització.
- d. Facilitarem i fomentarem espais per permetre el desenvolupament de noves formes d'expressió artística.

SALUT

Diagnosi

Les relacions entre joventut i salut es conformen per una sèrie de processos socials que inclouen percepcions, experiències, expectatives, estils de vida i un ampli conjunt complex de variables contextuais, d'estructura social, ambiental i sociocultural, entre d'altres.

La salut és un concepte relliscós que sovint es torna invisible perquè s'equipara a la «normalitat» de viure. Durant molt de temps s'ha entès la salut com l'absència de malaltia i això afavoria que els segments de la

societat que gaudeixen, en general, d'un bon estat físic no clamessin demandes socials en aquest àmbit. Justament el cas del jovent en trobar-se, en general, en situació de fortalesa i bona salut ha portat a què no en fessin reivindicacions. Però al mateix temps, és justament en l'època juvenil de la vida quan s'entra en contacte amb tota una sèrie de factors de risc, on es posen en pràctica tota una sèrie d'hàbits i comportaments que en el futur determinaran com serà la seva salut.

És per això que és tant important continuar duent a terme polítiques de promoció i prevenció de la salut entre els i les joves. Aquesta és l'única estratègia d'intervenció sobre la realitat que pot facilitar la disminució dels problemes de salut en el futur, però que no serà eficient si no va en coordinació i en coherència amb les mateixes polítiques públiques dirigides al món adult.

A més, cal tenir en compte que avui veiem com la majoria del jovent coincideix en referir-se a la salut com a quelcom que va més enllà de l'absència de malaltia, i són ells mateixos els que omplen de matisos el concepte. L'autopercepció juvenil, quan es tracta de referir-se a la seva pròpia salut, juga no tant amb elements somàtics sinó més aviat amb elements psicosocials com és la satisfacció personal, els plaers, la responsabilitat, l'autonomia o el benestar. Les JERC entenem que els programes de salut que tradicionalment han estat orientats a reproduir un discurs biomèdic i clínic cal encaminar-los a donar resposta a aquesta salut que per a la persona jove va molt més enllà.

No ens hem d'oblidar de la pròpia persona jove. Moltes de les polítiques actuals es fan únicament des de la visió adulta, repercutint sovint en el fet que les accions que se'n deriven no acabin d'arribar als i les joves. Així doncs, hem de procurar que el jovent participi també en la seva educació per la salut. Hem de fer partícips als i les joves de l'elaboració de les accions i així, a través de l'apropiació dels propis beneficiaris, garantirem un èxit més elevat, a més de dur a terme accions més realistes i eficaces.

En el nostre model tenim clar que dins del col·lectiu de persones joves existeixen moltes particularitats i que hi ha joves en situació més vulnerable que altres. Hem de ser conscients d'aquestes diferències i generar polítiques públiques que s'adaptin a les diferents realitats, sobretot a aquelles que poden patir més dificultats.

Finalment, no hem d'oblidar que proposem un model on tothom s'hi senti representat i que, per tant, davant la nova realitat amb joves provinents d'altres cultures o fills i filles d'immigrants ens cal tenir en compte la perspectiva intercultural. Sovint, les polítiques actuals en salut jove no arriben a aquests col·lectius, i des de les JERC apostem per un model integral on tothom hi tingui representació i participació.

Si el que volem és fer polítiques amb i per a persones joves és important entendre que cal dotar d'elements per acompanyar al jovent en les seves preses de decisions en matèria de salut (i això com veiem passa no tan sols per l'àmbit purament sanitari, sinó també a nivell de cobertura social). En aquest sentit, és important que distingim la naturalesa dels elements que condicionen l'estat de salut de la gent jove. Per una banda tenim els elements estructurals, que són aquells que tenen a veure amb la vida quotidiana del jovent —com poden ser precarització laboral, eternització acadèmica, impossibilitat del compliment «natural» de certes etapes vitals, etc.—, els quals requereixen una implicació tant de l'administració com de la ciutadania (i per tant d'unes eines d'acompanyament particulars). Com també hi ha elements que interaccionen amb la salut del jovent, que podríem anomenar «més circumstancials», i que es poden relacionar amb certes situacions de risc en les quals la persona jove té més possibilitats de patir. Aquestes requeriran d'un abordatge i d'unes polítiques més immediates i directes.

Objectius

- Apostar per un model de salut integral, que arribi a tot el jovent independentment del seu origen o situació socioeconòmica o lloc de residència, i en això volem fer-hi èmfasi, ja que sovint les polítiques en salut jove no tenen tant en compte els col·lectius més vulnerables que a la vegada són els que estan més allunyats dels recursos.

- Potenciar els tres grans eixos en les polítiques de salut jove que entenem com la promoció de la salut com a concepte integral, la prevenció de conductes de risc i la perspectiva comunitària.
- Implicar els diversos agents que influeixen en l'educació dels i les joves. Tot és agent educatiu i per tant des dels diversos àmbits cal tenir en compte aquest aspecte. Per tant, l'escola, la família, l'educació en el lleure i les administracions tant locals com comarcals han de ser conscients del seu paper com a agent educatiu en l'àmbit de la salut.
- Fer partícips als i les joves en l'elaboració de les accions impulsades en matèria de salut, i així, a través de l'apropiació dels propis beneficiaris, garantir un èxit més elevat, a més de dur a terme accions més realistes i eficaces.

Propostes

1. Oci i mobilitat

Moltes i molts joves coincideixen en les seves formes d'oci. Sortir a prendre alguna cosa, anar a ballar a alguna discoteca o local, mirar la televisió, jugar a la consola/ordinador, comprar roba... En molts dels casos existeix un eix transversal en el lleure que és el consum, ja sigui de drogues i alcohol, com menjar preparat, jocs o roba. Hi ha una davallada en l'ús dels temps d'oci en activitats relacionades amb l'esport com pot ser l'excursionisme, o en activitats culturals (llegir, cine, teatre), així com en la participació o militància política, religiosa o de voluntariat.

Es suggereix potenciar els espais de trobada en sòl públic, donar suport a aquelles iniciatives que es generin des del mateix jovent (locals d'assaig, locals per a l'autogestió, horts lliures...). D'alguna manera es tracta de contrarestar la tendència creixent cap a l'individualisme reforçant, en la pràctica, nous valors socials en la cultura de l'oci.

L'accidentalitat viària és la principal causa de mort entre les persones joves del nostre país. Els factors que condicionen aquestes xifres són tant de tipus estructural, ja que un dels sectors més importants en l'economia capitalista és el de l'automobilisme, i per tant s'exerceix una forta pressió a la ciutadania/consumidor per al seu ús, com també existeixen factors simbòlics i culturals, doncs el món del motor segueix encadenat a un seguit de valors com els de velocitat, potència, poder, risc, dominació/virilitat, els quals formen part de l'educació sentimental que ha rebut el jovent. Aquest valors es solen posar de manifest en dinàmiques festives on el binomi alcohol i conducció, encara que en declivi, segueix sent un clàssic.

A més, cal tenir en compte que l'urbanisme actual està situant, cada cop més, els espais d'oci nocturn fora del nucli urbà. Entenem aquesta mesura com la planificació urbanística que pretén no distorsionar el descans i la viabilitat veïnal però, per una banda, cal planificar el model dels nostres pobles i ciutats equilibrant els interessos de tota la població i, per l'altra, hauria d'anar acompanyada de mesures que facilitessin els trasllats no generant, com fins ara, l'obligatorietat d'utilitzar el transport privat afavorint els riscos que es desprenen del seu ús.

- a. Impulsarem tarifes reduïdes en el transport públic nocturn.
- b. Crearem una xarxa pública de transport que permeti l'enllaç entre els nuclis urbans i les zones d'oci nocturn.
- c. Facilitarem que els locals d'oci nocturn disposin d'informació del transport públic de l'entorn (metros, autobusos i horaris).
- d. Afavorirem una planificació de la ubicació dels espais d'oci a partir de criteris equitatius per a tota la ciutadania, que permetin harmonitzar interessos.
- e. Dissenyarem un pla estratègic sobre salut mental juvenil en base a un estudi de l'estat de la qüestió que faci aflorar, sense estigmatismes, la situació de la gent jove amb problemes de salut mental. Impulsarem la creació de meses de salut jove territorials concertades amb els agents del territori, tant sanitaris, de serveis socials, educatius, com entitats juvenils des d'una òptica de salut juvenil.

2. Drogues

Diversos estudis rigorosos així com el sentit comú i la pura observació qualitativa, ens diuen que certs consums de drogues (legals i il·legals) són característics del jovent d'avui. Generalment aquests consums es duen a terme en espais i temps de lleure amb un caire festiu i grupal. Cal entendre l'existència d'un consum amb finalitat recreativa així com la diferència entre el consum problemàtic i aquell que no ho és, adaptant la resposta pública a diverses realitats.

Si bé és cert que tot consum de drogues porta implícit un risc, també és cert que les mesures que s'estan duent a terme per disminuir-lo (prohibició de substàncies, criminalització de les persones usuàries, desinformació) no resulten efectives. Tot al contrari, aquestes polítiques resulten més perjudicials per a una majoria que no desenvolupa consums problemàtics i en canvi segueix vivint amb una pràctica penalitzada sense disposar de la resposta pública que caldria, basada en la democratització de la demanda que aniria acompanyada de la sensibilització, formació o control de substàncies.

Cal fer un pas endavant deixant enrere posicions conservadores en aquest àmbit, fugint d'incoherències i hipocresies, així com dels grans interessos econòmics que sovint pesen més que la recerca de polítiques que busquin beneficiar la llibertat i el benestar de l'individu. Cal fer una clara aposta per les polítiques de racionalització de la demanda, potenciant l'educació i la formació, tant d'usuaris i usuàries com de l'entorn, dotant de les eines suficients les persones perquè puguin prendre les seves decisions i actes amb menys risc.

- a. Vetllarem per incloure en els currículums escolars, adequant-ho a les diferents franges d'edat i de manera transversal, la formació i sensibilització sobre els riscos derivats del consum de drogues. Així, reforçarem i consolidarem una educació sobre el consum de drogues en la qual el jove pugui disposar d'eines d'autoconeixement suficients com per decidir ell i ella mateixa, en cada moment de la seva vida, quin és el seu model relacional vers les drogues.
- b. Obrirem línies específiques de suport per potenciar i enfortir les organitzacions privades que treballen en l'àmbit juvenil per difondre, sensibilitzar i facilitar informació en aquest àmbit. Així com també donarem suport a aquelles organitzacions que ofereixen a la persona consumidora un servei per tal de conèixer la qualitat i el contingut de les substàncies.
- c. Promoure els canvis legislatius necessaris perquè el consum públic de substàncies psicoactives a l'Estat espanyol deixi de ser considerat com una infracció administrativa, tal com és considerat actualment a l'empara de l'article 21.5 de la Llei orgànica sobre protecció de la seguretat ciutadana. Així com facilitar espais de debat amb tots els actors públics i privats per tal d'establir el marc de la legalització.
- d. Donarem suport i cobertura legal a les associacions relacionades amb el consum del cànnabis (teràpèutic i recreatiu).

3. Sexualitat i afectivitat

L'evolució de la sexualitat, de les pràctiques sexuals, i sobretot del discurs social entorn la sexualitat s'ha transformat i ha transformat la nostra societat. Avui en dia, fruit d'una gran obertura als canals informatius i d'una riquesa important de l'educació en general, la gent jove sent que no té barreres a l'hora d'expressar la seva sexualitat oberta lliurement. Amb tot, encara el jovent, i també la resta de la ciutadania, opera quan es tracta de la seva sexualitat i de les seves relacions afectives amb valors i paràmetres de dècades passades.

Cal fer un pas més endavant i entendre que practicar sexe, i sobretot, practicar-lo satisfactòriament, és una font de salut, mental i física. És per això que cal que el jovent creixi amb una educació sexual i afectiva sòlida, basada en l'autoconeixement i l'autoexploració. Cal fomentar actituds reflexives entorn a la pròpia sexualitat d'un o una, per tal que aquesta persona sàpiga, arribat el moment, un mínim de coses sobre el seu cos i el seu ésser, què és allò que li agrada i el que no. En aquest àmbit, pren una gran rellevància l'educació afectivo-sexual adreçada a ensenyar els i les joves a detectar i prevenir les relacions abusives. Les campanyes preventives contra els embarassos no desitjats, les Infeccions de Transmissió Sexual (ITS),

etc., només seran efectives si es fa el pas previ de treballar el tema de l'autoconeixement sexual amb constància, tant a les aules com a casa i amb el grup d'iguals. Un exemple clar en aquest sentit el trobem amb el biaix que hi ha entre la teoria (discurs) sobre l'ús del preservatiu i la pràctica. Més enllà de criminalitzacions, cal veure que el jovent no està preparat adequadament per incorporar el mètode anticonceptiu més efectiu fins al moment (preservatiu) en les seves pràctiques sexuals.

La nova legislació sobre l'accés a l'avortament, a més de la facilitat per accedir a mètodes d'urgència com la pastilla del dia de l'endemà, representen un avenç en la garantia dels drets sexuals i reproductius de les joves. Per tal que aquests recursos siguin utilitzats de forma responsable, és imprescindible incidir, de nou, en l'educació afectivo-sexual. A més, és també imprescindible que aquests recursos siguin accessibles per part de les joves d'arreu del territori català.

- a. Establirem l'obligatorietat de l'educació sexual reglada en els currículums educatius, parant especial atenció als aspectes afectius i a la prevenció de relacions abusives.
- b. Facilitarem l'accés dels i les joves a l'anticoncepció i garantirem el respecte a la seva intimitat, sobretot en el cas del jovent de l'àmbit rural.
- c. Posarem màquines expenedores de preservatius a instituts, oficines d'emancipació juvenil així com als llocs on els i les joves considerin necessaris.

4. Hàbits saludables

L'esport i l'alimentació saludables són eixos importants que cal fomentar entre la gent jove. L'esport no només com a vehicle d'actituds saludables sinó com un element de cohesió social i transmissió de valors tals com el treball en equip, l'esforç o la companyonia, etc. Fomentar hàbits saludables com una alimentació equilibrada i uns hàbits esportius ha de ser significatiu en un model on creiem en una perspectiva integrada i on quedin cobertes totes les necessitats de la persona. Problemes com l'anorèxia, la bulímia, l'obesitat o la vigorèxia afecten molts i moltes joves i sovint amaguen altres problemes, sobretot de salut mental, que cal tenir en compte.

En els últims anys s'ha observat un increment de l'ús o mal ús entre el jovent de pantalles, és a dir, d'Internet, xat, consoles, etc. Existeix també una certa alarma precisament en el descontrol que l'entorn dels i les joves (pares i mares, escola, etc.) tenen sobre l'ús d'aquestes tecnologies en els seus fills i filles i els perills que la xarxa pot produir.

Ens trobem amb una realitat que està en augment, amb poques respostes sobre el tema i amb la necessitat d'una reflexió crítica al voltant de tot això.

Les socioaddiccions són dependències psicològiques provocades per situacions o problemes que dificulten al jovent la seva capacitat d'enfrontar-se amb problemes o situacions adverses. Les socioaddiccions a les pantalles, que no consisteixen, per tant, en la ingesta o el consum de substàncies tòxiques, poden ser tant problemàtiques com qualsevol altra addicció (drogues, per exemple), i generen una situació de dependència, una pèrdua de control, persistència en la conducta i negació d'aquesta, interferència en la vida quotidiana i pèrdua d'interès per les altres activitats.

Així doncs, creiem necessari que en les polítiques de salut per a persones joves es doni resposta també a aquestes necessitats cada cop més visibles i que irrompen amb força en la nostra, cada cop més, societat tecnològica.

Des de les JERC apostem per un model on els temes de salut mental hi siguin presents, com quelcom més a tractar, ja que a més de les múltiples socioaddiccions existents, els problemes com l'estrès, la inseguretat, les depressions, la manca d'habilitats, les angoixes, etc., formen part de la salut del jovent i cal fer un treball de prevenció des de l'educació integral tot reforçant els elements personals i socials.

- a. Inclourem en el currículum escolar qüestions de salut, no només en sexualitat-afectivitat o consum de drogues sinó també en trastorns alimentaris, riscos associats als consums, salut mental i temes com l'autoestima i habilitats socials per ajudar el jovent en la formació d'un esperit i actitud crítics.
- b. Dissenyarem un programa específic dirigit a la gent jove dins del Pla Director de Salut Mental i Addiccions.
- c. Facilitarem l'accés dels recursos sanitaris als i les joves. Procurarem que aquest recurs sigui proper al jovent i que s'hi adapti a través de les seves necessitats sentides i reals, «des dels i les joves». Considerem imprescindible la seva participació en el disseny d'aquests.
- d. Vetllarem per positivament i no criminalitzar la imatge de la gent jove tant en les campanyes públiques com als mitjans de comunicació.
- e. Apoderarem el jovent per tal que sigui capaç de gestionar la seva pròpia salut.
- f. Garantirem l'accés de totes les dones a la interrupció voluntària de l'embaràs finançada amb fons públics i basada en l'equilibri territorial.
- g. Treballarem per prevenir, lluitar i sancionar el tràfic de dones i l'exploració sexual.

ACCIÓ SOCIAL

Diagnosi

Les dades d'aquest apartat evidencien l'heterogeneïtat del col·lectiu juvenil i la gran presència de situacions properes a l'exclusió social. La joventut, lluny de ser un col·lectiu homogeni, presenta desigualtats importants, tant en relació al conjunt de la població com entre el propi col·lectiu. En aquest sentit, és destacable l'abast de la pobresa monetària entre la població juvenil, que afecta un 15% dels i les joves. Si desagreguem les dades per sexes, podem observar com el risc de pobresa a la joventut afecta en un 11,2% els homes joves i en un 18,9% les dones joves, gairebé la meitat dels quals es troben en una situació de pobresa extrema. Cal recordar que les dades fan referència a un període (la part central de la dècada del 2000) marcat pel creixement econòmic, i que en aquest període de bonança la taxa —tot i un cert comportament erràtic— no s'ha reduït sinó que s'ha mantingut estable, fins i tot a l'alça. És ben possible que en èpoques de menys creixement o de crisi, com l'actual, la pobresa juvenil creixi de manera notable.

El factor positiu, no obstant això, és la capacitat de les polítiques públiques per reduir aquesta pobresa, ja que la taxa de pobresa abans i després de les transferències econòmiques varia al voltant d'un 30%. Aquesta eficàcia de les mesures d'intervenció contra la pobresa hauria de ser un estímul per millorar-les i estendre-les. Les dades, d'altra banda, també constaten la feminització de la pobresa.

Pel que fa a la situació de les persones immigrades joves al nostre país, hem pogut observar com són aquestes les que pateixen les condicions de vida més desfavorables en relació amb la resta de persones joves. Segons dades de la Secretaria de Joventut, al final de l'any 2008 les persones joves immigrades representaven el 25,2% del total de joves del país, d'aquest jovent un 25,8% eren homes joves i un 24,5% eren dones joves, 5 punts més que no pas l'any 2006 i 22 punts més que l'any 2000. Al mateix temps, l'atur juvenil immigrant de 16 a 29 anys del segon semestre del 2009, segons dades de l'Observatori Jove d'Ocupació d'Espanya, era del 48%, és a dir, 20 punts per sobre de la mitjana juvenil, dada que demostra les desigualtats existents per origen al nostre país.

La discriminació social que pateixen les persones amb malalties i/o discapacitats encara repercuteix negativament en tots els àmbits de la vida quotidiana, malgrat el treball fet en la matèria els últims anys. Sectors com l'educació, l'accés a la cultura o el món laboral encara són molt lluny d'integrar aquest col·lectiu.

Per últim, pel que fa a la situació de les persones d'orientació sexual lesbiana, gai, transsexual o bisexual, cal esmentar que, malgrat que en els darrers anys s'ha arribat a una equiparació legal amb les persones heterosexuales, encara queda un gran camí per tal d'arribar a la mateixa igualtat de tracte i percepció.

Objectius

- Assegurar l'accés als serveis universals d'interès general a totes les persones que resideixen al Principat de Catalunya.
- Promoure que les accions dirigides al benestar social de la població siguin un dels pilars de les polítiques públiques de la Generalitat.
- Treballar perquè dins d'aquestes polítiques se centrin els esforços en els col·lectius que, actualment, encara no gaudeixen totalment dels seus drets, com són les persones nouvingudes, sobretot de països no comunitaris i de països en vies de desenvolupament.
- Continuar posant èmfasi en el reconeixement de tots els drets i oportunitats per a totes les persones discriminades per motius d'orientació sexual.
- Seguir treballant per la inclusió del col·lectiu de les persones discapacitades en tots els àmbits.

Propostes

1. Àmbit d'Acció Social

- a. Impulsarem l'establiment d'una renda bàsica per a promoure la plena ciutadania de les persones. En el cas de la gent jove, aquesta s'hauria de promoure a partir de la insuficiència de recursos per a l'emanipació personal i domiciliària tenint en compte, almenys, les següents dimensions: Educació i formació, Ocupació i Habitatge.
- b. Desenvoluparem mesures d'inclusió de caràcter multidimensional (aspectes econòmics, socials, culturals).
- c. Aplicarem mesures de prevenció i facilitarem les mesures pal·liatives de prevenció en col·lectius de risc.
- d. Implantarem arreu de Catalunya els protocols d'actuació i les taules de coordinació per a la detecció i prevenció de la mutilació genital femenina i els matrimonis forçats.
- e. Facilitarem a la Secretaria de Joventut els recursos (humans, econòmics i d'infraestructures) que possibilitin i vetllin pel compliment d'un satisfactori desplegament de les polítiques d'inclusió.
- f. Evitarem un enfocament únicament economicista de l'exclusió.
- g. Coordinarem les línies polítiques i les mesures d'inclusió dirigides a la població juvenil amb els diferents àmbits institucionals i entitats civils.
- h. Aconseguirem que totes les polítiques de joventut es facin pensant en la inclusió i que la Secretaria de Joventut treballi perquè es duguin a terme i n'avalui els resultats coordinadament amb Acció Social i Ciutadania.
- i. Implantarem arreu de Catalunya els protocols i les taules de coordinació per a la detecció de la violència masclista i oferirem a les joves en situació de violència una atenció i recuperació integral que no les victimitzi.
- j. Impulsarem accions que facilitin l'articulació de mesures pal·liatives i preventives: plans de treball personalitzats i integrals.

2. Àmbit migratori

- a. Impulsarem una ciutadania basada en el pluralisme, la igualtat i el civisme com a normes de convivència.
- b. Vetllarem perquè el català sigui la llengua d'acollida de les persones migrants tal com marca el Pacte Nacional per a la Immigració i la Llei d'acollida de les persones immigrades i retornades a Catalunya.
- c. Garantirem l'accés als serveis públics universals sense cap restricció a qualsevol persona que resideixi a Catalunya, amb l'únic requisit de l'empadronament, com són els serveis educatius, els de salut i els serveis socials.
- d. Garantirem que es doni compliment al document d'unificació dels criteris d'inscripció al padró municipal elaborat per la Federació de Municipis de Catalunya i l'Associació de Municipis de Catalunya, aprovat per la Taula de Ciutadania i Immigració el 26 d'octubre de 2009.
- e. La integració és un procés de dos sentits. No només cal centrar-se en les persones nouvingudes, sinó també en les persones que han nascut al territori. La cultura pública comuna és l'espai que han de compartir, espai de convivència, de comunicació, de reconeixement i de participació de tota la societat.

- f. Impulsarem la participació de totes les persones que viuen en un territori, ja sigui a través del dret a vot o afavorint la participació activa en el teixit associatiu, evitant la creació d'una xarxa social paral·lela.
- g. Fomentarem l'ús del català com a llengua de comunicació social entre joves immigrants i joves autòctons.
- h. Farem pedagogia per tal d'evitar caure en els estereotips i els tòpics que envolten l'arribada de persones nouvingudes. Per fer-ho realitat, incidirem en la manera que tracten els mitjans de comunicació el tema migratori. Centrarem els esforços en l'educació escolar i fomentarem que els poders públics tinguin un discurs positiu vers el fet migratori.
- i. Impulsarem polítiques d'inclusió adreçades al jovent nouvingut, amb especial atenció a les dones joves immigrants.
- j. Garantirem la compatibilitat de les diferents pràctiques culturals amb els principis democràtics, perseguint totes aquelles pràctiques o costums que atempten contra els drets de les dones.
- k. Visualitzarem la realitat de les noves catalanes com a emprenedores autònomes amb iniciatives pròpies.

3. Àmbit LGTB

- a. Farem pedagogia per fer possible el respecte a l'orientació sexual de les persones.
- b. Fomentarem les polítiques de lluita contra la discriminació i per la igualació de drets amb especial atenció al món educatiu. És en aquest àmbit on cal centrar els esforços, ja que hi ha moltes i molts joves que no mostren lliurement la seva sexualitat per por a sentir el refús, la discriminació o la vexació envers ells i elles.
- c. Afavorirem la inclusió de l'orientació sexual com a punt explícit en la Declaració Universal dels Drets Humans.
- d. Tindrem amb compte les dones lesbianes i les dones transsexuals en les mesures legislatives que afecten les dones.
- e. Garantirem el suport i assistència a les adolescents en conflicte amb la família per la seva orientació sexual.
- f. Impulsarem una campanya informativa adreçada prioritàriament a les dones lesbianes de sensibilització sobre la vulneració de drets i les agressions i maltractaments que també expliqui com denunciar-los.

4. Àmbit discapacitats mentals, sensorials i/o físiques

- a. Incorporarem Plans d'Inclusió Integral que afavoreixin la inclusió del col·lectiu a les aules (amb educadors i educadores especialitzades i vetlladors i vetlladores per a tota la jornada).
- b. Adaptarem tots els locals i centres públics per tal de permetre l'accés del col·lectiu.
- c. Farem pedagogia sobre què són les malalties mentals i/o discapacitats sensorials per tal de disminuir el risc d'exclusió social del col·lectiu a les aules.
- d. Impulsarem el mateix material didàctic adaptat a les discapacitats sensorials, i vetllarem perquè el cost total d'aquest sigui cobert per l'administració.
- e. Donarem suport a les iniciatives privades que fomentin la inclusió del col·lectiu en l'oci general.
- f. Impulsarem la oferta de formació en la matèria en totes les carreres que hagin de tractar habitualment amb el col·lectiu.
- g. Millorarem, incrementarem i potenciarem la formació i la qualitat de les condicions laborals dels i les joves que dediquen el seu temps en millorar la qualitat de vida del col·lectiu (persones vetlladores, monitors...).

